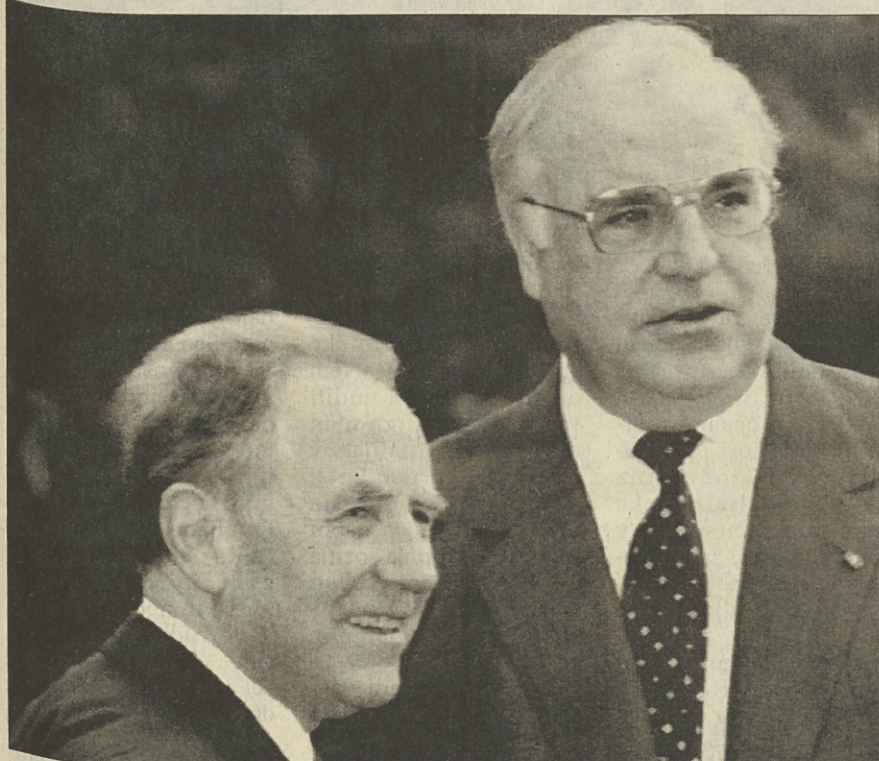

BONN / SREČANJE KOHL-CIAMPI

Italijansko-nemški vrh: zaupanje v Evropo

Københavnski vrh mora nakazati izhod iz krize

Ciampi in Kohl med včerajšnjim srečanjem (Telefoto AP)

RIM / PARLAMENT O SOMALIJI

Andreatta omilil stališče

Vso odgovornost je pripisal generalu Aididu

RIM - Organizacija združenih narodov mora vztrajati v cilju, ki si ga je zadala s posegom v Somaliji: primerno zaščititi humanitarno akcijo in obenem vzpostaviti pogoje za politično rešitev krize. Predpogoj za to je razorožitev tolp, ki so se do predvčerajšnjim vojkovale. Morda bo za to potrebna uporaba sile, vendar omejitvi jo je treba na minimum in tudi prisotnost vojskanih enot OZN mora imeti predvsem politični značaj.

To je v sintezi stališča Italije, kot ga je včeraj orisal zunanji minister Beniamino Andreatta v odgovoru na poslanska vprašanja, ki so jih zastavili predstavniki vseh strank po krvavih dogodkih v Somaliji.

V ekspoziciji je sef italijanske diploma-

cije na kratko obnovil dogodke, pohvalil je delo italijanskih vojakov, zagotovil, da bo potrebna raziskava o okoliščinah, ki so izzvale reakcijo pakistanskih vojakov.

Glavno odgovornost za zaostroitev krize je pripisal generalu Aididu, ki »se poslužuje sile, da bi preprečili obnavljanje družbenega tkiva«. Italijanski zunanji minister je skratka nekoliko omilil stališča obrambnega ministra, ki se je v prejšnjih dneh ogradil od ravnanja OZN.

Minister je z odgovorom zadovoljil večinsko koalicijo, medtem ko so ostali menili, da bo treba problematiko poglobiti. Se zlasti ostri so bili predstavniki Skp, Zelenih in Mreže, ki so obtožili OZN, da krije neokolonialno politiko.(VT)

BONN - Z evropskega sveta v Københavnu mora priti jasno sporočilo Evropejcem, da je dvanajststercica sposobna popeljati gospodarstvo iz poldrugo leto trajajoče recesije. To je v bistvu osrednja misel prvega borskega sestanka predsednika italijanske vlade Carla Azeglia Ciampija z nemskim kanclerjem Helmutom Kohlom. Državnika sta v slabih treh urah izmenjala mnenja o najbolj perečih gospodarskih vprašanjih, ki tarejo Evropsko skupnost. Le bežno sta omenila Somalijo in vojno na tlu nekdanje Jugoslavije, saj bodo o obeh vprašanih izčrpnije razpravljali v ponedeljek in v torek v Københavnu. O nacionalni nestrpnosti in nasilju do tujih priseljencev sta govorila le posredno, ko sta poudarjala, da se ti pojavi stopnjujejo v obdobjih gospodarske recesije in krize in mora zato københavnski vrh dati jasne smernice izhoda iz sedanje krize, ker bo to najboljše zdravilo proti sedanjim zločinskim pojavom.

Premier Ciampi je seveda kanclerja Kohla seznanil s težkim gospodarskim in političnim položajem v Italiji. Govoril mu je o naporih svoje vlade za sanacijo gospodarstva in za premostitev sedanje politične krize. Dobil je pozornega poslušalca, ki je poudaril, da je v nemškem interesu, da bi Italija ostala »za Nemčijo pomemben partner«. Na kasnejši tiskovni konferenci je bil Ciampi precej optimist tako glede reševanja italijanskih kot evropskih problemov.

BALKAN / SPORAZUM NA SARAJEVSKEM LETALIŠČU

V petek opoldne premirje

Sprejeli so ga poveljniki sprtih strani

SARAJEVO - V petek natanko opoldne bo v Bosni in Hercegovini začelo veljati premirje, o katerem se je včeraj na sarajevskem letališču dogovorili vojaški poveljniki bosanskih Muslimanov, Hrvatov in Srbov, generali Rasim Delić, Milivoj Petković in Ratko Mladić. Srbski poveljnik je dal predstavnikom OZN tudi pisno dovoljenje, da modre celade lahko danes opoldne vstopijo v Goražde, muslimansko enklavo v vzhodni Bosni, ki jo srbske čete zadnje dni rušijo, prebivalce pa množično pobijajo. Goražde je bilo edino izmed šestih muslimanskih mest, ki so jih ZN razglasili za tako imenovano varnostna območja, Srbi pa modrim celadam niso dovolili vstopiti, dokler sami niso zložili muslimanskega odpora. Poveljniki treh vojsk so sporazum o premirju podpisali ob navzočnosti poveljnikov Unproforja v nekdanji Jugoslaviji in Bosni, švedskega generala Wahlgrena in francoskega generala Morillona. Na vprašanje, ali sporazum pomeni začetek miru, je Morillon odgovoril: »Ne vem, vsekakor pa je konec katastrofe«. Pomembno, vendar hkrati zelo nenavaden sporazum so

že v ponedeljek ponoci podpisali tudi bosanski Hrvati in Srbi. V Celebicih, jugozahodno od Sarajeva, so se dogovorili o »presejanju civilnega prebivalstva z izmenjavo prebivalcev«. Muslimanov na pogovore, ki so jih spremljali opazovalci Evropske skupnosti, sploh niso povabili. Vodji srbske in hrvaske delegacije sta se pohvalila, da gre za izjemno pomembno sporazumevanje, ki v prihodnje izključuje vsakršno navzočnost ali posredovanje tujih opazovalcev, zanimala pa sta obtožbe, da sta se v resnici pogodila o etničnem čiščenju. (R. S.)

NEMČIJA / NOČ POŽAROV

Plameni terjali 6 življenj

Kriv pa naj bi bil cigaretni ogorek - Drugi trije požari pa so bili podtaknjeni

BONN - Nemcija je doživela dan strahu in rastoče napetosti zaradi požarov, ki so v Siegburgu terjali življenje šestih nemških brezdomcev, v Tiengenu uničili stanovanja starih italijanskih družin, v Wegbergu stanovanje maroških priseljencev, ista usoda pa je doletela stanovanje tujcev v frankfurtski mestni četrti Gallus.

Oblasti v Siegburgu, mestecu v Severnem Porenju-Vestfaliji med Bonnom in Kölnom, domnevajo da je slo za nesrečo, ker je požar izbruhnil v zadnjem nadstropju trinadstropne stavbe, v kateri je bilo 49 brezdomcev različne narodnosti. Pet oseb je umrlo v plamenih, ena po skoku s tretjega nadstropja. Vseh šest je bilo Nemcev, v tem domu pa so živeli tudi Italijani, Portugalci in 7-clanska turska družina. Kljub domnevi, da je požar začetil cigaretni ogorek, pa preiskovalci iščejo tudi v druge smeri. Prizorišče tragičnega požara sta ze

obiskala deželni notranji minister Herbert Schnoor in predsednik kölnskega mestnega odbora Franc-Josef Antwerpes, ki sta prav tako izključila, da bi požar podtaknili nemski desničarski skrajneži.

Preiskovalci pa nimajo dvomov, da je nekdo namenoma podtaknil požar v Tiengenu nedaleč od svicarsko-nemške meje. Plameni so butnili v drvarnici za hiso in kmalu zajeli hiso. Stiri italijanske družine po rodu z južne Italije se morajo zahvaliti srečnemu naključju, da je mimo peljala policijska izvidnica, ki jih je resila, saj bi bil v nasprotnem primeru obračun nedvomno tragičen. Za ta požar je policija že pripravila dva italijanska 15-letnika, tako da tudi tega požara niso zakrivali neonacistični skrajneži.

To pa ne moremo trditi za požar, ki je razdejal hiso maroških priseljencev v Wegbergu, ki se prav tako nahaja v Severnem Porenju - Vestfaliji kot Siegburg. Nekdo je

namreč pred požarom na zid poslopja narisal kljukasti križ. Sest stanovalcev, dve ženski in stiri otroci, so se pravočasno resili iz goreče hiše. Enako srečo so imeli tujci v neki hiši v frankfurtski mestni četrti Gallus. O tem požaru se ve bore malo, saj nemski radio ni navedel, kdo so

prizadeti stanovalci in koliko jih je bilo.

Po taki noči je povsem razumljivo, da se ljudi v Nemčiji loteta strah, ki ga ne omilijo niti pomirjujoče trditve, da je bil požar v Siegburgu tragična nesreča zaradi nepazljivosti nekega brezdomca. Svet turskih državljanov v Nemčiji

(RTS), ki združuje razne organizacije turskih priseljencev, je včeraj v Bonnu zahteval prepoved vseh ksenofobnih in desničarskih skupin ter strogo policijsko nadzorstvo nad delovanjem nemške desnice. Predstavniki RTS so obenem zahtevali uvedbo dvojnega državljanstva.

Konferenca OZN o vojni v Bosni

DUNAJ - Delegati Svetovne konference o clovekovih pravicah, ki od ponedeljka naprej poteka na Dunaju, so včeraj pozvali Varnostni svet OZN, naj končno odločno ukrepa proti srbski agresiji v Bosni in Hercegovini, se posebej v Goraždu. Delegatom konference je včeraj govoril zunanji minister Bosne in Hercegovine Silajdžić, ki je konferenci tudi predložil resolucijo o takojšnji zaustavitvi morije v Bosni in Hercegovini. Silajdžić je v dramatičnem govoru opisal brezupen položaj 60.000 prebivalcev v Goraždu, kjer so ceste polne cloveskih trupel.

Na Dunaj je včeraj prispel tudi bosanski predsednik Izetbegović, slovenski zunanji minister Lojze Peterle pa je na tiskovni konferenci zavzel stališče do morije v Bosni in do vprašanja clovekovih pravic nasploh. (I. L.)

TRST

Jamstveni obvestili: tudi Pittoni in Luccarini

TRST - Tudi Piergiorgio Luccarini (KD), predsednik trzaskih hranilnice ter Arnaldo Pittoni, bivši vidni krajevni predstavnik PSI, sta se z naslova na že obsežnem seznamu tistih, katerim so sodniki naslovili jamstveno obvestilo. Kaze, da so pri obeh že opravili hisno preiskavo in ju zaslislali, kot tudi, da gre za dve ločeni preiskavi, ki pa naj bi imeli isti vir, in sicer gradbenika Riccesija.

Luccarini je včeraj zanikal kakršnokoli krivdo (obtožujejo ga zavajanja z lažnim ponašanjem o določenih poznanstvih). Dejal je, da obtožba vsekakor ni v nobeni zvezi s hranilnico, temveč se nanaša na nekdanje politične odnose (svojčas je bil poseben tajnik Biasuttija).

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Codega: Trst potrebuje odprto Pokrajino

Predsedniški kandidat Franco Codega je v pogovoru s predstavniki slovenske civilne družbe izrazil potrebo, da Trst dobi odprto in napredno pokrajinsko upravo. Še zadnje pobude pred nedeljskim balotaznim glasovanjem.

..... stran 3

Občni zbor Glasbene matice

Zaskrbljenost nad usodo naše osrednje glasbene ustanove je prevevala redni občni zbor Glasbene matice. Tako v predsedniškem poročilu kot v posegih članov in gostov je bilo poudarjeno, da ustanova brez refinanciranja zakona za obmejna območja ne bo mogla nadaljevati svojega dragocenega poslanstva.

..... stran 2

Glas Istranov v Strasbourgu

Predsednik krožka Istria Marino Vocci, predsednik izvršnega odbora Zveze Italijanov Maurizio Tremul in deželna podpredsednica istrske županije Loredana Boljun se pripravljajo na potovanje v Strasbourg, kjer se bodo srečali s predstavniki evropskega parlamenta. Namen potovanja so orisali včeraj na tiskovni konferenci v Trstu.

..... stran 2

Množičen protest tržaskih taksistov

Ker jim še niso dovolili povišanja prevoznih tarif, a tudi zaradi drugih razlogov, so uprizorili včeraj tržaski taksisti protestno manifestacijo po mestu, njihova delegacija pa je bila pri županu in prefektu.

..... stran 4

Rock glasba, zborovsko petje in ljudska tradicija

Med najstniki je trenutno najbolj priljubljen rocker Vasco Rossi, ki je tudi na sobotnem koncertu v Vidmu navdušil 30 tisočglovo mlado publiko. Še vedno pa privlači pesem v izvedbi zborov, ki se preko petja tudi spoznavajo. V kratkem pa bo s celovečernim koncertom 20-letnico delovanja proslavila tržaska folklorna skupina Stu ledi. In še odmevi na nedavno razstavo Zorana Mušiča v Trstu.

..... stran 6

Gorica: Bergamin se predstavlja

Kandidat KD za predsednika goriske pokrajine Alberto Bergamin, ki ga podpira tudi SSK, je svojo kampanjo za nedeljsko balotazo oprl predvsem na geslo prenove v kontinuiteti in poudarja, da bi zmaga kandidatke Severne lige pomenila nevarno avanturo. V programu poudarja enotnost pokrajine, solidarnost s sibejskimi, gradnjo cest in struktur za rast gospodarstva, revizijo Osima in obmejno sodelovanje. Kar zadeva manjšino pa pravi, da dokler ni zaščitnega zakona pokrajina ne more ukrepati.

..... stran 7

Sredozemske igre: slovenski košarkarji premagali Španijo

Slovenski košarkarji so včeraj v 3. kolu skupine A na Sredozemskih igrah zasluženo in zanesljivo premagali Španijo s 94:79 in bodo danes igrali proti Turčiji za uvrstitev na 5. mesto. V slovenski reprezentanci je spet zaigral Zdrav, in to se je še kako poznalo. Najboljša strelca sta bila Kotnik (25 točk) in Alibegović (23).

..... stran 21

NOVICE

Predlog olajšav za zamudnike pri izplačilu davkov na osebne dohodke

RIM - Če vlada noče podaljšati roka za izplačanje davkov na osebne dohodke, naj vsaj drastično zniža globo, ki je predvidena za tiste, ki bodo plačali za zamudo. To je smisel zakonskega predloga, ki so ga včeraj predstavili predstavniki KD, Severne lige, DSL in PSI. Po tem predlogu naj bi globa znašala 1, 50 odst. vsote, ki bi jo bilo treba izplačati, če davkoplacevalec plača do 30. junija, ter 3 odstotke, če plača do 15. julija. Kot je znano, znaša sedaj globa kar 40 odstotkov, kateri je treba dodati še obresti, medtem ko novi predlog predvideva brezobzorno izplačilo. O popravku bo odločala zbornica, ko bo razpravljala o vladnem dekretu, ki podaljšuje rok za predstavitev davčne prijave na 15. julij, medtem ko rok za plačilo ostane 18. junij. Glede na širok krog političnih sil, ki podpira predlog, obstajajo konkretne možnosti, da bi bil sprejet, vprašanje pa je, kaj bo k temu porekla vlada.

Štirje mrtvi v nesreči na avtocesti Salerno-Reggio

SALA CONSILINA (SALERNO) - V prometni nesreči, ki se je pripetila v noči med nedeljo in ponedeljkom na avtocesti Salerno-Reggio Calabria, so izgubile življenje štiri osebe, dve pa sta utrpeli hude poškodbe. V nesreči so preminili 21-letni Francesco Zaffina, 55-letni Aurelio De Principe, 37-letna Assunta Lepre in 39-letni Francesco Aiello. Prvi trije so bili na mestu mrtvi, četrta pa je umrl v bolnišnici v Polli. V nesreči sta bila ranjena tudi dva mlada Neapeljčana, 12-letni Gennaro Saveri in 13-letna Sonora Cuocolo. Nesrečo naj bi povzročil mercedes, ki ga je z visoko hitrostjo vozil Francesco Zaffina; na spolzkem cestnišču naj bi ga na ovinku zaneslo, tako da je trčil v lanco delto zakonov Aiello.

Pomagala avtomobilistu v težavah: oba mrtva

FORLI - Dva avtomobilista, moški in ženska, ki sta se ustavila na avtocesti A14, da bi priskočila na pomoč vozniku terenskega vozila, ki se je znesel v težavah, sta včeraj izgubila življenje. Po dirlu je je tovornjak na avtocesti med Forlijem in Ceseno. Žrtvi nesreče sta 41-letni Franco Fiorentini iz Faenze in 23-letna Maria Teresa Tagliaferri iz kraja Rocca di San Casciano. Žrtvi, ki sta se vozili na svojih avtomobilih, sta se ustavili, da bi nudili prvo pomoč avtomobilistu terenskega vozila, ki se je znesel v težavah. Takrat pa je pridrvel tovornjak in ju povozil. Zaradi nesreče je bilo cestnišče avtoceste A14 za nekaj ur zaprto za promet, tako da se je ustvarila 9-kilometrski kolona avtomobilov.

RIM / DANES PRVA GLASOVANJA

Poslanci odločajo o volilnih pravilih

Še nerešeno vprašanje ustreznega popravka za zajamčeno zastopstvo manjšin

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Poslanska zbornica bo danes začela z glasovanjem o predlogu novih volilnih pravil, ki jih je izoblikovala ustavna komisija, in o popravkih k besedilu, ki jih napovedujejo številne stranke. S tem bo zbornica začela dejansko izbirati in oblikovati volilna pravila, s katerimi bodo italijanski volilci v prihodnje izbirali poslansko predstavništvo.

Splošna razprava, ki je priključila v ponedeljek in včeraj dokaj skromno število poslancev v avlo (tudi zato, ker so istocasno delale komisije), ni razčistila bistvenih vprašanj, ki so pršli do izraza že med delom ustavne komisije. Mimo nevarnosti, da bi katera od skupin zahtevala tajno glasovanje, s čimer bi bil zakonski predlog izpostavljen protislovnim izbiram, bistveni problemi zahtevajo izbiro med sistemom v enem ali dveh volilnih krogih, obseg proporcionalne korekture in način, kako se voli poslance v okviru proporcionalne korekture.

Zagovorniki dveh krogov, ki so bili v ustavni komisiji v manjšini, bodo spet predlagali to rešitev. Najradikalnejši predlog je napovedal referendumski lider Mario Segni, ki se zavzema za dva kroga in

10-odstotno proporcionalno korekturo. Dva kroga zagovarjajo tudi DSL, Zeleni, del socialistov in republikanci in nedvomno bo okoli tega vprašanja spet prišlo do merjenja moči.

Drugo sporno vprašanje je obseg proporcionalne korekture. Poročevalec Mattarella je predlagal 25 odstotno korekturo, marsikdo (med temi SKP, MSI, del KD) bi želel višji odstotek, drugi pa bi hoteli zmanjšati to korekturo na 10 odstotkov. V tem okviru se postavlja še tretje vprašanje: blokirane liste, ki jih predlaga poročevalec Mattarella. Mnenja so ob tem deljena

in težko uskladjljiva.

Z izbiro volilnih pravil bo zbornica odločala tudi o političnem predstavništvu manjšin in se zlasti slovenske manjšine. Ustavna komisija je na predlog DSL in SKP sprejela predlog, da morajo biti volilna okrožja zarisana tako, da bo manjšina čim manj razpršena. Ni pa osvojila predlogov o zastopstvu. K temu bodo najbrž predloženi nekateri popravki, toda Mattarellinov osnutek je izoblikovan tako, da je oblikovanje primernih popravkov tehnično izredno zahtevno in včeraj popoldne problem se ni bil rešen.

Dnevnik za 100 lir dražji

RIM - Cena dnevnikov, za katere je bilo treba od 1. avgusta 1990 odšteti 1.200 lir, se bo z 21. junijem podražila za 100 lir. Tako je sporočil predsednik Italijanske federacije založniških hiš (FIEG) Giovanni Giovannini na skupščini agencije ANSA, kateri sicer tudi predseduje. Giovannini je obrazložil novo podražitev v vse večjih težavah, ki jih imajo založniki dnevnikov. Dnevnik se sicer dobro prodaja, je dejal, v prvih štirih mesecih tega leta pa je na stroške izdajanja občutno vplivalo 6-odstotno zmanjšanje reklamnega priliva (tse da bi pri tem sploh upoštevali inflacijo). Nasprotno pa so televizijske mreže, tako javne kot zasebne v istem obdobju lahko zabeležile 6-odstotno porast reklame. Na tak način, je se dodal, se postopoma veča "reklamno ravnanje" med televizijskimi postajami in tiskom, zaradi česar so založniki prisiljeni, da povišajo ceno časopisov. Povišek je sicer omejen, zaradi česar založniki upajo, da ne bo občutno vplival na prodajo.

TRST / KROŽEK ISTRIA

Istra kot laboratorij medetničnega sožitja

Delegacija Istranov bo odpotovala v Strasbourg

ALEKSANDER SIRK

TRST - Predsednik krožka Istria Marino Vocci, predsednik izvršnega odbora Zveze Italijanov Maurizio Tremul in deželna podpredsednica istrske županije Loredana Boljun se pripravljajo na potovanje v Strasbourg, kjer se bodo srečali s predstavniki evropskega parlamenta. Cilje in namene potovanja, ki bo 23. t.m., so včeraj orisali v Trstu na tiskovni konferenci, katere sta se udeležila tudi evropski poslanec Giorgio Rossetti in kandidat za predsednika trzasko pokrajinske uprave Franco Codega.

Zakaj torej potovanje? Prireditelji so si zastavili tri cilje, ki jih bodo skušali doseči v Strasbourg: v Trstu naj bi ustanovili observatorij za pravice manjšin, poleg tega pa želijo podporo Evropske skupnosti v sektorju obmejnega sodelovanja, ker so prepričani, da Istra lahko postane pravi laboratorij za medetnično sožitje in za gospodarsko sodelovanje. V Strasbourg pa se bo delegacija podala predvsem z namenom, da bi senzibilizirala Evropo o vseh teh problemih, s katerimi se sooča istrsko območje. Kot je bilo poudarjeno na tiskovni kon-

Tremul, Bogliunova in Vocci (z leve) med včerajšnjo tiskovno konferenco (foto KROMA)

ferenci, se na tem območju postavlja problem zaostrenih odnosov med Slovenijo in Hrvaško, posledice česar v največji meri nosi prav italijanska narodnostna skupnost. Italijanska manjšina namreč živi v dveh državah, zaradi česar je tudi "obravnavana" na dva različna načina.

V Strasbourg bo delegacija Zveze Italijanov podčrtala svoja stališča: zahtevala bo, da je treba celotno italijansko manjšino preko meje obravnavati na enak način; ponovno bo poudarila, da manjšina ni nikakršen "motilni" element, ampak da odigra vazo

vlogo za sodelovanje, tudi v okviru Evropske skupnosti. In prav v tem okviru ji je treba nuditi vse priloznosti za njen razvoj. Zveza Italijanov ob vsem tem poudarja, da je treba gledati na meje na drugačen način in da se je stopnja sožitja v tem zadnjem času občutno povečala.

Evropski poslanec Giorgio Rossetti je na tiskovni konferenci vsekako zagotovil najvišjo pozornost do te problematike, dodal pa je, da bo treba počakati še nekaj časa, da bomo lahko izvedeli, kaj pravzaprav vre v "istrskem kotlu". Vsekakor pa je poudaril, da je potrebno

najti pravilno ravnanje med obema narodnostnima skupnostima, ki živita na tem področju. Poudaril je tudi, da je v Rimu zaznati veliko občutljivost do istrske problematike, medtem ko iz Ljubljane prihajajo skorajda samo negativni znaki, iz Zagreba pa trenutno ni nobenega odgovora. Tudi deželni svetovalec Gheršina se je zavzel za najisrsko obliko sodelovanja v tem obmejnem prostoru, medtem ko je poslanec Rossetti ob koncu podčrtal, da je treba zaustaviti protizakoniti promet orožja in mamil na mejah, kar po njegovih besedah vodi v pravo destabilizacijo.

/ PRED NEDELJSKIMI BALOTAŽNIMI VOLITVAMI

Turin: izenačen boj med levičarskima kandidatoma

Novellija (SKP in Rete) in Castellania (Demokratsko zavezništvo) ločuje menda le peščica glasov

TURIN - Skrajno leva uprava ali sodobno tolmačenje levega centra? Po prvem krogu volitev 6. junija, bo Turin moral v nedeljo dokončno izbrati. Mesto, kjer ima osrednji sedež najmočnejši italijanski zasebni koncern, Agnellijev Fiat, se bo moral opredeliti med kandidatom Mreže in SKP Diegom Novellijem, ki je ob koncu sedemdesetih in začetku osemdesetih let ze sedel na zupanskem stolu, ter Valentinom Castellanim, univerzitetnim profesorjem, ki je kasneje sposojen politiki kot kandidat Demokratskega zavezništva. Nad volilnimi izidi pa lebdi še priziv Severne lige na upravno deželno sodišče Tar. Bossijevi turinski somišljeniki so se cutili oskodbane, ker je bila k volitvam pripisana tudi lista s precej podobno siglo, zato zahtevajo razveljavitev prvega kroga volitev. Ko bi TAR njihov priziv sprejel, bi morali seveda volitve ponoviti.

Vsekakor si je Diego Novelli v prvem krogu zagotovil znatno prednost, saj je s 36, 1 odstotka glasov znatno presegel glasove strank, ki ga podpirajo, medtem ko je Castellani s svojim 20, 3 odstotka glasov izenačil število glasov strank, ki so ga kandidirale. Kljub tej razliki, pa je bitka med kandidatom zelo ostra, saj si vsak skuša pridobiti naklonjenost volilcev tistih strank, ki niso več v tekmi za zupansko mesto. Koga bo podprl center? Za koga se bodo opredelili tisti, ki so glasovali za KD, za Ligo in manjše sredinske stranke? Od njihove opre-

delitve bo odvisno, kdo bo zasedel zupansko mesto. Da je izid bitke skrajno negotov, potrjuje sondaža, ki jo je opravila včeraj agencija Directa: po tej sondaži naj bi Novelli prejel 50, 1 odst. glasov, Castellani pa 49, 9, vendar pa je več kot ena desetina anketirancev se v dvomu, za koga naj voli. Vse kaže, da bo odločala le peščica glasov.

Prvi krog volitev v Turinu pa je pokazal se na en problem: na razvitem Severu, kjer ima gospodarska kriza že strukturni značaj, zmerne, vladna levica ne uspe vzpostaviti dialoga z delavstvom in s sibijskimi sloji nasploh. Do nedelje ta problem ne bo rešen, vendar si ga bo mogla vladna levica zavestiti, če si hoče kandidirati za vodstvo države in ce noče prepustiti teh glasov ali opozicijski levici ali protestnim gibanjem.

Fiat, ki je glavna turinska proizvodna struktura, pa se zaenkrat noče opredeliti. »Kdorkoli bo izvoljen za zupana, bomo iskali dialog, ker je sodelovanje potrebno,« je dokaj salomonsko dejal podpredsednik koncerna Umberto Agnelli.

Srč volilne bitke je v sposobnosti prenovitve Turina. In z ozirom na prihodnost, ki ne obeta ravno mirnih dni, bodo volilci najbrž zelo pozorni na model mesta, ki ga ponuja vsak od kandidatov. Novellijev, ker je za zupana, je znan, Castellanijevega, ker je kandidat povsem nepoznan, pa je treba se preveriti. (VT)

SODNIKI / PODKUPNINSKE AFERE

Vsaj delno rešen spor med Rimom in Milanom

RIM - Spor je bil delno rešen, o nekaterih aspektih pa se bo moralo izreči kasasijsko sodišče. To je sad srečanja med predstavniki milanskega in rimskega tožilstva, ki so si v prejšnjih dneh prišli navzkriž glede pristojnosti preiskav o podkupninski aferi. Sporne so bile zlasti preiskave, ki so zadevale delo ministrstva za kulturne dobrine, podkupnine v okviru dodeljevanja televizijskih frekvenc in telefonskih napeljav za gradnje rimske podzemne železnice Interneto.

Po večernem sestanku so se sodniki baje dogovorili, da bo za preiskavo o kulturnih dobrinah pristojen Rim, o zadevi Interneto pa se bodo še pogajali. Vprašanje televizijskih frekvenc in telefonskih napeljav pa naj reši Kasacija. Kljub sporu pa tožilstvo nadaljuje z delom. Iz Milana so včeraj »izstrelili rafal« jamstvenih obvestil za podpredsednika zbornice D'Acquista (KD) ter za Bettina Graxia in Franca Castiglioneja (PSI), iz Neaplja pa so osumili bivšega ministra Cirina Pomicina.

TRST / OBČNI ZBOR GM V ZNAMENJU ZASKRBLJENOSTI NAD USODO USTANOVE

Glasbeni matici zagotoviti sredstva za njen nadaljnji obstoj in razvoj

Občni zbor Glasbene matice v Gallusovi dvorani v Trstu (foto KROMA)

v zvezi s poenotenjem glasbenega solstva v Gorici, sprejemom novega statuta in drugimi problemi, so se sklicevali vsi v svojih posegih. Državni sekretar Slovenije za odnose s Slovenci po svetu dr. Vencelj je zagotovil, da bo matica Slovenija, tako kot je to storila na Koroskem, naredila kar je v njeni moči za kontinuiteto delovanja GM, čeprav si mora Slovenija zdaj prevzeti se skrb za Slovence na Hrvaškem. Zagotovil je, da bo vse kar je slišal v predsedniškem poročilu prenesel merodajnim dejavnikom v Ljubljani in da bo Slovenija vprašanje GM postavila tudi v neposrednih razgovorih med Slovenijo in Italijo o nadgradnji osimskih sporazumov. Predlagal je tudi cimpresnje srečanje, da se najde skupna strategija nadaljnjih prizadevanj in korakov.

Podobne misli je v svojem posegu navajal tu-

di generalni konzul R. Slovenije Joze Susmelj, ki je apeliral tudi soglasnost vseh za premoščanje objektivnih in subjektivnih težav in zagotovil, da bo tudi konzulat kot vezni člen med državo Slovenijo in manjšino v Italiji, naredil kar je v njegovi pristojnosti za izhod iz sedanjih težav. Dejal je se, da se bo Slovenija odločno zavzela za podaljšanje finansiranja zakona za obmejna območja.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčić je poudaril, da je v sedanjih situaciji pomembno tudi to, kar lahko in kar moramo sami narediti, da se GM in njeni soli zagotovijo nadaljnji obstoj, ravnati pa moramo pametno, da si sami sebe ne delamo skode in da bomo kot celota učinkoviti do države, kateri naslavljammo svoje zahteve. Pri tem je konkretno mislil tudi na odnose oziroma na konstruktivno sodelovanje med

SKGZ in SSO Marija Ferletić je zlasti poudarila nujnost refinansiranja zakona za obmejna območja tako v interesu GM kot tudi drugih manjšinskih ustanov in menila, da bi dosedanja postava za GM bilo treba zvisati, ker ne zadošča za kritje stroškov. Govorila je o vprašanju glasbene vzgoje v Gorici in navajala razloge, zaradi katerih ni prišlo do poenotenja glasbenega solstva v Gorici, kot je bilo soglasno dogovorjeno med krovnoima organizacijama. Slovenski deželni svetovalec Milos Budin je poudaril potrebo po realizmu, saj so se razmere povsem spremenile in so okoliscine za življenje manjšine slabše kot so bile. Pogledati moramo resnici v oči in se znajti. Vztrajati je treba na sprejetju globalnega zascitnega zakona, toda ne smemo izključevati tudi vmesnih rešitev, da se le pride do potrebnih sredstev za

življenje in obstoj GM. Izrekel je mnenje, da se bo za podaljšanje zakona za obmejna območja zavzela tudi dežela in zagotovil tudi svoje zavzemanje v tem smislu, mnogo pa je odvisno tudi od nas samih.

Pismeni pozdrav in svoje zavzemanje za vprašanja Glasbene matice je sporočil iz Rima tudi slovenski senator prof. Darko Bratina.

Na občnem zboru je tajniko poročilo s pregledom upravnih, solske in koncertne dejavnosti podala Dasa Svetina. (k njemu se bomo povrnili), blagajniško poročilo ki ga je prebral predsedujoči, izkazuje za leto 1992 212.000.000 lir pri-manjkljaja, na kar je izrečno opozoril v svojem poročilu tudi predsednik nadzornega odbora Dusan Kosuta. V.d. ravnateljica so le GM prof. Bogdan Kralj je poročal o novih pobudah v okviru glasbene sole, sledili sta se kratki poročili o dejavnosti zbora »Gallus« in Trzaskega okleta, ki delujeta pod okriljem GM.

Na koncu je bil soglasno izvoljen novi upravni odbor z nekaterimi spremembami v primerjavi z dosedanjim. Sestavljajo ga: Janko Ban, Salvatore Venosi, Zarko Hrvatcic, Joze Koren, Sveto Grgic, Edmund Kosuta, Dorica Kresevic, Aleksej Kalc, Drago Stoka, Elda Nanut, Adrijan Semen, Tomaž Simcic, Elvi Slokar, Dasa Svetina in Dina Slama. Nadzorni odbor: Gojmir Demsar, Dusan Kosuta in Marjan Brecljic; namestnika: Ivo Magajna in Rosanda Kralj. (j.k.)

ODPRTO SOOČANJE S PREDSEDNIŠKIM KANDIDATOM FRANCOM CODEGO

Za novo Pokrajino

Slovenci imamo ves interes, da zmaga predstavnik odprtega dela Trsta

SANDOR TENCE

TRST - Nedeljska balotaza za izvolitev predsednika Pokrajine predstavlja priložnost, ki je demokratični Trst ne sme zamuditi, da bo to mesto lahko zazvelo kot res odprto in strpno evropsko središče. To je "rdeca nit", ki je prevela ponedeljkovo srečanje predstavnikov nekaterih slovenskih organizacij s predsedniškim kandidatom Francom Codego. Bilo je to odprto in odkrito soočanje, ki se ni omejilo samo na problematiko nedeljskih volitev, saj je beseda tekla tudi o drugih aktualnih vprašanjih, ki zanimajo siršo skupnost in ki niso vezana samo na volitve. Srečanje je odprl Codego, ki je orisal temeljne smerice svojega volilnega programa, v razpravo pa so se potem vključili zastopniki Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Zveze slovenskih kulturnih društev, Zveze slovenskih sportnih društev, Slovenskega deželne gospodarskega združenja in Slovenskega raziskovalnega instituta.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčić je opozoril na kocljiv problem nacionalizma, ki po njegovem izvira tudi iz velikega nepoznavanja slovenskega vprašanja in zgodovine teh krajev. Dobro znane politične sile spretno izkoristajo to veliko kulturno pomanjkljivost, za katere ima dolocene odgovornosti sola, trzasko krajevne uprave pa so v vseh teh letih naredile malo ali nič, da bi sirša trzaska javnost - predvsem pa mladina - vsaj nekoliko boljše spoznala

manjšinsko stvarnost. Palčić je opozoril tudi na narasajoče nezaupanje slovenskega prebivalstva predvsem v Občino Trst, a tudi v pokrajinsko upravo, ki se bo nedvomno povečalo, če bo v nedeljo zmagal nacionalistični kandidat.

Codego, ki je po poklicu solnik, je priznal, da ima italijanska sola s svojimi zelo pomanjkljivimi in zastarelimi učnimi programi velike odgovornosti na tem področju. Institucionalne odgovornosti, ki jih skušajo nekateri demokratično usmerjeni in odprti solniki premestiti z dobro voljo in z osebno angažiranost. To je seveda hvalevredno delo, ni pa dovolj. Soglasal je s Palčićem, da bi morale krajevne in javne ustanove spodbujati in tudi same promovirati kulturno sožitja in medsebojnega spoznavanja, cesar doslej niso delale.

Pokrajina je v začetku sedemdesetih let - s prvimi levosredinskimi upravami in s predsednikom Zanettijem - ubrala pogumno pot odprtosti do vseh komponent, ki tvorijo pokrajinsko skupnost. Volilni uspehi Liste za Trst so zaostri nacionalistično vzdusje in postopno ohromili tudi pozitivno vlogo pokrajinske uprave, ki jo bo treba sedaj na novo obuditi. O tem pa bodo v nedeljo odločali volilci.

Podpredsednica ZSKD Damiana Ota je poudarila dragoceno vlogo italijanske in slovenske civilne družbe pri oblikovanju kulture sožitja. Zbornica, ki

združuje združenja in kulturne ustanove obeh narodnosti, je dobrodošlo in učinkovito sredstvo na tem področju, kjer pa bo treba se vztrajno delati. Rezultati ne bodo izostajali, zlasti če bodo javne ustanove pokazale zanimanje za to delovanje. ZSKD upa v zmago Codego, ki je kot clovek - se prej kot politik - pokazal občutljivost do splošnega prostovoljnega dela.

Na to vprašanje se je v svojem posegu tudi navezal trzaski predsednik ZSSDI Livio Valencic, ki je orisal dejavnost slovenskih sportnih društev na Trzaskem, njihovo vlogo pri utrjevanju narodne zavesti, posebnosti med mladimi, a tudi na področju sožitja in tvornega sodelovanja z večinskimi narodom. Javne ustanove ne kažejo velikega zanimanja za splošno sportno zivljenje. Javni prispevki so prevečkrat nesmotno in površno porazdeljeni, celo vrsto neresenih vprašanj pa najdemo na področju sportnih struktur in prostorov, ki v naši pokrajini ne pokrivajo realnih potreb.

Kandidat za predsednika Pokrajine je bil mnenja, da bi morala izvoljena telesa posvetiti pozornost in skrbeti predvsem za sportno dejavnost na bazi. V resnici pa močno zanemarjajo to področje ter privilegirajo sport izključno kot spektakel. Codego je kot primer navedel nogometni stadion in nacrtovano sportno palačo. Za ti dve strukturi je Dezela namenila

več deset milijard lir, zaradi pomanjkanja sredstev pa je zaradi tega nato popolnoma zanamirala množično sportno dejavnost.

Glede prispevkov, ki jih Pokrajina namenja sportnim društvom - problem je prisoten tudi v kulturi - je bil Codega mnenja, da bo morala ustanova v bodoče pomagati kvalitetnim pobudam in točno usmerjeni dejavnosti. V preteklosti smo bili prica veliki razpršitvi finančnih sredstev, ki ni koristila nikomur, a je nasprotno povzročala le (upravičeno) negodovanje in slabo kri med društvi.

Predsednik SDGZ Boris Siega je v svojem posegu obravnaval hudo krizo, ki pesti trzasko gospodarstvo, od velikih industrijskih obratov do drobne trgovine. Objektive tezeve zastruje se pomanjkanje prave volje do podjetnosti, ki v marsicem označuje trzasko realnost. Gospodarstvenikom ni vseeno, če bo Trst ubral pot odprtosti do svojega zaledja in do svojih sosedov ali pa bo ostal nostalgicno vezan na preteklost in vezan na preživel politiko.

Provincia - je dejal Codego - ima na tem specifičnem področju zelo malo stvarnih kompetenc, lahko pa prispeva svoj delež, da bo vzdusje v tem mestu bolj naklonjeno neobremenjenim gospodarskim izmenjavam. Gospodarstveniki, ki so že pred časom razumeli, da je bodocnost Trsta le v odprtosti, so dosti bolj daljnovidni od politikov in upraviteljev,

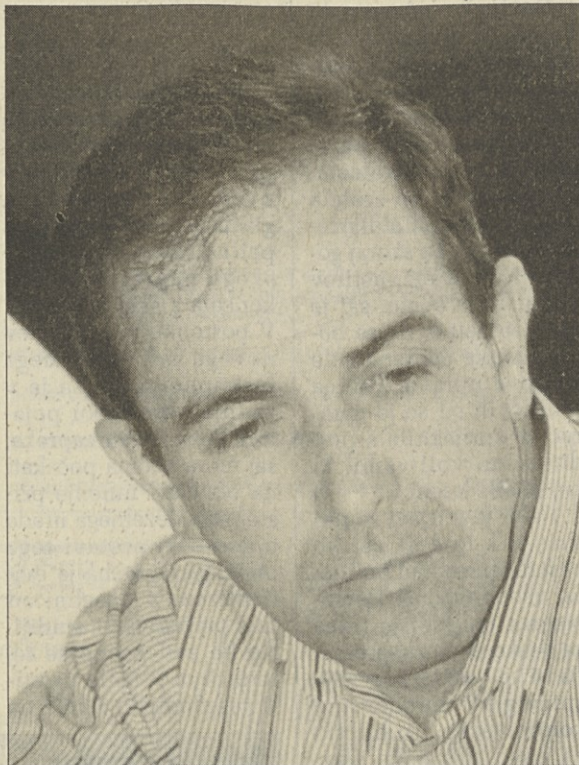
ki so v teh letih vodili mesto. Codego se je pri tem izrecno navezal na vprašanje odnosov med trzaskim in koprskim pristaniščem. Luki ne smeta biti konkurenčni, kar bi ju oskodovalo, ampak morata iskati in nujno najti nekatere skupne točke in interese, na katerih potem graditi sodelovanje.

Ravnatelj SLORI Emidij Susic je omenil perspektive Trsta kot velikega znanstvenega središča, ki pa so v marsicem ostale le na ravni obljub oziroma neizpolnjenih obvez. Zato je vprašal Codego, če sploh verjame v Trst kot neke vrste veliko mednarodno znanstveno središče.

Kandidat za predsednika Pokrajine je rekel, da verjame v ta veliki projekt, ima pa veliko pomislekov, kako se ta nacrt uresnicuje. Pri njegovem izvajanju so pristojna telesa zanemarjala vprašanja teritorija in celovite zascite Krasa, kot dokazujejo npr. sinhron in hitre ceste. Znanost vsekakor predstavlja za Trst vseeno zelo veliko priloznost za razvoj, ki je ne gre zamuditi. Znanstveni objekti pa morajo rasti in se razvijati v pozitivnem odnosu s krajevnim prebivalstvom in z njegovimi potrebami. Obstaja velika nevarnost, da bodo vse znanstvene strukture neke vrste "srečni otoki", ki pa bodo ostali popolnoma izolirani od krajevnega družbenega in cloveskega tiva.

Podobno se je pred leti dogajalo npr. s psihiatrično reformo, ki jo je ob pomoči takratnih pokrajinskih upraviteljev začel izvajati pokojni profesor Franco Basaglia. Trzacani so bili slabo in površno seznanjeni z njenimi dosežki, tako da so v glavnem spoznavali le negativne plati oziroma pomanjkljivosti reforme, ki je obkrožila svet, Trst pa je bil v glavnem indiferenten ali pa jo celo odklanjal.

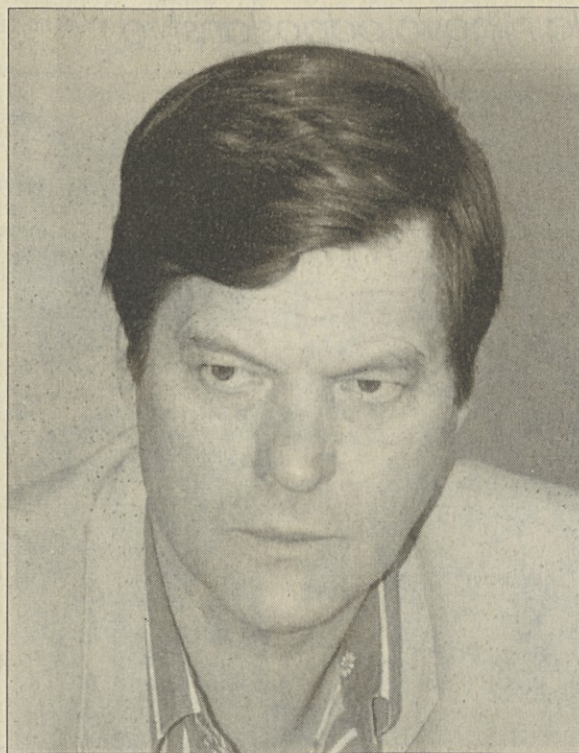
Leta 1974 je Pokrajina priredila zelo odmevno in kvalitetno mednarodno konferenco o manjšinah in o njihovih pravicah. Na njej je bilo slisati marsikaj pozitivnega, besede pa so žal ostale v glavnem na papirju. Zakoni in resolucije se pišejo in oblikujejo, treba pa je ustvariti pogoje in tudi vzdusje za njihovo izvajanje. Pokrajina lahko naredi marsikaj koristnega. A ne s predsednikom Sardosom Albertinijem.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčić (foto KROMA)

Podpredsednica ZSKD Damiana Ota (foto KROMA)

Predsednik ZSSDI za Trzasko Livio Valencic (f. KROMA)

Predsednik SDGZ Boris Siega (foto KROMA)

Ravnatelj SLORI Emidij Susic (Foto KROMA)

V ŠPETRSKI BENEŠKI GALERIJ

Kmalu slikarski natečaj Podobe iz Nadiških doli

SPETER - Bogato razstavno dejavnost bo konec meseca v špetrski galeriji oplemenitil 14. mednarodni slikarski natečaj »Podobe iz Nadiških doli«, ki ga prireja Društvo beneških likovnikov pod pokroviteljstvom Dezele Furlanijske Julijske krajine.

K pobudi se je doslej prijavilo že nad petdeset umetnikov iz italijanskega, slovenskega in furlanskega prostora. Ze to dejstvo kaže na pomembnost natečaja,

za katerega se rok za vložitev del zaključuje ponedeljek, 21. junija, in sicer v prostori špetrske Beneške galerije ob delavnih med 8. in 12. uro ter med 17. in 19., v soboto pa samo v dopoldanskem času.

Trije najboljši avtorji bodo deležni denarnih nagrad v višini 1.000.000, 750.000 in 500.000 lir.

Uradno odprtje razstave, na kateri bodo nagradili najboljše avtorje, bo v soboto, 26. junija, v Beneski galeriji. (R.P.)

ŽUPAN PIERO ZANFAGNINI, KI JE PREJEL JAMSTVENO OBVESTILO, NAJ BI KMALU ODPSTOPI

Tudi v Vidmu predčasne občinske volitve na obzorju

Medtem je že zapustil odbor socialistični odbornik Guido Bulfone - V petek se sestane občinski svet

Piero Zanfagnini

VIDEM - Damoklejev meč predčasnih volitev visi nad videmsko občinsko upravo. Ze na zadnji seji je bilo pričakovati, da bo zupan Piero Zanfagnini, sprico poraza, ki ga je na volitvah utrpela vladajoča koalicija, ponudil odstop.

To se ni zgodilo, saj so prisli do nekakega dogovora, na podlagi katerega bi sedanja večina ostala na krmilu videmske Občine do jeseni, potem naj bi stekel postopek za predčasne volitve.

V tem času pa je prislo do precejšnjih novosti, ki bodo lahko bistveno vpli-

vale na nadaljni obstoj videmskega občinskega odbora. Zupan Piero Zanfagnini je namrec v ponedeljek dobil jamstveno obvestilo zaradi domnevnega nedovoljenega finansiranja stranke v času, ko je bil njen deželni tajnik.

Ta dogodek je sprožil precejšnji protest predvsem opozicijskih strank, ki so zahtevale odstop zupana in celotnega odbora. Pot, kaj je treba storiti, je nakazal občinski odbornik za ekološka vprašanja, socialist Guido Bulfone, ki je odstopil iz odbora.

V pismu, ki ga je naslovil zupanu, ugotavlja, da

ne razume zadržanja občinskega odbora in samega zupana, ki nočejo zapustiti Občine Videm. Ob tem Bulfone dodaja, da je zupan Zanfagnini »ujetnik« demokristjanskih odbornikov, ki imajo en sam cilj: navaliti nanj vso krivdo za slabo upravljanje Občine v zadnjih mesecih. Tudi zaradi tega, zaključuje bivši socialistični odbornik, je nujno, da zupan zapusti to mesto in sprozi postopek za predčasne volitve. V drugem primeru bo PSI morala plačati previsok davek, saj bo postala tarca napa-

dov vseh strank, tistih, ki so danes v opoziciji, in onih, ki sestavljajo večino.

Zupan Zanfagnini pa je včeraj sicer nekoliko megleno namignil na možnost odstopa, glede cesar pa je prepusil besedo predstavnikom večinskih strank (PSI, KD, PSDI in PLI), ki se bodo sestali danes, in samemu občinskemu svetu, ki je bil sklican za petek. Glede Bulfonejevega odstopa pa je Zanfagnini dejal, da gre za »osebno odločitev, ki jo lahko razumem, ne morem pa je opravičiti.« (R.P.)

VOLITVE

Novi pristopi k dokumentu ZSKD, ARCI in ACI v podporo Francu Codegi

TRST - Dokument, za katerega so dala pobudo mestna združenja Zveza slovenskih kulturnih društev, Arci, AcI in Arciragazzi z naslovom »5 razlogov zato, da volimo Franca Codego« so podpisale se številne druge organizacije, med katerimi Arci Servizio Civile, Združenje za mir, Anagrunba, Krozek Istria, Slovenski klub, Arci Nova, Uisp. Pobudniki vabijo se druge organizacije civilne družbe, da podpisajo dokument. Svoj pristop lahko javijo na telefonsko številko 635626 ob uradnih urah. Dokument bodo vsi podpisniki predstavili na tiskovni konferenci, ki bo jutri ob 11.30 na trzaskem sedezu tiskovne agencije Ansa. Istega dne bodo zgoraj navedene organizacije priredile na trgu sv. Antona tudi javno srečanje s kandidatom Francom Codego. Med drugimi je svojo prisotnost na shodu, ki bo od 18. ure do 19.30, zagotovil tudi Giampiero Rasimelli, predsednik vsedrjavne konfederacije Arci.

Košutova gotovo v novi skupščini

TRST - Slovenska predstavica DSL Nives Kosuta bo tako v primeru zmage Codego, kot njegovega nacionalističnega nasprotnika, gotovo sedela v trzaskem pokrajinskem svetu. Točnejša analiza volilnih izidov kaže, da je Kosutova v svojem volilnem okrožju (Zgonik - Repentabor-Nabrežina) prešla v odstotkih več glasov od somisljenika Vallona v miljski občini in je torej prva med izvoljeni na listi Occhettove stranke.

Ce bo zmagal Codego bodo v pokrajinskem svetu, poleg Kosutove, sedeli se Slovenci Igor Dolenc, Dionisio Gherbassi in Ferdi Zidar (vsi DSL). Ostali svetovalci pa bodo Claudia Ponti, Vallon, Sirotti in Batich (DSL), Rossi, Maria Doria, Valerio, Luisa Fazzini, Marangon in Randaccio (Zavezništvo za Trst), Sardos Albertini, Camber in Cavicchioli (LpT), Braidia in Tanfani (Severna liga), Bartoli in Minisini (KD), Di Giorgio in Debelli (MSI) ter Visioli (SKP).

Ce bo zmagal Sardos Albertini bo Kosutova edina Slovenka v novem pokrajinskem svetu. Lista za Trst bo imela skupno 14 svetovalcev, MSI 3, KD 2, Severna liga 2, DSL 1, Zavezništvo za Trst 1 (Codego) in SKP 1 (Visioli).

Radio Opčine nocoj o nedeljskih volitvah

TRST - Radio Opčine bo posvetil svojo nocojsno oddajo (med 21. in 22.30) nedeljski balotazi za izvolitev predsednika pokrajinske uprave. V živo se bosta oglasila kandidata Franco Codega in Paolo Sardos Albertini. Oddajo bo kot moderator vodil Paolo Parovel. Radio Opčine oddaja na FM 90, 6 in 100, 5.

Pobuda CGIL, CISL in UIL o usodi Pokrajine

TRST - Pokrajinska vodstva sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL bodo danes predstavila javnosti dokument o gospodarski situaciji na Trzaskem, ki ga bodo potem poslala novoizvoljeni pokrajinski upravi. Na tiskovno konferenco, ki bo ob 11. uri na sedezu Novinarskega krožka (Korzo Italia 13) so sindikalisti povabili tudi oba kandidata za predsedniško mesto.

Krožka Dossetti in Salvemini za izvolitev Codego

TRST - Krozek Giuseppe Dossetti, ki združuje napredno usmerjene katolicane, poziva svoje clane in prijatelje, naj v nedeljo glasujejo za Franca Codego. Krozek Dossetti je na svoji zadnji skupščini pozitivno ocenil volilni program nekdanjega predsednika Združenja katoliških delavcev ACLI. Del katoliške gibanja, ki se naslanja na konservativne in desničarske struje KD, pa bo gotovo podprl nacionalističnega kandidata.

Poziv za izvolitev Codego je sinoci prišel tudi s skupščine socialističnega krožka Gaetano Salvemini. Njegov predsednik Amaldo Pittoni je rekel, da pravi socialisti v tem trenutku res ne smejo oklevati in lahko le podprejo kandidata naprednega dela pokrajinske stvarnosti.

Za Codego so se, kot znano, javno opredelili tudi slovenski socialisti, skupina Rinnovamento socialista, trzaski občinski odbornik Minin in novoizvoljeni deželni svetovalec De Gioia. Severna liga bo svoje uradno stališče do nedeljskih volitev predstavila javnosti danes na posebni tiskovni konferenci. Krščanska demokracija je že pred dnevi pozvala svoje volilce, naj oddajo belo glasovnico. Koliko volilcev jo bo pravzaprav »ubogalo“?

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZJAGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532938
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723, fax 0481-532958
Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in jezgati 120.000 LIT. ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT. beseda; osmrtnice, zhalve in sozolja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.200 LIT. - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT.
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Natečaj pokrajinske uprave
za mesto računovodje

Pokrajinska uprava je razpisala javni izborni natečaj začasno zaposlitev enega računovodje (VI. kvalifikacijska stopnja). Kandidati morajo imeti diplomo računovodje ali trgovskega izvedenca, starost pa mora biti med 18. in 40. letom. Prosnje za udeležbo pri natečaju (na navadnem papirju) je treba predložiti osebno pristojnemu uradu na Pokrajini (Trg V. Veneto 4) najpozneje do 14. ure v petek, 25. junija, lahko pa se tudi posljejo s priporočenim pismom.

Umetnost v parku
z glasbo in likovnimi deli

Trzaska Občina, upravno okrožje za Kjadin-Rocol in kulturni center Ferdinando prirejata kulturno prireditev »Umetnost v parku: dva večera glasbe in likovne umetnosti«. Prvi večer bo v soboto, 19. t.m. ob 20. uri v vili Revoltella (Ul. Marchesetti 37) z nastopom pevskega zbora San Pio X ter razstavo del Roberta Tigellija in Giuliana Caneve. Za drugi večer (26. t.m. ob 20. uri) so izbrali vilo Engelmann v Ul. Chiadino 5, kjer bodo nastopili sopranistka Liliana Manzoni, harfistka Antonella Vattovani in irska glasbena skupina Barddrin, razstavljena pa bodo dela Willija Bossija in Claudia Buranella.

Sprememba na progah

Konzorcialno podjetje za prevoze iz Trsta obvešča, da so pomaknili zadnjo postajo na avtobusnih progah 43 in 60, ki povezujeta papirmico. Zadnja postaja bo pri novem vходу podjetja, blizu bivše mitnice na državni cesti 14.

Nov rešilec RK

S krajšo slovesnostjo na sedežu na Trgu Sansovino so včeraj predali trzaskemu Rdečemu krizu nov rešilec. Vozilo je dar gospe Edvige Anchois Audoly, ki zeli z njim počastiti spomin pred kratkim preminulega sina Ernesta. Nov rešilec znamke mercedes 310 je prirejen za vsak tip reševalnega posega. Deloval bo v okviru številke za hitro zdravstveno pomoč »118«, ki bo tako kvalitetno se bolj ojačila svoje vrste.

NABREŽINA

Caldi:
Ostal
sem res
sam!

Devinsko-nabrežinski zupan Vittorino Caldi (PSI) bo dokončno odstopil v torek. Svoj odstop bo sporočil na jutranji seji odbora, zvečer pa se občinskim svetovalcem. Skupščina se bo sestala tudi 29. junija. Caldijeve mu odstopu bo skoraj gotovo sledila razpustitev občinskega sveta, saj je malo verjetno, da se bodo stranke sporazumele za novo upravo. Večina političnih sil se je namreč že sprijaznila s predčasnimi volitvami, ki naj bi bile jeseni.

Caldi je v izjavi za nas dnevnik izrazil veliko zaskrbljenost nad politično usodo Občine Devin-Nabrežina, kjer je treba za vsako ceno preprečiti, da bi se volilno soocanje sprevrglo v narodnostno konfrontacijo. To bi bilo za nas občinsko skupnost pogubno, nam je dejal prepričan, da se bo del KD na nek način povezal z MSI.

Občinski odbor je vsekakor popolnoma izčrpal svojo vlogo - nam je povedal Caldi - saj vsakdo, tudi v upravi, dela po svoje, tako da sem v marsičem ostal popolnoma sam. Tudi v Devinu-Nabrežini se je torej že začela volilna kampanja, ki v teh pogojih po Caldijevem mnenju ne obeta nič dobrega.

REPENTABOR / OBČINSKA SEJA

Poziv občanom
da volijo Codego

Birokratski zapletljaj z regulacijskim načrtom

BORIS SIMONETA

Na ponedeljkovem zasedanju repentabskega občinskega sveta je zupan Aleksij Krizman v uvodnem poročilu naglasil, da je komisija za prilagoditev regulacijskega načrta dejansko končala s svojim delom. V postopku za odobritev novega urbanističnega instrumenta pa se je v zadnjem trenutku pojavila birokratska zapreka, saj mora občina počakati na obvezno mnenje pristojnega deželnega urada o geološki sestavi tega območja, kakršna je evidentirana v posebni ad hoc pripravljeni studiji. Ko bo zadoščeno se tej formalnosti, bodo uvrstili regulacijski nacrt na

dnevni red občinskega sveta.

V polnem teku so priprave na 31. izvedbo razstave terana in pokusno belih vin, ki bo na Mouzarju 10. in 11. julija. V soboto, 26. junija pa bo trzaska folklorna skupina Stu ledi proslavila na Tabru svojo 20-letnico in občina Repentabor je prevzela pokroviteljstvo nad to prirediteljo.

Zupan se je zaustavil tudi pri volitvah. Cestital je Milosu Budinu kot edinemu slovenskemu izvoljenemu predstavniku v deželni svet, obenem pa je obžaloval, da se je zaradi krivice zakonske ureditve zmanjšalo slovensko zastopstvo.

Krizman je tudi podčrtal pozitivno dejstvo, da se bo v balotazi za mesto predsednika pokrajine potegoval demokracijski predstavnik »odprtega Trsta« Codega, katerega naj repentabski občani množično podprejo na nedeljskem drugem krogu volitev, kot to predlagajo vse politične skupine občinskega sveta.

Sprejeli so tudi nekatere sklepe. Z nekoliko spremenjeno knjigovodsko razporeditvijo sredstev, ki jih je prispeval Sklad za Trst, so dopolnili finančni okvir za se zadnje posege pri razširitvi pokopališča in za izvedbo inventarja občinske imovine. Sprejeli so tudi splošne smernice za revizijo trgovskega načrta in so odobrili občinski pogodbeni pravilnik, po katerega ključu naj potekajo dražbe, nabava inventarja in predaja gradbenih del. Iz tehničnih razlogov ni bil uvrščen na dnevni red obratun za lansko finančno leto, kar pa bodo morali postoriti do konca meseca.

Na koncu so zupan in svetovodci izrazili najboljše želje občinskemu knjigovodji Milku Gustinu, ki stopa v zakonski stan.

Ženski center
o spolnem nasilju

Poseben center, v katerega bi se lahko zatekale ženske, istocasno pa bi se v njem zbiral »zunanek«, da bi prireale razne pobude. To je namen ženskega centra v Ul. Gambini, o katerem bodo razpravljale članice raznih organizacij na seminarju, ki bo v petek popoldne. Petkov seminar prireja Trzaska skupina proti nasilju nad ženskami v sodelovanju z združenji La Settima onda, Mimoza pri UDI-ZZI, Arcidonna in Luna e l'altra na sedežu Centra za umsko zdravje žensk v Ul. Gambini 8.

Na srečanju bo Elvira Banotti iz rimskih feminističnih centrov govorila o tem, kdaj se spolni odnos spreve v nasilje, Irene Gola iz ženskega centra v Mestrah pa o »domovih za ženske«, kakršne poznajo v tujini. Na srečanje so seveda vabljene vse ženske.

PROTEST / OHROMILI SO MESTNI PROMET IN SE ZBRALI PRED OBČINO

Množična zahteva tržaških
taksistov po zvišanju tarif

Župan in prefekt sta sprejela njihovo odposlanstvo

Tržaški taksisti so uprizorili včeraj odmeven - četudi ne bučen - protest, ker jim krajevna in državna oblast nista dovolj naklonjeni. Kakšnih 200 taksijev se je že ob sedmih jutraj zbralo pred Rizarno in od tod brez vsakega hupanja vozilo do glavnega trga ter se postrojilo pred zupanstvom oziroma prefekturo, kamor se je delegacija taksistov odpravila na razgovor z zupanom in prefektom. V prvi vrsti so se jima pritožili, da se pokrajinski nadzorni odbor se zmerom ni izrekel glede zakonitosti sklepa občinske uprave o povzročitvi tarif za 9 odstotkov na 1.000 lir pri vsakem prevoženem kilometru, kolikor znaša vsedrjavno povprečje in kar bi bilo moralno zaceti veljati že prvega januarja letos. Sicer pa se zadrugi taksistov, ki zaposljujejo okoli 50 uslužbencev, huduje nad ustreznim okvirnim zakonom, ker da je pomanjkljiv, jim odreja gotove pravice in jim omejuje svobodno upravljanje te javno pomembne storitve, poleg tega pa spravlja v nevarnost delovna mesta. Končno se taksisti pritožujejo še nad birokratskim kolesjem: če povzroči taksist tudi samo lahko prometno nesrečo ali se kakor koli pregreši zoper prometni zakonik, mu takoj za tri mesece odvzamejo vozniško dovoljenje, s tem pa seveda možnost zaslužka. Sicer mirni protest je neki pesec nalasc motil: taksist je reagiral in bil je aufbiks...

Naval taksijev na Trgu Zedinjenja Italije (foto KROMA)

Tih in morda uspešen protest

Stavka taksistov je bila za naše mesto nekaj posebnega. Takšno tisi- no, kot je zavladala včeraj dopoldne v samem središču mesta, smo redkokdaj doživeli. Tiho so taksisti prevzeli mesto od enega do drugega konca, bili pa so tihi tudi ostali vozniki, ki so morali v dolgih kolonah čakati, da so se lahko sploh premaknili za nekaj metrov dalje iz tega nepreglednega vozlišča.

»Mi zahtevamo svoje in nocoje več poslušati samo obljub,« so nam povedali taksisti, ki so imeli na svojih vozilih zgornje napiske kot na primer »Siamo stufi«, »Basta con gli oprusi«. Cisto neke skrivito smo zasledili tudi slovenski

napis »Zahtevamo konec krivice«. Ob tem napisu smo se spomnili, da jih ni malo med taksisti, ki so Slovenci in torej občutijo, kot vsi iz njihove kategorije, iste težave in krivice. Kaj ne bi bilo prav, da bi jih v večjem številu - z več slovenskimi napisi - tudi izrazili? Res je v našem mestu vse tako živo, tako že vse megleto, da ne morejo priti niti ob taksnih priložnostih do izraza, poleg sindikalnih in delovnih problemov, tudi priložnosti vseh tistih, ki se cutijo Slovence, a doživljajo s svojo kategorijo tudi vse ostale krivice?

Na postajališčih taksistov smo našli na stevalne, predvsem starejše meščane, ki se sicer po-

služujejo taksijev; tokrat so ostali brez tega prevoznega sredstva - pa se avtobusi niso zaradi stavke vozili.

»Ne vemo, kam in kako usmerjati promet,« so potolizili nekateri mestni redarji. In res je bila zmeda takšna, da je bilo zastoj dajati znamenja na desno ali na levo, ko pa ni slo naprej ne tako, ne drugace.

Taksisti so s svojo stavko morda res dosegli to, kar so hoteli. Morda so prav s to svojo tiho in počasno voznjo skozi mesto uspeli opozoriti javnost na svoje probleme, celo bolj, kot to dosežejo druge, morda se bolj prizadeje kategorije, z glasnim zviganjem in poudarjanjem gesel.

Neva Lukes

INDUSTRIJA

Podjetje
Janoušek
odpira ob
110-letnici
nov obrat

V petek ob 16.30 bodo v industrijski coni pri Orehu odprli nov obrat podjetja Janoušek za proizvodnjo arom in dišav. Gre za velik objekt 4800 kv. metrov, ki obsega poleg upravnih uradov tudi raziskovalne laboratorije in proizvodne oddelke. S tem bo podjetje Janoušek, ki se je rodilo v Pragi, proslavljalo tudi svojo 110-letnico. Podjetje je v zadnjih letih doseglo zavidljivo in visoko specializirano tehnološko in raziskovalno raven in ima tesne poslovne stike s sosednjima Slovenijo in Hrvaško. Ob petkovi priložnosti bodo predstavili liker Amaro Praga, ki ga proizvajajo po istem receptu in s istimi tehnikami kot pred enim stoletjem.

740 / ZAPASTI BI MORAL V PETEK

CGIL pozval vlado
naj brž odloži rok
za vplačilo davkov

Sicer bo treba plačati tudi globo

»Zal se nič novega, zdaj samo čakamo na odgovor iz Rima,« nam je odvrnil prisidni tajnik CGIL Bruno Zvech, ko smo ga včeraj povprašali, ali je kakšna resnična možnost, da pristojna oblast odloži zadnji rok za vplačilo davkov, ki zapade v petek.

Kakor znano, je vlada odgovorila na 15. julij rok za oddajo dohodkovne prijave (740), kar pa je naravnost smešno, če ostane rok za vplačilo pri 18. juniju.

Sindikat, na katerega patronat navali vsak dan na stotine davčnih zavezancev in ki tolikšnega bremena seveda ne zmore, je pozval omenjeno ministrstvo in vlado oziroma dolocene parlamentarne skupine, naj

odložijo vplačilni rok vsaj na 9. julij - če pa to ne bi bilo mogoče, naj omejijo na 1 odstotek denarni kazni za vse tiste, ki ne bodo mogli davkov pravočasno poravnati. Zaenkrat velja namreč to, da znaša globa 3 odstotke, če dotični zamudi največ tri dni, in kar 40 odstotkov, če opravi vplačilo stiri ali več dni po 18. juniju.

Pri finančnem ministrstvu so doslej pristali menda samo na desetodstotno ublažitev denarne kazni za vsakogar, ki bi v dohodkovni prijavi zagrešil kakšno napako.

Tajnik Bruno Zvech je tudi naglasil, da takšno ravnanje z davčnimi zavezanci, nikakor ne sodi v državo in družbo, ki se imata za omikani... (dg)

MALA ČRNA KRONIKA

Čebelji pik bi bil skoraj usoden

Morda bo že danes spet doma 35-letni delavec Enela, ki mu je samo hiter zdravniški poseg resil življenje. Moskega je namreč picila čebela, kar ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bil alergičen na njen pik, ki je sprožil hudo reakcijo: izgubil je zavest, srčni utrip mu je hipoma upadel. Potem ko so mu na kraju samem nudili prvo pomoč, so ga odpeljali v glavno trzasko bolnico, kjer pa si je že po nekaj urah opomogel.

Dokaj neobičajni dogodek se je pripetil včeraj popoldne, nekaj pred 15. uro v Samatorci. Uslužbenec Enela (izrazil je željo, da se njegovega imena ne objavi) je bil zaposlen pri kablih visoke napetosti, ko se je nenadoma vrغل

na tla. Sodelavci so mu sicer priškočili na pomoč, vendar so takoj uvideli, da brez zdravniške ne bo slo. Poklicali so rešilec Rdečega križa, zdravnik pa mu je najprej na mestu samem nudi najnujnejšo oskrbo, že po dvajsetih minutah, ko so ugotovili, da je poseg učinkoval, so ga odpeljali v bolnico, kjer so ga sprejeli na oddelku za nujne primere. Po nekaj urah je bil že izven vsake nevarnosti in računajo, da ga bodo danes ali najkasneje jutri lahko odpeljali.

TATICA KONCALA
V ROKAH AGENTOV

Ko sta zagledala agente letedecega oddelka trzasko kvesturo, sta

se tatica bliskovito poglala v beg, vendar nista prišla daleč: nekoliko prej stopila z avtomobila, na katerem sta s casopisom zakrila evidenčno tablico (očito nista želela, da bi ju karkoli izdalo), in začela sariti okrog parkiranih vozil v bližini Trga Volontari Giuliani. Nekdo je opazil njuno početje in obvestil kvesturo: agenti so ju zalotili prav v trenutku, ko sta vdiral v neki reault.

Ker sta se poglala v beg, so v trak izstrelili opozorilni strel, s tem pa so obenem opozorili dru-

SOLE / UČNI USPEHI

Nižješolci so
si oddahnili

Solsko leto je mimo in napočil je čas obračunov. Nekateri so se lahko dokončno in zaslužno oddahnili od celoletnega truda, nekateri (na srečo mnogo bolj redki) si bodo morali celiti rane. Na nižjih srednjih solah so obračuni že izobeseni na oglasnih deskah, na višjih bodo v kratkem. V današnji številki zacejamo z objavo učnih rezultatov na slovenskih nižjih srednjih solah.

Sola »S. Kosovel« -
Opcine

I. A - Izdelali so: Jernej Ciuch, Sabrina Drago, Jas Gregori, Katja Gregori, Ivana Grgic, Jordan Ilijia Kalc, Erik Lakoivic, Andrejka Mozina, Katerina Persinovic, Olga Sossi, Boris Sossi, Marjan Stopar, Barbara Vremec. Trije dijaki niso izdelali.

I. B - Izdelali so: Caterina Alessio, Marko Berce, Maja Berzi, Ales Brce, Mira Fabjan, Luca Hrovatin, Mojca Kovacic, Ilonka Krizman, Johana Krizmic, Mitja Malalan, Peter Primosi, Marjan Stopar, Tina Sossi, Tomaz Spazzapan, Anja Strekelj, Ilaria Taiaiol.

II. A - Izdelali so: Rudi Brundula, Paola Cauter, Kristina Ferluga, Aljosa Fonda, Damjan Gregori, Jan Gragori, Martina Grgic, Erika Hrovatin, Nastja Milic, Peter Milic, David Paulatic, Andrej Sossi, Tanja Sossi, Denise Stor, Primoz Struman, Nawal Taha.

II. B - Kristen Belicic, Kristina Berce, Martina Canziani, Peter Corbatti, Federica Dagostini, Uros Grilanc, Martin Gustin, Monica Kete, Goran Krizmanic, Martina Marc, Elena Mulic, Mara Pavatic, Alenka Rauber, Dean Rebecchi, Masa Stranj, Irina Zagar.

III. A - Vseh 16 dijakov je bilo prepuščenih k zaključnim izpitom.

III. B - Vseh 19 dijakov je bilo prepuščenih k zaključnim izpitom.

Sola »Sv. Cirila in Metoda« pri Sv. Ivanu

I. razred - Izdelali so: Goran Floridan, Rok Oppelli, Mitja Pegan, Martin Strani, Erik Zeriali, Christian Zottich, Janja Del Linz, Sara Illich, Katja Legisa in Valentina Lovriha.

II. razred - Izdelali so: Alessio Coslovich, Mitja Giacconi, Alessandro Cigan, Roberto Lunazzi, Tomaz Metlika, Fabrizio Ugricic, Alex Zupan, Martina Bontempo, Arianna Campa Giorgini, Tanja Giugovaz, Jana Gruden, Nina Kogousek in Jasna Ziberna.

V III. razredu je bilo vseh 14 dijakov pripisuenih k zaključnim izpitom.

Sola na Katinari - od-
deljeni razredi

I. razred - Izdelali so Danilo Bosari, Matjaz Pecar, Manuel Pussini in Varna Pecenic.

II. razred - Izdelali so:

Luka Peric, Matevz Peterlin, Tomaz Pipan, Patrick Savarin, Katrin Dilli, Elisabeth Feletti, Natasa Feletti in Ivana Meula.

V III. razredu je bilo vseh osem dijakov prepuščenih k zaključnim izpitom.

Sola »Fran Levstik« Prosek

I. A - Izdelali so: Damjan Batti, Janos Grilanc, Emanuel Kralj, Gorazd Milic, Robi Pavletic, Goran Simoneta, Katja Cossutta, Sharon Kante, Martina Kralj, Natasa Milic, Nina Milic, Vanja Milic, Jana Obad, Petra Segina, Sara Skerk, Alenka Stoka.

I. B - Izdelali so: Drazen Ciki, Janez Peter Grom, Andrej Hrovatin, Tomaz Sirca, Natasa Besinovic, Ketty Furlan, Susanna Giolotta, Vanessa Milkovic. Ena dijakinja ni izdelala.

II. A - Izdelali so: Andrej Budin, Edvin Bukavec, Marjan Milic, Goran Obad, Marko Puntar, Matej Skerli, Ester Brezovec, Lara Bukavec, Breda Businelli, Sara Ferluga, Karen Kante, Ivana Sossa, Manuela Skerk, Anja Starec, Martina Zivec. Ena dijakinja ni izdelala.

II. B - Izdelali so: Husein Harbas, Aljosa Ostrouska, Matija Umek, Irene Gilotta, Natasa Grom.

III. razred: vseh 18 dijakov je bilo prepuščenih k državnemu zaključnemu izpitu.

ZALOŽNIŠTVO

Trieste Oggi jutri
ne bo izšel, ker
bo danes stavka

Podjetje v krizi, založnik pa molči

Trzaski dnevnik Trieste Oggi jutri ne bo izšel, ker je skupščina vseh uslužbencev pri casopisu z veliko vecino glasov sprejela sklep, da bodo danes stavkali. Na ta nacin zelijo opozoriti sirso javnost na hudo krizo v podjetju oziroma na dejstvo, da je bodočnost lista docela nejasna.

Kakor piše v tiskovnem sporočilu uredniškega odbora in predstavnikov CGIL, CISL in UIL, uslužbenec redno delajo, ceprav se niso prešli plače za maj in je - po zatrdilu samega založnika - zaenkrat sploh ne bodo. Tudi glede tega zahtevajo takojšnje razciseneje. Založnik pa jim tudi ni nicesar

povedal v zvezi s pobudami, da ne bi dnevnik prenehal izhajati oziroma, da bi ga ohranili in se okreplili, saj gre v vsakem primeru za bistveno sredstvo svobodnega izražanja, ki bogati mesto in zagotavlja popolnost informiranja. Založnik prav tako ni dal nobenih pojasnil o pogajanjih za odstop lista zainteresiranemu posamezniku ali skupini.

Uslužbenec so se odgovorno odločili samo za en dan stavke, da bi zajamčili informacijo sprico nedeljskih volitev, sicer pa bodo razmere pri casopisu podrobneje orisali na današnji tiskovni konferenci (ob 12. uri) v Novinarskem krožku.

LONJER

Razstava
vin in
slikarski
ex tempore

JANA PECAR

V okviru kolesarskega maratona prijateljstva sta domače Kulturno društvo ter Kolesarski klub pripravila v soboto in nedeljo v Lonjerju tudi vsakoletno razstavo domačih vin in slikarski ex tempore za obiskovalce otroškega vrta ter osnovne in srednje šole. Vreme je sicer nagajalo, kljub temu pa se je sobotnega ex tempore udeležilo 24 otrok. Komisija, ki so jo sestavljali Frida Valtić, Milan Pasarić in Erika, je izbrala najboljše udeležence.

Otroški vrtec: Matjaz Romano, Francesco Biloslavo, Nikolaj Kovacic.

5. razred in srednja šola: Bostjan Romano, Matjaz Kodric, Vanja Biloslavo.

3. in 4. razred OS: Sandra Brus, Petra Dilli.

1. in 2. razred OS: Julija Kjuder, Andrea Filinieri, Tomaz Scarcia.

Posebna komisija je ocenila tudi pridelke domačih vinogradnikov, ki so se udeležili razstave v lepem številu prispevali so 14 vzorcev belih ter 11 vzorcev rdečih vin. Levji delež nagrad je osvojil Stojan Sancin, ki je zmagal v obeh kategorijah. Razvrstitev je bila naslednja: 1. Stojan Sancin, 2. Zvonko Lorenzi, 3. Riko Lorenzi; črna vina: 1. Stojan Sancin, 2. Anton Kjuder, 3. Erminio Sudic.

GOSTOVANJE / ZAMEJSKEGA ZBORA DOBERDOB

Lovski pevski zbori
so se sešli v Globokem

Prihodnje lovsko-kulturno srečanje bo na Tržaškem

BORIS SIMONETA

Slovenski lovci se tradicionalno tolmajo to svojo ljubiteljsko dejavnost kot plemenito poslanstvo, da skrbijo za varstvo narave in gojitve divjadi. Prizadevanje so pred dvema desetletjema zadobila tudi kulturno razsežnost, ko so začeli s prirejanjem vsakoletnega srečanja slovenskih lovskih zborov in registov. To je priloznost, da s tako obliko kulturno-umetniške ustvarjalnosti bogatijo narodovo kulturno dediščino, ohranjajo samobitnost in plemenitijo odnose med ljudmi.

Prizorišče 20. jubilejnega srečanja je bilo v soboto v kraju Globoko pri Brezicah. Predsednik in vodje kar 31 sodelujočih lovskih pevskih zborov oziroma skupin registov je ob prihodu v ta prijazen kraj na jugovzhodnem delu Slovenije na sprejemu pozdravil in izrekel dobrodošlico Teodor Orsanic, predsednik skupščine občine Brezice. Sprico tako velikega števila udeležencev so se iz organizacijskih razlogov odločili za novo formulo, po kateri je potekala kulturna prireditev.

Nastopajoče so porazdelili v štiri skupine in

Lovski zbor Doberdob med nastopom v Globokem pri Brezicah

istocasno so se v starih vaseh (v Articah, Pisekah, Kapelah in Globokem) vrstili koncertni nastopi. Med udeleženci je bil se enajst tudi zamejski lovski pevski zbor Doberdob, ki je v Articah pod vodstvom Janka Simonete zapel Pregljevo Zunico, Ipavcevo O mraku in Danevovo Jager po koroski vizi.

Zbori in registi so se nato zbrali pod velikanskim sotorom v Globokem, kjer so na slavnostni otvoritvi jubilejnega srečanja v združenem sestavu izvedli sedem skladb, za glasbeno spremljavo zbora pa je poskrbela glasilka god-

ba Kapela. Nastop je izzval navdušeno odobravanje poslušalcev in nato so se med družabnim srečanjem v res prisrčnem vzdušju tkala nova prijateljstva oziroma poglabljala že cvrsto zakonjenjenja poznanstva.

Takoj po zaključku uradnega dela manifestacije se je sestal aktiv nastopajočih zborov in registov, na katerem so razčlenili potek tega prazničnega snidenja in podali končno oceno. Zatem so se lotili vprašanja, v katerem kraju se bodo čez leto dni (druga sobota v juniju) sseli na 21. srečanju. Med tremi predlaganimi lokacijami je prodrla zamejska kan-

didatura, tako da se bodo leta 1994 slovenski lovski pevski zbori in registi prvič zbrali na Tržaškem.

To je lepo priznanje, obenem pa seveda velik izziv za lovce društva Doberdob, ki v vseh teh letih odigravajo aktivno vlogo mostu in povezovalnega člena med italijansko lovsko federacijo in lovsko zvezo Slovenije, med katerima tečejo zelo dobri in obojestransko koristni redni stiki.

Srečanje v zamejstvu bo te odnose prav gotovo še utrdilo in dogodek bo pridobil še sirso kulturno narodnostno valenco.

Samo s pravočasnim naročilom si boste zagotovili učbenike za prihodnje šolsko leto.

Seznami so na razpolago v

TRŽAŠKI KNJIGARNI

Ul. sv. Frančiška 20

OBVESTILO NAROČNIKOM,
ki želijo prejemati dnevnik
v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naproša naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 12. do 18. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

URNIK

sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primorskem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 - 12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne od 13.30 do 17.00:

od ponedeljka do petka PUBLIEST

ob sobotah Redakcija Primorskega dnevnika tel. 7796600

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 16. junija 1993

GVIDO

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.56 - Dolzina dneva 15.39 - Luna vzide ob 2.30 in zatone ob 17.29.

Jutri, CETRTEK, 17. junija 1993

ADOLF

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,7 stopinj, zračni tlak 1015,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 23,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Marco Vöneki, Luna Gavinel, Cristiano Svab, Afra Pieri, Alice Maiello in Mitja Del Bono.

UMRLI SO: 90-letna Sofia Rolich, 76-letna Angela Percos, 56-letni Giorgio Canttonari, 87-letni Mario Cattonaro, 78-letna Alda Cozzi, 76-letni Giovanni Francic, 79-letna Silvana Perini.

LEKARNE

Od ponedeljka, 14. do nedelje, 20. junija 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Proseka ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPCINE, Proseka ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »Amore per sempre«, i. Mel Gibson.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 »Tokio decadence«, r. Ryu Murakami, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Lake consequence - Un uomo e due donne«, i. Willy Zane, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Curve pericolose«, i. Roger Rabbit.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«, i. Christian Slater in Marisa Tomei.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Blade runner« r. Ridley Scott, r. Harrison Ford.

EDEN - 15.30, 22.10 »Pioggia di sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, i. Michael Douglas.

LUMIERE - 18.00, 20.05, 22.15 »Toys - Giocattoli«, r. Barry Levinson, i. Robin Williams, M. Gambon, D. O'Connor, J. Warden.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Florile«, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Claudio Bigacci, Athina Cenci, Lino Capolicchio.

RADIO - 15.30, 21.30 »La soffitta«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

ETNOGRAFSKA razstava v soli v Mackoljah bo odprta se danes, od 10. do 13. ure in od 17. do 19. ure.

SPORTNI PRAZNIK v Trebach bo od 18. do 21. junija. Poskrbljeno bo za prijetno glasbo, dobre jedi in osvežilno pijačo.

SKD TABOR vabi na koncert MePZ Primorci-Tabor v petek, 18. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah. Zborovodja Matjaz Csek. Vozna beseda Marij Cuk. Povezujeta Alda Sosić in Danijel Malalan.

VASKA SKUPNOST

PRAPROT prireja 19. sagra v Praproto od 19. do 21. junija. V soboto, 19. t. m. turnir v brisliki, ex tempore za mladino do 14. leta starosti in od 21. ure dalje ples s Kraskim kvintetom.

V nedeljo, 20. t. m. koncert pihalnega orkestra KRAS iz Doberdoba nato ples z ansamblom L. Furlana. V ponedeljek, 21. t. m. odprtje kioskov ob 17. uri in od 21. ure dalje glasba z ansamblom Krt.

KD F. PRESEREN vabi v Boljunc na tradicionalno sagra, ki bo od 19. do 21. junija.

OBVESTILA

S Z SLOGA sklicuje redni občni zbor v torek, 22. t. m., ob 20.30 v drugem sklicanju v Prosvetnem domu na Opcinah. Vabljeni so člani, tekmovalci, njihovi starši in prijatelji. Ob tej priloznosti bodo nagajane najuspešnejše ekipe in posamezniki minule tekmovalne sezone.

SK BRDINA organizira danes, 23. in 30. junija tri razvedrilne sportne popoldneve za otroke od 3. do 11. leta Zbirališče na Opcini na Brdini ob 17. uri.

KD LONJER - KATINARA prireja od 26. do 31. julija otroški poletni center. Informacije in vpisovanje pri Jani Pecar tel. 910178 ali pri Mirki Cok tel. 910055.

ORGANIZACIJSKI ODBOR za pripravo celodnevne prireditve »DAN SOLI-DARNOSTI«, ki bo 2. ju-

lija v parku sv. Ivana, naproša posameznike in organizacije da sponzorirajo izvedbo tombole. Izkupicek prireditve je namenjen begunskim otrokom iz Splita. Telefon 572091 od 9. do 12. ure.

KRUT obvešča člane in interese, da sprejema rezervacije za zdravljenje od 1. junija v naravnih zdraviliščih: Radenci, Smarjeske toplice, Strunjan in Catez. Informacije na sedežu KRUT-a v Ul. Cicerone 8 od 9. do 17. ure - tel. 360324 ali 360072.

IZLETI

SK BRDINA organizira 19. in 20. junija dvodnevni izlet na Kaprun (Avstrija). Smučanje bo pod vodstvom klubskih vaditeljev. Za informacije tel. st. 212859 in 226271 ob večernih urah.

ŠOLSKE VESTI

Razstava na osnovni šoli P. Tomazica v Trebach bo odprta se danes in jutri od 9. do 12. ure.

SSS obvešča profesorje srednjih in višjih šol, da je razpisal natečaj po naslovu za vstop v stalež. Kandidati naj vložijo prošnje na deželni solski urad do 7. julija. Informacije in obrazec prošnje so na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, Trst, tel. 040-370301 ob torkih od 11.30 do 13. ure. ob sredah od 17. do 18.30, ob četrtkih od 9.30 do 11. ure in ob petkih od 15.30 do 16.30.

JUTRI, 17. t. m., ob 10. uri bo v cerkvi pri sv. Ivanu solska masa za vse višje slovenske šole. Ob 11. uri se zberejo dijaki v razredih.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Janko Kocman v Zgoniku.

OSMICO odpre Colja v Samatorci.

OSMICO je odprl v Borstu Stevo Zahar. Teci belo in crno vino.

OSMICO so odprli pri Miskotu na Opcinah - Ul. Peonije 3.

OSMICO je odprl v Prebenu Viljem Bandi. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima odprto Josko Skerk v Salezu 61.

PRODAJAM domače vino malvazija. Tel. st. 943207 v večernih urah.

PRODAJ avtomobil Lancia prisma 1600 v dobrem stanju. Tel. 040-200665

A 112 ELEGANT letnik 80, v dobrem stanju, z opravljenim tehničnim pregledom prodam; telefon 228365

PRODAJ Fiat 127-900L, rdece barve, prevoznih 66.000 km, v dobrem stanju, s tehničnim pregledom, cena po dogovoru. Tel. 225590.

KUKUKOVI so v Doberdobu odprli kmečki turizem: imajo odprto vsak dan in vabijo na obisk.

STROKOVNO na-stavljam centralne napeljavle za ogrevanje in kopalnice: brezplačni predračuni. Tel. 228390.

PRODAJ avto Lancia delta 1300LX, letnik 86. Tel. 040-200377.

DELO dobi časasno po dogovoru brezplačno s lastnim avtomobilom za razna opravila na vrtu, področje od Miramara do Kriza. Telefon st. 363434 ob urah poslovanja uradov.

CAMPER Ford Transit, 60.000 km, letnik 77, prodam za 3.500.000 lir, benčinski in plinski pogon, 1600 cc, 4 ležišča, rjavo-bele barve; tel. 228547.

PRODAJ dva sivalna stroja Singer in Necchi; tel. st. 228547

PRODAJ avtomobil Opel Corsa GL 1200, metalizirane barve, december 89 v odličnem stanju, telefon 421412.

DIPLOMIRANI inženir nudi lekcije iz matematike in fizike za prve tri razrede višje srednje šole. Tel. st. 040-43007

PRODAJ avtomobil Fiat Panda 750S, rdece barve, prevoznih 68.000 km, v dobrem stanju, 4.500.000 lir. telefon st. 040-281394.

PRISPEVKI

V spomin na Rudolfa Marca darujeta Matilda in Franjo 30.000 lir za SD Zarja.

V spomin na drago Selmo Mauri darujeta Graziella in Marjan 100.000 lir za COS Fran Venturini iz Boljunca.

V spomin na gospo Selmo Mauri darujeta bivi in sedanji učitelji COS Fran Venturini iz Boljunca 90.000 lir za solo in 80.000 lir za otroški vrtec v Boljuncu. V isti nameni darujejo učenci COS Fran Venturini 100.000 lir za solo in

100.000 lir za otroški vrtec v Boljuncu.

V spomin na Staneta Bidovca darujeta družini Kodric in Šiskovic 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Serafa Hrovatina darujeta družini Kodric in Šiskovic 50.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Rudolfa Marca darujeta Ema in Igor Krizmancic 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Albino Zahar vd. Petaros daruje družina Gombac 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB Borst-Zabrezec.

V spomin na Ludvika Mokole daruje družina Laura Sibelja 50.000 lir za spomenik padlim v NOB v Prečniku.

V počastitev spomina Ivanke Sosić daruje Stanka Hrovatin 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opcinah.

Jozi Biteznič daruje 50.000 lir za SKD Tabor.

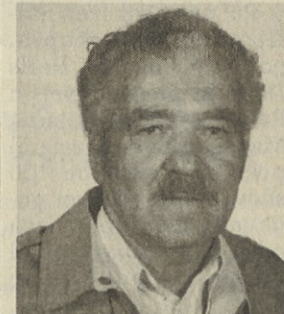
V spomin na drago mam darujeta Dario in Luciano 100.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Justine Gulih por. Brizzi darujejo družine Plesnicar, Antonaz, Unussich, Borelli, Colautti in Hrovatin 90.000 lir za Center za rakasta obolenja in 90.000 lir za Kardiološki oddelek.

Nenado, nas je zapustil naš dragi moz, oce in nono

Franjo Žužek

Zalostno vest sporočajo žena Ana, hčerka Sonja z Ivanom, sin Stojan z Nevo, hčerka Marija z Edijem, vnuki Deborah, Ivana, Aljosa, Manuela, Gregor, sestra Elvira, brata Oskar in Alfonz družinami ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo jutri, 17. t. m., ob 12.45 iz mrtvasnice glavne bolnišnice v Trstu v mavhinskih cerkev. Vizovlje, 16. 6. 1993

Ob smrti draga očeta sočustvujeta z družino Žužek

Tanja in Walter

Ob nenadni izgubi draga očeta izrekajo Stojanu Žužku iskreno sozajlje

usluzbenci

obcine Zgonik

Primorski dnevnik izreka raznasalki Ani Žužek in svojem iskreno sozajlje ob bridki izgubi moza Franca

Predsednik, odborniki in uslužbenci Kraske gorske skupnosti izrekajo Jozku Grudnu iskreno sozajlje ob težki izgubi matere

16. 6. 1990 16. 6. 1993

Franc Resinovič

z ljubeznijo se ga spominjajo vsi njegovi.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV / SKLEPNI VEČER SEZONE

Počastitev Vinka Beličiča
in njegove žlahtne poezije

HELENA JOVANOVIC

Redna sezona ponedeljkovih večerov v Društvu slovenskih izobražencev se je zaključila svečano, a v prijetnem in prijateljskem vzdušju. Srečanje je bilo posvečeno pesniku Vinku Beličiču ob njegovi 80-letnici, ki jo bo praznoval čez dva meseca. Nalasc za to priloznost je založba revije Mladika v sodelovanju s knjižnico Dusana Cerneta pripravila za slavljenca lepo presenečenje: ponatis njegove antologije Blizne in dalje v miniatrki.

Večer v Društvu slovenskih izobražencev je bil pravi mozaik pozdravov, voščil in spominov.

Najprej je spregovoril predsednik Društva Sergij Pahor, srečanje pa je slavnostno uvedel Sasa Martelanc, ki je jubilariti izrekel dvojne čestitke - »za njegove knjige in njegovo prijateljstvo.« V izbranih besedah je opisal Beličičovo življenjsko pot, njegovo hrepenenje po rodni Belikrajini, od katere ga je kljub geografski blizini dolga leta ločevala stroga državna meja, njegovo doživljanje slovenske medvojne tragedije ter zanimanje za Slovence v izseljenstvu.

O delu in bogati sporičnosti Beličičevih poezij je na tem večeru spregovorila prof. Ester Sferco, ki je tudi podala celoten pregled bogatega jubilaritovega literarnega opusa. Dejala je, da »Beličičeva umetniška beseda izvirja iz žlahtnega vrelca izvirne slovenske klasične literature.« V njegovih pesmih je veliko bogastvo, pravi zaklad pa je v preztirih drobnih stvareh, ki jih je ok zabeležilo in oplemenitilo z neizbrisnostjo custvenega doživljanja, je med drugim poučarila prof. Sferco ter se dejala, da je Beličičeva poezija med najbogatejšimi v raznolikosti in izvornosti izrazov.

Jubilantu je čestital tudi sekretar RS za Slovence s Sardosom Albertinijem in Francom Codega, saj so popoldne predvidena razna srečanja balinarjev, ki se ga bodo udeležili člani krovov ARCL. Po sočenju kandidatov za novega pokrajinskega predsednika pa so predvideni glasbeni koncert in video projekcije, pripravili pa bodo tudi razstave in razne stojnice.

Udeleženci večera so nestrpno pričakovali, kaj bo povedal slavljenec, ki je kot zadnji stopil pred mikrofonom. Zahvalil se je »za prijateljski poklon mojim trzaskim desetletjem,« kot je rekel, nato pa je povedal nekaj besed o svoji zadnji (poudaril je, da v tem smislu tudi poslednji) poslovni knjigi z naslovom »Leto odmrznitve.« Delo je posvečeno spremembam, do katerih je prislo v nasi maticni državi Sloveniji. Beličič je povedal nekaj tudi iz peteklosti. Med drugim je dejal, da so bile njegove knjige v Sloveniji dolgo leta inignirane, ena celo prepovedana. Nato je prebral odlomek iz svoje zadnje knjige novel, za konec pa še poezijo iz drobne knjižice, ki so jo tiskali za počastitev njegove 80. obletnice.

Udeleženci večera so nestrpno pričakovali, kaj bo povedal slavljenec, ki je kot zadnji stopil pred mikrofonom

ROCK GLASBA / V SOBOTO NA VIDEMSKEM STADIONU

Navdušenje najstnikov na koncertu Vasca Rossija

Okrog priljubljenega rockerja se je zbralo preko 30 tisoč mladih

ALES WALTRITSCH

Hrepenenje po življenju, kdo ve kje si? V soboto zvečer je za preko 30.000 mladih gotovo bilo prisotno v Vidmu na koncertu Italijanskega rock idola Vasca Rossija. Besede hita "Liberi liberi" (Svobodni, svobodni) najbolje prikazujejo vzdušje, ki je preplavilo videmski stadion.

Ze v prvih popoldanskih urah je prava gneča najstnikov iz nase dežele, Veneta, Slovenije in drugih krajev severne Italije navalila v furlansko mesto. Brz ko so se odprli vhodi, so zasedli nogometno igrišče in se stiskali pod odrom, tako da je preko devetdeset prostovoljcev Rdečega križa imelo veliko dela, na srečo pa se ni nič hujšega zgodilo.

Po nastopu treh italijanskih predskupin, goriških Lovelce, Rolls Dolls in prepriljivejših Rats je ob 20.45 kitarist Maurizio Solieri zaigral prve note skladbe "Lo show". Vasco je, kot ponavadi, začel peti izza odra in se pojavil pred videmsko publiko le proti koncu skladbe. Rossi, ki je tokrat nastopil v odlični formi, je hitro podal nekaj izrazito rock skladb iz svojega zadnjega albuma "Gli spari sopra": "Delusa",

"L'uomo che hai di fronte", "Hai ragione tu", starejša "Blasco" in medley drugih pet rock skladb, ki so dobesedno vzgale vse prisotne.

Sonce je pocasi zahajalo, publika je skupaj s svojim idolom prepevala nove in starejše hite. Ogromen oder (200 kv.m.), močno ozvočenje (200.000 wattov) in dobra scenografija sta prila do izraza predvsem v skladbi "Gli spari sopra", ki jo je Vasco zapel iz prvega kraka scenografsko dobro postavljene jece, medtem ko je nad odrom letel helikopter (scenografska postavitev odra po videospotu istoimenske pesmi ni bila najbolj posrečena, učinkovita pa ja).

Pesem "Gli spari sopra" je zaključila prvi del nastopa. Hit "Gabri" je bil dejansko uvod v melodični intermezzo, v katerem so tridesettisoči z vizualniki, lučni in petjem spremljali "venček", ki so ga sestavljale skladbe "Va bene, va bene", "Brava, Giulia", "Tofee" in "Canzone". Vasco si je tu vzel nekaj premora (to je ena njegovih redkih hib, saj je po dveh, treh pesmih izginil za minuto ali dve) in prepustil glas publiki.

Rock praznik se je na-

Vasco Rossi med nastopom v Vidmu (Foto AWS)

daljeval s hiti "Domani si, adesso no", "Vivere senza te", "Vivere" in "C'è chi dice no".

Nezna melodija saxa in klavirja sta uvedla najbolj znano Vascovo pesem "Vita spericolata". Skladba je popolnoma avtobiografska, saj je Rossi pred desetimi leti le pretraval s svojim

življenjem. Grdo obdobje, ki ga je preživel v jeci zaradi posesti nekaj gramov kokaina pa je rockerja spremenilo. Sramežljiv fant iz emilijanskih Apeninov je takrat začel spreminjati besedila svojih pesmi. Osredotočil se je bolj na vsakdanje probleme zatrtih najstnikov, katerih

sanje, želja in tudi jeza so v ospredju besedil vseh zadnjih albumov. Pesmi njegovega zadnjega albuma so izredno, lahko celo preveč enostavne, vendar to je tisto kar njegova publika, v večini najstniška, zeli in pričakuje. Sodeč po ogromnem uspehu, ki ga v teh zadnjih letih ima, pa je ta, čeprav mnogim ne bo to všeč, prava pot do uspeha. Vasco je edini italijanski glasbenik, ki uspe zbrati okoli sebe več kot 20.000 ljudi na vsakem koncertu.

Za letošnje turnejo so prodali preko 400.000 listkov v sami predprodaji in edini, ki bodo letos dosegli podoben uspeh je irska skupina U2, ki jo bomo v Italiji lahko poslušali julija (dvatisoč vstopnic za veronski koncert 3. julija je že na razpolago).

Se dve pesmi in je bilo uradnega dela videmskega koncerta konec. Po desetminutnem premoru in burnem klicanju prisotnih se je Vasco znova pojavil na odru za dolgi bis, v katerem je zapel starejše uspešnice "Liberi liberi", "Bollicine", "Siamo solo noi" in "Dillo alla luna". Vasco Rossi je sobotni, popolnoma uspel koncert zaključil s svojo prvo uspešnico, zelo lepo rock balado "Albachiara".

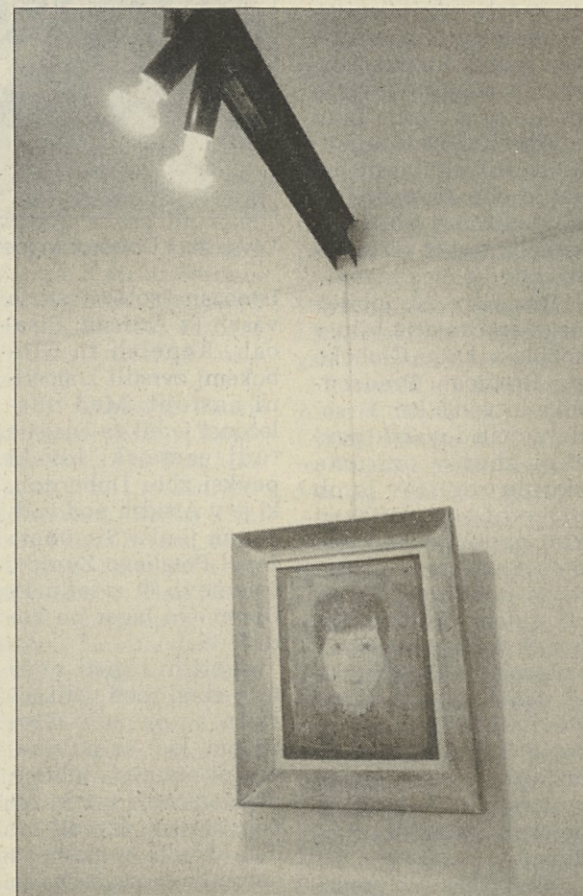
LIKOVNA UMETNOST / V TRŽAŠKI GALERIJI TORBANDENA

Mehkoben čar Mušičevih del

SERGIJ CESAR

podob, če odmislimo slike, ki pač v to ne spadajo, nas popeljejo v zasanjan svet zabrisanih kontur in nežnih tonov. Barvna lestvica, ki se poigrava z rumenkastimi in sivo-pla-

vimi odtenki, se spaja z večinoma središčno kompozicijo v umirjeno staticnost, ki upočasni tudi ritem opazovanja sli, ko nas pritegne in zadrži na posameznih delih. Ni kon-

Mušičeva slika v prostorih galerije Torbandena (Foto KROMA)

trastnih not in navidezno enostavne slike se izkazujejo kot polne življenske sile, kjer je slikarska obdelava večplastna in polna. Predvsem zabrisanost kontur nas sili, da skusamo iz teh plasti prebrati slikarjevo nalasc zakrito umetniško sporočilo, odraz njegove interpretacije govornice narave. Pokrajine, pa čeprav ostre in neprijazne, kot na primer dalmatinski pogledi pustih in kamnitih ograd, h katerim se Music zelo rad zateka, postanejo v njegovi obdelavi in interpretaciji cedalje mehkejša, ostro kamenje se zaoblja, barve ublazijo zareso vrocino, ki izpuhteva iz zemlje. Zato je tudi razumljivo, da ga je pritegnila mehka in valovita toskanska pokrajina, ki ji je posvetil dober del svojih platen v petdesetih letih, v katerih pa se je barvna lestvica stemnila. Ni več ozarjenih pogledov, zelenje in obdelane njive so preplavile platna, prejšnja spokojnost pa je ostala, nekoliko bolj zatemnjena je. Ciklus del pa se tu prekine in ostaja kot neizpeta pesem, ki nas pusti nepo- tešene.

LJUDSKO IZROČILO / 20-LETNICA TRŽAŠKE FOLKLORNE SKUPINE STU LEDI

»Ljudsko« praznovanje na Tabru

Razgovor s predsednikom (in godcem) Marjanom Spetičem - Ženska pevka skupina pa slavi 15 letnico

Zadnji sobotni večer junija, točneje 26. t.m., bo na Repentabru praznovala dvajset let svojega uspešnega, neprekinjenega dela Tržaska folklorna skupina Stu ledi. Gre za edino zamejsko folklorno skupino, ki goji ples in pesmi ljudskega izročila Slovencev v Italiji, seveda ne da bi zanemarila - nasprotno - folklorne običaje naših sosedov. Prireditve bo ponudila zaokrožen vpogled v bogastvo ljudske kulture plesa in glasebe, postavitev take predstave pa je obenem dokaz o zahtevnem in hvalevrednem delu, ki ga člani TFS Stu ledi že dvajset let opravljajo s širšim namenom, da vrednotijo in ohranjajo tudi navade naših prednikov.

»To bo prva obletnica, ki jo skupina proslavlja brez Nadje Kriscak: ce je to po eni strani pomemben cilj, ki nam daje veliko zadosčenje, nosi istocasno v sebi priokus grenkobe, da Nadje ni vec med nami.« Misel predsednika TFS Stu ledi Marjana Spetiča je pravzaprav misel vseh članov skupine, ki so z Nadjjo in ob njej delali vse do lanskega marca, ko nam jo je usoda nepričakovano iztrgala.

»Na videz gre sicer za običajno proslavljanje obletnice,« nadaljuje Spetič, »za nas pa je to vselej obljuba, ki smo jo dali, ko nas je ona zapustila. Tedaj smo si resno postavili vprašanje, kaj pa zdaj? Ni nam bilo lahko, priznati pa moram, da smo se vsi zelo potrudili.« Letošnja dvajsetletnica pomeni tako za TFS Stu ledi veliko več kot dosega za-

stavljenega si cilja: v urniščevanju pobude se je namreč izkristaliziralo dejstvo, da je v skupini še veliko moči in da je sposobna nadaljevati svoje poslanstvo.

»Proslava dvajsetletnice torej ne bo le cilj, temveč pomembna etapa, po kateri se bo delovanje nadaljevalo.« Poleg dveh desetletij delovanja folklorne skupine gre namreč posebej omeniti 15-letnico ženske pevke skupine, ki se je pet let po ustanovitvi društva razvila v samostojen odsek le-tega. ZPS Stu ledi, ki jo že nekaj let vodi Tatjana Blokar, sodi namreč spet med »redkosti« našega kulturnega prizorišča: goji izključno ljudsko pesem, v čim izvirnejših inaciacah. Prav zato, ker je pev-

ska skupina le dovolj samostojna stvarnost znotraj TFS, bo svojo letošnjo obletnico še posebej proslavila s koncertnim večerom, ki bo predvidoma v soboto, 3. julija, v cerkvi sv. Martina v Dolini.

Smrt Nadje Kriscak je v skupini ustvarila ogromno vrzel: zmanjkala je naenkrat vodilna osebnost, ki je v sebi združevala mentorstvo, vaditeja, pobudnika in nenazadnje prijatelja. Vodstvo skupine so tako prevzeli Stojan Petaros, Breda Pahor in Peter Suhadolc, usposobljeni vadiitelji, v luci te odločitve je predsedstvo sprejel Marjan Spetič, za nose pa se dalje v glavnem skrbi Franka Slavec.

Okrog tega jedra pa so združene moči vseh ostalih članov TFS Stu ledi. Poleg vaj in skrbi za prireditveno dejavnost se nadaljuje tudi raziskovalno delo, ki od vsega začetka označuje dejavnost tega društva. »V spoznavanju ljudskega izročila, plesov in nos se sedaj se posebej z glasbo in plesi premikamo k sosedom, v slovensko in hrvaško Istro,« poudarja predsednik, »obenem poglabljamo področja Trente, Režije in Furlanije.« Vse to je spodbudilo tudi potrebo, da skupina pripravi nekatere nove nose, poleg seveda stalne skrbi, da se nose primerno obnavljajo in tako ohranjajo. »Stroski

so ogromni, naše gnotno stanje pa je - kot pri vseh ljubiteljskih kulturnih stvarnostih - dalec ne zadostno. Zato tudi pozivam k pomoči po-djetja, ustanove, bančne zavode, skratka naše gospodarstvenike, pa tudi posameznike, da s prispevki podprejo našo dejavnost.« Ne moremo pač mimo dejstva, da je tržaska se edina folklorna skupina, ki dvajset let opravlja izredno raziskovalno delo na etnografskem področju in ji gre torej priznati vazno poslanstvo za širšo narodnostno skupnost.

Iz lanskih trenutkov negotovosti je društvu precej pripomoglo sodelovanje z dvema sorodni-

ma skupinama: na eni strani je tržaski Folk country club Robin Hood, na drugi pa so istrski Piščaci, skupina ljudskih godcev, ki dajejo svoj doprinos pri glasbenem delu. V zadnjem času je pristopilo tudi več članov italijanske narodnosti, ki se z zanimanjem in navdušenjem zblizu-jujejo s slovensko stvarnostjo. »Vsaj to naj bo zadosčenje v zalostnem nazadnjstvu Trstu,« ugotavlja Spetič ob misli, naj bo to sodelovanje zgled za možnost sožitja in vabilo k pristopu tudi s slovenskih mladih vrst.

Večer na Tabru - tako je 20-letnici TFS Stu ledi naslov - je nastal tudi s strokovnim sodelovanjem slovenskih strokovnjakov, kot so Mirko Ramovš, Ju-

lijan Strajnar, Bruno Ravnikar in Igor Cvetko. Odkod pa zamisel in izbira kraja? »Zamisel je prav verjetno nastala že v Nadjinih mislih: tedaj si je zelega proslaviti obletnico nekoliko drugače. Izbrali smo Tabor, ker ima več ugodnih značilnosti ne nazadnje je že folklorno obarvan s krasko ohceto, okolje pa ponuja odlično naravno sceno. Pri tem dogodku sodeluje tudi repentabska zupnijska skupnost, s ponudbo značilnih domačih jedi, repentabska občina pa nam nudi svoje pokroviteljstvo.«

Ob tej priložnosti bo izšla tudi brošura: posvečena dvajsetletnemu delu skupine in pa spominu in neprecenljivemu doprinosu Nadje Kriscak.

Mešani pevski zbor Primorsko iz Mačkolj je gostoval v Šmartnem pri Litiji

Z domačim »stoletnim« zborom Zvon je nastopil na gradu Bogenšperk

BARBARA BALOH

Pesem ne pozna meja, ki jih že stoletja postavlja clovek. Pesem združuje narode, združuje kulture, združuje verstva... Ta misel združuje tudi pevce MePZ Primorsko iz Mačkolj, zato smo bili posebno veseli priložnosti, ki se nam je ponudila v nedeljo, 30. maja. Na povabilo PZ Zvon iz Šmartnega pri Litiji smo letošnjo pevsko sezono zaključili s cudovitim okolju bogensperskega gradu.

Grad Bogenšperk je bil med drugim last slovenskega plemica Janeza Vajkarda Valvasorja (1641 - 1693). Rodbina Valvasor izvira iz pokrajine Bergamo v Severni Italiji. Valvasor je poznan posebno po njegovem historično etnoloskem delu iz leta 1689, ki nosi naslov Slava Vojvodine Kranjske (Die Ehre des Hertzogthums Crain). Knjiga naj bi tujcem in domacinom prikazala kraje in zgodovino dežele Kranjske.

V kraju gradu smo pevci MePZ Primorsko iz Mačkolj in MePZ Zvon iz Šmartnega pri Litiji obiskovalcem gradu priredili prijetno pevsko popoldne. V prvem delu koncerta je nastopil MePZ Zvon, pod vodstvom zborovodkinje Marije Celestina. Zapel je šest pesmi iz slovenske ljudske zakladnice različnih avtorjev, od Antona Foerstra do Benjamina Ipavca in dve crmski duhovni pesmi.

MePZ Zvon je v sezoni 1989/90 praznoval svoj 100. obletnico delovanja. Od leta 1984 do lanskega leta je zbor prepeval pod vodstvom zborovodkinje Marjance Vidic, v lanski sezoni pa ga je prevzela zborovodkinja Marija Celestina. Pevce druzi dolgoletna zborovska tradicija, predvsem pa ljubezen do petja, ki marsikdaj terja veliko pozrtivovalnosti in prostega casa. Prireajo številne koncerte, vsako leto pa se udeležujejo pevskega tabora v Sentvidu pri Sticni. Drugi del koncerta smo odpeli pevci MePZ Primorsko iz Mačkolj, pod vodstvom dirigenta Toneta Baloha.

V letošnjem letu, ki je nase jubilejno leto - praznujemo namreč deseto obletnico delovanja našega zbora - smo nastudirali popolnoma nov program stitiranjstih skladb, ki smo ga v celoti predstavili v Srenjski hisi v Macoljah 13. februaria 1993.

Za koncert na Bogensperku, ki je bil tudi zaključni koncert v letošnji pevski sezoni, smo izbrali devet skladb tega programa. Zapeli smo tudi pesem, ki nam je močno prišla k srcu, pesem Vseč so mi jasne in mrzle noci, ki nam jo je ob deseti obletnici posvetil dolinski skladatelj Ignacij Ota, besedilo zanjo pa je napisal dolinski pesnik Boris Pangerc.

MePZ Primorsko je edini zamejski zbor, s katerim je MePZ Zvon nave-

zal stike, zato smo bili delezni se posebno toplega sprejema in dolgega aplavza poslušalcev, katerim smo ob koncu posvetili se Lebičevu Lipo. Uradno srečanje je zaključil predsednik MePZ Zvon Tone Tomazič, ki je zboru v spomin na srečanje podaril umetniško sliko gradu Bogensperk. Pesem nas je združevala se dolgo v noc, saj sta nas sele celinski večerni mraz in pozna ura pregnala iz carobnega objema Bogensperka.

Posebno doizvetje je bil sprehod po grajskih sobanah, skozi katere nas je vodila zena zadnjega grajskega oskrbnika. Razkrila nam je skrivnosti gradu in nas na zanimiv in prijeten način popeljala skozi Valvasorjevo sobo, Valvasorjevo knjižnico, v kateri je danes poročna dvorana, Valvasorjevo tiskarno, muzej NOB, razstavo lovskih trofej in etnografsko zbirko. V etnografski zbirki je posebno zanimiva soba copric, ki v Sloveniji domujejo ravno na Dolenjskem. V tej sobi smo lahko odkrili različne skrivnosti, od carovniških napojev, pa do tega (pozor dragi mozej!) kako dobiti moskega naslednika (naj vam izdam skrivnost: visoki skornji in nazaj zavijani brki v pravem trenutku).

Pevsko srečanje na Bogensperku smo zaključili v prijetnem vzdušju, s pesmijo in željo, da bi se se kdaj srečali na tej ali oni strani meje.

VOLITVE / ALBERTO BERGAMIN, KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA POKRAJINE

Prenova v kontinuiteti, brez nevarnih skokov v prazno

Manjšina: vrniti se je treba k izhodiščem osnutka Maccanico

Kandidat KD za predsednika pokrajine Alberto Bergamin, ki ga podpirata tudi PSDI in SSK, je volilno kampanjo pred nedeljsko balotazo oprl predvsem na izkušnost nasproti strahu pred skokom v prazno. Volilcem ponuja torej nekakšno kontinuiteto v prenovi. Gre za taktiko, ki se je obrestovala že v preteklosti, ko je oblast KD ogrozila levica.

Bo tokrat to dovolj, če upoštevamo, da so volilci 6. junija izpricali predvsem močno zahtevo po prenovi, smo vprašali Bergamina.

Prenovo ponujamo v konkretnih točkah programa in ne v praznih geslih. Na prvem mestu je enotnost pokrajine, da se premosti konkurenčnost posameznih krajevnih stvarmo-

sti v korist skupne rasti. Nadalje omenjam solidarnostni duh, ki naj preveva upravno delovanje: pravilno je sklicevanje na učinkovitost in upravno racionalnost, vendar ne za ceno odprave solidarnosti do sibejskih. Res so sredstva omejena, toda raje naj bo kako javno delo manj in več sredstev za učinkovit sistem socialne oskrbe. Tretja točka je gospodarski razvoj, pri čemer je treba uveljaviti vlogo Gorice v mednarodnem sodelovanju, povezati sistem za pretok blaga, ki ga sestavljajo avtoporto, pristanišče in letališče, in z izboljšanjem cestnih zvez zagotoviti pogoje za pretok blaga in gospodarsko rast.

Nekaj konkretnih projektov, ki jih nameravate uresničiti, če boste iz-

voljeni?

Prvo nacelo je, da je treba vzdrževati in ovrednotiti to, kar imamo, raje kot investirati v nova dela. Sredstev ne smemo razprševati, ampak jih bo treba usmeriti v nekaj strateških izbir. Tu so razvojni omenjeni strukturi za pretok blaga, investicije v ceste in avtoceste vključno s podvojitvijo ceste Trzic-Gradež, realizacija učinkovitega načrta za socialno oskrbo.

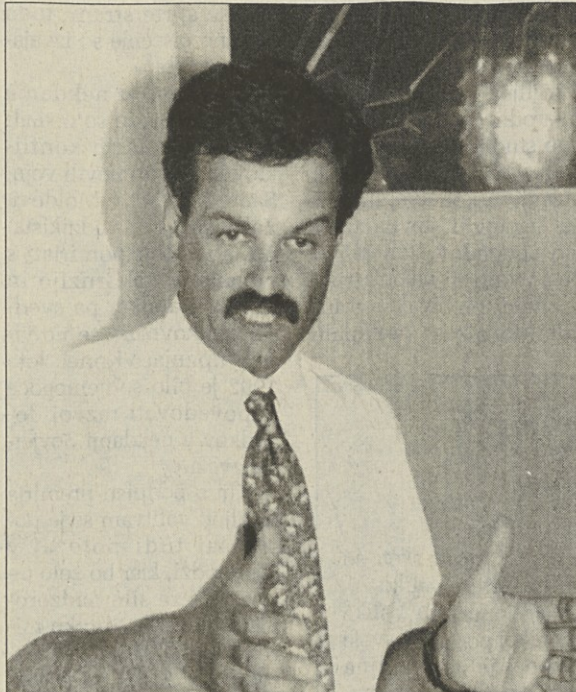
Kaj pa že dolgoletni vprašanji kot je uničevanje odpadkov s problemom upepeljevalnika in poenotenje avtobusnih prevozov?

Nacrt za odpadke se stopoma uresničuje. Zacenja se eksperimentalno izvajanje ločenega nabiranja v dveh občinah, nadaljnji korak pa bo ustanovitev mešane javno-zasebne delniške družbe. Ta družba bo nato morala nuditi odgovore in izbrati lokacije za odlagališča. Vse dotlej pa bo upepeljevalnik še vedno potreben.

Kar zadeva prevoze, zal ni prišlo do poenotenja konzorcija CISP in APT. Če bom izvoljen bom od občin zahteval, naj spoštujejo sprejete obveze.

Kakšno vlogo naj bi pokrajina igrala pri mednarodnem sodelovanju in posodabljanju Osimskih sporazumov?

Biti moramo protagonisti sklepanja novih dogo-

vorov, država ne sme mimo nas, ki živimo in delamo ob meji. Zato je treba premostiti nasprotja in delati v smeri sodelovanja, ki lahko pomeni realizacijo mešanih con in drugih skupnih pobud. Potrebna pa je obojestranska jasnost, čeprav brez revansizma. Jasno se je treba pogovoriti o vsem in najti skupne rešitve, zato v programu omenjam tudi potrebo po reviziji norm o izplačevanju pokojnin INPS državljanom nekdanje Jugoslavije.

Semkaj sodi tudi zaščita manjšine. Pokrajina lahko naredi marsikaj na

področju rabe slovenščine, toponomastike itd. Se nameravate poslužiti teh možnosti?

Vsak upravitelj se zaveđa predvsem potrebe po okvirnem državnem zakonu, ki naj nudi smernice. V ta namen se mi zdi, da je Maccanico osnutek dobro izhodišče za iskanje uravnoteženih rešitev. Dokler ne bo odobren zaščitni zakon pa se ne smemo prenašati, saj bi posegali v državne pristojnosti in bi podžigali nasprotujoče si strasti. Bolj kot barikade na eni ali drugi strani so tu potrebni treznost, zmernost in ravnovesje.

OBČINA / STALIŠČE DSL

Tuzzi naj odstopi zatem pa razpis občinskih volitev

Pokrajina: nobene podpore

VLADO KLEMSE

Občinsko vodstvo Demokratske stranke levičestranke je te dni razpravljalo o pokrajinskih in deželni volitvah. Rezultat, ki ga je dosegla stranka ni povsem negativen, če upoštevamo splošni trend, ki so ga beležile tradicionalne stranke, pise v daljšem poročilu za tisk. DSL tudi ocenjuje kot pomemben rezultat na nedavnih volitvah, da glasovi progresističnih strank v Gorici presegajo tretjino vseh veljavnih glasov. Prav ta podatek odpira možnosti za sestavo sirokega demokratičnega in progresističnega Severnega pola kot protiutež Severni ligi in KD.

Tako kakor tudi že nekatere druge stranke, je občinsko vodstvo DSL razpravljalo o posledicah takega izida za stabilnost, oziroma usodo nekaterih krajevnih uprav na Goriskem. Tako DSL meni, da je sedanja koalicija na Občini pravzaprav brez večine in da predstavlja samo sebe. Sprico tega bi bilo najbolj korektno, da zupan Tuzzi odstopi in omogoči razpis novih predčasnih volitev. Občinsko vodstvo je svoje predstavnike v občinskem svetu že pooblastilo, da na prvi seji,

če bo do nje sploh prišlo, tako zahtevo javno postavi. Glede seje naj zabeležimo, da se je pred dnevi omenjal datum 28., oziroma 29. junij. Občino namreč čakajo, pred koncem meseca, nekatere pomembne zapadlosti. Med temi je tudi odobritev obracuna za poslovanje v letu 1992. Že sama neodobritev finančnega dokumenta bi imela za upravo hude posledice.

In končno so na seji vodstva razpravljali tudi o nedeljski balotazi za predsednika pokrajine med demokristjanom Albertom Bergaminom in predstavnikom Severne Lige Monico Marcolini. Občinsko vodstvo osvaja stališče, ki ga je glede tega vprašanja zavzelo pokrajinsko vodstvo in vabi volilce, naj ne podprejo niti kandidata KD in niti kandidata Severne lige.

Podobno stališče so že pred dnevi sprejeli predstavniki drugih strank, medtem ko so Bergamina javno in uradno podprli SSK in socialdemokrati. Liga v tem trenutku ne potrebuje zaveznikov. Zelo odločno je odbila tudi mislovsko ponudbo pred nekaj dnevi. S tem pa ni rečeno, da se ne bo del mislovskih glasov usmerilo prav v podporo Lige.

NOVICE

Goriški sklad zaradi krize lani le delno izkoriščen

Ekonomska kriza na Goriskem se odraža tudi v padcu števila prošelj po prispevkih iz Goriskega sklada. Že lani je teh prošelj bilo samo 34, polovico manj kot v letih 1991 in 92, ko so jih prejeli po 63 oz. 68, v prvem stirmesečju letos pa je prošelj bilo samo 9. Te podatke so vzeli te dni v pretres pri razširjenem odboru za upravljanje Goriskega sklada na Trgovinski zbornici pri sprejemanju lanskega obracuna, v katerem je ostal del sredstev iz Goriskega sklada neizkoriščen. Poleg upada števila prošelj so namreč tudi odvzeli nekatere že dodeljene prispevke, kar je prav tako znak ekonomskih težav goriskih podjetij. Skupno so v lanskem letu iz sklada dodelili za 14,5 milijard lir prispevkov zasebnim podjetnikom, ki so izvedli investicije za skupnih 62 milijard in ustvarili 206 novih delovnih mest. To je vsekakor nekaj, nikakor pa ni se dovolj za ponovno oživitve goriskega gospodarstva in za učinkovito reševanje težke brezposelnosti. Z večjim zadovoljstvom so pri razširjenem odboru ocenili učinkovitost investicij v korist javnih institucij, tako za razvoj pristanišča v Trzicu kot industrijskih in obrtniških con in ne nazadnje za Univerzo v Gorici.

V Štandrežu zaključni nastop otroškega zbora O. Župančič

Otroški pevski zbor kulturnega društva Oton Župančič Standrež, ki ga vodi Elda Nanut, pripravila nocoj pevski in glasbeni večer ob zaključku sezone. Prireditve, na kateri bodo sodelovali tudi gojenci sole Glasbene matice, posvečajo spominu pesnice Ljubke Sorli. Na nastop, ki bo ob 20.30 v domu Andreja Budala, toplo vabijo starše, prijatelje in nasploh vse, ki imajo radi petje, lepo besedo, glasbo in seveda otroke.

Občinski svet v Doberdolu bo razpravljal o statutu JVKC

Na današnji seji občinskega sveta v Doberdolu (ob 18.30) bo spet govor o statutu vecnamenskega kulturnega centra v Ronkah. Dokument gre namreč ponovno v razpravo in odobritev. Nadalje se bo občinski svet ukvarjal z obracunom za leto 1992, s prilagoditvijo občinskega pravilnika o natecajih, z nacrtom za prenovalo stavbe na trgu sv. Martina itd. Na dnevnem redu je tudi vrsta vprašanj s področja finančnega poslovanja občine.

ŠTEVERJAN / ZAKLJUČNA ŠOLSKA PRIREDITEV

Učenci podali igrice o zakladu v šolski torbi

Na srečanju so tudi podelili bralne značke

Mladi igralci iz števerjanske osnovne šole, ki so uprizorili igrice Vedež

Tudi učenci osnovne šole A. Gradnik iz Števerjana so pripravili prijetno prireditev ob koncu šolskega leta. Staršem in prijateljem so se predstavili s Finzgarjevo dvodejanko Vedež.

Zgodba pripoveduje o dečku, ki ni imel volje do študija. Nacrtoval je da bo postal bogataš in to s pomočjo glavarja palčkov Vedeža, ki se vsakih sto let pojavi na zemlji in pove za zaklad kakemu neumnemu ali pa zelo navihanemu dečku. Tako povabi lukca, ki je zelo navihan, v gozd in mu naroči naj vzame s seboj kos in motiko. V gozdu mu bo pokazal kraj, kjer je zakopan zaklad. Lukec sreča med potjo Lenobo in beraca, ki ga vabita, naj gre z njima v brezskrbno življenje, a on tr-

masto vztraja, da bo kopal tako dolgo, dokler se ne bo dokopal do zlata, čeprav je to zelo globoko. Naposled le sreča Vedeža, ki mu pokaže kraj, kjer je skrit zaklad. In ko ga Lukec odkoplje, odkrije, da je zaklad skrit v šolski torbi, pravzaprav so to učne knjige.

Učenci so zelo pristno in doživeto podali svoje vloge, posebno glavni junaki, ki so velikokrat dali tudi lepi izgovorjavi. Pohvaliti je treba tudi palčke, ki so v svojih pisanih oblekah lepo peli in rajali. Med prireditvijo so učenci zaigrali tudi več skladbic na kljunasti flauti. Ob koncu pa je zupnik Anton Lazar podelil zvestim bralcem bralne značke in se v nagovoru povezal z vzgojnim delom skofa Antona Martina Slomška.

SOLE / OBJAVA UČNIH USPEHOV

Na srednji šoli Ivan Trinko je velika večina dijakov uspešno končala leto

Nadaljujemo z objavo končnih izidov v slovenskih solah v gorici. Danes je na vrsti NIZJA SREDNJA SOLA IVAN TRINKO.

1. A razred - izdelali so: Viktorija Batič, Katja Batistič, Rafaela Brandolin, Vesna Buzin, Francesca Mauri, Erika Eliza Sfiligoj, Razim Ahmetasevič, Mitja Cernic, Demetri Devetak, Iztok Knez, Gregor Lutman, Toma Pahor, Aljoša Pavšic in Carlo Simic; 2 dijaka nista izdelala.

1. B razred - izdelali so: Katerina Bresan, Anamarija Devetak, Vesna Devetak, Neva Klanjšček, Maja Klede, Eva Kristancic, Emanuela Lavrencic, Neva Petejan, Ingrid Sfiligoj, Rudy Braini, Luka Bresciani, Manuel Demo-

ri, Erik Figelj in Bojan Kovic; dva dijaka nista izdelala.

1. C razred - izdelali so: Tiziana Bruno, Maja Kragelj, Lara Paulin, Ursa Petrovčič, Irena Spazzapan, Boris Cotič, Erik Devetak, Denis Francoli, Ivan Golob, Vanja Hoban, Alfred Labarbera, David Peterin, Igor Skorjanc in Tomaz Spazzapan; dva dijaka nista izdelala.

2. A razred - izdelali so: Kristina Di Dio, Martina Hlede, Jasmin Kocjancic, Marjana Perse, Savina Radikon, Katja Stekar, Barbara Ursic, Erik Blasig, Marko Cernic, Sasa Klanjšček, Loris Mani, Matija Pipan, Bogdan Podversic in Andrej Rosano; dva dijaka nista izdelala.

3. B razred: vseh 16 dijakov je bilo pripuscenih k zaključnemu izpitu.

3. C razred: vseh 15 dijakov je bilo pripuscenih k zaključnemu izpitu.

ODDELEK V DOBERDOBU

1. razred - izdelali so: Lucia Danielis, Anna Devetta, Edit Ferletic, Katja Ferletic, Katerina Tomsic, Katja Terpin, Cristina Visintin, Elena Zulian, Patrik Attolini, Andrej Cernic, Martin Jarc, Cristian Pezzulich in Jan Princic; dva dijaka nista izdelala.

2. razred - izdelali so: Barbara Cingerli, Alessandra Del Bene, Elisa Petejan, Beniamino Cingerli, David Devetak, Dimi Ferletic, Matej Ferletic, Luca Francolice, Boris Jelen, Robi Moro in Fabio Vizin.

3. razred: vseh 13 dijakov je bilo pripuscenih k zaključnemu izpitu.

NOVA GORICA / GOSPODARSKO SODELOVANJE

Obisk poslovnežev iz Verone

Zanimajo se za transportne storitve Gorice in Nove Gorice

Prejšnji teden se je na povratku iz Budimpešte ustavila najprej v Ljubljani potem pa se v Novi Gorici skupina italijanskih poslovnežev iz Verone. Njihov postanek na GZ Slovenije in na njeni območni enoti v Novi Gorici je imel namen preučiti možnost za transportne poti (predvsem gre za avtotransportne povezave) med Verono in Budimpešto. Sedanji transport poteka po železnici čez Avstrijo, a ga želijo spremeniti v avto-transportno povezavo, zlasti zaradi hladilnic za živila. Zanimali so se tu-

darske zbornice v Novi Gorici, so bili veronski gospodarstveniki prese- neni nad nekaterimi novostmi, ki jih doslej v operativnem nacrtu niso upoštevali. Gre za ponudbo, da bi nekatera dela opravili v Primexovem blagovno manipulativnem centru na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba, ki je specializiran za spedijske posle z generalnimi tovari in lesom. Za veronske trgovce je zanimiv tudi goriski avtoporto, s katerim upravlja družba SDAG, zlasti zaradi hladilnic za živila. Zanimali so se tu-

di kako je s carinami in o možnostih, da bi romunski prevozniki, ki naj bi prevzali blago med Verono in Budimpešto (ti so zaenkrat, kot kaže, najbolj poceni) dobili večkratno slovensko vizo, kar bi jim bistveno olajšalo prehod slovenske meje in zadrževanje v državi. Ker so veronski gospodarstveniki pokazali veliko zanimanja za nastete oblike sodelovanja, pričakujejo v Novi Gorici konkretne dogovore, do katerih naj bi po mnenju predsednika območne enote GZ Rina Velikonja prišlo kar kmalu. (V.C.)

SODIŠČE / PROCES SE JE ZAČEL LANI

Pretor obsodil lastnico lekarn

Pacientu naj bi izročila manj materiala od predpisanega

Po enem letu in po šestih obravnavah se je včeraj na preturi končal proces proti 66-letni farmacistki Thei Bassi in uslužbencu 39-letnemu Marku Rojcu. Obtožena sta bila goljufije in poneverbe.

Dogodki zaradi katerih sta se Bassijeva in Rojec znašla na zatožni klopi so se zgodili pred tremi leti. V bistvu - tako piše v obtožnici - naj bi obtožena nekemu pacientu, ki je s pritožbo na predsednika zbornice lekarnarjev sprožil sodno preiskavo, izročila manj sanitetnega materiala od količine napisane na receptu, medtem ko naj bi v poročilu s KZE upoštevala celotno količino.

Izgovor zakaj je bil material izročen v manjši količini od predpisane naj bi bil, ker da materiala takrat ni bilo na razpolago. To je na včerajšnji razpravi skušal dokazati tudi zagonovnik Bassijeva, odvetnik Maniaco, ki je opozoril tudi na skrajno zmedeno in težavno stanje v znani goriski lekarni v Rastelu po smrti dr. Vita Onestija in po nekajkratnih zamenjavah, ki so nastopile zatem. Maniaco je opozoril tudi na čudno obnašanje pristojne službe KZE glede tarif in obračunavanja posilk, v specifičnem primeru vreck stomaesiva, pri čemer naj bi lekarna utrpela celo izgubo. "Ce ze govorimo o goljufiji, potem bi morali odgovornost za tako dejanje naprtili KZE", je v zagovoru dejal odvetnik Maniaco, ki je za dr.

Bassijeva predlagal oprostitev ker ni zagrešila kaznivih dejanj ki se ji ji pripisujejo. Popolno oprostitev - ker je v lekarni opravljal povsem druge zadolžitve - je za dr. Rojca predlagala javna tožilka. Predlog je podkrepil zagovornik, odvetnik Battello.

Pretor Milocco je Bassijeva obsodil na šest mesecev zapora in 400 tisoč lir kazni ter na plačilo sodnih stroškov in na prepoved opravljanja poklica, za šest mesecev. Kazen je pogojna. Marka Rojca je povsem oprostil. Obenem pa je odredil dostavo gradiva tožilstvu za ugotavljanje morebitnih drugih krivcev v zadevi.

OBVESTILA

SINDIKAT INCA-CGIL obvesča, da je njihov uslužbenec vsak četrtek od 15.45 do 18. ure prisoten na zupanstvu v Sovodnjah za informacije, izpolnjevanje raznih obrazcev glede ticketa, pokojnin itd.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da bo tradicionalni jesenski seminar za solnike v zadnjem tednu avgusta v Murski Soboti. Goriskim solnikom je odmerjenih deset mest. Prijave sprejemajo odborniki SSS do 18. junija 1993.

SEKCIJA KRVO-DAJALCEV iz Sovodnje organizira od 9. do 12. septembra izlet v Rim. Vpisovanje za izlet opravlja Ljubica Butkovic (tel. 882302) do 20.6.

KINO

GORICA
VITTORIA Danes zaprto. Jutri: Gorica kinema - 20.45 »Lezioni di piano«. Režija Jane Campion.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Il danno«. J.Irons in J. Binoche.

VERDI Zaprto zaradi dopusta.

PRIREDITVE

PIHALNA GODBA KRAS iz Doberdola in Glasbena matica vabita na zaključni nastop gojencev pihalnih instrumentov jutri ob 19.30 v glasbeni sobi v Doberdolu.

KONCERTI

V VRTU PALACE LOCATELLI v KRMINU bo v okviru ciklusa koncertov srednjeveške glasbe bo drevi ob 21. uri koncert z naslovom De pratica seu arte tripudi. Gre za zadnji koncert letošnjega ciklusa dvorne glasbe, ki ga je priredila Pokrajina, v sodelovanju z občinami Krmin, Foljan, Gradež in Medea ter v sodelovanju z Akademijo za srednjeveške studije Jaufre Rudel.

RAZSTAVE

V KATOLISKI KNJIGARNI V GORICI je vsak dan do 26. junija odprta razstava fotoamaterjev Skupine 75. Ogled je možen po urniku knjigarne.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

NOVICE

Japonska podpora Sloveniji

TOKIO - Državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve RS Ignac Golob, ki se mudi na obisku na Japonskem, se je v Tokiju sestel s številnimi visokimi predstavniki Japonske. Tema pogovorov je bilo predvsem tesnejše sodelovanje med državama na gospodarskem področju in trgovinska menjava. Državni sekretar je gostitelje tudi seznanil s položajem Slovenije v mednarodni skupnosti in skrizo na Balkanu, sporoča slovensko zunanje ministrstvo.

Kamboški separatisti pobegnili

PHNOM PENH - Vojsko poveljstvo ZN v Kambo-dzi je sporočilo, da sta separatistični princ Norodom Chakrapong s svojimi oboroženimi enotami in general Sin Song, minister za državno varnost, v torek zgodaj zjutraj z dvajsetimi tovornjaki zapustila samostojno avtonomno področje na vzhodu države in pobegnili v sosednji Vietnam. Oblasti v Phnom Penhu so zahtevale takojšnjo vrnitev princa Chakraponga in generala Sin Songa, ki pa se bojita aretacije in usmrtitve ob vrnitvi, saj je princ v soboto zagrozil s ponovno državljansko vojno. Princ Chakrapong, vodja kamboske Ljudske stranke in eden od sinov princa Norodoma Sihanuka, je v soboto napovedal tudi ustanovitev avtonomnega območja sedmih vzhodnih provinc, v protest volilni zmagi stranke Funcinpec svojega polbrata in političnega sovražnika princa Norodoma Ranariddha. Oblasti province Kompong Cham pa so se odločile, da se bodo ponovno priključile Kambodži, potem ko je območje obiskal predsednik kamboske vlade Hun Sen, ki potuje po državi in poskusa voditelje separatističnih provinc prepričati, naj se priključijo Kambodži. (Reuters)

Kanadske enote zapuščajo Ciper

NIKOZIJA - Petstoštirinajst kanadskih vojakov sil ZN je v torek po letu dni opravljanja dolžnosti in potem ko so zamenjali danske enote, zapustilo Ciper. Obseg vojakov Unificypa za vzdrževanje miru na Cipru se bo tako po 29 letih zmanjšal za tretjino. Kanadske enote so nadzorovale najbolj zahtevno točko, glavno mesto Nikozijo, zato je generalni sekretar ZN Butros Gali v poročilu VS zaprosil za nujno nadomestilo kanadskega bataljona, ki so odločili, da na 350 argentinskih vojakov, vendar Argentina se ne odgovorila. Nadzor, ki so ga doslej opravljal kanadski vojaki, bodo začasno prevzele britanske in avstrijske enote Unificypa. (Reuters)

Kravčuk privolil v predčasne volitve

KIJEV - Ukrajinski predsednik Leonid Kravčuk, ki se srečuje z vse pogostejšimi zahtevami, naj odstopi, in vse hujšo gospodarsko krizo, je v torek ukrajinskemu parlamentu predlagal razpis referendumu o nezaupnici. Kravčuk tudi predlaga, da bi referendum in volitve za novega predsednika izvedli skupaj s parlamentarnimi volitvami decembra letos ali pa januarja prihodnje leto. (Reuters)

JAPONSKA / OPOZICIJSKE STRANKE GROZIJO Z NEZAUPNICO VLADI

Politični pretres v Tokiu

Če bo dobil nezaupnico, bo moral premier Miyazawa razpisal predčasne volitve, pa čeprav Japonci njegovi dolga leta vladajoči stranki ne zaupajo več

TOKIO - Japonski premier Kiichi Miyazawa se bo v torek spopadel z resnim političnim viharjem, ki ga je povzročil njegov načrt reform. Posledica tega spopada utegne biti tudi razpis predčasnih splošnih volitev, ki naj bi bile jeseni. Predlogi zakonov bodo po vsej verjetnosti uvrščeni na parlamentarno zasedanje 20. junija, kot je javno večkrat obljubil Kiichi Miyazawa, ce-

prav so možnosti, da bi jih sprejeli, vsak dan manjše. »Če zakonski predlogi ne bodo sprejeti, bo to krivda premiera,« je izjavil v torek zjutraj minister za pravosodje Masaharu Gotoda, vnet zagovornik reforme, in s tem razkril delček ozadja velikih pritiskov, pod katerimi se bo znašel Miyazawa v naslednjih tednih.

Kiichi Miyazawa se je zavzel za spremembo vo-

ELISABETH ZINGG / AFP

lilnih okrožij, ki naj bi odselej imeli samo en sedež v parlamentu in ne več, kot je v praksi trenutno. Ta sistem, v katerem se morajo znotraj istega volilnega okrožja pomeriti kandidati iste stranke (ki za svojo izvolitev porabijo velikanske vsote denarja), naj bi bil vir vse korupcije sistema japonske politike, zna-

ne po vrsti velikih finančnih skandalov v zadnjih letih.

Liberalno-demokratska stranka, ki vlada Japonski že desetletja, si želi z reformami vrniti močno zamaženi politični ugled. Morda pa je že prepreno? Kar dve raziskavi javnega mnenja, ki so ju objavili v ponedeljek in torek, kaže, da si 53 odstotkov oziroma 52,7 odstotka Japoncev želi, da bi razpustili spodnji dom parlamenta, če zakonski predlogi o politični reformi ne bodo sprejeti na naslednjem zasedanju. 26,7 oziroma 28,9 odstotka vprašanih je poleg tega zahtevalo tudi odstop premiera, kar 74 odstotkov iz raziskave Asahia pa ne bi oklevalo pri obtožbi, da Kiichi Miyazawa »laze«.

Ob teh javnomnenjskih anketah so opozicijske stranke napovedale, da bodo zahtevala glasovanje o nezaupnici vladi. Končna usoda vlade pa je odvisna od frakcije Liberalno-demokratske stranke, ki jo vodi nekdanji minister za finance Tsutomu Hata. Kot piše dnevnik Asahi, utegne 30 poslancev, kolikor jih šteje frakcija Hata, bojkotirati parlamentarno zasedanje takrat, ko bo nezaupnica na dnevnem re-

du, s čimer bi povzročili, da bo sprejeta. Če se bo to zgodilo, lahko Miyazawa samo razpusti spodnji dom parlamenta, kar hkrati pomeni tudi predčasne volitve oziroma njegov odstop. Kot vevglavi zmag je reforma japonske politike že zahtevala glavo predhodnika Miyazawe, Toshiki-ja Kaifuja, ki se je, ob svojem imenovanju leta 1989 prav tako zavzel za predlog zakona, s katerim naj bi vnesli več etike v japonsko politično življenje. Razočaran ob porazu se je Kaifu oktobra 1991 odločil, da ne bo več kandidat za drugi mandat Liberalno-demokratske stranke, za položaj, ki je skoraj enakovreden položaju prvega ministra.

Da bi končno zadevi prisli do dna, je 168 poslancev Liberalno-demokratske stranke (od 381, kolikor jih je v obeh domovih parlamenta), v torek zjutraj sprožilo zahtevo po podaljšanju parlamentarnega zasedanja. Temu se je ostro uprla še omenjena frakcija Liberalno-demokratske stranke, ki jo vodi generalni sekretar Seiroku Kajiyama v prepričanju, da lahko nov sistem volitev uvedejo sele po volitvah v Zgornji dom leta 1995.

TOKIO - Tri opozicijske stranke se pripravljajo, da bodo vložile predlog o nezaupnici vladi Kiichija Miyazawa, če njegov predlog političnih reform ob koncu tedna ne bo potrjen v japonskem parlamentu, je sporočil japonski tisk. Centristična opozicijska stranka Komeito je to sklenila že v torek zjutraj, Demokratično-socialistična stranka (prav tako sredinska) in Socialistična stranka, ki je poglavitna stranka opozicije na Japonskem, pa se morata se odločiti. Predlog o nezaupnici bo, če ga bo potrdil Spodnji dom parlamenta, vsekakor uvod v predčasne volitve, ki bodo po vsej verjetnosti jeseni.

RAZISKAVA STOCKHOLMSKEGA INŠTITUTA ZA MIROVNE ŠTUDIJE

Vojne v letu 1992 - malo, toda tragično

Število vojn se ni povečalo, razsežnosti pa so strahotne

STOCKHOLM - V letu 1992 je po vsem svetu dijalo trideset vojn, enako kot leto pred tem in ena manj kot leta 1990, pa ceprav so sele lani izbruhnili spopadi v Bosni in Hercegovini, Azerbajdžanu, med Indijo in Pakistanom, v Laosu in Tadžikistanu. Stevilo je enako, ker so se pomirili v Salvadorju, Etiopiji in v Ugandi in sta se

koncala iraško-kuvajtski in maroško-saharski konflikt. Vse vojne lanskega leta, razen spopada med Indijo in Pakistanom, strokovnjaki iz Stockholma uvrščajo med notranje spopade.

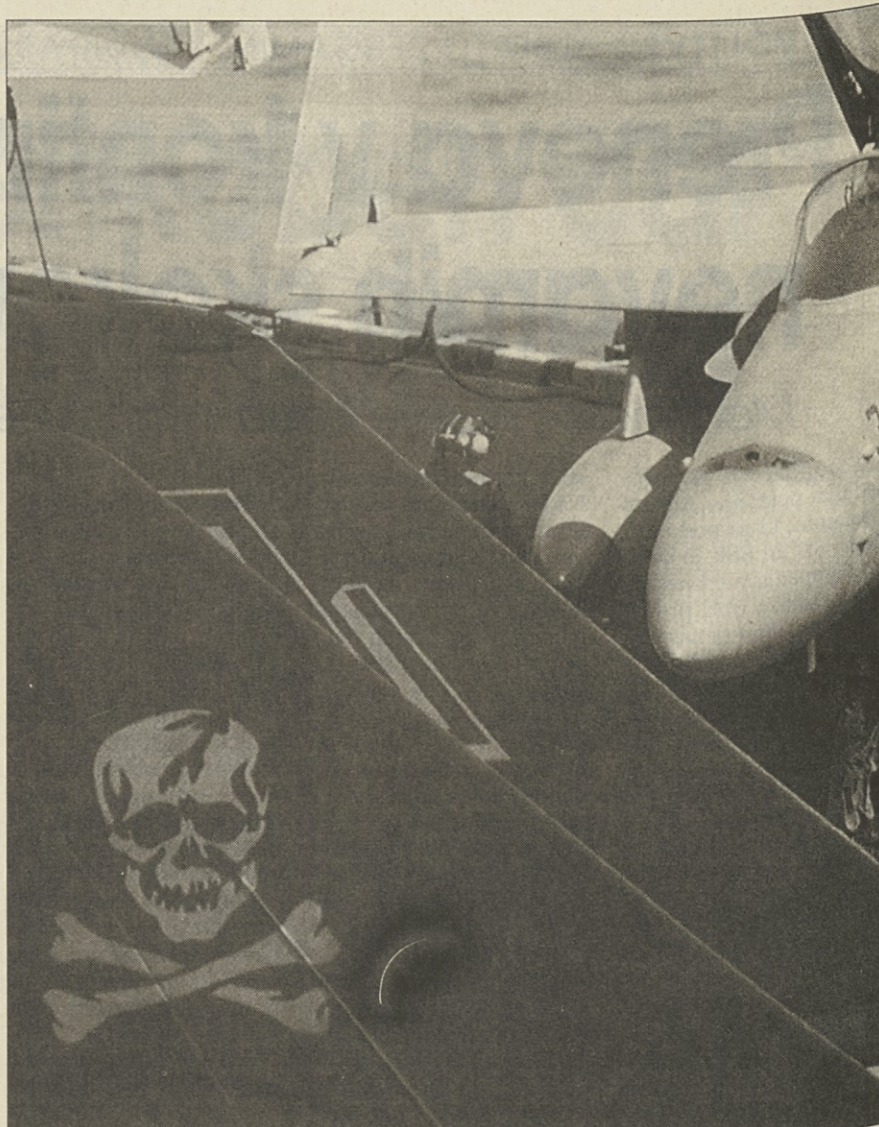
Toda razsežnosti vojn v letu 1992 so povsem drugačne kot prej. Jugoslovanska je povzročila največje preseljevanje v Evro-

pi po drugi svetovni vojni, saj so Združeni narodi samo lansko jesen nasteli 2,7 milijona beguncev. Mednarodni inštitut za mirovne študije (Sipri) s sedežem v Stockholmu, ki je objavil te podatke, ni mogel ugotoviti števila žrtev teh spopadov, zanesljivo pa so v Bosni najbolj trpeli civilni prebivalci: »Mucile, ubijale in pretepale

so vse sprte strani, toda etnično čiščenje so izvajali samo Srbi.«

Na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze so opazili zaostritev starih konfliktov in izbruh novih vojn. Samo tri, tiste v Moldovi, Zakavkazju in Tadžikistanu, so začeli pomirjati s pogajanjmi, za Gruzijo in Gorski Karabah pa švedski strokovnjaki še ne vidijo upanja: »Konec leta 1992 je bilo se nemogoče napovedovati razvoj dogodkov v nekdanji Sovjetski zvezi.«

Kljub podpisu premirja in kljub volitvam se je poslabšal tudi položaj v Kambodži, kjer bo zelo težko vsaj za silo nadzorovati položaj po umiku mirovnih sil Združenih narodov. V Afriki pa je leto 1992 potekalo razmeroma mirno, toda samo do pozne jeseni, ko so izbruhnili nemiri na jugu celine, predvsem v Angoli in v Mozambiku. V arabsko-izraelskem sporu pa vidijo strokovnjaki Siprija možnost za trajnejšo pomiritev. Med leti 1987 in 1991 je bilo v spopade vpletenih od 10 tisoč do 15 tisoč ljudi, do avgusta 1992 se je to število povzpelo že na 40 tisoč - novembra je v spopadih tako ali drugače sodelovalo 62 tisoč ljudi, med njimi deset tisoč civilnih prebivalcev. Po ocenah Siprija so za vojne v letu 1992 porabili 1,4 milijarde dolarjev. (AFP)

Znak smrti na krilih ameriških lovcev so vojaki narisali za šalo, ki pa to ni

Najmanj jedrskih poskusov v zadnjih tridesetih letih

Leto 1992 bi se lahko imenovalo tudi leto pogodb o razoroževanju. Zaključili so sporazum o zmanjšanju strateske obo-rozitve (Start 2) in podpisali libzonske protokole. S temi sporazumi so Rusi in Američani omejili število dovoljenih jedrskih konic na največ 3000 do 3500. »K razoroževanju so te države prisilili gospodarski razlogi in korenite spremembe v vojaških doktrinah,« trdijo strokovnjaki stockholmskega Siprija. Rusko in ameriško razoroževanju pa je k podobnemu spodbudilo tudi Britance in se posebej Francoze, ki so do leta 2000 napovedali

tudi zmanjšanje števila svojih podmornic na jedrski pogon. zagovorniki razoroževanja so lahko zadovoljni tudi zato, ker je sporazum o neširjenju jedrskega orožja v letu 1992 podpisalo kar deset novih držav, med njimi Kitajska in Francija. Podoba lanskega leta je se lepa, ker so Združene države Amerike, Rusija in Francija napovedale tudi zaustavitev jedrskih poskusov. Osem poskusov so vseeno izvedle - večinoma ZDA in Kitajska, toda kljub temu jih je »v znanstvene namene« eksplodiralo najmanj jedrskih bomb v zadnjih tridesetih letih. (AFP)

POGOVOR S SVETOVALKO AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA

Laura Tyson, posebej za Slovenijo

Zagovornica državnih intervencij v gospodarstvu svetuje naši vladi

BARBARA KRAMZAR

LJUBLJANA - Predsednica sveta, ki amerškemu predsedniku svetuje pri gospodarskih vprašanjih, je sarmantna gospa s prijaznim pogledom in videzom, ki dobro skriva dolgoletna predavanja o ekonomiji na eni najuglednejših ameriških univerz in pisanje sedmih odmevnih knjig z naslovi, ki obravnavajo zapletene ekonomske teme.

Laura Tyson je raziskovalna položaj - in pomanjkljivosti - ameriške industrije na mednarodnem trgu, dinamiko trgovine in zaposlovanja ter natančno preučila tako imenovani japonski čudež. S knjigo Kdo koga tepe (Who's Bashing Whom?), ki jo je objavila med zadnjimi ameriškim volitvami, pa je napisala nekakšen gospodarski testament administracije predsednika Billa Clintona.

Amerika nazaduje v najbolj strateskih vejah industrije, kot so računalništvo, elektronika, farmacija, proizvodnja komercialnih letal in podobne, trdi Tysonova. A ne nazaduje, ker bi bili drugi sposobnejši. Druge države sveta so se pred ameriškim proizvodilcem obdale s kitajskim zidom državnih nadomestil in trgovinskih ovir, zato nekatere, predvsem Nemčija in Japonska, prehitujejo Združene države tam, kjer so bile desetletja vodilne na svetu. Država, ki ne zna poskrbeti za pravilna pravila v mednarodni trgovini in razvoju, pa nima prihodnosti supersile, razmišlja Laura Tyson, ki se zato zavzema za de-

vno industrijsko politiko, čeprav brez protekcionizma.

Ameriški kulturni center je v torek s pomočjo satelitske televizijske povezave WorldsNet organiziral pogovor s svetovalko ameriškega predsednika za gospodarstvo, ki ga je vodila profesorica Tea Petrin, Laura Tyson pa si je kljub sodelovanju v obseznih in temeljitih spremembah v ameriški družbi, ki jih zaradi cedalje večjega nezadovoljstva Americanov s svojim gospodarstvom, socialno in zdravstvom pripravlja Clintonova administracija, odrgala čas za teme, ki zaradi svoje aktualnosti zanimajo tudi nas.

»Prepričana sem, da spremembe, ki jih uvaja ameriška vlada, zanimajo tudi Slovenijo. Skusamo dobiti privolitve kongresa za zmanjšanje proračuna in spremembe v davčni politiki, saj imajo Združene države Amerike velikanski primanjkljaj, ki ga moramo zmanjšati, če hočemo povečati ameriško konkurenčnost v svetu. Radi bi tudi dobora spremeni-li ustroj gospodarstva, predvsem pretok sedanjih velikanskih investicij iz vojaških raziskav v civilno življenje. V Združenih državah moramo z zmanjšanjem dolgoročnih obrestnih mer poci-niti tudi kapital in poskrbeti za ciljno vlaganje v manjša podjetja. Imamo zelo dobre univerze, celoten solski - predvsem srednjesolski - sistem pa ni zadovoljiv. Država mo-

ra poleg tega odigrati pomembno vlogo pri preseljanju delavcev, ki se morajo v času hitrih tehnoloških sprememb priučiti za nova delovna mesta. Pri Japoncih in Nemcih so se zagovorniki nove ameriške vladne usmeritve - angazirane industrijske politike - poučili o uspešnem sodelovanju med vlado in podjetji pri dragih raziskavah, kakršne potrebujejo polprevodniki, avtomobilska industrija ali komunikacije. V Ameriki je bila doslej najpomembnejši naročnik takšnih raziskav vojska, zdaj pa morajo najti nove poti, ki bodo ob krčenju vojaških izdatkov prinesle koristi celotnemu gospodarstvu, je za slovensko javnost povedala Laura Tyson.

Kje so meje državnega interveniranja? Kritiki raziskav svetovne ameriškega predsednika za ekonomsko vprašanja trdijo, da je gospa Tyson sicer izjemno prepričljiva zagovornica industrijske politike, da pa njeni predlogi podirajo same temelje po-vojne ureditve, ki je temeljila na zmanjševanju trgovinskih ovir, in ne na zaščiti strateskih vej industrije. Znani zagovornik trgovine brez meja, london-

ski Economist jim odgovarja: »Zasebni sektor ne bo poskrbel za nujno potrebno preseljanje delavcev, niti ne bo imel dovolj denarja za znanstvene raziskave, brez katerih ne more nobena država upati na napredek. Treba je samo preprečiti politično izbiranje programov.«

Svetovalka ameriškega predsednika je med pogovorom po satelitski zvezi svetovala tudi Sloveniji: »Vloga, ki jo lahko odigra v gospodarstvu vlada, je omejena, toda samo državne ustanove se tudi lahko odločijo, kje v Evropi Slovenija sploh lahko upa na uspeh in potem tja usmeri svojo spodbujevalno politiko. In samo državni organi lahko poskrbijo, da bodo Slovenci dovolj izobraženi in pripravljeni na gospodarski boj v sodobnem svetu.«

Vsakdanji vrvež na tokijskih ulicah (Telefoto: AP)

VOJNA NA TLEH NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Balkanski vrh v Ženevi

Združeni narodi so izračunali, da je za čuvanje tako imenovanih varnostnih območij potrebna pravcata vojska, takoj pa naj bi poslali 7.500 novih vojakov mehanizirane pehote

SARAJEVO, ZENEVA, ZDRUŽENI NARODI - Ure, ki locijo podpis sporazuma o premirju od resnične prekinitve ognja, so v vsaki vojni najbolj krave, ker se hoče vsaka vojska utrditi na svojih položajih ali celo na hitro osvojiti nove. Zato BiH do petka opoldne, ko naj bi se začelo premirje, čakajo hudi trenutki, Gorazde pa najbrž najhujši pekel vsaj

do danes opoldne, ko naj bi v mesto vkorakali prvi pripadniki sil OZN. Ta trenutek sicer se ni popolnoma jasno, kdo in kako je prisilil sprte strani v Bosni, da so podpisale sporazum, ugibajo pa, da sta na Srbe in Hrvate vplivala Milošević in Tudman, ki naj bi danes sodelovala na konferenci o nekdanji Jugoslaviji v Ženevi, Muslimani pa so si

vsaj predaha v vojni zeleli sami, kljub vojaškim uspehom v Srednji Bosni, ki sicer utrjujejo njihovo pogajalsko pozicijo, glede na resolucije ZN o delitvi Bosne na deset provinc (po Vance-Ownovem načrtu) ali o ustanavljanju »varnostnih območij« (po programu skupne akcije) pa ne zagotavljajo nobene resnične prednosti.

V Ženevi naj bi se ob navzočnosti mednarodnih predstavnikov o miru pogajal tudi muslimanski predstavnik Izetbegović, ki je v tork nepričakovano dopotoval na Dunaj na svetovno konferenco OZN o človekovih pravicah.

V Združenih narodih, kjer se je generalni sekretar Butros Gali zelo zavzel za čimprejšnjo uresničitev resolucije o varnostnih območjih, so v tork izračunali, da bi za varovanje muslimanskih rezervatov potrebovali najmanj 34.000 vojakov, takoj pa bi morali v Bosno poslati najmanj 7.500 novih modrih celad, ki naj bi jih iz zraka varovala predvsem ameriška letala.

Ameriški predsednik Clinton je včeraj na tiskovni konferenci ponovil, da za razmere v Bosni odgovarjajo ZN, ZDA pa so po njegovih besedah se vedno pripravljene bombardirati srbske topniške položaje in podpreti preklíc embarga na uvoz orožja v BiH. (R. S.)

Skandinavskim modrim čeladom v Makedoniji prihajajo na pomoč še ameriški vojaki (Telefoto: AP)

Hrvati v škripcih v Bosni in v Krajini

Zahodni komentatorji ocenjujejo, da je Hrvaska po podpisu sporazuma o premirju v BiH v še hujših težavah kot prej, saj jo čaka referendum krajskih Srbov o združitvi z rojaki v Bosni, s tem pa tudi morebiten nov izbruh vojne s Srbijo. Hrvasko državno tožilstvo je sicer referendum vnaprej razglasilo za ilegalen, kar pa ne pomeni veliko, saj Zagreb Krajine vojsko ne nadzoruje, vojaški poseg pa si težko privoščijo zaradi morebitnih mednarodnih sankcij.

Hrvati so že ob muslimanskem napadu na Travnik pokazali svojo nemoč, ki jo je potrdil tudi njihov predstavnik v OZN Nobile, ki je VS pozval, naj pomaga in »sproži takojšnjo intervencijo mednarodne skupnosti«.

V Zagrebu se zdaj ukvarjajo predvsem s tem, kam in kako naseliti na tisoče beguncev iz srednje Bosne. Ker so se bosanski Hrvati, ki so zbežali iz Travnika in okolič, uprli nameri Zagreba, da bi jih preselili v zahodno Hercegovino, zahtevali pa so tudi izgon muslimanskih beguncev iz Hrvatske, jih bodo menda naselili na polotoku Pelješcu.

Hrvatski predsednik Tudman je v tork odpotoval v Ženevo, kjer ga pred srečanjem z Miloševićem, Izetbegovićem, Bulatovićem, Karadžićem in Bobanom čaka brzokone neprijeten pogovor z nemskim ministrom Kinclom, ki je Hrvatom že zaradi etničnega čiščenja v Hercegovini grozil s sankcijami. (R. S.)

ZAKAVKAZJE / NOVI NEMIRI

Veleposlaništva se umikajo, prejšnji šef KP Alijev spet »v sedlu«

V Karabahu odrekli poslušnost vojaški poveljniki

JEAN RAFFAELLI / AFP

jo zahodni del države, ne bodo položili orožja in se bodo skušali polastiti oblasti v Bakuju. Iztekel se je namrec ultimatum upornikov, ki držijo v rokah več ozemelj v zahodnem delu Azerbajdzana in zahtevajo predsednikov odstop. Uporniki pod poveljstvom Surat Gusejinova so zagrozili, da bodo z nekaj četami napadli glavno mesto. Njihove čete so se namestile približno sto ki-

lometrov od prestolnice.

V noči od ponedeljka na tork so razorožili približno 50 uporniških vojakov in jih odpeljali v Baku na zaslisanje, kot je objavil tiskovni urad azerbajdzanskega predsedstva. Vec sto vojakov, ki so prišli iz Gandje v Zahodnem Azerbajdzanu, pa se je že v nedeljo z oklepniki in raketometi približalo Bakuju na manj kot 100 kilometrov. Nekdanji prvi se-

kreter komunistične partije Azerbajdzana Gajdar Alijev, ki se mudi v Bakuju že več kot teden dni na povabilo predsednika Elčibeye, je v tork popoldne nagovoril delegate Milli Mejlisa (parlamenta v omejeni sestavi, v katerem prevladuje vladajoča ljudska fronta) in jih prepričal, da so ga izvolili za svojega predsednika.

Alijev, ki je zdaj predsednik Nakicevana, azerbajdzanske enklave na jugozahodu Armenije, je v Baku pripotoval v ponedeljek zvečer, potem ko se je v Gandji sestal s Suratom Gusejinovom, nekdanjim vojaškim poveljnikom iz Gorskega Karabaha, ki ga je Elčibey zamenjal februarja. Nekdanji prvi sekretar azerbajdzanske komunistične partije Alijev je z vodstvom parlamenta (nekdanjega vrhovnega sovjeta, ki se ni sestal že več kot leto dni) praktično stopil tudi na celo državnega sveta.

Iz Erevana v Armeniji pa poročajo, da so oblasti Gorskega Karabaha izgubile nadzor nad nekaterimi svojimi enotami. Nekateri poveljniki obrambnih sil se nočejo umakniti v Kelbadžar, strateško področje med Armenijo in Gorskim Karabahom, ne da bi jim poprej zagotovili, da Azerbajdzanci tega ozemlja ne bodo znova zasedli. Upor armenske večine iz Gorskega Karabaha zoper vladavino Bakuja leta 1988, ki je zahtevala ze vec kot 7.000 mrtvih, so vodili prostovoljci strank in gibanj za neodvisnost, ki so ohranili svojo specifičnost, čeprav so združili vojsko, ki obstaja od leta 1992. (AFP)

SRBIJA / PRITISKI IZ TUJINE USTVARJAJO NOVE ZAKONE

(Ne) svoboda tiska

Združenje novinarjev Srbije v strahu pred oblastmi nasprotuje finansiranju medijev iz tujine, ki ga predvideva novi zakon o informiranju

ZORAN JELIČIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Po nalogu iz Srbije zvezna administracija pospešeno pripravlja novi zakon o informiranju. Pravzaprav gre samo za spremembe obstoječega zakona v tistem delu, ki se nanasa na pravice tujih vlagateljev.

Ni prav veliko dilem okrog motivov in ciljev za hitro spremembo predpisov o informiranju, kot bi lahko sklepali po odzivih posameznih režimskih organizacij. Sredi prejšnjega tedna je Združenje novinarjev Srbije, ki se ni oglasilo niti takrat, ko so več deset zaposlenih na državni televiziji proglasili za tehnološki presežek, povzdignilo svoj glas zoper financiranje srbskih redakcij iz tujine; opozorili so celo na nekatere moralne norme v kodeksu novinarskega obnašanja. Potem je v petek Svet za informiranje pri srbski vladi (njegov predsednik je akademik Antonije Isaković) zahteval nov zakon o informiranju, pri katerem naj zakonodajalci izhajajo »iz besed in duha zvezne ustave in pozitivnih izkušenj, vsebovanih v predpisih Republike Srbije in Crne gore«, da bi prišli do demokratičnih rešitev. Mimogrede so se člani Sveta, spodbujeni z »nekaterimi primeri iz našega medijskega vsakdana, pogovarjali tudi o pogojih, pod katerimi tuji dejavniki lahko vlagajo sredstva v domačo informativno dejavnost.«

Pravzaprav gre za odziv tukajšnjih oblasti na novice iz Bruslja, da je ES odobrila materialno pomoč tistim medijem

nekdane Jugoslavije, ki poklicno prispevajo k urejanju in demokratizaciji položaja na Balkanu. Izbrali so dve radijski postaji (Radio Ladjo in beograjski B-92), dva dnevna casopisa (Oslobodjenje in Borbo) in dva tednika (Monitor in Vreme). Opazimo, da ni bila izbrana nobena redakcija iz Hrvatske.

Tudi sicer vladajoči režim v Srbiji prodira v be-

ograjske medije z vseh strani, ob tem pa mimogrede čisti vse, kar je neposlušno. Kritično je bilo lani poleti, ko se je »odcepila« hisa Politike in ko se je oblast reducirala na nadzor glavne televizije in radia in na en sam večerni casopis. Pred vrati so bile volitive in tako je oblast zacasno dvignila roke od glavnega mesta, kjer tudi sicer stoji kar najslabše. Temu je

sledila serija afer in nasilnih zamenjav v lokalnih radijskih postajah in casopisih, tako da lahko brez pretiravanja recemo, da je do danes, ce pogledamo samo na podrocje zunaj strankarskih medijev, preživel edinole kragujevski tehnik Svetlost. Medtem pa so odkrili formule sprave s Politiko (ki ni ne državna ne zasebna - pac pa holdinska družba, kot da je bilo lastnis-

tvo edino bistvo spora), hiperinflacija pa je pravnsna okolščina za preostale redakcije, glede na to, da tudi veliko manjša rast cen uničuje ekonomijo slehernega casopisa. Takrat oblast placa poslušne, tiste druge pa spusti na »trzišce«. Najnevarnejši so tisti, ki ne zahtevajo nicesar ne od domaćih ne od tujih oblasti, tako da je obracun z njimi najbolje prenesti na teren morale, kjer zmaga je cinizem s pomoćjo palice.

Foto: Srdjan Živulović / TRIO

NOVICE

Izd mirovnih pogajanj odvisen od Arabcev

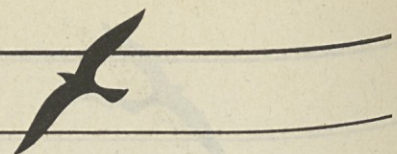
WASHINGTON - V Washingtonu se je v tork začel deseti krog bliznjevzhodnih mirovnih pogajanj. Ameriški državni sekretar Warren Christopher je pred začetkom pogovorov izjavil, da je uspeh pogajanj povsem odvisen od arabskih držav. Christopher je se dejal, da sicer nobena stran ne pričakuje »velikega preboja« po 19-mesečnih pogajanjih Izraela z Jordanijo, Libanonom, Sirijo in Palestinci, so pa vsi vpleteni prepričani v določen napredek. Sirija pa je v tork napovedala, da bo zavrnila vsakršno izraelsko ponudbo glede zasedene Golanske planote, saj je Izrael predlagal le delno vrnitev omenjenega območja v zameno za sirski podpis sporazuma o miru in za odprtje mej, za pretok blaga in diplomatsko dejavnost. (Reuter)

Kitajska nasprotuje nastopu Dalajlama

DUNAJ - Kitajska je v tork izrazila nezadovoljstvo zaradi napovedanega nastopa tibetanskega voditelja Dalajlama na mednarodni konferenci ZN o človekovih pravicah na Dunaju in gostiteljici Avstriji zagrozila z ohladitvijo odnosov med državama. Kitajsko zunanje ministstvo je v uradnem sporočilu avstrijski vladi zapisalo, da navzočnost in nastop Dalajlama pred predstavniki nevladnih organizacij ni v skladu s cilji konference. Kitajska tudi nasprotuje stikom Dalajlama s predstavniki vlad držav udeleženk konference, nastop tibetanskega voditelja pa bi po njihovem mnenju lahko ogrozil potek konference. Avstrija je že zavrnila očitke in grožnje Kitajske in odgovorila z dobrodoslico vsakomur, ki želi obiskati njihove dežele, in s pojasnilom, da je v Avstriji svoboda govora eno od nacerl demokracije. (Reuter, STA)

Okrepitev nadzora ZN v Somaliji

NEW YORK, MOGADIS - Varnostni svet ZN je na nedeljski zaprti seji podprl vse akcije sil ZN v Somaliji. Predsedujoči VS, Spanec Juan Antonio Yanez-Barnueva pa je napovedal, da bodo sile ZN v Somaliji kmalu dobile pomoč in novo oborožitev za nadzor spopadov, da bi tako preprečili ponovitev nedavnih incidentov. Južna Koreja bo tako sredi julija v Somalijo poslala približno 250 vojakov inženircev, operacija pa jo bo stala 15 milijonov ameriških dolarjev. Tudi ZDA so okrepile svoje enote v Somaliji. V Mogadis so poslale šest vojaških helikopterjev z 21 člani posadk in obljudile, da bodo patrolirale tako dolgo, dokler bo potrebno. Mnogi opazovalci ZN učitajo, da so v soboto proti demonstrantom uporabili strelno orožje in ubili 20 civilistov. Predstavnik ZN v Somaliji pa je sporočil, da so za umor krivi oboroženi Somalci, pristasi generala Mohameda Aaideeda, ki so v spopadih med pakistanskimi vojaki in demonstranti z bliznjih poslopj streljali na množico. (Reuter)

DRNOVŠEK / NOVINARSKA KONFERENCA

Z aferami se skoraj ne ukvarjam

Interpelacija Kozincu nima ustavne podlage - Vsi bi radi imeli višje plače

MIJA GACNIK

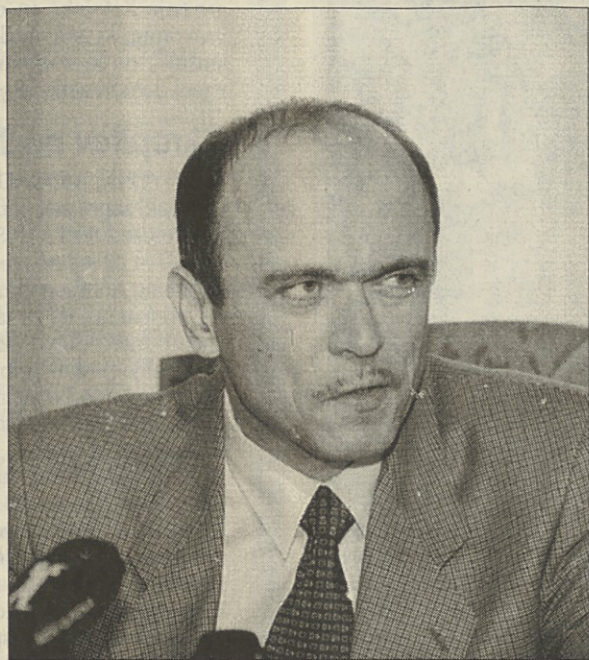
LJUBLJANA - Predsednik vlade Janez Drnovšek je napovedal, da je v prihodnje lahko pričakujemo trdna stališča in vztrajanje vlade pri sedanjih okvirih proračunske politike. O znižanju plac poslancev državnega zbora je povedal, da se vlada zaveda, da v javnem sektorju prihaja do velikih razlik v plačah. Zato tudi pripravljajo spremembo zakona o plačah delavcev v javnem sektorju. Sicer pa se s pritiski zaradi preniknih plac srečujejo na vseh področjih. Tudi v državni upravi, kjer se zaradi preniknih plac srečujejo s pomanjkanjem ustreznih kadrov. O rešenju proračuna je Drnovšek dejal, da je ta sicer možna, nikakor pa ni mogoča rebalans proračuna. Trenutno potekajo pogovori z mednarodnimi ustanovami za najem kreditov za podporo sanaciji bank, vlaganja v infrastrukturne projekte in pokritje proračunskega primanjkljaja. Odmeki iz tujine so ugodni, saj pozitivno ocenjujejo gospodarsko politiko Slovenije, prav tako pa prihajajo poročila o zmanjšanju rizičnosti vlaganja v naši državi.

Ce bi nastale bistvene napetosti zaradi plac ali pa ce bi bila vlada ogrožena zaradi afer, je Drnovšek

pripravljen nastopiti tudi na junijskem zasedanju državnega zbora. Glede zamenjav v vladi - govori se se nanašajo predvsem na ministrico za delo, družino in socialno varstvo Jozico Puhar, ministra za ekonomske odnose in razvoj Davorina Kracuna in direktorja Varnostno-informativne službe Janeza Sirseta - je Drnovšek povedal, da za junijsko zasedanje državnega zbora se ni predvidel zamenjav. O interpelaciji ministru za pravosodje Mihi Kozincu

je slovenski premier menil, da je neupravičena in da nima ustavne osnove. Drnovšek pričakuje, da bodo tako menili tudi koalicijski partnerji.

Glede spornega 29. člena zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij je Drnovšek povedal, da skuša vlada rešiti problem tako, da pripravljajo nov predlog, ki bi sporni člen omejil le na poprave neupravičenih transakcij. Vlada si prizadeva, da bi se lastniščenje čimprej zacelo.

dr. Janez Drnovšek (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

LOKALNA SAMOUPRAVA / KOLOKVIJ

Najprej izpeljati reformo državne uprave

Končal se je dvodnevni slovensko-francoski kolokvij - Francoski nasvet: Bodite potrpežljivi in pragmatični

MAJDA VUKELIČ

LJUBLJANA - Preobrazba sedanjih občin v nove, ko te ne bodo več izpostavljale države, ampak prave skupnosti lokalne samouprave, postaja osrednji politični in strokovni izziv pri nas, zato so izkušnje drugih držav, ki so ta proces že preizkusile, več kot dobrodošle. Izmenjavi mnenj je bil namenjen tudi dvodnevni slovensko-francoski kolokvij z naslovom Lokalna samouprava in lokalna uprava, ki se je končal včeraj. Kolokvij je pripravil Slovenski akademski klub v sodelovanju z Evropsko fondacijo za svobodo govora. Udeleženci so poskušali odgovoriti na nekaj vprašanj s področja državne uprave, lokalne samouprave in civilne družbe, o čemer so včeraj govorili tudi na tiskovni konferenci. Član omenjene

evropske fundacije Herve Collet je poudaril, da je pri prehodu iz ene ureditve v drugo potrebno veliko potrpežljivosti in pragmatičnosti, saj je decentralizacija držav v Franciji na primer trajala kar petnajst let. Francoske izkušnje opozarjajo na nujno sodelovanje med posameznimi občinami in zagotovitev zadostnega števila povezav med lokalnimi skupnostmi in državo. Tako je vloga slednje omejena le na vprašanja nacionalnega pomena, obrambe, zunanjih zadev, izobraževanja, velikih kulturnih projektov... Vse drugo je stvar lokalnih skupnosti.

Rajko Pirnat, ki se je kolokvija udeležil kot strokovnjak za upravno pravo, je

menil, da bo uveljavitev lokalne samouprave pri nas izjemno težaven proces, zato bi morali najprej dosledno lociti državno upravo od lokalne samouprave. Osamosvojitve slednje iz državne uprave je namreč nujna za njeno svobodno delovanje in neoviran razvoj. Reforma državne uprave bo treba opraviti pred reformo lokalne samouprave tudi zato, ker je ta po prepričanju Rajka Pirnata nujna. Tako bi lahko že do sredine tega leta uvedli upravne okraje v smislu teritorializacije uprave, na katere bi prenesli dosedanje naloge občin. Glede pokrajini, ki sodijo v drugo stopnjo lokalnih skupnosti, kjer je največja ustavna zmeda, je Pirnat dejal, da se zavzema za njihovo oblikovanje, čeprav je res vprašanje, ali to lahko storimo, ne da bi spremenili ustavo.

PREISKOVALNA PARLAMENTARNA KOMISIJA O AFERI HIT

Tokrat o funkcionarjih

Po Janezu Sirsetu bo komisija poklicala na zaslišanje tudi druge politike - Omenjajo več ministrov

TANJA STARIC

naj Sirseta povabijo kot prico in ne kot preiskovanca, predvsem zaradi navedb v pogovoru za Republiko, kjer je povedal, da je podjetje Vista »sodelovalo« pri projektih ministrstva za turizem. Na temelju Sirsetovih izjav v tem pogovoru je Lenič predlagal, naj pred komisijo pričata tudi Miha Brejc in Igor Bavcar kot bivša vodilna delavca v ministrstvu za notranje

zadeve. Drugi člani komisije so se s tem strinjali, vztrajali pa so, naj bo Sirse preiskovanec in ne prič. Jože Jagodnik in Polonca Dobrajc se nista strinjala s predlogom, da so lahko med »dokazi« tudi časopisni clanki, vendar je Tone Persak vztrajal, da so tudi takšne izjave pomembne v preiskavi. Lahko se tudi pokaže, da zlorab sploh ni bilo. Polonca Dobrajc je posebej omeni-

Polonca Dobrajc (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

SLS / TISKOVNA KOFERENCA

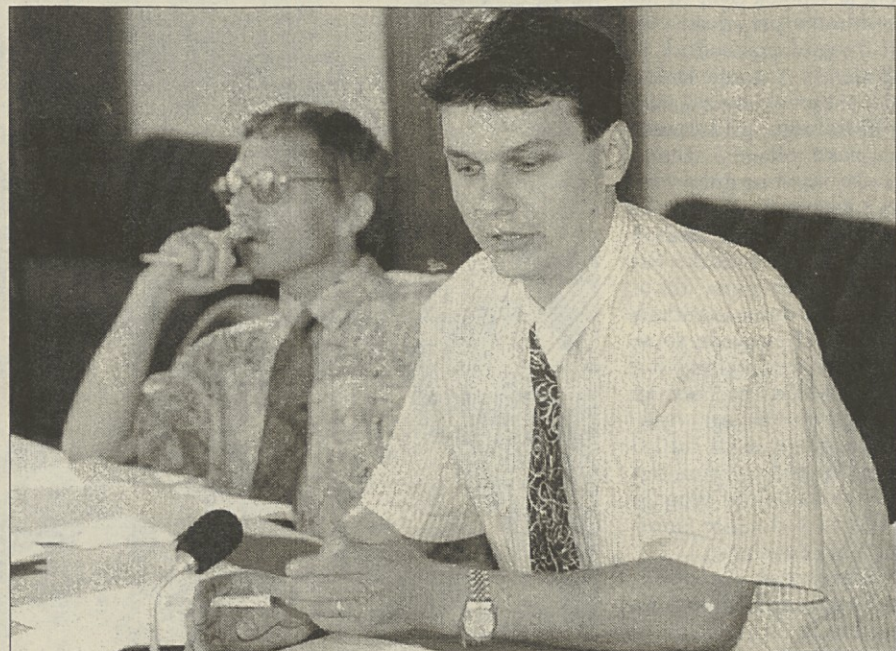
Slabo delo, ne preteklost

Vodstvo SLS o interpelaciji o delu ministra Mihe Kozinca

LJUBLJANA - Vodstvo SLS podpira delo novinarjev in tistih, ki se trudijo, da podatki o aferah, ki v zadnjem času pretresajo slovensko javnost, ne bi ostali za zaprtimi vrati, je bilo rečeno na včerajšnji tiskovni konferenci Slovenske ljudske stranke. Poslanec Janez Podobnik je prepričan, da je razčiščevanje afer podkupovanja v slovenski družbi v prelomnem trenutku. Čas do parlamentarnih poizkusov naj bi bil bistven, da se nekaj premakne. Malo bolj optimističen od svojega strankarskega kolega je Franc Zagozen, ki misli, da se morajo stvari kmalu razjasniti. Slovensko stanje je primerjal z italijanskim in dejal, da tudi sosedom ni uspelo za vedno skriti umazanije.

Na konferenci so govorili tudi o interpelaciji o

delu pravosodnega ministra Mihe Kozinca, o kateri so mediji že poročali. Interpelacijo je na pobudo SLS podpisalo 18 poslancev, nanaša pa se na sodelovanje Kozinca s SDV. Interpelacija naj bi se po 118. členu ustave nansala na »delo vlade ali posameznega ministra«, ne pa na preteklost, kakor je razvidno iz obrazložitve interpelacije, ki jo je SLS vložila že 2. junija. Zaro Pregelj je na konferenci dejal, da se interpelacija kljub temu ne nanaša na preteklost, pač pa na slabo delo ministra. Kot primer je navedel pomanjkljivosti v delu javnih tožilcev, za kar naj bi bil odgovoren sam minister. Dejaj se, da je interpelacija o delu Kozinca moralno dejanje in da gre za oceno, kdo v naši državi je lahko na takem (ministrskem) mestu. (P. T.)

Marjan Podobnik, SLS (Foto: Tomi Lombar / TRIO)

SDSS / TISKOVNA KONFERENCA

Uvedba bencinskega tolarja bi bila tokrat zares nujna

Državni zbor bo o predlogu zakona razpravljaj ta mesec

IVANKA MIHELČIČ

milijard tolarjev, s katerimi bi lahko zgradili, kot pravi Pucnik, le dvanajst kilometrov cest, Slovenija pa jih potrebuje okrog tristo. Glede na to, da se v naši državi vsako leto prodaja okrog 1,2 milijarde litrov različnih vrst goriva, bi država lahko s 16-odstotno podrazitvijo goriv dodatno zbrala okrog 12 milijard tolarjev. S tem denarjem bi lahko najeli ugodnejše kredite v tujini, za katere je potrebna vsaj 50-odstotna udeležba kreditojemalca. Tako

bi v Sloveniji lahko uredili predvideni načrt gradnje cestnega omrežja do leta 2000. Socialdemokrati se sicer zavedajo, kot so večkrat poudarili, da bi bil takšen ukrep v javnosti sprejet z nenaklonjenostjo, vendar računajo na zavest in pripravljenost zlasti tistih ljudi, ki so vsakodnevno vezani na slovenske prometnice in zato dobro vedo, kakšne težave so s slovenskim cestnim križem.

Predlog za izdajo zakona o bencinskem tola-

riju, je, kot rečeno, že uvrščen na dnevni red junijske seje zbora, socialdemokrati pa bodo hkrati vztrajali, da se zakon sprejme po hitrem postopku. Bojijo se le, da zakona ne bodo sprejeli, saj je bil, kot je dejal Drago Siftar, prejšnji prometni minister »sicer meveda, a vendarle strokovnjak, zdajšnji pa je ne le meveda, temveč tudi nestrokovnjak«. Poslanci SDSS se bodo zavzemali, da se bencinski tolar nikakor ne bi porazgubil v integralnem proračunu - seveda, če bo zakon o njegovi uvedbi sploh sprejet.

S proračunskim denarjem lahko letos zgradimo 12 kilometrov cest (Foto: S. Z. / TRIO)

Pimat odgovarja članom LDS

LJUBLJANA - Včerajšnja tiskovna konferenca o lokalni samoupravi je Rajko Pirnat, po novem član krščanskih demokratov in bivši pravosodni minister, izkoristil tudi za odgovor na ponedeljkovo tiskovno konferenco LDS, na kateri so izrazili presenečenje nad ocitki, ki jih je Pirnat izrekel na račun (ne) dela sedanjega pravosodnega ministra Miha Kozinca. Dejaj, da s koalicijsko pogodbo ni mogoče prikriti nestrokovnega dela ministra Kozinca, zaradi katerega so zadeve na vseh ključnih delovnih področjih pravosodnega ministrstva močno zastale. Pri tem je Pirnat omenil reformo pravosodja, državne uprave in kazenske zakonodaje. Zakoni s teh področij so bili pripravljani že takrat, ko je se vodil pravosodno ministrstvo, vendar se vedno niso v parlamentarnem postopku. Hkrati pa Kozinc krši tudi zakon o vladi, saj ta določa, da bo v treh mesecih po prirezi nove vlade pripravljena zakonodaja za reorganizacijo ministrstev. Tudi o tem ni duha ne sluha, je opozoril Pirnat. (M.V.)

DUNAJ / PRESENEČENJE

DUNAJ / ZUNANJI MINISTER PETERLE O VOJNI V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

ZARADI DALAI LAME

Izetbegović prispel na konferenco OZN

Podpora visokemu komisariatu

DUNAJ - Tako zunanji minister Združenih držav Amerike Warren Christopher kot tudi njegov ruski kolega Andrej Kozyrev sta se v njunih govorih v okviru Svetovne konference OZN za človekove pravice na Dunaju zavzela za ustanovitev posebnega Visokega komisariata OZN za človekove pravice.

S tem sta visoka politika dveh velebil podprla tudi zahtevo, katero so nedržavne organizacije na svojem zasedanju pretekli teden postavili na prvo mesto kataloga predlogov za uveljavitev človekovih pravic sirom sveta. Proti ustanovitvi takega komisariata se je doslej izrecno izrekel generalni sekretar OZN Boutros Boutros Ghali, kar mu pa je že prineslo številnih kritik, med njimi tudi s strani bivšega ameriškega predsednika Jimmija Carterja. Le-ta je zadržanje Ghalija označil kot »nerzumljivo« in »napačno«.

Zunanji minister ZDA je v svojem govoru v ponedeljek zvečer zahteval tudi posebnega poročevalca OZN k tematiki nasilja proti ženam, ruski zunanji minister pa se je zavzel za ustanovitev Mednarodnega sodišča za kršitve človekovih pravic, kot so to tudi zahtevale nedržavne organizacije.

Kozyrev se je v svojem govoru včeraj opoldne v Austria Centru lotil tudi položaja oz. vojne v bivši Jugoslaviji in zagovarjal ustanovitev varnostnih območij v Bosni in Hercegovini.

Dejal je, da so varnostna območja »najboljša možna rešitev za vojna področja« v Bosni in Hercegovini. Predlagal je tudi razširitev mandata Organizacije združenih narodov, pri čemer je napovedal pripravljenost Rusije, da pošlje dodatno število vojakov v Bosno in Hercegovino. Pri tem pa je poudaril, da ti vojniki ne bodo nameščeni v krajih, kjer divjajo spopadi.

Udeležencem konference Organizacije združenih narodov za človekove pravice je včeraj govoril tudi nemški zunanji minister Klaus Kinkel, v konferenčnem centru pa se je odvijal se dest ur trajajoči tribunal zensk. 25 žensk je pred stiri sodniki pričalo o zločinih zoper ženam sirom sveta.

Presenečenje dneva pa je bil nenapovedan obisk predsednika Bosne in Hercegovine Izetbegovića na Dunaju. Predsednik BiH se je takoj podal na kraj konference, kjer je v večernih urah govoril udeležencem Svetovne konference OZN za človekove pravice.

»Mednarodna skupnost je padla na izpitih...«

Poziv k odločnejšemu ukrepanju in ohranitvi države BiH

IVAN LUKAN / IGOR SCHELLANDER

osnovi Vance-Ownovega mirovnega nacrtu. »Pri tem smo prepričani, da sta ohranitev ozemeljske celovitosti in državne suverenosti Republike Bosne in Hercegovine nujen predpogoj za graditev miru za stabilnost v tem delu Evrope«, je dodal Peterle.

Slovenski zunanji mi-

nister je v svojem stališču uvodoma poudaril, da je Slovenija globoko prepričana o univerzalnosti kodeksa človekovih pravic in s tem v zvezi menil, da so se vse velike spremembe v zadnjih desetletjih zgodile pod zastavo človekovih pravic in v okviru norm in vrednot, ki jih človekove pra-

vice izražajo. Nadaljeval je z opozorilom, da je prišel čas, ko morajo tako zahodne demokracije kot toliko bolj države v prehodnem obdobju, ki se soočajo z ekonomskimi, socialnimi in političnimi nasprotji, zagotoviti uresničevanje klasičnih in drugih kategorij človekovih pravic. »Najnujnejši pogoj za to je obstoj demokratične pravne države«, je poudaril Peterle.

Slovenski zunanji minister je zavzel stališče tudi do vprašanja manjšin. Dejal je, da ima vsak narod pravico, da skrbi za svojo manjšino v drugi državi po pravilih, ki so skupno dogovorjena. To pravilo da spoštuje tudi Slovenija, tako pri zaščiti narodnih manjšin na njenem ozemlju, kot pri skrbi za slovensko manjšino v sosednjih državah. Slovenija spoštuje načelo o nespremenljivosti meja in v zvezi z manjšino ne postavlja nobenih teritorialnih zahtev, je nedvoumno poudaril Peterle.

Hkrati je izpostavil, da se Slovenija zavzema za to, da bi se na podlagi Deklaracije o človekovih pravicah postopoma ustvaril učinkovit mednarodni mehanizem za zagotavljanje pravic manjšin. »Menimo, da bo

pomemben del tega mehanizma, svetovanje državam, pri reševanju različnih vprašanj, ki zadevajo uresničevanje različnih manjšinskih pravic«, je dejal zunanji minister in pri tem zagotovil, da je Slovenija pripravljena nuditi tudi ustrezne usluge, da bi čim hitreje prišli do standardov in učinkovitih mehanizmov za zaščito manjšin. Institucionalni mehanizmi, kakršni so ombudsmeni v Evropi in različna parlamentarna in vlada telesa, imajo posebno in zelo pomembno vlogo pri zaščiti človekovih pravic. Slovenski parlament ima institucijo, podobno ombudsmenu od aprila 1990, ki jo zagotavlja tudi nova ustava, je Peterle zaključil poglavje o manjšinah.

V okviru svojega bivanja na Dunaju se je Peterle včeraj sestal tudi s svojim hrvaškim kolegom Granicem, pri čemer je bilo poleg ocene položaja v Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem v ospredju predvsem slovensko-hrvaško komisijsko delo in dogovarjanje o meddržavnih sporazumih, med drugim glede meje, trgovine, plačilnega prometa itd. Peterle racuna z zaključkom komisijskega dela 22. junija, pred tem ni načrtovano srečanje obeh državnih delegacij.

Lojze Peterle je zavzel stališče do človekovih pravic.

KOROŠKA / DEŽELNI ZBOR

Volilna »reforma« ne upošteva malih strank

Večinske stranke proti večji demokratizaciji

IVAN LUKAN

CELOVEC - Na zadnji seji koroskega deželnega zbora so poslanci dokončno sprejeli novo volilno ureditev, ki bo že veljala na prihodnjih deželnozborskih volitvah. Le-te bodo po vsej verjetnosti spomladi leta 1994, čeprav se je seja v ponedeljek pozno zvečer končala z eksodusom, torej zaostritvijo političnega vduha. Poslanci ljudske in svobodnjake stranke so zapustili sejo, ko je klubski predsednik socialdemokratov Hausenblas Haiderjeve svobodnjake v zvezi z deželnim projektom Kelag označil za grobarje.

Nova, soglasno sklenjena volilna ureditev ne

predvideva ne samostojno zastopstvo slovenske manjšine v koroskem deželnem zboru, ne 4-odstotno klavzulo za vstop v deželni parlament, kot so je že uvedli v nekaterih drugih zveznih dezelah.

Koroska tako po zaslugi socialdemokratov kot tudi ljudske stranke in svobodnjakov nadalje blokira napredovanje demokracije v najvišjem zakonodajnem telesu.

Druge pomembne točke volilne »reform« so, da bodo Korosci lahko volili že z 18 leti (doslej 19), udeležba na volitvah ne bo več obvezna, prvič pa bodo imeli volilci možnost, da na vo-

lilni listic napišejo ime na treh kandidatih (prednostni glasovi). Vsak kandidat, ki zbere nad 4500 glasov, je po novi ureditvi izvoljen v deželni zbor, pogoj pa je, da kandidira na listi, ki je v enem od starih volilnih okrožij dosegla osnovni mandat, za katerega pa je potrebnih med 8000 in 10.000 glasov ali med 9 in 12 odstotkov. To pa pomeni, da manjšim strankam, torej ne samo EL, ampak tudi Zelenim in Liberalnim forumu - vsi so proti novi ureditvi odločno protestirali - tudi potom prednostnih glasov ni mogoče priti v deželni zbor.

Pogled v sejno dvorano koroskega deželnega zbora.

NA HAIDERJEVO POBUDO

Koroski »ne« postaviti kopije vojvodskega stola

Soglasen sklep deželnega zbora

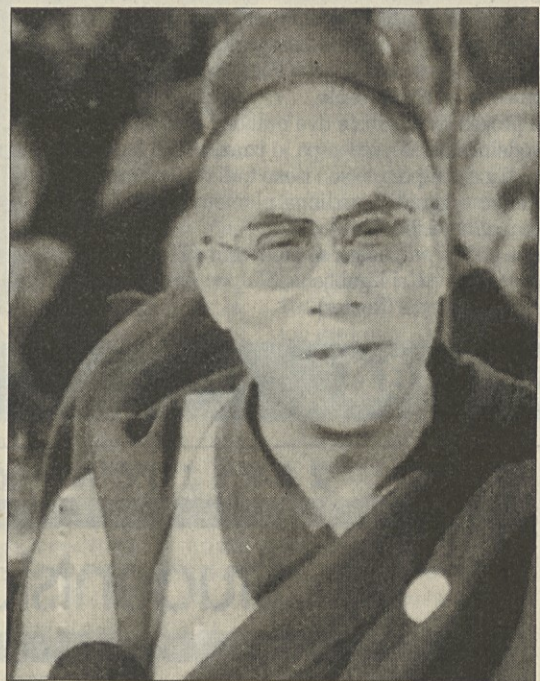
CELOVEC - Poslanci koroskega deželnega zbora so na ponedeljkovi seji obravnavali tudi predlog odbora za narodnostna vprašanja, v katerem le-ta poziva korosko deželno vlado, naj v razgovorih s pristojnimi organi v Sloveniji prepreči postavitev kopije vojvodskega stola z gosposvetskega polja na Koroskem v Ljubljani. Predlog je bil sklenjen na pobudo svobodnjake stranke, ki je v slovenskem časopisju izvedela za nacrt postavitve take kopije in takoj ukrepala.

Medtem ko je bil predlog v odboru sprejet samo z glasovi svobodnjake in ljudske

stranke, so se socialdemokrati - očitno pod pritiskom bližajočih se deželnozborskih volitev - v plenumu deželnega zbora pridružili.

Svobodnjaški poslanec Schretter je v razpravi o predlogu dejal, da so koroske kot tudi dunajske institucije prejele uradne prošnje za mavcen odtis »za spomenik slovenske državnosti«.

Govorniki vseh treh v deželnem zboru zastopanih strank so poudarili, da cenijo trenutno pozitivno pogovorno vzdušje med Korosko in Slovenijo ter da so zainteresirani na tem, da bi se to vzdušje ne le ohranilo, marveč izboljšalo. (I.L.)

CELOVEC / ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

Že 1180 maturantov!

CELOVEC - Na Zvezni gimnaziji in Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu je letos pristopilo k maturitetni mizi 38 kandidatov (19 deklet in 19 fantov). Maturro je uspešno opravilo 36 osmošolcev, po dolgih letih pa je spet kakšnemu razredu uspelo izboriti si belo zastavo.

V 8. A-razredu (gimnazijska smer z latinsčino) je vsem 23 kandidatom, ki so pristopili k maturitetni mizi, uspelo uspešno opraviti zrelostni izpit. Razredničarka v tem razredu je bila prof. Maja

Malle. Martina Ogris in Beate Oswald sta opravili izpite z odličnim uspehom, Katja Gasser, Brigita Blajs, Vesna Partl, Elka Sienčnik in Darko Wakounig pa z dobrim uspehom.

V 8. B-razredu (realna gimnazija) je od 16 kandidatov bilo 15 pripusenih k maturi, z odličnim uspehom pa je opravil izpite Rudi Podlesnik, z dobrim pa Albert Hirtl. Dva kandidata pa bosta morala jeseni ponovno pristopiti k zrelosti izpit. Razredničarka 8. B-razreda je bila Andreja

Zikulnig. Ravnatelj Slovenske gimnazije Reginald Vospemnik je z letosnjo maturro bil zadovoljen in poudaril, da je s koncem solskega leta 1992/93 Slovensko gimnazijo, ustanovljeno leta 1957 s tremi prvimi stopnjami, doslej zapustilo 1180 maturantov.

Obe osrednji politični organizaciji koroski Slovencev (NSKS in ZSO) sta konec preteklega tedna za maturante priredili tradicionalni sprejem, nato pa jim je predsednik izpitne komisije Anton Feinig

slovensno izročil spricevala.

Kot smo že poročali, je število prijav za prvi razred gimnazije za solsko leto 1993/94 doseglo rekordno znancko, saj znaša daleč nad 80. Kot je dejal Vospemnik, pa iz prostorskih razlogov ne bodo odprli stiri prve razrede, marveč - kot v zadnjih letih - tri. »Vsekakor je razveseljivo, da narasča zaupanje staršev v našo solo in tudi število maturantov je dokaz, da gimnazija uspešno deluje«, je poudaril ravnatelj Reginald Vospemnik.

Kitajska je Avstriji grozila s posledicami

Oster odgovor kanclerja

IVAN LUKAN

DUNAJ/PEKING - Spor o nastopu tibetskega verskega in posvetnega voditelja Dalai Lame (slika) na Svetovni konferenci OZN za človekove pravice je včeraj dobil nove razsežnosti in postaja tudi za Avstrijo iz dneva v dan vse bolj resna.

Po odločitvi avstrijskega zunanega ministra in predsednika dunajske konference Aloisa Mocka, da tibetski voditelj lahko govori pred udeleženci nedržavnih organizacij (NGO), je Kitajska včeraj zaostila odnose z Avstrijo. V uradni izjavi je receno, da bi nastop Dalai Lame lahko imel negativne posledice za Avstrijo, prav tako pa bi nastop tibetskega voditelja lahko ogrozil nadaljnji potek Svetovne konference. Kitajci tudi zahtevajo, da se onemogoči vsak kontakt Dalai Lame z udeleženci konference OZN.

Predsednik konference za človekove pravice, avstrijski zunanji minister Mock je k očitni zaostritvi odnosov med Avstrijo in Kitajsko že zavzel stališče in poudaril, da gre za zadevo, ki se primarno tiče odnosa Kitajske do konference OZN, ne pa odnosov med Avstrijo in Kitajsko.

Mock je sicer priznal, da se vprašanje človekovih pravic v različnih kulturah tudi različno obravnava oz. tolmači, ob enem pa se izrekel proti temu, da bi se zadeva

preveč dramatizirala, tako glede odnosov med obema državama, kot tudi na notranje politični ravni.

Kot smo že včeraj poročali, je sporni nastop Dalai Lame povzročil znotraj vladne koalicije resne difference. Kancler Vranitzky je v ponedeljek namreč menil, da zanj stejeta tako Avstrija kot kraj srečanja in dialoga kot tudi avstrijska delovna mesta, ki jih zagotavljajo nedavno sklenjeni posli s Kitajsko v višini skoraj 20 milijard silingov. Vicekancler Erhard Busek in tudi poslovodja Zelenih Peter Pilz sta to argumentacijo ostro zavrnili in dejala, da bi bilo samo »dokaz za puščavo« dokaz za človekovih pravic.

Ostra intervencija Kitajske pa je imela za posledico, da se je avstrijski kancler včeraj se enkrat javil k besedi. Poudaril je, da je nedopustno, da se vprašanje nastopa tibetskega voditelja povezuje z razširitvijo gospodarskih odnosov med obema državama, kot je to namignila Kitajska. »Avstrija se od nikogar ne pusti vzeti pravico, koga zeli povabi«, je dejal avstrijski kancler.

Dalai Lama je se včeraj resil vprašanje svojega dunajskega nastopa. Govor je kratkoročno preložil v sotor mednarodne organizacije amnesty international, ter dejal, da bi bila ponujena dvorana za njegov nastop itak premajhna.

IZ TUJINE

Petdeset sveč
Johnnyja Hallydayja

PARIZ - Po tridesetih letih je preživel vse mode in ostal zvest rock'n'rollu. Kar tri generacije Francozov je posvetil v vrednote te glasbe: pevec Jean-Philippe Smet z imenom Johnny Hallyday je v torek, 15. junija upihnil 50 sveč. Pri njegovem rojstvu leta 1943 v Belgiji ni bilo njegovega očeta Léona Smeta, njegova mati pa je imela malo denarja. Tako je malega Jeana sprejela njegova teta, Madame Mar, zvezdniška plesalka, ki ga je skupaj s svojo hčerko Desto odpeljala v London. Vzdevek »Johnny« mu je dal pozneje neki umetnik iz music-halla, Lee Hallyday, s katerim se je Desta poročila in ki je odločilno vplival na Jeanovo prihodnjo kariero. Prvic se je plavalasi deček kot »umetnik« pojavil leta 1954 v Les diaboliques Henri-Georges Clouzota. Istega leta je v nekem televizijskem sanšonu pel Na ravnih divjega zahoda, katerega avtor je bil Yves Montand. Se set let je moralo preteči do rojstva pravega Johnnyja Halidaya, ki je 14. marca 1960 izdal svojo prvo ploščo Noro te ljubim. V istem času je postal na drugi obali Atlantika idol mladih Americanov Elvis Presley. V Franciji ga je neizmerno občudovala skupina: Claude Moine (Eddy Mitchell), Johnny Hallyday in Jacques Dutronc. To je bilo obdobje »jejejeja«, nastanek rojstva rocka v Franciji, ki se je začel z radijsko oddajo Ziv'jo pr'jatlji, katere zvezde so bili Johnny, Sylvie Vartan, Françoise Hardy.

S svojo igro, na odru do skrajnosti pretrirano, ko se je valjal po tleh in predstavo večkrat končal v nezavesti, si je Johnny prislužil vzdevek »idol mladih«. Trideset let pozneje se naprej pripovedujejo sago Johnnyja Hallydaya o njegovih uspehih, porazih in ljubeznih. Iz slednjih so se rodili trije zakoni: s Sylvie Vartan, z Babette Etienne in Adeline Blondieau. Ima dva otroka, Davida (1966) s Sylvio in Lauro (1983) z igralko Natalie Baye. Ne njegovi poskusi samomora, ne ukvarjanje z avtomobilskimi dirkami, ne porazi pri filmu, niti njegove zdravstvene težave (imel je operacijo kolka) ni so nacele njegove presenetljivo dolge kariere. Johnny Hallyday, cigar sloves ni presegel meja francosko govorečih držav, je edini francoski umetnik, ki je sposoben pritegniti po devetih mesecih molka 200.000 gledalcev v Palais omnisports (Paris-Bercy) in skoraj se enkrat toliko na pariški stadion Parc des Princes, kjer bo imel koncert 18., 19. in 20. junija. Prodaj je več kot 100 milijonov plošč, ki niso bile nikoli uvrščene med prvih petdeset. Neka anketa junija 1991 je pokazala, da imajo najmanj štirje Francozi od desetih vsaj eno njegovo plošč. (AFP)

Nova singla duov
Pet Shop Boys in Electronic

LONDON - Duo Pet Shop Boys je izdal svoj novi single. Naslov je I Want To Wake Up, enega od remiksov skladbe pa pripravlja Johnny Marr (Electronic, The The, nekdanji član skupine Smiths). To je prvi single tega dua po Was I Worth It?, ki je izšel pred letom in pol. Medtem pa Johnny Marr pripravlja vrnitev s svojo matično zasedbo, duom Electronic (drugo polovico tvori Bernard Sumner, član New Order). Single se bo imenoval The Forbidden City in naj bi izšel avgusta. To bo njuna prva plošča, ki bo izšla pri založbi Parlophone, s katero sta pogodbo podpisala konec lanskega leta. Pred tem sta snemala za Virgin Records. Marr je tudi izjavil, da se bo posvetil studijskemu in produkcijskemu delu, zato ne bo odšel na veliko svetovno turnejo s skupino The The, v kateri sicer igra kitaro. (M. K. M.)

Zaščita Velikonočnih otokov

SANTIAGO - Čile in organizacija Združenih narodov za kulturo, Unesco, bosta darovala denar za ohranitev legendarnih kamnitih kipov na Velikonočnih otokih, so sporočili z urada te svetovne organizacije. Dogovor med državo Čile in Organizacijo Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo so podpisali v sredo, da bi ohranili znamenite skulpture in zavarovali okolje otoka, ki leži v Pacifiku, okrog štiri tisoč kilometrov od Čilske obale.

V ta projekt so vložili že dva milijona dolarjev, interes za sodelovanje in pomoč pa je izrazila tudi Japonska. Blizu tisoč skulptur, ki so visoke tudi do devet metrov, so verjetno zgradila različna plemena na otoku kot simbol njihove moči.

Ker pa počasi propadajo, se predvsem v Unesco bojuje, da bi bile za vselej izgubljene. Skupen projekt s Cilom naj bi to preprečil. (Reuters)

FILM

Premieri

Univerzalni vojak (Universal Soldier): režija Roland Emmerich, scenarij Richard Rothstein in drugi, igrajo Jean-Claude Van Damme, Dolph Lundgren, Ally Walker, Trias, distribucija Mladina film. Ronald Emmerich je leta 1990 posnel film Luna 44, v katerem se dve multinacionalni potegujeta za prevlado nad edinim Zemljinim satelitom (seveda kar na kraju samem). V najnovejšem projektu pa se je vrnil na Zemljo, in to prav aktualistično, saj Univerzalni vojak ponuja odgovor na vprašanje, kaj se je zgodilo vsaj z delom ameriških vojakov, ki jih statistike vietnamske vojne še danes označujejo s »pogresan v akciji«. Seveda: zamrznilo so jih! Ker pa tehnologija tudi v ZDA se ni popolna, se odmrznjenim vojakom - avtomatom v spominu pojavljajo stvari, ki naj bi bile izbrisane, in začne se se ena holywoodska pustolovščina. Producenti obljubljajo, da Jean-Claud Van Damme tokrat poseka tako Terminatorja kot Robocopa.

Spomin na
Mirka Lipužiča

S spominskim večerom se je društvo slovenskih filmskih delavcev sinoči poslovilo od scenografa, arhitekta Mirka Lipužiča (1921-1993), enega najpomembnejših slovenskih filmskih delavcev. S filmsko scenografijo je Lipužič začel pri Capovi Vesni (1953), med več kot 40

57. potnik: režija Kevin Hooks, scenarij Dan Gordon in David Loughry, igrajo Wesley Snipes, Bruce Payne, Elisabeth Hurley, Tom Sizemore, Warner Bros, distribucija WB Slovenija. Letalo z 200 nedolznimi potniki, terorist, specializiran za letalske bombe, ki ga policija pelje na sojenje, in nekdanji policijski izvedenec za teroriste, ki po predcasni upokojitvi poučuje letalsko osebje, kako uporabiti silo. Če ste gledali Oblegane, film istega producenta, samo odmiselite morje, poglejte navzgor - in že ste v 57. potniku, filmu s kopico akcijskih prizorov in močnim suspensom. Ameriske kritike obljubljajo, da sta scenarista kvalitetno obdelala tudi psiholoske plati glavnih likov, Rana in Cutterja, ki sta si nadvse podobna - ločuje ju le odnos do zakona. Wesleya Snipesa, ki igra »našega« Johna Cutterja, so slovenski gledalci videli že v filmu New Jack City, težje pa se bo gomo spomnili (zaradi hitrega kadriranja) iz videa Michaela Jacksona Bad. (T. D. V.)

scenografijami pa so ostale najbolj v spominu tiste v filmih Idealist, Nasvidenje v naslednji vojni, Pet minut raja, Deseti brat in druge. Sinocnji večer je zaključila projekcija filma Ubij me nežno režiserja Bostjana Hladnika iz leta 1979, s katerim je bil Mirko Lipužič za scenografijo nagrajen z zlato areno v Puli. (T. D. V.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu(od 7. 6. do 13. 6. 1993)

Drugi teden po premieri se je Dracula povzpel na prvo mesto, videlo ga je sicer manj gledalcev, kot je bilo pri tem filmu pričakovati, se vedno pa je to sorazmerno visoka številka za čas poletne sezone, ki se je očitno neizprosno začela. Od dveh premiernih filmov se je samo Vetru posrečila uvrstitev na lestvico, Živa bomba pa ni zbrala zadostnega števila gledalcev. Prsut se je iz CD preselil v kino Vic.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga število gledalcev in tretja bruto izkupiček v preteklem tednu. Številke v oklepajih prikazujejo dosedanj skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Dracula / Mladina film	27 (45)	6.312 (10.390)	2.465.200 (4.111.900)
2. Večno mlad / Lj. kinem.	24 (70)	3.330 (10.797)	1.270.800 (4.180.850)
3. Prsut, prsut / Mladina film	13 (18)	1.670 (2.527)	600.750 (943.550)
4. Beethoven / Carnium	16 (124)	1.475 (20.074)	494.300 (6.872.350)
5. Igra solz / Mladina film	27 (290)	1.074 (17.651)	421.250 (6.953.300)
6. Prva ljubezen / Mladina film	19 (70)	990 (3.184)	354.800 (1.443.950)
7. Reka poje mi / Mladina film	7 (60)	552 (4.631)	186.500 (1.558.600)
8. Priveži me! / Mladina film	15 (123)	542 (10.248)	211.350 (3.989.950)
9. Meso / Starec	5 (6)	475 (645)	190.000 (258.000)
10. Veter / Andromeda	4 (4)	240 (240)	84.000 (84.000)

Na zagrebški lestvici ni bistvenih sprememb, na novo je začel igrati film Strictly Ballroom. Navajamo število gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno število gledalcev.

1. Dracula	9.592 (15.742)
2. Večno mlad	6.101 (26.892)
3. Singles	1.828 (13.156)
4. Folks!	1.656 (14.565)
5. Oddaljena obzorja	1.196 (10.410)
6. Igra solz	1.142 (22.916)
7. Strictly Ballroom	1.036 (1.036)
8. Igralec	266 (13.175)

Prvih pet mest na mednarodnem tržišču (Velika Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Japonska, Avstralija, Spanija in Švedska) so v tednu med 26. majem in 1. junijem zasedli naslednji filmi (izkupiček v milijonih dolarjev):

1. Indecent Proposal	9, 05 (30, 15)
2. Sommersby	2, 53 (41, 54)
3. Les Visiteurs	2, 5 (47, 5)
4. The Piano	2, 05 (3, 38)
5. Groundhog Day	1, 75 (15)

Igor Kernel

RECENZIJA / DRAKULA F.F. COPPOLE

Iskanje pralika

IGOR KERNEL

DRACULA (BRAM STOKER'S DRACULA), ZDA, 1992. Režija: Francis Ford Coppola. Glav. vl.: Gary Oldman, Winona Ryder, Anthony Hopkins, Keanu Reeves.

Coppola, »auteur maudit« ameriske kinematografije, naj bi posnel »definitivno verzijo« Dracule. Njegova inačica se od prejšnjih dejansko tako zelo razlikuje, da so brez pomena vsi poskusi njenega umeščanja na podlagi primerjave s preteklimi ekranizacijami. Režiser si je tako prizadeval biti drugačen od svojih predhodnikov (kljub večjemu številu prizorov, ki se odkrito nanasajo nanje), da bi njegov film moral nositi naslov »F.F. Coppola's Dracula«. Kajti »Dracula Brama Stokerja« to prav gotovo ni, četudi prvkrat vidimo določene podrobnosti iz Stokerjevega romana, ki jih pred tem še nikoli niso prenesli na filmski trak. Isto velja za »zgodovinski« uvodni del, ki s prvim Vladom Tepesom seveda nima zveze. Coppoli je torej uspel prav nenavaden podvig: kljub številnim referencam na zgodovinsko, literarno in kinematografsko ozadje, se mu je posrečilo ustvariti lik, ki nima nobene prave povezave ne z zgodovinskim dogajanjem ne z literarno predlogo in tudi ne z njegovo dotedanj filmsko podobo. V tem smislu gre torej za pravi avtorski film. Vprašanje je le, kadar imamo opravka z arhetipi, če samo po sebi to se predstavlja kvaliteto. Dracula, cigar demonska privlačnost je od nekdaj izvirala iz dejstva, da je predstavljal prototip hipertrofiran, aristokratske moskosti, je pri Coppoli poseebljen je bolesten dekadentnosti, skorajda feminiziranosti. Njegovi uspehi pri zenskah pa se zdijo prejkone posledica nekakšne simbioze z njimi, vsled skupne nagnjenosti k razdiralnemu strastem in naravnemu propa-

danju. Nasprotniki Dracule (z izjemo izvrstnega Keanu Reevesa v vlogi Jonathan Harkerja, ki pa je bolj žrtev Dracule kot pa njegov pravi nasprotnik) so tokrat vsi po vrsti groteskne karikature, na celu z Van Helsingom.

To pa bo neprijetno presenečenje za tiste, ki so navajeni, da Anthony Hopkins svojim likom vdihne nenavadno prepričljivost prav z izjemno zadržano igro, tokrat pa njegove siceršnje karizme ni cutiti. James V. Hart z značilno ameriško prostodnostjo pove, da je Barriejevega Petra Pana prvkrat prebral pri trinidesetih letih, Draculo pa pri tridesetih - zatem pa je brez zadržkov napisal scenarij najprej za Spielbergov film Hook in nato se za Coppolinovega Draculo. Obe njegovi adaptaciji imata podobne slabosti, ki so pod Spielbergovo oziroma Coppolinovo taktirko prišle le še bolj do izraza: namesto mitu smo prica intelektualističnemu

konstrukt, ki je v drugih ozirih seveda izvrstno izdelan, tehnično dovršen film in ga lahko gledamo

tudi kot baročno razkošni spektakel. Marsikaterega gledalca pa žal utegne pustiti tudi hladnega.

70 let filmskega
Dracule

Po abecednem redu navajamo 28 igralcev, ki so med leti 1922-1992 zaigrali transilvanskega grofa oziroma (v dveh primerih) njegovega sina. Omejili smo se izključno na igralce, ki so upodobili samega Draculo (pa četudi imajo v posameznih filmih le stransko vlogo), izpuščeni so torej grofje Karnsteini in Von Kroloki, baroni Meistri in More, da o princih Mamualdejeih ne govorimo (številka v oklepaju pomeni število filmov, v katerih je vsak posamezni igralec upodobil Draculo).

Stephen Boyd (1), John Carradine (5), Lon Chaney (1), Alex D'Arcy (1), Angel Del Pozo (1), Jamie Gillis (2), George Hamilton (1), Louis Jourdan (1), Vince Kelly (1), Udo Kier (1), Klaus Kinski (2), Frank Langella (1), Francis Lederer (1), Christopher Lee (11), Bela Lugosi (2), Manuel Manazaneque (1), Charles McCauley (1), Paul Naschy (1), Harry Nilsson (1), David Niven (1), Miles O'Keeffe (1), Gary Oldman (1), Jack Palance (1), Giacomo Rizzo (1), Des Roberts (1), Max Schreck (1), Carlos Villarias (1), Zandor Vorkov (1). (I. K.)

GLASBA

ZAKLJUČNI KONCERT PF MB

Študentski prevrat '93

MIRJAM ŽGAVEC

Prvo sredo junija so na mariborski Pedagoški fakulteti prvkrat v njeni zgodovini izvedli zaključni koncert studentov glasbene pedagogike. Produkcija je bila sokantna. Ni se se čisto polegla skandal, ki je to ustanovo doletel pred kratkim in ki je negativno sokral javnost, že je katedra za glasbeno pedagogiko odgovorila s pozitivnim sokom, ki javnosti nikakor ne sme ostati prikrit. Dčjstvo, da moralna vprašljivost doleti tudi tistega, ki je brez greha, da le-ta samo zaradi tega, ker je »in« ostaja zaznamovan, je seveda popolnoma nevzdržno. V primerjavi s kaksno podobno glasbeno institucijo, kjer se skandalno odvija v bolj prefinjenosti in javnosti zamerjenih oblikah in kjer so rezultati dela komaj omembe vredni, če se ne brezperspektivni, so glasbeniki ma-

riborske fakultete (tako je bilo slišati) že od vsega začetka dobro usmerjeni in dobro vodeni, znajdejo se tako v preteklosti kot v sodobnosti in, kar je najpomembnejše, dana jim je možnost, da sledijo svojevo temperametu, ga razvijajo na podlagi premisljenega, sistematičnega studija. To je za naslo glasbenopedagoško situacijo, ki je paradigmatično sesuta, nekaj nezaslišano pozitivnega. Da čujece solsko oko najprej sprevidi tezo svoje odgovornosti in potem profesionalno reagira, spodbuja je identiteto študenta in da mu predvsem - zaupa. Brez velikih besed in trkanja po prsih. In vse točke koncertnega nastopa, ki smo ga slišali v amfiteatru fakultete, kažejo, kako proces posledično vpliva na rezultata. Po zelo ugodnem vtisu sodeč, je oddelek za glasbe-

no pedagogiko mikro glasbena akademija, saj je delo tega oddelka zajeto zelo kompleksno: študentje pojejo, igrajo in se igrajo. Predstavili so številne instrumentalne skladbe od baroka do danes in - kako krasno! - publika se je najbolj odzvala prav na izvedbe dveh avantgardnih del Messianovega Pogleda device (iz njegovih 20 pogledov na Jezuska) in Cageovo First construction in metal. Za nase pedagoške razmere je to že revolucija v malem, hkrati pa tudi brezkompromisen dokaz, da lahko tudi glasbeno neizobraženi poslušalec najde svojo barvo, svoj stik z glasbo, za katero je dolgo časa veljalo, da je avantgardistično odtujena. Glasba, ki je bila Slovencem tako deviantna, da so se je lotevali samo posamezni uporniki z razlogom, je zdaj izvajana

in sprejeta znotraj najrigidnejših ustanov - sol. Vzponredno s tem je potrebno naglasiti se dve zrela dejavnosti: delo s solskima zboroma in delo jazz skupine Pedagoške fakultete. Zboroma so zelo profesionalno dirigirali študentje sami, jazzrsta (zbor in dirigiranje), Nivenka Hohnjec (klavir in komorna igra), Darian Božić (jazz), Teras Peceny (komorna igra) in Karmen Salmić (ansambel za Cageovo skladbo) očitno premorejo dovolj pedagoške karizme ali pa so študentje tako neupogljivi (beri neubogljivi) iskanci novih in intenzivnih zvočnih doživetij, da je pot do glasbe slednjic odprta in tudi v Slovenijo jo je potrebno speljati.

Pogovor z
Edvardom
Gorščicom o krizi v
mladinskem
zborovskem petju

V Celju se je konec maja s koncertom množičnega zbora v Mestnem parku končal 20. jubilejni mednarodni mladinski pevski festival. Stiri najst zborov iz sedmih držav je tekmovalo v treh skupinah: A: mladinski zbori - obvezna pesem Jakob Jez: Enci beznici; zmagovalec zbor »Cantemus« Madžarska, zborovodja Denes Szabo, zbrali so 96, 3 točke in zlato plaketo, 2, 5 (47, 5) točke in srebrno plaketo, ter celjski zbor »Tehnik« pod vodstvom mlade in obetavne Barne Kink, ki je zbral 93 točk in srebrno plaketo. Obvezna pesem skupine B je bil Richepinov motiv Marijana Lipovska. Najmočnejša je bila konkurenca v skupini C: dekliski zbori - obvezna pesem Pavel Sivic: Družina. Nastopilo je šest zborov, med njimi le en zbor iz Slovenije. To je bil zbor Ivan Cankar pod vodstvom Janeza Koleri-

ca, ki je s 84, 6 točke osvojil priznanje. Zmagal je bolgarski Hor na momičetata Družna pesen, ki ga vodi Metodi Grigorov. Zbor je zbral 97 točk, zlato plaketo in je bil absolutni zmagovalec celotnega tekmovanja. V tej kategoriji je zlato plaketo s 96 točkami osvojil tudi madžarski dekliski zbor iz Szegeda pod vodstvom Gabrielle Dohany. Zbore je ocenjevala mednarodna glasbena žirija v sestavi: prof. Edvard Gorščic (predsednik), prof. Jernej Habjanec, prof. Vladimir Kranjčević, dr. Gyorgy Mihalka, prof. Marko Munih in tajnik Pavle Bukovac. Takoj po razglasitvi rezultatov smo se pogovarjali s predsednikom strokovne glasbene žirije prof. Edvardom Gorščicom.

Kaksen je bil 20. mednarodni pevski festival?

Trenutno si prizadevamo premostiti težave, ki so nastale zaradi vojne v Sloveniji. Zbori ne prihajajo več tako, kot so včasih, kar se pozna pri kvaliteti tekmovanja. Domači zbori so slabši, cesar pa je kriv položaj zborovskega petja na solah. **Kako je z zborovsko literaturo?**

Radi bi spodbudili zborovodje, da bi posegali po kvalitetnejši zborovski literaturi. Te nismo slišali dovolj. V prime-

rjavi s prejšnjimi leti se literatura ponavlja ali pa je celo slabša. Z izbiro slovenskih obveznih pesmi v vseh skupinah smo dokazali, da se da tudi v tuje govorečih dezelah slovensko pesem lepo interpretirati.

Kaj ste v nastopih tekmovalnih zborov najbolj pogresali? Najbolj smo pogresali več muzikalnega doživljanja. Tehnično je bilo marsikaj zelo precizno izvedeno, upoštevani so bili vsi predpisani glasbeni elementi, muzikalnost pa ni bila skoraj nikjer na ravni prejšnjih tekmovanj.

Katere zborovske kategorije so trenutno v krizi in katere prihajajo na površje?

V največji krizi je konkurenca mesanih mladinskih zborov, glede na petkov otvoritveni koncert (nastopilo je sedem najboljših slovenskih otroških zborov - op. M. J.) pa mislimo, da se slabo dela tudi na nižji stopnji. Na festivalu smo imeli vedno dobre dekliske zборе, kar se vidi tudi v letosnji konkurenci, saj so bili tuji zbori na visoki ravni, kakršne smo bili vajeni. Bi pa tudi pri njih omenil, da posegajo po izpeti literaturi. Zal pa nasi slovenski dekliski zbori ne napredujejo.

Mojca Jan

Naročilnica: Nepreklono naročam knjigo dr. Dimitrija Rupla Odčarana Slovenija po ceni 3.150,00 SIT. Račun bom poravnal(a): a) po povzetju b) v dveh obrokih

Ime in priimek:
Naslov:
Pošta:
Naročilnica zavezuje kupca in založbo. Morebitne spore rešuje sodišče v Ljubljani.
Datum:
Podpis:
Naslov: Založba Mihalca, Koseskega 25, Ljubljana

PISATELJSKO SREČANJE V KRIZI / POGOVOR Z VENOM TAUFERJEM, SEKRETARJEM VILENICE

Slovenska avtonomija na postaji Vilenica

Vilenica - kako so jo pisatelji odkrili in se v njej udomačili

Sezanski občinski moze so se že konec 70. let začeli v vileniski jami (kjer so med obema vojnama, torej pod Italijo, domačini vadili in prepevali slovenske pesmi) v drugi polovici septembra s kulturnim sporedom obeleževati občinski praznik. Leta 1985 je jama kot delegat DSP »odkril« tudi Venko Taufer in porodila se je ideja, da bi obstoječi praznik oplemenitili z literarnim srečanjem pesnikov, pisateljev in dramatikov iz prostora srednje Evrope, »jamska literatura« pa je bila hkrati odlična metafora za občutljiv odnos med umetnostjo in oblastjo predvsem v tistih državah, ki so se - bolj ali manj zavedno - začele otrešati tako socializma kakor »večjih integracij«, od blokovskih do državnih. Geografsko ohlapen srednjeevropski prostor je bil tako zanimiva možnost mednarodnih povezav in nastale so pobude za zimsko olimpiado treh dežel ter pentagonala - na kulturnem področju pa Vilenica, ki je z leti postala ob ljubljanskem grafičnem bienalu največji mednarodni kulturni dogodek na Slovenskem. Od 1986 se je v Evropi spremenilo marsikaj, številne takratne regije so postale države, zato morda že kar ironično zveni 2. člen statuta Mednarodne literarne nagrade Vilenica, ki »območje« zamejuje s slovensko in kulturno izkušnjo »od Baltika do Jadrana, od Berna do Beograda.« Nova podoba Evrope je onemogočila predvsem »car, ki so ga imeli na primer izleti v Trst in Italijo brez potnega lista, samo z osebnimi dokumenti, kar se je našim vzhodnim gostom zdelo neverjetno«, kot pravi Barbara Subert z Društva slovenskih pisateljev. Ne

gre pa pozabiti temeljnega: vileniska prireditve je Slovencem predstavila literarno in duhovno snovanje cele vrste jezikovno manjših in brez velikih posrednikov zanimivih literatur in nasprotno: že daleč pred znamenito »promocijo Slovenije« je z gostiteljstvom in vsakoletnim prevajalskim zbornikom Društvo slovenskih pisateljev »nezavedno« skrbelo, da so slovensko književnost lahko spoznali vsi, ki jih je le-ta zanimala. Danasnji pogled potrjuje tudi to, da nagajeni književniki Fulvio Tomizza, Peter Handke, Péter Esterházy, Jan Skácel, Tomas Venclova, Zbigniew Herbert in Milan Kundera dejansko niso zgolj lazevati zakotne (dobesedno »underground«!) literarne prireditve, pa čeprav je bilo prav lani veliko govora o tem, da je bilo za velikega Ceha bolj kakor bogati opus odločilno pismo Slovencem med osamosvojitveno vojno. Zdi se, da je tradicija največje mednarodne pisateljske prireditve, ki je vsako leto privabila seznam prominentnih gostujočih literatov, dejansko pomembnejša od očitno (politično) preživete srednjeevropske pobude, da bi jo zaradi finančnih problemov opustili. Predvsem zato, ker dejansko gre za mednarodno promocijo Slovenije v najozjem smislu. Tako bo septembra gostom dokaj težko dovedati, zakaj je srečanje za en dan krajše, zakaj ne bo izleta v slovenske kraje na oni strani meje, zakaj bodo v skrajšanem zborniku objavljena samo dela udeležencev, zakaj Slovenci ne bomo dobili v prevodu dela letosnjega nagajenca(ke) in - zakaj države Slovenije vileniško srečanje ne zanima več. (T. D. V.)

Vilenica letos bo ali ne?

Ta hip se ne morem odgovoriti. Nacrtovali smo zelo stvarno in po vnaprejšnjem dogovoru predložili ministrstvu za kulturo kompletne stroške prireditve, ki naj bi jih to kot postavko predložilo v integralni proračun. Slo bi za okroglo pet milijonov tolarjev, kar pomeni naslednje: letni zbornik, ki gre po svetu in je bistvena sled, ki ostane za Vilenico in ki je ob večjeznem prevodu besedil - vsako besedilo je natisnjeno v izvirniku, slovenscino in prevodu v enega večjih svetovnih jezikov - zmagovalca in nastopajočih del diskretno posvečen slovenski literaturi oziroma enemu pomembnemu avtorju; letos naj bi bil to Kocbek. V dosedanjih zbornikih je bilo med približno 200 avtorji tudi 35 slovenskih. Pomembna postavka je dan, posvečen disputu, na katerega so se posebej povabljeni poleg avtorjev tudi drugi misleci. Letos smo poslali naslovno temo, Kocbekovo pesem Palica, devetim uglednim evropskim mislecem, ki so se poslali svoje prispevke kot uvod v razpravo. Razprava mora biti ob sto tujih udeleženceh seveda simultano prevajana. Doslej smo prevajali v tri

TONE D. VRHOVNIK

do stiri jezike, kar je seveda precejšen znesek. Tretje je tridnevno trajanje, kar pomeni nočitve in prehrano udeležencev. Končno pa je tu tudi nagrada, ki smo jo doslej podeljevali v višini, kolikšno smo pac dobili od sponzorjev. Z ministrstvom je bilo lani dogovorjeno, da v kompletni proračun vključimo tudi nagrado, ki bi dosegala spodnji minimum dostojne evropske nagrade 10.000 mark. To so nekako glavne postavke finančnih bremen v Vilenici.

Kako ste jih zagotovili doslej?

Zbornik je lani poravnalo ministrstvo za kulturo, stal je malo pod dva milijona tolarjev. Preložitve je plačalo ministrstvo za turizem, ki ga ni več. Simultano prevajanje je sponzoriralo ministrstvo za zunanje zadeve, sponzorje nagrade pa je pridobila sezanska občina, ki je plačala tudi prevoze in prehrano. Kot formalni posrednik je nastopilo ministrstvo za informiranje, ki ga ni več. Letos imamo - ustno - zagotovilo ministrstva za kulturo, ki nam obljublja toliko kot lani, 1,8 milijona tolarjev. To zadošča za zbornik, ne da bi nam

ostal en sam tolar. Zato smo skusali do skrajnosti ekonomizirati stvari in znižati stroške. Črtali smo en dan in tretjino zbornika ter tradicionalni slovenski prevod knjige prejšnjeljetnega nagajenca. Prevajalci so obljubili, da bodo delali zastoj, kar je ob težkem profesionalnem delu izjemna poteza, ki si zasluži največjo mero hvaležnosti. Sama organizacija in vodenje pa sta bila tako vsa leta volonter-ska. Zgolj realni stroški bi tako znašali tri milijone tolarjev - brez tega Vilenice kratkoma ne bo.

Očitno se je zataknilo pri proračunu in s tem v zvezi me zanima, zakaj ste slovenski kulturniki po silnih protestih pred sprejemom brez nasprotovanja sprejeli sicer za 300 milijonov tolarjev dopolnjen, a vsekakor prenizek proračun ministrstva za kulturo?

Tudi samega me preseneca in osuplja, da se mlada država - kljub razumljivim gospodarskim problemom - ne zna odločiti za tako imenovane prioritete. Po mojem je bistvena razlika med tako imenovano promocijo, ki pomeni, da se Slovenija pojavi za en dan nekje in nekdo nekaj zaigra ali zapoje, ter med nečim, kar je že ustvarjeno in ni več samo promocija, ampak

Venko Taufer: »Zgolj realni stroški bi znašali tri milijone tolarjev - brez tega Vilenice kratkoma ne bo.«

kanal dialoga in komuniciranja s svetom. Vilenica to vsekakor je. Mirno lahko trdim, da je Vilenica srednjeevropska ustanova s svojimi temljami, trdno stoječimi v Sloveniji. Izkušnje so pokazale in slovenska politika bi se tega že lahko naučila, da pot v Evropo niti malo ne bo lahka. Se zlepa se ne bomo mogli postavljati z ramo ob ramo k največjim evropskim narodom. Nasla realna teza je med nam podobnimi in enakimi - po izkušnjah, podobnosti in moči, to pa so srednjeevropski narodi. Kolikor veljamo med njimi, toliko bomo veljali tudi v Evropi.

Obenem je bila Vilenica

tudi medijsko odmevna.

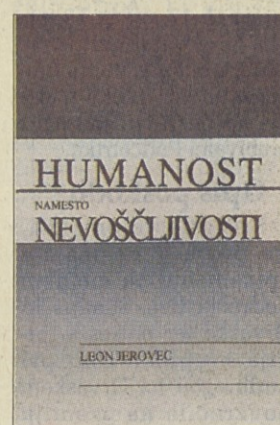
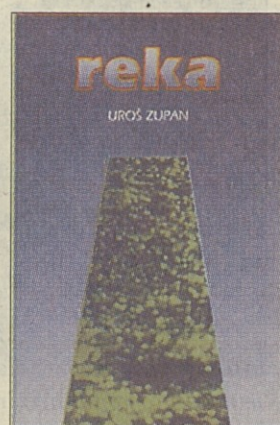
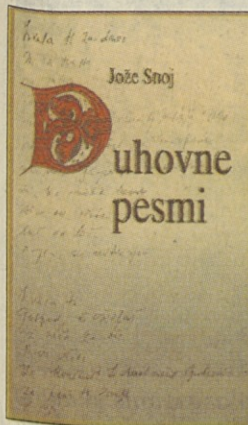
Medijskih poročil je bilo v teh letih ogromno. Ko je Handke dobil nagrado, je bil o tem v Le Monde polstranski članek s sliko. Ste že slisali za kak slovenski kulturni dogodek, ki je zunaj dobil toliko prostora? Vprašanje Vilenice je po moje predvsem vprašanje vlade, ne toliko ministrstva za kulturo. Vlada se mora odločiti za neke prioritete in dejstvo je, da smo pri komuniciranju s svetom dejansko veliko storili pisatelji, ki smo vzpostavili ogromno komunikacijskih poti.

Srednjeevropska ideja torej ni zgolj zgodovina

ski relikv, presezen s slovensko državnostjo?

Za Slovenijo je srednja Evropa kulturna realiteta, ki ima globoke korenine. Se intenzivnejši in produktivnejši od tistega s Hrvasko in Srbijo, ki se je po osamosvojitvi deloma pretrgal, je bil v slovenski tradiciji predvsem kulturni dialog s Cesko, Slovaško, Poljsko. Da ne govorim o danasnem navdušenju baltskih pisateljev nad Vilenico, saj jim ta pomeni naravnost vrata v Evropo. Avtonomnost, ki smo jo včasih bili velikokrat prisiljeni uveljavljati v svetu via Beograd, že od 1986 povsem legitimno gradimo via Vilenica.

IZŠLOJE... / KNJIGE

Jože Snoj: Duhovne pesmi, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, vezava: platno z ovitkom, 80 strani, cena 980 tolarjev.

Jože Snoj je gotovo med najradikalnejšimi pesniki, ki eksistencialnih in družbenih problemov med slovenskimi poeti. V tokratni pesniški zbirki se vrača h klasičnim, tako v oblikovnem kot tudi v jezikovnem smislu. Misi podaja brez zastrašitve in paradoksov, izostre, njegove pripodobe se nagibajo h klasičnim. Kompozicija zbirke je izrazito tridelna: Ime Oceta, Ime Sina in Ime Svetega duha. Pesmi izvirajo iz temeljne Snojve pesniške strasti, ki uteleljuje svet na enotnosti telesa in duše, cutnega in duhovnega. Zgodbi o doživljanju otroka, ki na svet pride že kot popoln clovek, ki se mora le se spomniti stvari, ki so mu dane ob rojstvu, in misli o cloveski eksistenci se prepletajo skozi celotno zbirko pesmi kot nekakšna rdeča nit. Pustolovščina ljubezni moškega in ženske ter iz nje izvirajoči čudež otrokovega rojstva se razodeva kot vzporednica porojalnemu odnosu med Svetim duhom in svetom. Temeljna kozmološka razmerja med Ocetom, Sinom in Svetim duhom so sintetizirana znotraj te tako tridelnega cikla v zadnjem delu Ime Svetega duha. (V. S.)

Lojze Krakar: Tu in onstran, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, vezava: platno z ovitkom, 78 strani, cena 1354 tolarjev.

Krakar je v slovenski pesniški populaciji označen kot samohodec par excellence, zanj je, kot pravi Josip Vidmar, poezija usoda. Tudi najnovejša pesniška zbirka te misli lahko potrjuje, saj je prava avtobiografija duha, emocije, spomina in resnično pesniško razkosje. Beremo jo lahko kot zgodbo, ki nima pravega začetka in konca, pa je vendarle strnjena pripoved. Tudi v temnih tleh so pesmi nabite z metaforiko, ki sama po sebi ni vesela, vsekakor pa je polna vitalizma, življenja in z estetsko prepričljivostjo deluje skoraj vedro, življenje v njih zmaguje nad smrtjo in minevanjem. Smrt ne nastopa kot nekaj tragičnega in misterioznega, ampak preprosto je, tako kot vse drugo. Zbirko sklepa cikel dvajsetih sonetov, kjer pesnik skuša vzpostaviti dialog z vesoljem, dozivlja in metafore pa si izposoja iz lastne izkušnje, iz domaćih krajev, svojega doma in tako v izpovednem smislu ostaja na ravni monologa.

Tu in onstran, je zapisal pisec spremene besede Ciril Zlobec, je zbirka, ki ohranja vse Krakarjeve kvalitete, ena med njimi pa je živost izpovednega. (V. S.)

Uroš Zupan: Reka, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, vezava: platno z ovitkom, 75 strani, cena 1344 tolarjev.

Poezija mladega slovenskega poeta Urosa Zupana, katerega pesniška zbirka Sute je bila razprodana kmalu po izidu, prinaša nove tone, širok in laca ritmičen verz in obraba nove strani v razvoju slovenske poezije. Najnovejša zbirka nosi naslov Reka, v njej pa avtor z izredno senzibiliteto upesnjuje osebna doživljanja; zbirka je hkrati oda življenju in vsemirju, z vnosom temnih plati pa tudi elegija. Zenska, svetloba in skorpijon so tri temeljne besede, katerih simbolna semantika usmerja k trem temeljnim razsevnostim njegove poezije, poudarja pisec spremene besede, Matevž Kos. Zenska kot »cilj« pesniškega potovanja, ki vrača enotnost in smisel, svetloba kot drugo ime za pesniško absolutno, skorpijon pa kot prispevka do nevarnosti pesniške igre.

Zupan je tako rekoc cez noč postal pesnik junak svojega časa, po eni strani zaradi tekoce in sproščene dikcije svojih verzov, po drugi pa zaradi izoblikovane (avto) poetike, ki mu je s svojo unikatnostjo prinesla izstopajoče mesto znotraj mlajše slovenske poezije. (V. S.)

Ivo Zorman: Bolečina odrasčanja, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, zbirka Veliki otroci, italijanska vezava, 151 strani, cena 1659 tolarjev.

V slovenskem knjižnem prostoru je pisanje mladinske literature precej redko, zato smo novega dela izpod peresa znane ustvarjalca Iva Zorman lahko bolj veseli. Avtor piše v konciznem, klenem jeziku zgodbo, ki spremlja eno izmed mnogih možnih usod današnjih mladostnikov. Predstavlja vse mogoče probleme, ki tarejo odrasčajoče mlade ljudi, tako njihove prve erotične izkušnje, probleme s starsi in vrstniki ter seveda solo, skusa pa podati tudi mozne rešitve ali jih vsaj nakazati. Bistven princip mladinske literature je gotovo ta, da se potencialni bralec lahko identificira z junaki zgodbe, in to se je pisatelj Zormanu posrečilo. V delu je tudi obilo lepih pasov o naravnih lepotah, ki jih v večini mladinskih del pogrešamo. Poglavitna tema knjige je problem krivice oziroma krivici, ki jo mladi zelo težko razumejo in zato nanjo tudi krčevito in ostro reagirajo. Krivična obdolžitve je za mnoge mlade ljudi nekaj, kar težko pozabijo tudi pozneje in je pomembna negativna izkušnja za vse življenje. Knjigo je z zanimivimi in duhovitimi ilustracijami popestrila Zora Stancić. (V. S.)

Dusan Dusek: Vrata v ključavnico, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, zbirka Ristanc, italijanska vezava, 96 strani, cena 1981 tolarjev.

Prevod knjige slovaškega avtorja, ki govori o problemih odrasčajoče mladine, je pripravil slavist Andrej Rozman, likovno podoba pa je pripevala Johana Ambrosiova. Likovne ilustracije so nekoliko drugačne, kot smo jih vajeni od slovenskih likovnih mojstrov in so zato mogoče še bolj zanimive. Delo samo govori o odrasčanju, zlasti erotičnem in socialnem, vrata v ključavnico pa so zato vrata, ki se odpirajo v skrivnostni svet odraslih. Prve ljubezni glavne junaka in njegovih prijateljev so predstavljeni na duhovit način, saj jih ob tem greje v duši, okrog glave jim letajo soje, v mrzlih rokah imajo mravljinice. Za delo je bistven tudi skrajno zabaven humor in poseben način naracije, saj avtor sredi strnjene in trdno zgrajene zgodbe operira z obilo metaforic in domiselnih pripodob.

Ob pomanjkanju beletristike za mladostnike bo knjizica o slovaški mladini, ki se otepa s težavami, znanimi za mladino iz vsega sveta, prav gotovo dobrodošla novost na knjižnih policah. (V. S.)

Andrej Rozman: Rimanice za predgospodince, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, zbirka Zapik, italijanska vezava, 36 strani, cena 1365.

Knjizica pesmi za otroke, ki je prila izpod peresa Andreja Rozmana-Roze, sicer bolj znanega kot vodilnega eksperimentatorja gledališca Ane Monro, bo s svojim posebnim humorjem pritegnila k branju mlade, pa verjetno tudi manj mlade bralce. Avtor spretno uporablja ritem in rimo ter z njima dosegla neverjetno smesnost, ironijo in hitrost jezika. Pesmi so vezane na okolje, ki ga bodo otroci z lahkoto vzeli za svoje - na dom, solo, dvorišče, obogateno pa je izredno bogatim domisljajskim svetom. V pesmicah nastopajo čudezne pošasti, sobne zveri, kot je kosmati Gvido Rexi, pa tudi domače in malo manj domače zivali, kot so tasiče, lisici, sinice in strnadi, pomembno vlogo pa igrajo tudi makaroni, samponi, sladkarije in podobni osebk ootosega življenja.

Na koncu knjige, ki jo je z bogatimi barvnimi ilustracijami opremil Zvonko Coh, je dodano tudi »navodilo za uporabo plunka in smrkla na najbolj svinjski način«. Knjizica je resnično zabavna in bo v smeh in dobro voljo pripravila otroke in njihove resne strase. (V. S.)

Leon Jerovec: Humanost namesto nevoščljivosti, Mitcom d.o.o., Novo mesto, 1993, vezava: mehka; cena: 990 tolarjev.

Strokovni gospodarski svetovalec iz kraljevine Jugoslavije dr. Leon Jerovec, rojen leta 1908, se je odločil, da bo pomagal Slovenem na težki poti od nevoščljivosti do humanosti. Zavistnež ne more biti human in human usmerjen, zato je zdaj že skrajni čas, da se Slovenci odvadijo te grde navade.

Jerovec meni, da se morajo ljudje zdaj posvetiti prihodnosti in postati humana družba. Avtor pravi, da ne razume, zakaj ne bi socloveku privoščili sreče ali ga pohvalili. Če clovek ne privoščil sreče drugemu, je tudi sam ne more biti deležen. Pomen vrlin in vrednot, družina in pomen humanosti in tolerantnosti za usodo ljudi so po Jerovecu mnenju teme, ki si zaslužijo največ pozornosti.

Velik vpliv pa je avtor pripisal tudi vlogi novinarjev v informacijski dobi, pomenu točnosti v življenju, posebno pa prezira nečedno vlogo nevoščljivosti pri podelljevanju nagrad, priznanj in odlikovanj. Prav posebno poglavje pa si po avtorjevem mnenju zasluži nevoščljivost v slovenski politiki, kjer je ta grda navada prav zastrašujoče zgoščena. (T. L.)

Ciril Bergles: Ifrikija, založba: Škuc 1993, zbirka: Lambda, strani: 81; opremil: Janez Zalaznik; vezava: mehka; cena: 1.100 tolarjev.

Ze sesta zbirka Cirila Berglesa vstopa v popolnoma nov čas, prostor, civilizacijo, na afriško celino. Bergles pravi, da ga ne zanima jo zemljepisne značilnosti dežel, da potrebuje potovanje zaradi novega središča in nove izhodiščne točke, iz katere lahko crpa svojo homoerotično poezijo. Ifrikat v arabsčini pomeni Afrika, in ravno ta arabska, muslimanska Afrika je ocarala in navdihnla Berglesa. Na črni celini je pesnik odkril se nedotaknjene oaze, nedotaknjene in odresujoči svet; na koncu tudi zapise, da hoče priti v oazo, v katero strmi duh.

Bergles zatrjuje, da ga je predvsem navdihnili neskončni odseverotičnega drhtenja afriškega sveta neobremenjenosti ljudi z vncnim »evropsko-ameriškim« vprašanjem, kaj je dovoljeno in kaj ne, ali kot je na ovitku zapisala Tea Stoka: »V Berglesovih verzih preraste akt združitve ljubimcev v ritual čistosti, ohranjanja in prenavljanja življenja.«

Na koncu zbirke skuša pesnik priti do oaze, v katero strmi duh. (T. L.)

Ino Knabino (Knabino je psevdonim): Ganimed in drugi, založba: Škuc 1993, zbirka: Lambda, opremil: Janez Zalaznik; strani: 107, cena: 1.100; vezava: mehka.

Zbirka Lambda je ze z antologijo Modra svetloba in Zgodovino seksualnosti Michela Foucaulta nakazala, da ne bo ubrala klasične poti. Tudi Ino Knabino, skrivnostni pisatelj, bo nedvomno odprl mnogo polemik s svojim homoerotičnim romanom. V romanu Ganimed in drugi se prepletata dve zgodbi: izpoved učitelja in vsebina francoskega teksta, ki ga mora prevesti. Vsebinske besedila je nabita z erotiko, homoerotiko in močno spominja na slavnega de Sada.

V zgodbi najdemo duhovni pol, ki ga predstavlja prevajalec, učitelj, in telesni pol, utelešen v naročniku dela, ki je nekakšen drugi jaz negotovega učitelja.

Pisatelj se je romanu lotil brez vseh zadržkov, hotel je samo poiskati popolno lepoto, desko seveda.

Knjiga je namenjena vsakomur, ki ga zanima raziskovanje polja erotike. Morda je ravno Knabino s tem romanom krenil po poti slovenskega de Sada. (T. L.)

SEIZMOLOGIJA / POŠKODBE, KI SO NASTALE OB POTRESIH 29. MAJA IN 1. JUNIJA LETOS

Nedavna potresna dogajanja v Sloveniji, panika in gmotna škoda

Nastanek potresov lahko pripišemo običajni potresni dejavnosti, saj vsako leto zatrese ozemlje Slovenije več sto šibkih potresnih sunkov, od katerih jih večino zabeležijo le seizmometri

V obdobju med 29. majem in 2. junijem 1993 je bila na ozemlju Slovenije in na hrvatski strani blizu slovenske meje povečana potresna dejavnost, saj je nastalo nekaj potresnih sunkov, ki so prestrašili prebivalce. Dva med njimi pa sta povzročila tudi manjšo gmotno škodo.

29. maja je nastalo potresno zarišče ob 10. uri in 43 minut na področju Bele Krajine. Epicenter potresa je bil 90 kilometrov jugovzhodno od Observatorija Seizmološkega zavoda Slovenije na Golovcu. Seizmogram potresa je prikazan na sliki 1. Na vertikalni komponenti (Z) vidimo čas vstopa primarnih valov, na horizontalnih komponentah (N-S in E-W) pa vstop sekundarnih valov. Magnituda potresa je bila 4.0 stopnje po Richterjevi lestvici, kar za področje Slovenije eden najmočnejših potresov v zadnjih letih. Največje intenziteto je dosegel v vaseh Griblje, Borst in Krasinec, tik ob Kolpi na meji s Hrvaško, kjer ocenjujemo, da je dosegel jakost med 5. in 6. stopnjo po Mercallijevi lestvici. V teh krajih je povzročil tudi manjšo gmotno škodo. Koordinati epicentra sta 45.5 N in 15.3 E, kar je prav na mejnem področju med Slovenijo in Hrvaško. Globina zarišča je bila enajst kilometrov, kar je povzročilo, da so cutili prebivalci potresni sunki na zelo velikem področju, tudi v stolpnih in Ljubljani in celo posamezni prebivalci višjih nadstropij na Jesenicah na Gorenjskem. Glavnemu sunku je sledila le ena ponovitev, ki so jo cutili posamezni prebivalci.

Dne 30. maja ob 23. uri in eni minuti je nastal šibek potresni sunk na Koroskem. Najbolj so ga cutili prebivalci Mozirja, Slovenj Gradca, Dravograda in Mute. Njegova moč je bila 2.8 stopnje po Richterjevi lestvici, največja jakost pa štiri stopnje po Mercallijevi lestvici.

Le dva dni pozneje, 1. junija ob 21. uri in 51 minut je nastalo potresno zarišče v globini 17 kilometrov v bližini Ludbrega na Hrvaškem. Koordinati epicentra sta 46.2 N in 16.4 E. Potres je imel magnitudo 4.6 stopnje po Richterjevi lestvici. Večina poškodb je nastala na Hrvaškem, kjer ocenjujejo največjo intenziteto na sedmo stopnjo po Mercallijevi lestvici. Učinki v Slo-

RENATO VIDRIH IN MATJAZ GODEC

1000 poslanih vprašalnikov o učinkih potresa in nekajdesetih terenskih poizvedovanjih smo uspeli najti sorazmerno veliko število manjših poškodb, predvsem na starejših, slabo zidanih objektih. Glavnemu potresu je sledila vrsta ponovitev, od katerih so povezani prebivalci severovzhodne

škodo.

Potres v Beli Krajini je povzročil manjše poškodbe na posameznih starejših objektih, predvsem starih kmečkih hišah. Značilnosti teh objektov so naslednje:

- masivni zidovi iz opeke in obdelanega kamna,
- leseni stropovi,

tudi razpoke na notranjih stenah. Poleg tega pa so odpadali večji ali manjši kosi ometa. Podobne poškodbe so nastajale v več vaseh ob Kolpi, poleg Gribelja se v Krasincu in Borstu.

Med najstarejše zidane objekte uvrščamo cerkve. Cerkev Sv. Vida v Gribljah je bila zgrajena v 17. stoletju. Med potresom je prišlo do nekaj laststih razpok in rahlega odpadnega ometa. V cerkvi so nekaj let po znamenit ljubljanskem potresu (14. aprila 1895) vgradili potresne vezi (slika 3). Objekt z vgrajenimi vezmi lahko bistveno bolje kljubuje potresom. Do tega spoznanja bodo morali priti tudi vsi drugi lastniki objektov in z adaptacijami stanovanjskih hiš izboljšati nosilnost konstrukcij.

Poškodbe v Prekmurju, ki so nastale ob potresu pri Ludbregu, so bile podobne. Najhujše posledice so občutili v vasi Litmerk. Najbolj poškodovan objekt je bil zgrajen pred 45 leti (slika 4). Kleti imajo obokane stropove, drugače pa velja takšen opis kot pri starejših podeželskih hišah v Beli Krajini. Zaradi nepovezanosti zidov je pri tem objektu prišlo do razmika sten. Stena na severovzhodni strani se je od preostale konstrukcije odmaknila za približno centimeter, pri čemer so nastale globoke razpoke. Do razpok je prišlo tudi na drugih stikih stropov z zidovi. Zaradi s tem povezanega delovanja gibke stropne konstrukcije so začeli odpadati kosčki ometa na stropu.

Poškodbe so nastale tudi v vasi Lopersice vzhodno od Ormoža, kjer je prišlo na eni od hiš do obsežnejšega odpadanja ometa (slika 5).

Zanimive so poškodbe v cerkvi Sv. Jurija na Ptujih. Cerkev je zgrajena na tleh različne kakovosti, zato je bila konstrukcija poškodovana neenako-

merno. Potresne vezi so vgradili le v zahodnem delu cerkve. Po pregledu smo ugotovili, da je prišlo do povečanja že obstoječih razpok v stropu, kar je posebno opazno pri freskah. Na stranskih zidovih pa so se pojavile tudi nove razpoke.

Tudi za ta del Slovenije velja enak zaključek kot za Belo Krajino. Potres je nepredvidljiv in po svoje razgalja pomanjkljivosti pri gradnji objektov. Marsikatero pomanjkljivost bi lahko odpravili, če bi se pravčasno zavedali, da Slovenija leži na potresno dejavnem območju. Najboljša priprava na morebitne potresne učinke je potresno varna gradnja.

Povezanost potresnih pojavov

Ceprav so se omenjeni potresi zvrstili v kratkem času, med seboj niso povezani, saj so nastali na različnih potresnih območjih in na različnih koncih Slovenije oziroma Hrvaške. Nastanek potresov lahko pripišemo običajni potresni dejavnosti, saj vsako leto zatrese ozemlje Slovenije več sto šibkih potresnih sunkov, od katerih jih večino zabeležijo le občutljivi seizmometri. Nekaj deset potresov pa vsako leto zaznamo prebivalci v različnih predelih Slovenije; eden ali dva letno celo povzročita manjšo gmotno škodo.

Od obravnavanih potresov je največjo paniko povzročil potres z epicentrom na Hrvaškem, predvsem zato, ker so ga najbolj občutili prebivalci severovzhodne Slovenije, ki sicer potresov niso navajeni. V severovzhodni Sloveniji so potresi prava redkost, saj je to edino področje v Sloveniji, kjer v preteklosti močnejših potresov niso poznali. Vidimo pa, da lahko tudi potres, ki nastane nekaj deset kilometrov stran, povzroči veliko paniko in celo gmotno škodo, če je le dovolj močan.

ZGODBA 28

Prerokove nadležnosti

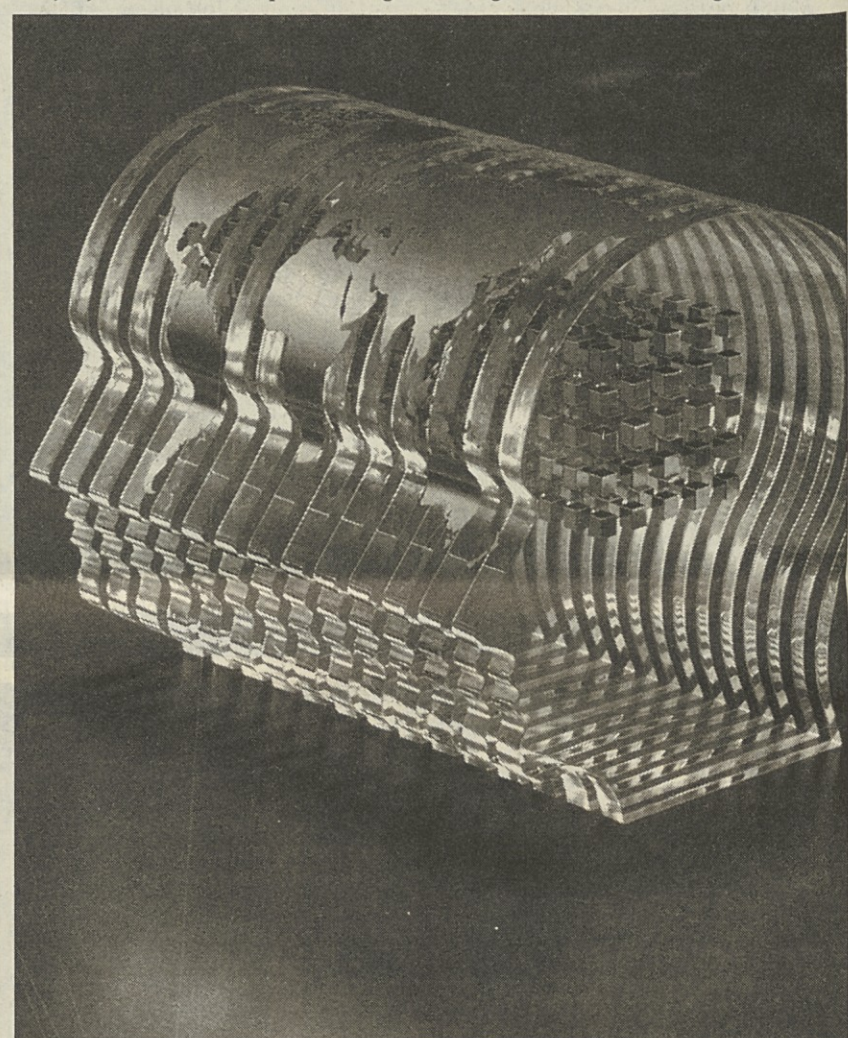
BOJAN RAUTER KOSIC

Leta 2012 si bo clovestvo globoko oddahnilo. Konec bo vrste velikih nesreč, krvavih vojn, kriminala, bolezni in katastrof, ki bodo dolga leta razsajale po svetu in uničevale življenja. Clovestvo pa bo ostalo tudi brez informacij o vrsti in času prihodnjih nezgod - kajti z nesrečami vred bo izginil tudi veliki Prerok.

Prerok bo stopil na svetovno javno sceno nekaj let kmalu po prelomu tisočletja. V trenutku bo postal najpopularnejša osebnost, vanj bodo uprte vse oči in vsa ušesa takratnega sveta. Le redki bodo v njem videli sovražnika, in se to zgolj zaradi zavisti nad njegovo popularnostjo in bogastvom, nikakor pa ne zaradi njegove jasnovidnosti, s katero jim bo - čeprav bo polna tmnja - razsvetljeval prihodnost kakor stezico skozi temacen gozd. Hvalezni mu bodo za vsako, se tako neugodno novico in zeleti bodo, da jim pove čim več in čim nadrobneje o osebnih in skupni prihodnosti. Lepše jim bo namreč zreti v prihodnost, ki bo čeprav črna - znana in gotova, kakor v nepredvidljivo in negotovo, a z možnostjo svetlobe in svobode. Nic cudnega, kajti v tistih casih bodo ljudje ze dobrega otopeli od dolgo-

nim barbarstvom, pa bo strah pred smrtjo rodil novo upanje: vse vec ljudi se bo namrec organizirano pripravljalo na napovedane nesrece in celo iskalo možnosti za njihovo preprečitev. In zauda, to jim bo v veliki meri tudi uspevalo.

Opogumljeni z uspehi bodo uporni ki po kratkem, a krvavem boju vrgli staro fatalistično oblast ter osnovali vladu za rešitev planeta. Sprva se bodo prilagajali Prerokovim napovedim ter se usmerjali pretežno na preprečevanje nesreč, ze kmalu pa bo v njihovem krogu začela delovati tudi skupina skeptikov, ki si bo drznila odločno podvomiti o verodostojnosti Prerokovega pogleda v prihodnost. Sumljivo se jim bo zdelo, čemu se množijo zgolj tiste naravne in druge nesreče, ki jih zakrivi clovek, medtem ko prave naravne katastrofe ostajajo v mejah normale. Cudilo jih bo tudi, zakaj Prerok napoveduje samo hude dogodke, nikdar nobenih prijetnih, predvsem pa bodo začudeni nad dejstvom, da je napovedane dogodke s pravočasno intervencijo mogoče spremeniti, celo preprečiti! Če bi bile prerokbe videnje dejanske prihodnosti, kaj takega ne bi smelo biti mogoče!

letnega programiranja in usmerjanja misli, dejavnosti, čustev, potreb in želja. Utrujeni od bombastične politične in ekonomske propagande bodo izgubili svojo individualno voljo ter ostali povsem brez sposobnosti za samostojno in kreativno načrtovanje svoje prihodnosti, svojega dneva, svojega prostega časa. Počenjali bodo le se tisto, kar bodo navidez svobodno izbrali izmed bogate ponudbe oblastnikov, proizvajalcev, trgovcev in ostalih vsiljivcev, in počutili se bodo varni in srečni zgolj v posnemanju tistega, kar bodo določili strokovnjaki, preizkusali in pohvalili slavni ljudje in razglasali elektronski mediji. Sprico tovrstnega fatalizma se bo torej le malokdo upiral dogodkom, ki jih bo napovedal Prerok. Večinoma bodo junaske sprejemali novice o novih nesrečah ter brezvoljno vstopali v napovedane dogodke - nekateri z občutkom junastva zaradi sodelovanja pri razkritem božjem načrtu, drugi, tisti malo manj otopeli, pa z globoko otožnostjo in nemočjo v srcu.

Uresničilo se bo malone vse, kar bo napovedal Prerok. Njegova videnja bodo objavljali vsi svetovni časopisi, pogostokrat pa v živo nastopal tudi na svetovnem televizijskem kanalu. Oblasti ga bodo sprva gledale postrani, saj bo zmesal strene njihovih političnih programov, kakor hitro bodo spoznali, da so njegove napovedi točne, pa ga bodo pričeli masno podkupovati za zaupne informacije. Brez vsakih zadržkov in ze od vsega začetka pa ga bodo podpirale velike informacijske družbe, saj bodo z reklamami, ki se bodo predvajale med njegovimi javnimi nastopi, zaslužile več kot kdajkoli prej.

Prerokova slava bo trajala dobro desetletje. Nesreče in vojne se bodo v tem času množile, požari bodo opustosili veliko pokrajin, nenavadne bolezni bodo pokopale številne ljudi in terorizem bo razsajal kot se nikoli. Sistem družbenega življenja bo vse bolj razpadal in pod krinko javne zascite se bodo pojavljale močne težnje po represivnem obvladovanju množic. Ko bo ze kazalo, da je svet samo se korak pred popolnim barbarstvom, pa bo strah pred smrtjo rodil novo upanje: vse vec ljudi se bo namrec organizirano pripravljalo na napovedane nesrece in celo iskalo možnosti za njihovo preprečitev. In zauda, to jim bo v veliki meri tudi uspevalo.

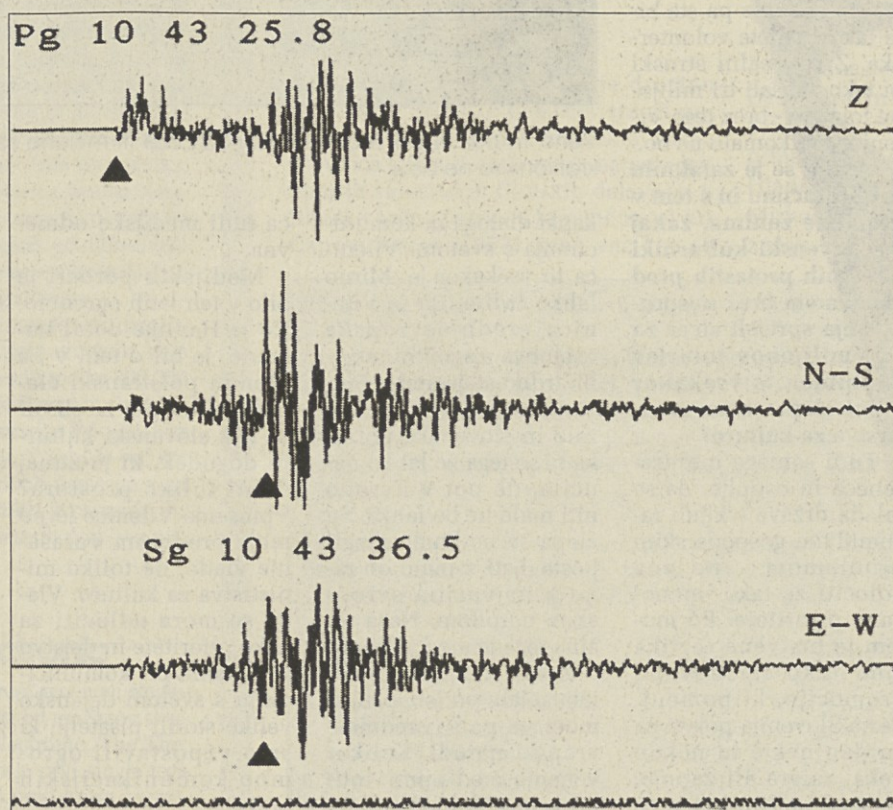
Oblasti bodo angažirale skupino znanstvenikov, ki naj bi raziskala fenomen prerokovanja. A po dolgotrajnih teoretičnih raziskavah se mislecem se zdalec ne bo uspelo uskladiti niti o pravi naravi Casa, kaj sele o naravi percepcije prihodnosti. Nekateri bodo trdili, da prihodnost ze obstaja in da je zato tudi predvidljiva in spoznatna, drugi pa bodo vztrajali pri mnenju, da poleg minule preteklosti realno obstaja samo sedanjost, prihodnost pa je vsebovana v sedanjosti kvečjemu potencialno in da zato ni niti prav predvidljiva, kaj sele vidljiva.

A ko bodo v raziskave vključili se Preroka in naredili z njim nekaj eksperimentov, se bo slika naenkrat zjasnila. Ugotovili bodo namreč, da se njegove vizije pojavljajo v zelo jasni, skorajda halucinatorni obliki; da njegovi možgani oddajajo nenavadno močne miselne vibracije, ki se širijo daleč naokoli; da te vibracije delujejo na možgane drugih s hipnotično močjo ter usmerjajo njihove misli in vedenje; in da je Prerokova duševnost hudo motena, da ga nenehno prisiljuje v sovražne nagibe do sveta.

Izkazalo se bo, skratka, da Prerok ni gledal v prihodnost, pač pa jo je po »magijski« potjo dolocal, kreiral; ljudje, preplavljeni z njegovimi vibracijami, so uresničevali njegove bolesterne vizije, se toliko bolj zato, ker jim jih je prikazoval kot neizbežno prihodnost. Sklep, ki ga bodo znanstveniki potegnili glede prerokovanja, pa se bo glasil: preroknija ni mogoča, kajti prihodnosti se ni; mogoče jo je le dolocali, ustvarjati; eden od nenavadnejših načinov je telepatška sugestija, tako imenovana magija.

Neozdravljivega in neobvladljivega Preroka bodo po kratkem sodnem procesu usmrtili. Od tistega trenutka bodo neprijetni dogodki znova prihajali po svojem normalnem, statistično predvidljivem ritmu - pač takem, kot ga bodo dolocala naravne sile, običajne cloveske poteze in nesteti mali magusi.

Tako se bo torej zgodilo. Ali pa tudi ne...

Zapis treh komponent potresa 29. maja 1993 ob 10. uri 43 minut z epicentrom na obrobju Bele Krajine

veniji so bili bistveno manjši, pa vendar je potres poleg preplaha, ki je zajel predvsem prebivalstvo severovzhodne Slovenije, povzročil tudi manjšo gmotno škodo v obmejnih krajih. Največja jakost je bila med 5. in 6. stopnjo po Mercallijevi lestvici na področju Ormoža in manjših zaselkov v njegovi bližini. Zaradi precejšnje globine zarišča so potres cutili v celoti severovzhodni in osrednji Sloveniji in vse do Ljubljane. Cutili so ga celo posamezniki višjih nadstropij na Dunaju. Z analizo odgovorov na več kot

Slovenije cutili le dve. Zadnji potres, ki je imel epicenter na področju Slovenije, pa je bil 2. junija ob 12. uri in 58 minut. Njegova magnituda je bila 2.0 stopnje po Richterjevi lestvici. Šibko tresenje so cutili posamezni prebivalci Podčetrčka.

Opis poškodb

Kot smo ze omenili, sta potresa 29. maja z epicentrom na mejnem področju Bele Krajine in Hrvaške ter potres 1. junija z epicentrom pri Ludbregu na Hrvaškem povzročila na ozemlju Slovenije manjšo gmotno

- lesena ostrišja, krita s strešniki, in
- slabi ali nikakršni temelji.

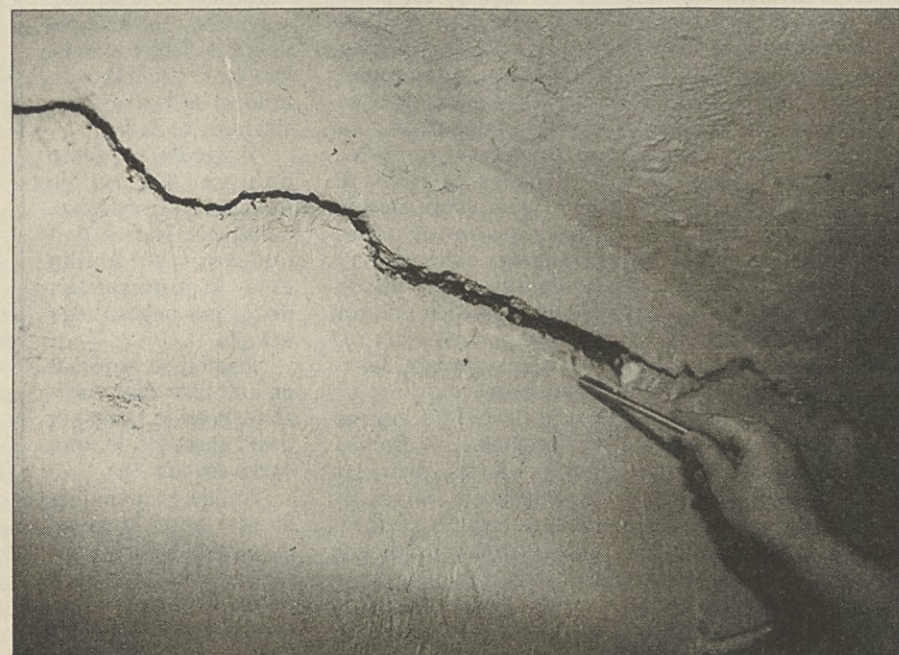
Pri večini objektov je značilno, da kljub mnogim popravilom oziroma adaptacijam niso vgrajevali potresnih vezí.

Poškodbe, ki so nastale pri tem potresu, lahko opišemo kot lahke, saj nosilne konstrukcije objektov niso bile prizadete.

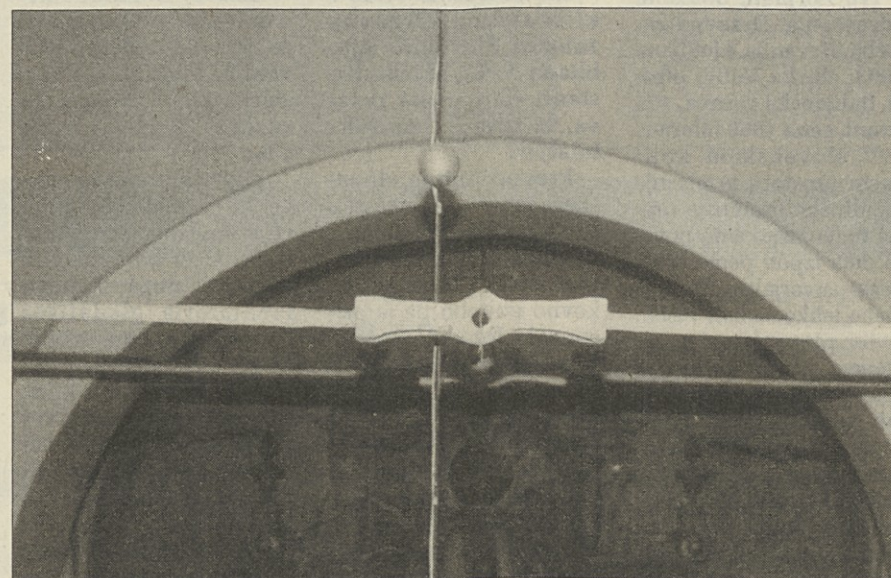
Na sliki 2 je prikazana notranjost tipične starejše stanovanjske hiše v Gribljah, s katere je med potresom odpadlo nekaj strešnikov, nastale pa so

Najpogostejše je odpadel omet in nastajale so lasaste razpoke - posnetek je iz vasi Griblje v Beli Krajini

V vasi Litmerk severno od Ormoža je zaradi nepovezanosti zidov odstopila celotna stena

Vgrajena potresna vez v cerkvi Sv. Vida v Gribljah

V vasi Lopersice vzhodno od Ormoža je prišlo do obsežnejšega odpadanja ometa

Sleherna beseda je zaklinjanje

Sleherna beseda je zaklinjanje in duh, ki ga klice, zagotovo tudi pride (Novalis).

Potem deluje z vso hudobnostjo, kot da bi prišel iz Aladinove svetilke ali Pandorine skrinjice. Naj nihče ne mi-

slji, da se z njegovo besedo ne zgodi isto; po svetopisemsko - beseda postane »meso« in prebiva med nami - pogosto nepozabljena, spreminjena v živo razmerje naklonjenosti in se bolj so-

vraštva. Vseeno je, ali samemu sebi dopadljiv politik »organizira« anoni-mna telefonska zmerjanja, ali začne stremiljiv novinar namigovati s kolom po glavi in z določeni imeni na najhujše stvari z najhujšimi bese-

dami ali pa prenapihnen politik v imenu demokracije in drugih načel razlaga svojemu kolegu, da je izdajalec.

Seveda raste za vsako zadnjico palica, toda ta udari sele potem, ko je zelo pozno. O tem govori ničkoliko zgodbic. Ena: Ko je bolj ali manj prepirljivi in napadalni Levstik pred 120 leti hotel besedno in moralno pokončati svojega nasprotnika Janka Pajka zato, ker se ni z njim strinjal glede slovenskega heksametra, obenem pa zaradi službenih razlogov tega ni smel javno storiti sam, je za podpisovanje svojih zmerjanj pridobil mladega Frana Levca; pozneje se je zgodilo, da se je Pajkov sin zaljubil v Levčevo hčer, vzela sta se, se prej

MATJAZ KMECL

pa je moral Levec v stanju ničkoliksnе mucnosti zaradi novih sorodstvenih razmerij v javno opravičevanje in poja-snjevanje Pajku, da kljub podpisom avtor nekdanjih zalitev ni bil on. - Stari Slovenci so si radi citirali Mojzsovo sporočilo, da je na tem svetu sleherni greh tudi kaznovan, če ne na storilcu, pa vsaj na njegovih otrocih ali celo otrok otrocih do četrtega kolena. Gre za starozavezno modrost, ki pa velja tudi za skupnosti, ne le za posamične grešnike - saj nas navsezadnje v tem potrjuje kar naša bližnja zgodovina (zadnjih 50 let).

Ne gre le za preproste zamere, ki se iz tega izležejo, za vsesplošno zdravstveno in notorično sla-

bo voljo, celo niti ne le za revanšizem ali preganja-vičarstvo, temveč za povzemajoč način življenja; torej za vse to in se za latentno vsenavzkrižno sovražstvo, melanholični mazohizem, utemeljevanje na negativističnih mitih - da smo pokvarjen, v afere, goljufije in svinjarije zapleten narod, da smo pokopalseni in morilci, da smo ali črne svinje ali rdeče prasice, samo normalni ljudje ne - sovražni do sebe in do drugih, pač pa kleceplazni do zadnje province.

Ustvarjanje in urejanje takšne »forme duha« se začena, nadaljuje in definira z besedo. Ta je se toliko pomembnejša in usodnejša, kolikor manj so zadeve urejene pravno. - Pri nas pa ne gre

samo za pravne tezave, za polovično in porozno juridično »urejenost« na katero se pogosto pri nečednih rečeh sklicuje na visjih in nizjih ravneh, temveč gre se za neko povsem specifično nadleznost, ki bi ji lahko rekli množično, čeprav neozaveščeno podcenjevanje jezika in besede. Po opicje nasemljeni napisi in njihova množičnost govori-jo ze kar na cesti in na vsakem koraku, da nas jezik preprosto ne zavezuje. Manj ko ga razume-mo, bolj gospodski se nam očitno zdi: beseda je nezavezujoča, lahkotna, pozabljiva, ne služi zaznamovanju stanja, raje zavajanju, kdor to zna seveda; komaj jo izrečemo, že jo odnese veter. Na kratko: strasno je ponizana.

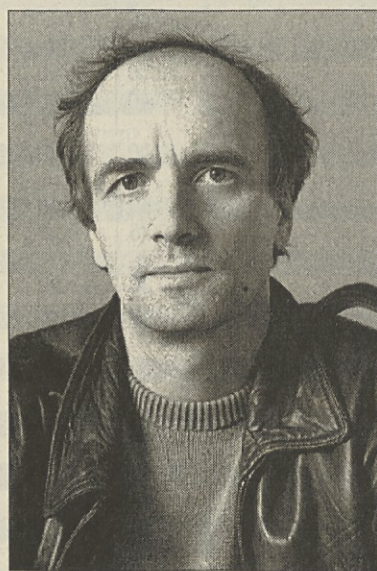
Najbrž je tudi tu treba iskati pomembno osnovo za strahovito neodgovor-

nost do nje in do vseh, ki jih vezemo v razmerje z njo. Seveda je v navezi tudi slovenski civilizacijski refleks, etnično skrivastvo, toda tudi diverzija orientalizma in bizantizma, ki pa se ju v tovrstni delikatnosti niti ne zavedamo. Kričimo že kaj proti, ravnamo pa drugače. Tako potem etika besede izginja v pozornosti naše zavesti: da beseda tako in tako, se posebej če je slovenska, ne odloča o ničemer usodnem ali vsaj pomembnejšem.

Ne glede na Mojzsove nauke: za takšne zablode zgodovina izstavlja račune. Toda kaj, očitno je čas se najlepši za primitivizem, voluharstvo in podgane, ki se za takšne stvari ne zmenijo dosti.

Država brez skrivnosti

VLADO MIHELJAK

Prav dobro se se spomnim, kako so me kot fantiča vsake toliko obslepek ne kaksne perverzne misli o tem, ali tudi tovaris Tito pa, denimo, pappe hodita na stranišče, na veliko potrebo, se pomatrata, stisneta ustnice, nagrbčita celo, morebiti celo izustita ka-

kšen pritajen vzdih, kot se to pač včasih ljudem dogaja. Najbolj nenavadno pri vsej stvari je kajpak dejstvo, da deluje perverzno pomisel na precej vsakdanje početje, s katerim imamo vsi ljudje bolj ali manj pogoste izkušnje in ki nikakor ne posega v sfero prepovedanega in tabuiziranega. Kot fantič sem se se bolj čudil, ko sem tudi od drugih slisal, da jih tu in tam obhajajo podobne misli. Kaj je torej tako »privlačnega« na početju, ki v razmerju do »navadnih ljudi« ne zbujajo nobenih asociacij in ne doseže kakšnega posebnega interesa. Tisto, kar da nekakšno perverzno dimenzijo opisanim mislim, je asociativni vdor v svet intime ljudi, ki jih sicer obravnavamo s spostiljive distance. Vsakdanje življenje oziroma razgaljanje vsakdanjega početja ljudi, ki jih zaradi posebnega družbenega položaja obravnavamo z distance, je torej perverzno po sebi.

Ta, kar nekoliko preveč neposredna oslikava se mi vsiljuje tudi, ko spremljam slovensko politično sceno, odnos strank in politikov do države. Prav dobro se spomnim, s kakšno veseljem so politiki bivšega Demosa zugal in zmerjali vsakogar, ki ni frenetično ploskal vsaki - se tako nepremišljeni - »državotvorni« potezi in ki se ni nadušeno čutil genialnim mislim in idejam nosilec nacionalnega habitusa. Da je bila ta frenetčnost in radikalnost v obratnem sorazmerju z letnico vključitve v silo rezistence, je komajda vredno omeniti. To je pač zgodba, ki se v Sloveniji nenehno ponavlja: pritenjeni in poslušni postanejo »po veliki zmagi« glasni in nadležni in tiste, ki po padcu Bastilje slečejo uniforme in se umaknejo iz prvih vrst, označijo za izdajalce.

Ker pa ali ne morejo verjeti, da je vojne konec, še preden so se do konca aktivirali, ali pa so se na izredne razmere tako navadili, da jim v miru in z vrednotami, ki kaj veljajo v miru, ni živeti, so se v pomanjkanju drugih sovražnikov spravili nad lastno državo. Nad tisto državo, v imenu katere so nenehno kazali s prstom in kricali: »Ne ljubite je dovolj!«

Ceprav podpisani ne prisegam na metodo ekvidistance (»Vse stranke so pokvarjene, ni jim zaupati...« itd., itd.), se vedar le težko odločam, katera stranka ali kateri politik to ubogo državo bolj zlorablja, ali vodilna stranka in njen vodja, ki si jo lastijo kot zvočnik pocestnice njegovi koacijski partnerji ali pa zafrustrirana opozicija, ki je to državo pripravljena sesuti na praotme, da bi dokazala, da je s tem, ko so izločeni iz igre, porušeni naravni red stvari.

Prav šokantno, kako malo državotvornega posluha izkazujejo veliki deklarativni državotvorci. Gotovo se se spomnite, kako je prejšnji premier prve vlade, potem ko je padel, apeliral na mednarodne politične in finančne kroge, naj se v Slovenijo ne financira, ker je prišlo do levega udara. Svez je tudi spomin na spominsko knjigo obrambnega ministra, v kateri izblebata najbolj občutljive in delikatne skrivnosti države (prisluškovanje tujim diplomatskim predstavništvom), da bi obracunje s Cirilom Zlobcem. Ali pa, denimo, azurnost, s katero je prejšnji (a takrat takrat se aktualni) zunanji minister opisal, kako so si ministri podajali visoko komisariko za begunce, da ji ne bi bilo treba delati družbe pri večerji. Se hujša je neposredna in plastična pripoved istega prejšnjega ministra o tem, kako so na nekakšni koordinaciji Demosa v neki krcini zmatrani in vsehga sili skadrovail Arharja v Banko Slovenije, Omerza pa na SDK. Vsepočetnja razkrivanja delikatnih delovanj države (prodaja orožja, spremljanje in prisluškovanje itd.) pa dobivajo že malodane shriljive dimenzije. Zdi se, da tako kot pred dobrima dvema letoma samo se niso mogli verjeti in dojeti, da jim je ratalo to, cesar si nekaj mesecev poprej se misliti niso upali (vseliti se za »kremeljske zidove«, imeti svojega soferja, telefon v avtu, natezaj odprta vrata na televiziji itd...), zdaj ne morejo in ne morejo verjeti, da so vsaj začasno izločeni iz igre, da pač delijo usodo mnogih strank v zahodnoevropskih demokracijah - da so pač v opoziciji. In ta nevera v dejansko stanje je tako močna, da so pripravljene to državo sesuvati tako rekoč do samega razpada. Se več. Tako enkrat zaradi silnega navdušenja, drugič spet zaradi silne užaljenosti - kot majhni otroci - niso sposobni počakati niti en dan, da skrivnosti države in svoje vloge v njej ne bi povedali, napisali, sporočili drugim.

Seveda nikakor ni ključno vprašanje, ali so vse trditve in opisi točni. Če namreč tudi dejansko tako drobne reči in banalne situacije, kadrovanja, odločanja, osebni odnosi itd., determinirajo politično odločanje, je treba biti realen in reči, da povsod na svetu v precejšnji meri kreirajo politiko skozi banalna dejstva in neformalne stike med akterji.

Vendar te banalnosti ne razkrivajo z otroško neučakanostjo, ampak jo toliko prikrivajo, da se elementarna avtoriteta instanc pravne države ne okni; da države ne vidimo v tistih sibihih točkah, za katere nesporno vemo, da so navzoče.

Slovenski politiki »prve generacije« so za lastno promocijo pripravljali razrušiti celotno vrednostno organizacijo države in družbe. To ubogo državo razkazuje skorajda dobesedno pri - v uvodu tabuiziranem - opravljanju velike potrebe in ji tako jemljejo zadnje elemente avtoritete in ugleda, ki ga distanca sama po sebi zagotavlja. No, to je tudi za človeka, ki se ne kiti z avrelo domoljubja, preveč.

POŠTA

Kako smo (in bomo!) stavkali

Učiteljji so se odločili, da imajo dovolj. Po zagotovilih znanke - učiteljice je do tako odločnih zahtev prislo tudi zato, ker je v zadnjem času med učiteljskim svetom vse več moskih; ti pa zagotovo ne bodo tako slabo plačani, kot so bile doslej ženske - učiteljice.

Ceprav po zagotovilih nekega učiteljskega sindikalnega zaupnika dolgo niso vedeli, zakaj stavkajo in se borijo, so le spregledali. Učiteljji ne bodo več hodili po kostanj v jerjavico za vse tiste, ki so plačani iz proračuna, torej ne bodo kar počez za vse proračunske porabnike zahtevali višje place, ampak spremembo količnikov, ki pomenijo boljše vrednotenje dela učiteljic in učiteljev. Nezadovoljstvo učiteljskega je veliko - tudi do sindikalnega vodstva in vladnih predstavnikov z ministrom na celu, ki se sicer pogaja ze vse leto v korist učiteljev, le da javnost in učitelji tega niso vedeli, kaj sele cutili v denarnicah. Pobuda o prerazporeditvi sredstev znotraj solstva, ki jih je letos v proračunu več kot lani, ni imela kakšnega posebnega odziva. Zato pa so se minuli vikend izbrani povabljeni na otvoritev enega od centrov na novo ustanovljenega in dobro financiranega Centra obsolskih dejavnosti kar dobro imeli - iz proračunskih sredstev seveda.

Tudi na Ministrstvu za solstvo in sport so si nakupili vse potrebno za dobro delo - med drugim mobitele in podobno elektronsko masinerijo, da bodo noc in dan na voljo učiteljem in staršem - le se kakšno številko teh mobite-lov naj nam zaupajo, da bomo kdaj, ko bomo imeli dovolj - poklicali...

Tudi kadrov na Ministrstvu je vse več in ceprav dva le prebirata casnike, da bodo na Ministrstvu na tekočem, ti ne bosta znala povedati nobene stvari, ki se dogaja na Ministrstvu, ce ni napisana v casopisih...

Drugace zelo natančni učitelji, ki na primer od sestotsolcev zahtevajo, da poznajo vse sloven-

ske sklanjatve z vsemi posebnostmi vred, obtozijo novinarko (npr. Jasno Tepino) vsega mogočega, tudi tistega, kar sploh ni povedala in si mogoče niti misli-la ni.

Učiteljji zahtevajo skoraj brezpogojno podporo stavki - kaj pa stari ali, bolj modno receno, civilna družba? Ali imamo kakšnega

novinarja, ki nas bo »zagovarjal«?

Predstavniki Ministrstva včasih zelo poudarjajo vlogo staršev v solskem sistemu, a vse, kar so naredili za svete staršev na solah, je bilo to, da so jim v začetku solskega leta poslali nekaj okrožnic... Nihče nam ni povedal, kaksne so pravice staršev in otrok v stavki - pa ce-

prav bi to od Ministrstva pričakovali...

Kajti kljub zagotovitom, da otroci ne bodo v nobenem primeru trpeli zaradi stavke, temu ni tako. »Čez noč naredi seminarso nalogo, ce ne, ne bo spricevala, ker bomo potem mi stavkali; ocene boste videli v spricevalu ipd.« Ceprav je veliko učiteljev tudi med stavko

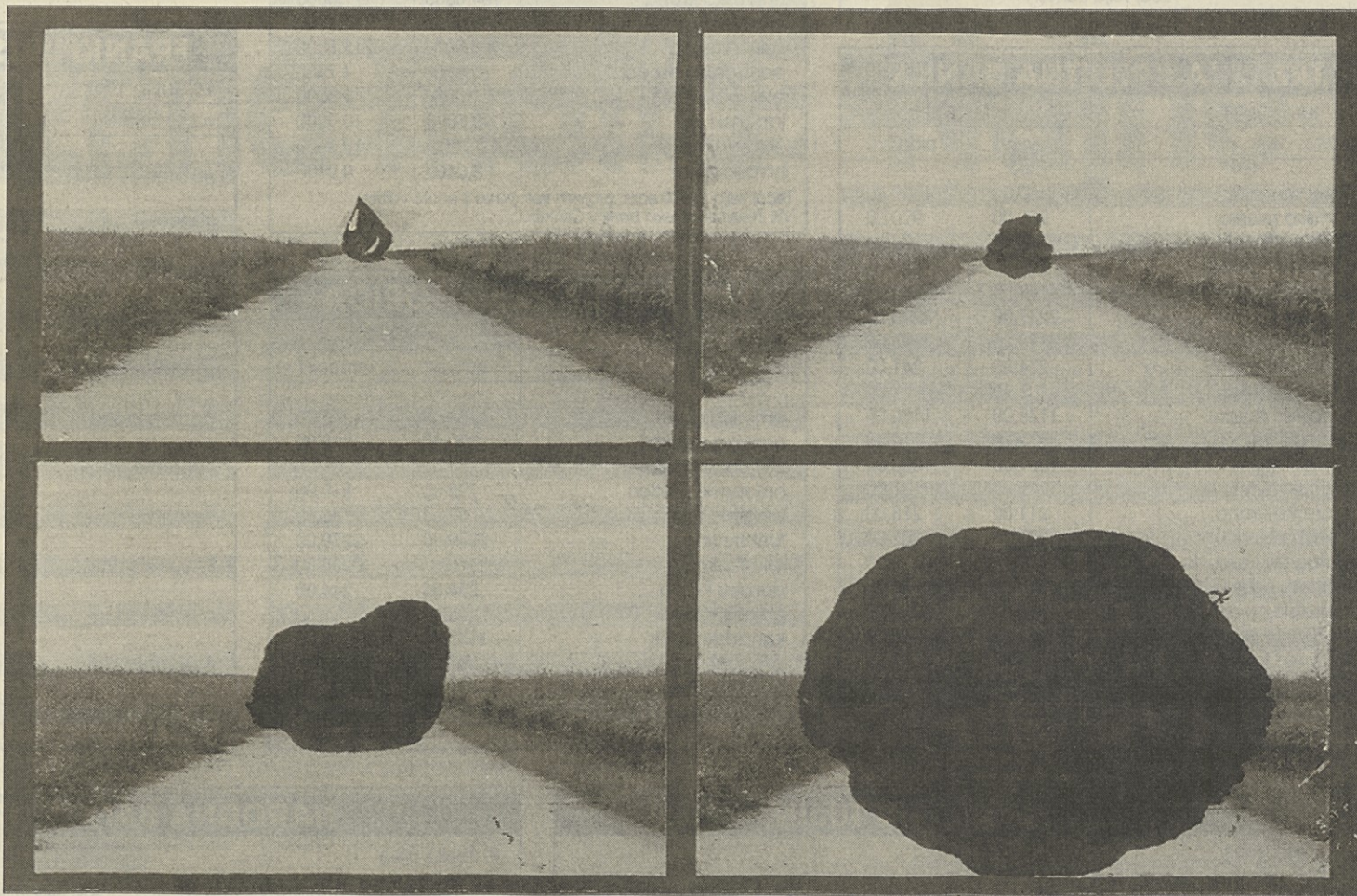
naredilo vse, kar smo stari in otroci na tihem zeleti in pričakovali. Vsem - hvala.

Učiteljji imajo pravico, da stavkajo. Na žalost pa te pravice v mladi demokraciji marsikdo nima. Zato stari manjših otrok upravičeno pričakujemo, da je v soli zagotovljeno vsaj nujno varstvo in malica za otroke, ki nimajo babic in tet za prvim vogalom.

Argumenti, da varstva ne bo, ker lahko pride v solo otrok, ki mu je dolgeas (ceprav ne potrebuje varstva), so hecni.

Tudi kuharski nasveti, kaj vse lahko pripravis prejšnji dan in postrezes otrokom, ko prides domov, so s strani pedagoških delavcev smešni. Marsikdo ne pride domov kmalu po poldnevu kot veliko učiteljev (seveda potem opravijo vse delo 42-urnega delavnika), ampak skoraj v večernih urah - otroci pa so lačni ze prej. Torej je malo razumevanja do staršev in se posebej otrok le treba imeti. Tudi ce je stavka. Na srečo je veliko sol to razumevanje tudi pokazalo, a se vedno so to »dobri in slabi fantje« (ali sole), kot pravi naš predsednik Milan Kučan, ki se pojavi povsod in tudi kaj pove, a o stavki ni rekel nič. Upajmo, da bo konec srečen za vse - se posebej za otroke, ki so naše največje bogastvo...

Albina Felc, Ljubljana

Na Limbarsko goro za binkošti

Po 26 letih sem se spet odlocil, da bom romal na Limbarsko goro za binkosti. Dopoldne na binkostno nedeljo sem hitro skočil v Bohinj, saj je masa na Limbarski tudi popoldne.

Na poti smo krenili iz Negastrna ob treh popoldne skupaj s tremi domacinimi - sorodniki. Najprej so nas pozdravila negastrnska polja pšenice. Potem ko smo prispeli v gozd, smo hitro hodili, ker smo se bali klopov, trenutno edinih zascitnikov slovenskih gozdov. Prvic smo si oddahnili pri Belem znamenju, ki je močno poskodovan. Ponovno hitro cez gozd. Na naslednji jasi

vedo, kdaj so ga na kriz pribili. Nobeden ne ve. Tega se pri verouku niso ucili. Na desni podrtije slovenskih his iz druge vojne. Prebivalke teh his so bile ubite zaradi njihove zemlje, ki jo je hotel imeti ubijalec. Romarjev je cedalje vec. Ze smo pri cerkvi nad Negastrnom Sv. Mohor. Na levi strani prelepa cerkev na Cesnjicah, Kranje brdo in Mali Jevnik. Tudi Koreno spet stoji, ceprav so bile hise skupaj s številnimi vascani pred 51 leti sezgani. Ta slovenska vas se ne da. Vstala je spet od mrtvih kakor Jesus Kristus. Na naslednji jasi spet pocitek pred krizem Jezusa Kristusa. Vprasm katolicane, ce

pnik pove, da je ta dan prišel sveti duh med ucence. Vsaj tako sem ga razumel. Potem pa prosim za »ubogo cerkev«, ki jo je treba popraviti. Vesel sem, ko je mase konec, da grem lahko na svez zrak in razgled. Od tod se vidi vec kot deset cerkva na okoliskih gricah in pa mnogo prijaznih slovenskih vasi. Na severni strani cerkve manjka mogočna lipa, ki so jo posekali hudobni ljudje iz doline, da zdaj lahko bolje vidijo cerkev iz doline. Na vrsti je najbolj zanimiv del romanja. To je obisk v gostilni pri

Francki. Tu srečam solca Nika, ki se mu mudi, ker vodi gastarbajtarje iz Stuttgarta. Potem grem v drugo sobo, kjer so prava omizja. Kmalu je omizje, kjer sedem, polno in kmalu pride do zanimivih pogovorov. Ob mizi sede pristni domacini, ki vedo kaj povedati v teh hudih casih, ko je 120.000 ljudi na cesti. Na desni strani mi sedi orjak Pepe, upokojeni zidar. Nekdaj je celo zidal pri hisi mojih staršev. Orjak, a dober clovek. Nasproti sedi kmet, ki mu je pred tremi leti

mešalec za beton ubil zeno. Po treh letih je spet prvič na Limbarski. Zraven njega sedi kmet iz doline, ki so mu vzeli stiri hektare zemlje. Zdaj se bori, da bi jo dobil nazaj. Placal je ze za 15.000 tolarjev za koleke. Novi gospodi pa to se ni dovolj. Zraven njega sedi pritlikavec brez zob. Na glavi ima klobuk z značko Ivana Krambergerja. Pove, da so Krambergerja ubili Slovenci, ker je bil predob clovek. Na moji levi strani sedi kmet in lovec. Lovec ni vec, ker je tu prostor samo se za ljubljansko gospodo.

Pogovarjamo se o vsem mogocem in tudi o tem, da se slovenskemu kmetu tudi zdaj pod novo gospodo slabše pise.

Večer je, treba bo domov. Vsi smo veseli. Nazadnje se skregamo, ker hoče vsak dati za pijaco. Mlada kelnarica Brigita nas pomiri in nam pove, da bi morali biti pametni. Saj je vendar tu danes Sveti Duh med nas prišel. Pot domov je vesela. Ne bojim se več klopov. Saj takšne krvi zanesljivo je pijejo. V dolini v Krasnji je že drugi dan veselica. Tu bomo klop kri se bolj zastupili. Cicelj pa prepreči, da nas vidi Limbarska gora. Te Krasnani se niso posekali.

Bojan Kocjancic, Frankfurt

MENJALNIŠKI TEČAJI

15. junij 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,90	71,10	9,91	10,05	7,68	7,80
AMTK Plus	70,50	71,40	9,90	10,15	7,60	7,90
Avtohisa	70,40	71,20	9,90	10,15	7,60	7,90
Azur Grosuplje	70,70	70,95	10,02	10,20	7,72	7,90
Banka Vipra	70,40	71,17	9,93	10,04	7,66	7,75
Bobr Fužine in Trzin	70,60	71,00	10,00	10,15	7,70	7,90
Brod	70,50	71,20	9,95	10,20	7,60	7,95
BTC d.d. Ljubljana	70,40	71,80	9,90	10,20	7,60	8,00
Come 2 us	70,40	71,30	9,90	10,15	7,60	7,90
Dom Kaffe*	70,50	71,10	10,03	10,13	7,65	8,00
Dom na trgu	70,75	71,29	9,97	10,13	7,74	7,86
Emona Globtour*	70,30	71,20	9,90	10,15	7,58	7,89
Eros Ljubljana	70,80	71,20	10,00	10,10	7,70	7,85
Eros Kranj	70,70	—	9,95	10,17	7,60	7,90
Eurotours Ljubljana	70,35	71,50	9,95	10,15	7,70	7,95
Firadas Idrija	70,85	71,85	9,95	10,20	7,70	7,90
Feniks Koper	70,20	71,20	9,80	10,09	7,65	7,85
Fiba Koper	70,40	71,20	9,70	10,08	7,70	7,80
Firadas Idrija	70,88	71,85	9,95	10,15	7,70	7,90
Fima Ljubljana	70,80	71,20	9,97	10,15	7,75	7,85
Golfurist Domžale	70,55	71,25	9,85	10,20	7,60	7,95
Galileo Kozina	70,50	71,40	9,80	10,10	7,65	7,80
Hida*	70,90	71,00	10,02	10,07	7,77	7,83
Hram Rožice Menges	70,72	70,99	9,95	10,10	7,70	7,85
Hipotekarna banka Koper*	70,30	71,30	9,90	10,20	7,65	7,85
Idila Sečovelje*	70,50	71,20	9,90	10,15	7,63	7,85
Ilirika Ilirska Bistrica	70,66	71,29	9,95	10,10	7,69	7,84
Ilirika Slovenj Gradec	70,50	71,19	9,90	10,04	7,69	7,78
Ilirika Postojna	70,65	71,29	9,91	10,10	7,69	7,83
Ilirika Sežana	70,55	71,19	9,92	10,05	7,70	7,78
Ilirika Podgrad	70,80	71,45	9,65	10,10	7,63	7,83
Italdesign Nova Gorica	70,50	71,20	9,94	10,04	7,68	7,77
Komercialna banka Triglav	70,35	71,36	9,94	10,14	7,65	7,84
Klub Slovenjale	70,60	71,20	9,90	10,10	7,70	7,90
Kompas Hertz Celje*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Velenje*	70,00	70,90	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Idrija*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Tolmin*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Novo Mesto*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Krško*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Bled*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Nova Gorica*	70,70	71,20	9,90	10,05	7,70	7,85
Kompas Hertz Maribor	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Holidays	70,70	71,00	9,90	10,10	7,60	7,85
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	70,00	71,90	9,95	10,22	7,40	7,91
LB d.d. Ljubljana	70,03	72,40	9,89	10,28	7,58	7,96
LB Dolenjska banka NM	70,00	71,60	9,90	10,20	7,65	7,85
LB Kreditna banka MB d.d.	69,60	71,10	9,85	10,06	7,60	7,95
LB Splošna banka Celje	69,90	71,60	9,87	10,18	7,64	7,87
LB Splošna banka Koper	70,25	71,65	9,64	10,01	7,62	7,91
Ma Vir	70,60	71,20	9,95	10,15	7,65	7,95
Madai N. Gorica*, Sempeter*	70,50	71,15	9,92	10,04	7,70	7,78
Media*	70,70	71,20	9,97	10,15	7,75	7,85
Moneta Invest	70,80	70,89	10,01	10,08	7,75	7,83
Otok Bled	70,60	71,30	9,95	10,08	7,63	7,86
Optimizem Postojna	70,50	71,35	9,90	10,35	7,68	7,85
Optimizem Idrija	70,60	71,50	9,90	10,20	7,68	7,83
Petrol*	70,75	71,00	9,95	10,10	7,70	7,85
Pigal Solkan	70,50	71,20	9,95	10,15	7,70	7,80
Pigal Kobarič	70,50	71,20	9,95	10,15	7,70	7,80
Pigal Obutek	70,50	71,20	9,95	10,15	7,70	7,80
Pigal Diskont	70,50	71,20	9,95	10,15	7,70	7,80
Pigal Ilirska Bistrica	70,50	71,20	9,95	10,15	7,70	7,80
Postna banka Slovenije*	69,50	70,90	9,60	9,99	7,25	7,79
Probanka Maribor	69,60	71,50	9,90	10,05	7,60	8,00
Publikum Ljubljana	70,76	70,85	10,00	10,05	7,70	7,79
Publikum Celje	70,50	70,99	9,92	10,07	7,69	7,79
Publikum Dobova	70,70	71,30	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Kostanjevica	70,70	71,30	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Krško	70,70	71,30	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Maribor	70,40	70,72	9,92	10,03	7,65	7,78
Publikum Metlika	70,60	71,30	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,20	70,98	9,86	10,07	7,65	7,84
Publikum Novo Mesto	70,60	71,30	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Tolmin	70,50	71,15	9,90	10,05	7,56	7,74
Publikum Sevnica	70,80	71,30	10,00	10,15	7,60	7,90
Publikum Sentilj	70,30	70,85	9,85	10,09	7,65	7,78
Publikum Sentjur pri Celju	70,55	71,19	8,80	10,09	7,60	7,75
Publikum Trebnje	70,70	71,70	9,92	10,19	7,60	7,90
Publikum Zalec	70,30	70,99	9,90	10,09	7,65	7,85
Roja	70,60	71,10	9,90	10,09	7,67	7,86
Rastoder - Ros	70,63	70,93	10,01	10,10	7,72	7,90
Shalaby	70,35	71,18	9,80	10,10	7,68	7,72
Sif - on	70,60	71,20	9,90	10,12	7,60	7,90
Slovenijaturist Ljubljana	70,85	71,45	9,95	10,05	7,62	7,78
Slovenijaturist žel. p. Maribor*	70,00	71,00	9,90	9,98	7,10	7,60
Slovenska hran. in pos. Kranj	70,70	70,99	9,95	10,05	7,70	7,85
Slovenska investicijska banka	70,40	71,00	9,83	10,05	7,60	7,85
Sonce	70,80	70,90	9,95	10,10	7,70	7,90
SZKB d.d.	70,40	70,99	9,94	10,10	7,69	7,90
Tartarus Postojna	70,51	71,36	9,82	10,14	7,64	7,84
Tentours Domžale	70,70	71,00	9,90	10,20	7,70	8,00
Tori	70,50	71,20	9,93	10,25	7,60	7,95

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 115 z dne 15. junija 1993 — Tečaji veljajo od 16.6.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	76,2806	76,2493	76,4780
Avstrija	040	šiling	100	985,4311	988,3963	991,3615
Belgija	056	frank	100	337,2142	338,2289	339,2436
Kanada	124	dolar	1	87,8713	88,1337	88,4001
Danska	208	krona	100	1811,5816	1817,0327	1822,4838
Finska	246	marka	100	2061,5626	2067,7659	2073,9692
Francija	250	frank	100	2059,1356	2065,3316	2071,5276
Nemčija	280	marka	100	6934,2838	6955,1492	6976,0146
Grčija	300	drahma	100	—	50,9952	51,1482
Irska	372	funt	1	—	169,7056	170,2147
Italija	380	lira	100	7,6208	7,6437	7,6666
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	4,3000	—
Japonska	392	jen	100	106,6840	107,0050	107,3260
Nizozemska	528	gulden	100	6182,9541	6201,5588	6220,1635
Norveška	578	krona	100	1638,2245	1643,1540	1648,0835
Portugalska	620	escudo	100	72,8100	73,0291	73,2482
Švedska	752	krona	100	1552,5861	1557,2579	1561,9297
Švica	756	frank	100	7760,8504	7784,2030	7807,5556
Velika Britanija	826	funt sterling	1	172,4557	172,9746	173,4935
ZDA	840	dolar	1	112,6683	113,0073	113,3463
Evropska Skupnost	955	ECU	1	135,6277	136,0358	136,4439
Španija	995	peseta	100	90,6311	90,9038	91,1765

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 16. JUNIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	650,277	681,350	1,331,628
111		100,0426%	104,8231%	102,4329%	130,000	65,028	68,135	133,163

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

15. JUNIJ 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A Banka Ljubljana	4,00	4,90
Azur Grosuplje	4,00	4,40
Brod	4,00	5,00
Hida	3,80	4,60
Idila Sečovelje	3,50	4,80
Italdesign	3,00	5,00
MA, Vir	4,00	5,50

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

15. JUNIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1450,00	1500,00
nemška marka	900,00	920,00
francoski frank	266,00	274,00
holandski gulden	798,00	823,00
belgijski frank	43,50	45,00
funt sterling	2237,00	2295,00
irski sterling	2190,00	2245,00
danska krona	234,00	241,00
grška drachma	6,40	7,00
kanadski dolar	1135,00	1170,00
japonski jen	13,70	14,30
švicarski frank	1007,00	1030,00
avstrijski šiling	127,00	131,00
norveška krona	211,00	218,00
švedska krona	201,00	207,00
portugalski escudo	9,25	9,90
španska peseta	11,55	12,20
avstralski dolar	980,00	1012,00
madžarski forint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,00
hrvaški dinar	0,30	0,55

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

14. JUNIJ 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,30
Avstrija	Posojilnica Sentjakob	9,70	10,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,00
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaška kreditna banka	12,50	13,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

15. JUNIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	985500	988500	991500
Francija	frank	100	2061600	2067800	2074000
Nemčija	marka	100	6933000	6953900	6974800
Italija	lira	100	7602	7625	7648
Švica	frank	100	7765900	7789300	7812700
ZDA	dolar	1	112489	112827	113165
V.Britanija	funt	1	171545	172061	172577

Opozorje: povzeto po Reutersu.

SLOVAŠKA

Julija morda dobijo kredit

BRATISLAVA - Slovaška vlada je podpisala sporazum z Mednarodnim denarnim skladom (IMF), ki zajema 90 milijonov dolarjev posojila, kot je v torek izjavil slovaški minister za finance Julius Toth. »Za nas je zelo pomembno, da smo uspeli podpisati izjavo o gospodarski politiki, ki nas zdaj povezuje z MDS in drugimi mednarodnimi finančnimi ustanovami.« je izjavil Toth neposredno po podpisu sporazuma. Če bodo izvršni direktorji MDS sporazum odobrili, utegne Slovaška dobiti posojilo že v začetku julija. Kot so sporočili predstavniki Slovaške, se sporazum osredotoča predvsem na vprašanje zmanjšanja slovaškega proračuna, na nadzor nad inflacijo in nad davčno politiko ter na zmanjšanje socialnih podpor. Slovaški proračun je imel v začetku junija približno 482 milijonov dolarjev primanjkljaja, aprilska stopnja inflacije pa je znašala 21,7 odstotka. Slovaška vlada je zavrnila predlog MDS, naj bi slovaška krona presla na drsco teca. (Reuter)

NEMČIJA

Marka mora ostati središče Evrope

Centralna banka mora zagotoviti, da bodo lastniki tujega kapitala ohranili zaupanje

FRANKFURT - Po vsej verjetnosti se bo nemška centralna banka Bundesbank na sestanku sveta ta teden osredotočila na stabilnost marke, saj je v tujini cutiti skrb glede njene trdnosti in slisati komentarje o pretresih, ki jih je doživljala nemška valuta. Ekonomisti in devizni analitiki pravijo, da sibko stanje nemškega gospodarstva z rekordno visokim proračunskim in tekocim plačilnim primanjkljajem pomeni, da bi utegnili vlagalci razmisliti o tem, da svoja sredstva potegnejo nazaj iz vrednostnih papirjev, nominiranih v markah.

Rainer Marian, valutni analitik Landesbanke Hessen-Thuringen, je v Frankfurtu dejal, da bo po njegovem mnenju nemška centralna banka zelo resno obravnavala to temo.

Sprico tega številni denarni posredniki pričakujejo, da se bo nemška centralna banka vzdržala znižanja vodilnih obrestnih mer na jutrišnji redni seji in da je verjetneje, da bo to potezo naredila prvega julija. Eden izmed borznih posrednikov je dejal, da si Bundesbank zagotovo ne bo zelega poteza, ki bi lahko sprožile padec marke.

Ekonomisti so povedali, da so bili signali iz

osrednje banke o porastu denarne mase znak, da je njena ključna skrb usmerjena v možno slabljenje marke in v učinek, ki bi ga padec vrednosti marke lahko imel na dolgoročne nemške obrestne mere.

Marka je prišla pod pritisk pretekli teden, ko je londonski Times objavil pismo slovitega Georga Sorosa, ki je preteklo leto zaslužil milijardo dolarjev s transakcijami, v katerih je pričakoval padec vrednosti britanske funta. Soros je napovedal, da bo Bundesbank prisiljena znižati obresti, kar bo potem zmanjšalo vrednost marke glede na druge valute in znižalo cene nemških obveznic.

Manj spektakularno kot Sorosovo pismo, vendar enako učinkovito so tuje banke nacele vprašanja o dolgoročni stabilnosti marke v pregledih, ki so se zadnje case zaceli pojavljati v nemških finančnih publikacijah. Studija neke londonske banke z naslovom Ali bi morala marka devalvirati? je obravnavala devalvacijo marke, čeprav je obenem ugotovila, da se je nemški centralni banki posrečilo okrepiti ekonomsko konkurenčnost. Avtor pa dodaja, da glede na obsežnost naloge, ki stoji pred Nemčijo, ni

mogoče izključiti možnost devalvacije njene valute.

Drugi analitiki so ob obetih, da bi ključna evropska valuta devalvirala, bolj skeptični. Bundesbank sama pa je jasno dala vedeti, da bodo storili vse, da bi se temu izognili. Pretekli teden je njen namestnik predsednika nemške centralne banke Hans Tietmayer dejal, da devalvacije marke ne bodo dovolili.

Osrednja banka mora zagotoviti, da kakršnokoli znižanje obrestnih mer ne prizadene tujega zaupanja v marko in da se dolgoročne obresti ne bi

zvišale. »Za gospodarstvo bi bilo to kontraproduktivno,« je dejal Tietmayer.

Ekonomist George Magnus pri bančnem združenju S.G. Warburg v Londonu ne soglasa s cedalje bolj razširjenim mnenjem, da »so casi marke minili« in da bo marka dokončno izgubila svojo vlogo kot evropsko valutno sidro. Po njegovih besedah bi Evropa brez marke v središču tvegala, da se ji sešuje celoten evropski monetarni sistem in bi se srečala z grozno kontroliranega kapitala in konkurenčnih valutnih devalvacij.

(Anthony Williams / Reuter)

Marka velja za najmočnejšo in najtrajnejšo evropsko valuto (Foto: S. Živulović/TRIO)

NOVICE

Ameriško-nemški dogovor buri duhove

LONDON - Predstavniki za tisk pri Evropski komisiji je v torek dejal, da pričakujejo odgovor na pismo v zvezi z ameriško-nemskim dogovorom o trgovini na področju telekomunikacij, ki so ga poslali nemskim oblastem v ponedeljek, najpozneje do torka zvečer. Komisija je namreč uvrstila presenetljivi nemsko-ameriški dogovor na dnevni red svojega tedenskega srečanja. Tema pa bo po vsej verjetnosti obravnavana tudi najutrajšnih pogovorih v Londonu med Britnorn ameriškim predstavnikom za trgovino Mickeyjem Kantorjem. V Bruslju imajo Kantorja za glavnega krivca v tej krizi, ker se je pretekli četrtek odločil objaviti dogovor, po katerem naj bi ameriški in nemski telekomunikacijski dobavitelji zanemarili obojestranske in nasprotnne sankcije. Evropska komisija meni, da dogovor krši skupno trgovinsko politiko Evropske skupnosti. (Reuter)

Zaradi krize zapirajo koksarne

ESSEN - Največji nemški lastnik premogovnikov antracita Ruhrkohle je v torek objavil, da bodo konec oktobra v koksarni v Hasslu zaradi krize v jeklarstvu zaprli šest peci za koks. Uprava je sporočila, da je nadzorni odbor sklenil zapreti obrat v Gelsenkirchenu, kar bo pomenilo, da bi zmanjšali število delavcev s sedanjih 660 na 440. Kriza v nemški jeklarski industriji se nadaljuje z enako intenzivnostjo in je neposredno prizadela dobavke koksne družbe Ruhrkohle zahodnonemški jeklarski industriji. Hasselska koksarna ima trenutno zmogljivost šeststo tisoč ton. Zaradi jeklarske krize bo moral Ruhrkohle konec meseca zapreti koksarno Zollverein in Essnu. (Reuter)

Menjava kadrov v EBRD

LONDON - Skupina direktorjev Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) zeli preložiti sporno odločitev o imenovanju novega namestnika prvega človeka banke. Skupina sedmih najbolj razvitih industrijskih držav (G-7), ki so tudi glavne delničarke, je za drugega človeka EBRD predlagala Američana nemškega porekla Ernesta Sterna, enega direktorjev Svetovne banke. Skupina devetih direktorjev zeli preložiti kakršne koli spremembe na vrhu, dokler ne bo opravljena revizija banke, ki naj bi bila končana do 15. julija. Sternovo imenovanje bi precej pristiglo peruti predsedniku EBRD Jacquesu Attaliju, prihranilo pa bi mu pomanjkanje, da bi moral oditi, ker ves svet nasprotuje njegovi razpisnosti. Zaradi tega pretresa na vrhu pa utegne izgubiti službo tudi ugledni American Ron Freeman, sedanji človek številka dve v EBRD. Nacrt o novem imenovanju so sprožile nekatere evropske države, ki niso članice G-7, in zdi se, da je med delničarkami povzročil prepir o tem, ali naj Attali ostane ali gre. (Reuter)

EVROPA / KONKURENCA V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI

Porazena matra

Evropsko razsodišče je zavrnilo pritožbo Francozov

LUXEMBURG - V torek je francoska tovarna, ki proizvaja automobile in letala Matra, izgubila dolgotrajen sodni proces zoper veliko pomoč, ki jo je ES odobrila konkurenčnemu podjetju, ki sta ga skupaj ustanovila Ford in Volkswagen. Evropsko razsodišče je zavrnilo pritožbo Matre zoper odločitev Evropske komisije sredi leta 1991, po kateri naj bi lisbonska vlada dala 547 milijonov evrov (656 milijonov dolarjev) mešanemu podjetju Ford/VW v Setubalu (južno od Lisbone). Ne da bi se sodišče spuscalo v samo odločitev, je razsodilo, da je komisija ravnala

pravilno ter da je vsa sredstva odobrila v skladu s pravili Evropske skupnosti o državni pomoči, so povedali sodni predstavniki. Približno tri četrtine te vsote predstavlja denar, ki ga je Portugalska dobila od Evropske komisije iz sklada ES za razvoj.

Vodilna evropska proizvajalca avtomobilov Volkswagen in Ford, ki je tretji po vrsti, delata skupaj pri zasnovi komfortnega družinskega tovornega vozila, ki bo predstavljalo konkurenco Matrinemu modelu Espace, ki ga ta prodaja pod Renaultovo znamko. To tovrno vozilo (z njim se

lahko pelje do sedem potnikov) z luksuznimi sedezi, ki jih je mogoče preklopiti in tako pridobiti velik prtljažni prostor, naj bi postalo eno najbolj prodajanih na avtomobilskem tržišču.

Matra nastopa na evropskem tržišču tudi z znamkama Chrysler Voyager in Mitsubishi Space Wagon, izdelala je 67.000 od približno 100.000 teh vozil, ki so jih prodali v Evropi leta 1992. Ford in Volkswagen pa naj bi na leto proizvedla okrog 180.000 vozil, kakor hitro bo začel v celoti delovati obrat v Setubalu, kar naj bi se zgodilo leta 1995. K temu

roku jih namreč zavezuje sporazum z Evropsko komisijo. Od Evropskega razsodišča je Matra prav tako zahtevala, naj izhaja iz odločitev Evropske komisije, ki se nanasa na dogovor o pravih konkurence ES pri ustanavljanju novih podjetij, vendar sodišče o tem zaenkrat ne bo razpravljalo. Matra dokazuje, da je bila povezava med koncernoma Ford in Volkswagen nujna le zato, da bi osvojili tržno niso tam, kjer se bo tržišče okrepilo, od cesar kupci ne bodo imeli nicesar, hkrati pa utegne ta povezava zmanjšati konkurenčnost nasploh. (Reuter)

AVSTRALIJA / GOSPODARSKA RAST

Nujne spremembe

Reforme naj bi Avstralijo pripravile na mednarodno konkurenco

SYDNEY - Kljub skromnemu povečanju gospodarske rasti v letošnjem letu gospodarstveniki opozarjajo na globoke strukturne reforme, ki bodo zavrle ozdravitev gospodarstva in za nekaj časa tudi njegovo rast. Reforme, ki so se začele leta 1983 z drsčim teca- jem avstralskega dolarja in se razmaknile v poznih 80. letih, se ne bodo tako kmalu prinesle sadu - namreč konkurenčnejše gospodarstvo. Gospodarstveniki dodajajo, da je visoka stopnja brezposelnosti ob nizkih cenah blaga precej tesen okvir za nadaljnje reforme. »Velike zamisli, ki so jih objavili v začetku 80. let, so imele velik vpliv na gospodarska gibanja, predvsem pa so

avstralsko gospodarstvo usmerile v mednarodne tokove.

Vendar je treba opraviti še veliko dela,« je izjavila ekonomistka Ivana Bottini iz avstralske Citibanke. Veliko število reform, ki so bile ključne za gospodarsko politiko premiera Paula Keatinga, naj bi Avstralijo pripravilo na mednarodno konkurenčnost, zlasti v Aziji, kjer gospodarstvo zaradi nizke cene delovne sile pomeni veliko grožnjo za trgovino. Dajate na nekatere uvozne izdelke bodo do leta 2000 zmanjšali na pet odstotkov, podjetja iz primarne industrije si prizadevajo, da bi surovinam dodala vrednost, privatizacija pa nenehno narasča. Keating je v torek izjavil, da se bo morala vladna politika še naprej prilagajati spremembam v industriji. »Tako kot morajo biti posamezna podjetja skrajno občutljiva ob spremembi povpraševanja, tako mora biti tudi politika nanje občutljiva in predvsem ustrezna,« je izjavil Keating v Camberri. »Možnosti za uspeh niso bile nikoli boljše. Nasi proizvodni stroški in tečaj so zelo konkurenčni,« je se dodal.

Reforme kljub vsemu ze prinasajo sadove. Izvoz je narasel po povprečni letni stopnji 16,9 odstotka med leti 1985/86 in 1991/92. Inflacija je na najnižji stopnji v zgodovini in letna rast je razmeroma krepka

z 2,5 odstotka. Vendar pa gospodarstveniki opozarjajo, da je treba storiti veliko več, da bi takšno rast ohranili ter hkrati zmanjšali avstralsko visoko stopnjo brezposelnosti, ki zdaj znaša 10,7 odstotka. Rob Henderson, vodilni ekonomist pri Dresdner International (Avstralija) Ltd je izjavil, da bo največji izziv za Avstralijo v naslednjih sedmih letih deregulacija tržišca delovne sile. »Če se nam ne bo posrečilo utrditi tržišca delovne sile v naslednjih petih letih, bomo naleteli na ovire prav tu,« je dejal. Keatingova vlada se zdaj ukvarja z amandmaji na avstralski odlok o odnosih v industriji, za katerega analitiki pričakujejo, da bo ne-

koliko razrahljal sindikalne povezave delavcev in okrepil pogajalske pozicije korporacij. Druga večja težava, ki se kaže na obzorju in bi utegnla pomeniti oviro za večjo gospodarsko rast, je avstralska velika odvisnost od blaga. Blagovni izvoz znaša kar dve tretjini celotnega avstralskega izvoza.

Vsakih deset odstotkov znižanja blagovnih cen odvzame 3,3 milijarde dolarjev nacionalnemu prihodku. Čeprav nekateri kmetijski pridelki že dolgo časa niso več glavni izvozni artikli, analitiki vidijo malo možnosti v preusmeritvi Avstralije v predvsem industrijsko gospodarstvo. (Jason Szep / Reuter)

LUXEMBURG / PRIPRAVLJENI SO NA MONETARNO UNIJO

Država, ki nima skrbi s proračunom

LUKSEMBURG - Luksemburg, edina država Evropske skupnosti, ki je že pripravljena na monetarno unijo, upa, da se bo ES strogo ravnala po načelih »gospodarske konvergenca«, katerih cilj je vzpostavitev skupne valute konec tega stoletja. »Preprican sem, da je treba te kriterije izvajati in uresničiti. Upam tudi, da bodo po nekaj letih tudi druge države članice sposobne priti do ravni, ki smo jo zdaj dosegli mi,« je v ponedeljek v intervjuju izjavil ministrski predsednik Jacques Santer. Lu-

ksemburg, po mnenju številnih banknikov raj Evropske skupnosti, ima zanemarljiv proračunski primanjkljaj, skoraj nobene dolga in nizko inflacijo. Svojo denarno politiko izvaja zelo strogo, v povezavi s svojo monetarno partnerico Belgijo.

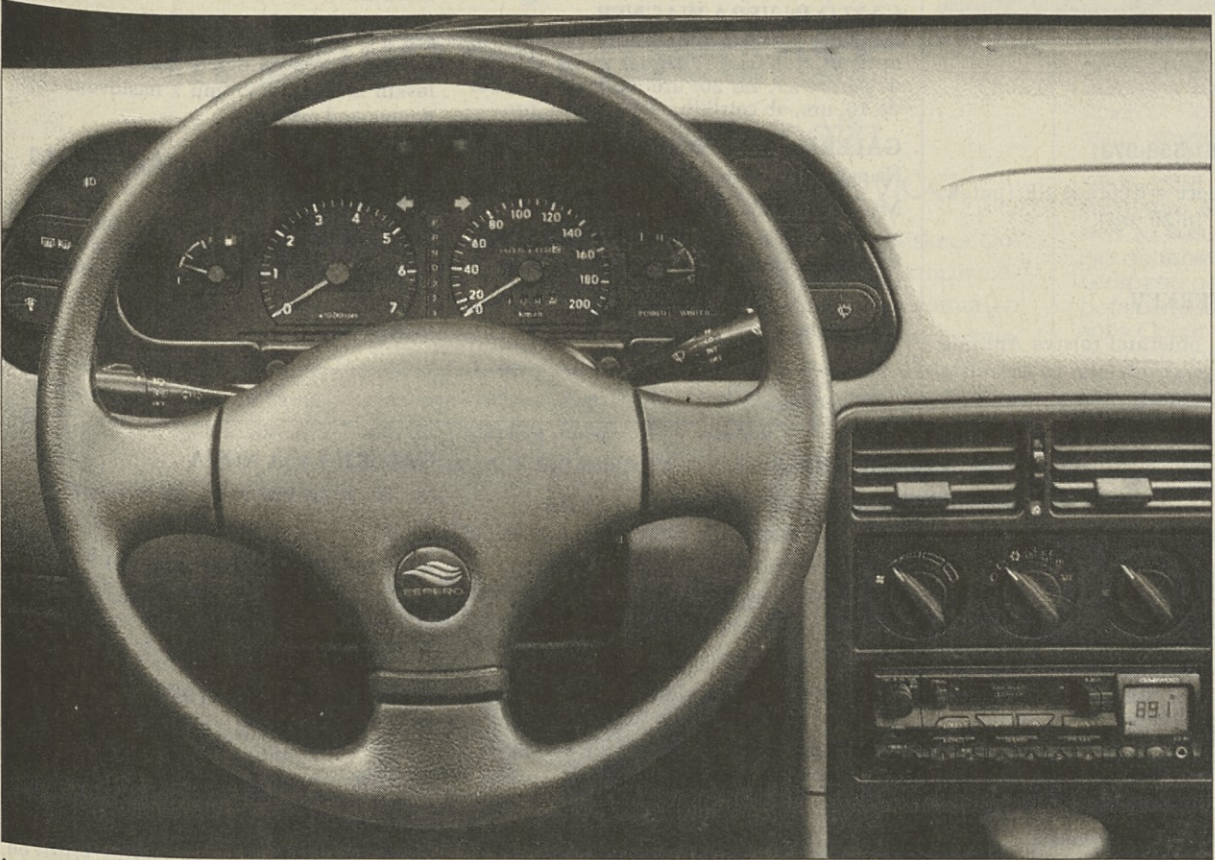
Santer je tudi povedal, da je prav monetarna povezava z Belgijo, v kateri sta obe valuti enakovredni, pokazala, kako pomembno je bilo ustvariti gospodarsko politiko konvergenca, ki naj bi pripeljala do skupne valute. Belgija ima velike

proračunske težave in probleme z dolgovi. Vendar pa sta njena strogost pri proračunski porabi, odločitev o prepušči najemanja novih kreditov, nizka inflacija in stroga denarna politika v skladu z Luksemburgom, je izjavil Santer. Se pred desetletjem sta bili obe državi v sporu, ko je Belgija devalvirala svoj frank, od takrat naprej pa so njuni odnosi dobri. Paradoksalno je, da bi tesnejša gospodarska in monetarna unija Evropske skupnosti, kakršna izhaja iz Maastrichtskega sporazuma,

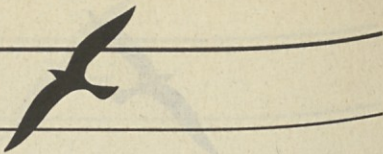
razrahljala vezi med obema državama. Santer je izjavil, da bi monetarna unija Luksemburgu omogočila monetarno suverenost, saj bi v državi lahko delovala neodvisna centralna banka. Zakonski okvir, ki bo omogočil več neodvisnosti luksemburškemu monetarnemu institutu, bo kmalu predložen. Belgija in Luksemburg sicer že razmišljata o »ločitvi«, vendar je ta se daleč, njuna povezava pa bo trajala najmanj do leta 2002.

Santer je tudi izrazil željo, da bi vrh Evropske

skupnosti, ki bo v Kopenhagnu prihodnji ponedeljek in torek, obravnaval gospodarska in socialna vprašanja, ki jih je povzročila recesija. Slišati je bilo govorice, da utegne recesija v gospodarstvu držav članic Evropske skupnosti pripeljati do revizije ciljev monetarne enotnosti, ki od držav članic zahtevajo zmanjšanje proračunskega primanjkljaja na največ tri odstotke bruto domačega proizvoda (-BDP) in zmanjšanje deleža javnega dolga v BDP. (Jane Morrison / Reuter)

Matra je postopek proti komisiji Evropske skupnosti sprožila zaradi njene pomoči konkurenčnim proizvajalcem

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
OB LETU OSOREJ (cetrtek, 24. 6. ob 21. uri, Stihova dvorana). Zadnja predstava v sezoni. Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrlih in Ivo Ban.

DRAMA SNG (061/221-511)
MOLIEREFEST- od ponedeljka, 14., do petka, 18. 6.

PROGRAM:
AMFITRION (danes, 16. 6. ob 20. uri, v Mestnem gledališču ljubljanskem). Produkcija MGL. Za abonma Sreda in izven.
GEORGES DANDIN ali KAZNOVANI SOPROG (cetrtek, 17. 6. ob 19.30. uri, v Sentjaskobskem gledališču. PREDPREMIERA). Produkcija SG. Režija in koreografija: Janez Mejač, scena Meta Hocevar, pesmi Miroslav Kosuta; igrajo: Sasa Klancnik, Ksenija Hlebec, Tone Bertonec, Lili Bacar-Kermavner in drugi.

TARTIF (cetrtek, 17.6. ob 21.00 uri, v Slovenskem mladinskem gledališču). Produkcija SMG. Zadnja ponovitev predstave v tej sezoni!

LA MALADE, IMAGINE (petek, 18. 6. ob 20.30 uri, v Drami SNG Ljubljana). Produkcija Theatre Cartoon sardines, Marseille. Vstopnice so naprodaj pri blagajnah gledališč, kjer bodo posamezne predstave.

OPERA (061/331-945)
NETOPIR (sobota, 19. 6. ob 19. uri). Za izven. Nadomestna predstava za odpadlo predstavo 12. 6. Nekaj vstopnic je se v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (061/210-852)
NADOMESTNA PREDSTAVA za odpovedano predstavo KLINIKA TIVOLI, dne 10. 6. ob 22. uri je danes 16. 6. ob 22. uri. Večja iste vstopnice.

J. B. P. Moliere: AMFITRION (cetrtek, 17.6. ob 10.30 - Zaključena za solo; ob 19.30 - za abonma Red B in za izven).
L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d.o.o. (cetrtek, 17.6. in petek, 18.6. ob 22. uri). Za izven (konto).V petek, 18.6.,veljajo vstopnice odpovedane predstave dne 28. maja.

G. Tabor: GOLDBERGOVE VARIACIJE (petek, 18.6. ob 19.30). Za abonma Petek in izven. Zadnja ponovitev v sezoni! Predstava KLINIKA TIVOLI d.o.o. bo v sredo, 23. junija ob 21. uri v ARBORETUMU (Volčji potok). Vstopnice so že v prodaji v PIC MGL!

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

gostuje na festivalu MILANO OLTRE (danes, 16.6. s Seherezad Iva Svetine - Dramski observatorij Zenit).

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Anton Novačan: HERMAN CELJSKI (cetrtek, 17. 6. ob 21. uri PREMIERA na Celjskem gradu; petek, 18.6. ob 21.00 - za abonma Premiera in izven. RAZPRODANO. Ponovitve do 6. 7. vedno ob 21. uri). Za izven. V avtenticnem prostoru pod Friderikovim

stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in ponovno odigrala začetek svojega konca...

Režija: Franci Krizaj, dramaturga: Aleksandra Rekar, Marijan Pušavec, scenografija: Meta Hocevar, kostumografija: Alenka Bartl, oblikovalec mask: Stefan Marflak, koreografija: Lojzka Zerdin, v naslovni vlogi Janez Bermez.

SPITALSKA KAPELICA NA SLOMSKOVEM TRGU/Oder Herberta Grüna

Damir Zlatar-Frey: KRI IN KOSUTE (sobota, 19. in nedelja, 20. 6. ob 21. uri).

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ (064-222-681)

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (danes, 16. 6. ob 16. uri za Učni center TO in ob 20. uri za izven).

Henrik Ibsen: NORA (cetrtek, 17.6. ob 15. in ob 20. uri). Zaključena za SUASC Ljubljana in zvečer za izven.

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (sobota, 19. 6. ob 20.30). Gostovanje v SKOCIJANU (Letno gledališče).

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

Letna produkcija plesnega studia LAT: IGRAMO SE PLES (v cetrtek, 17. 6. ob 19.30 uri). Mentor in koreograf: Lilijana Santic Ujcić.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)

gostuje na festivalu MILANO OLTRE z Don Juanom v režiji Paola Magellija danes, 16.6. in jutri, 17. 6. ob 21. uri in s Carmen v režiji Tomaza Pandurja v nedeljo, 20. in v ponedeljek, 21. 6. ob 21. uri - PICCOLO TEATRO.

KAZINSKA DVORANA

V nedeljo, 20. 6. ob 11. uri - Matineja in tiskovna konferenca pred premiero opere CAVALLERIA RUSTICANA in I PAGLIACCI z izvajalci in moderatorko dr. Manico Spendalovo. Vstop prost.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE/PARK PRED GRADOM KROMBERK

TICO-TICO BAR, strupena komedija o lovu za denarjem in ljubeznijo (petek, 18.6. za red PREMIERA in za izven, nedelja, 20.6. ob 21.30 za izven). Po Goldoniju in Fassbinderju priredila Vito Tauber in Srečko Fiser. Igrajo: Ivo Barišić, Rastko Krosl, Dare Valić k.g., Stane Leban, Iztok Mlakar, Jurij Souček k.g., Teja Glazar, Alenka Vidrih in Mira Lampe-Vujić.

BLOOMSDAY LETOS TUDI V TRSTU - V GLEDALIŠČU MIELA

Na današnji dan v Dublinu, pa tudi drugje, praznujejo Bloomsday, ki je seveda posvečen velikemu irskemu piscu Jamesu Joyceju. Zgodba Mr. Blooma iz romana Odisej je namreč močno zaznamovana s 16. junijem. Letos se Trst prvič priključuje praznovanju z večerom irske glasbe, ki jo bo izvajala skupina »The Birkin Tree« (na sliki). Začetek ob 21. uri.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do petka, 18. 6. si lahko ogledate film režiserja Marca Ferreria MESO/LA CARNE (ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

PREDSTAVITEV NAJNOVEJSIH DEL SLOVENSKIH AVTORJEV (danes, 16. 6. ob 11. uri, dvorana E1). Cankarjeva zalozba bo predstavila dela Iztoka Osojnika, Igorja Likarja, Vinka Möderndorferja, Denisa Poniza in Dragotina Cvetka.

HALA TIVOLI

Koncert skupine FAITH NO MORE, predskupina CATHEDRAL (danes, 16. 6. ob 20. uri). Organizacija SKUC, Kersnikova 4. Ob 22. uri v K4 pokoncertna veselica.

KRIZANKE

Prireditve POZDRAV POLETJU s podelitvijo

ZUPANCICEVIH NAGRAD za kulturo za leto 1993 bo v nedeljo, 20. junija ob 21. 30 uri. Vstopnice lahko kupite pri blagajni Festivala Ljubljana.

GALERIJA CENETA STUPARJA, Črnuce, Dunajska 405

Večer poezije DARJE MOZETIC-KRAVANJA (cetrtek, 17.6. ob 20. uri) ob razstavljenih slikah akademske slikarke ALENKE GERLOVIC. Pesmi iz zbirke Ugrabljeno jutro bo recitala igralka Jerica Mrzel. Nastopil bo duo Tomaž Lorenz-violina, Jerko Novak-kitara.

KMETSKI DOM BERICEVO

ZIVELO ŽIVLJENJE LUKA D. - Polde Bibić (petek, 18.6. ob 21. uri).

TURJASKI GRAD

PROSLAVA OB 400-LETNICI ZMAGE NAD TURKI (sobota, 19.6. ob 17. uri). Slavnostni govornik g. Janez Jansa, min. za obrambo RS.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Jutri, 17. t. m., ob 12. uri bo v fojerju gledališča predstavitev gledališke sezone 1993/94.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Koncert Orkestra slovenske policije (danes, 16.6. ob 20. uri, Gallusova dvorana).

Koncert orkestra slovenske Filharmonije (petek, 18.6. ob 19.30, Gallusova dvorana). Za modri abonma II.

SLOVENSKA FILHARMONIJA/VELIKI DVORANA

Koncert KVARTET TARTINI (danes, 16.6. ob 20. uri).

16.6. ob 20. uri).

TDS SIVKA (061/558-973)

Zaključni koncert v dvorani SF (petek, 18.6. ob 16., 18. in 20. uri).

KOPER

STOLNICA CERKEV

Koncert ob 350. obletnici rojstva Antonia Tarsle, koprškega skladatelja in organista (petek, 18. 6. ob 20. uri).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

Danes, 16. t. m., ob 21. uri TRIESTEBLOOMSDAY. Celovečerni koncert irske glasbe s skupino The Birkin Tree in časami piva v pocastitev Jamesa Joycea.

STOLNICA SV. JUSTA

V petek, 18. t. m., ob 20.30 koncert zbora »The Saint Thomas Choir« iz New Yorka, pod vodstvom Gerre Hancocka. Koncert sta organizirala Cappella Civica in trzaska občina v sodelovanju z Musart International iz Graca.

OPCINE (Trst)

PROSVETNI DOM

V petek, 18. t. m. koncert MePZ Primorec-Tabor pod vodstvom Matjaža Ščka. Povezujeta Alda Sosic in Danjel Malalan, vezna beseda Marij Cuk.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V petek, 18. t. m. koncert Giannija Morandija. V ponedeljek, 28. junija koncert Zucchera. Predprodaja vstopnic je že v teku v Pasazi Protti.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

AGENCIJA REMBRANDT/CEKINOV GRAD

Do 30. junija si lahko ogledate razstavo slikarja MARJANA GUMILARJA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40
Otvoritev razstave skulptur MILENE BRANISELJ in razstave grafik MILENE GREGORCIC (cetrtek, 17. 6. ob 18. uri). Umetnici bosta predstavila Polona Skodic in Brane Kovc.

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo
Na ogled je razstava slik NATASE RIBIC z naslovom The War and the Distance.

LJUBLJANSKI GRAD

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

GALERIJA INSULA (Dvorni trg)
Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOCBEKA.

GALERIJA LALA (Zidovska 5)
Otvoritev razstave slik trzaskga slikarja in grafika ALDA FAMAJA (ponedeljek, 21. 6. ob 19.30). Slikarja bosta predstavila prof. Janez Mesesnel, umetniški kritik in dr. Laura Safred (Italija), umetnostna kritičarka in avtorica slikarjeve monografije, ki je pravkar izšla v Trstu.

GALERIJA ICPE
Do konca junija so na ogled dela akademskega slikarja STEFANA MARFLAKA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7 (061/213-566)
Do 24. junija je na ogled razstava slikarja ZDENKA HUJZANA.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je razstava risb, slik in grafik SAMUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA

Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANISELJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALE

Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA Slikovne predloge za freske.

GALERIJA GEMA, Gornji trg 24

Otvoritev razstave ARHITEKTURNE RISBE - DEKORATIVNI ELEMENTI iz arhiva Studia Jannone, Milano (cetrtek, 17.6. ob 18. uri). Razstava bo na ogled do 8. julija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE/CEKINOV GRAD

Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva. Zaradi zanimanja do konca junija podaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU v SLOVENIJI.

GALERIJA SKUC

Do 20. junija je na ogled razstava zagrebskega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

ART GALLERY

Jutri, 17. t. m., ob 17.30 otvoritev razstave ArtEstate '93 - 1. Dezelne razstave slikarstva, skulpture in grafike. Razstavljali bodo Franc Batich, Luciana Costa, Bogomila Doljak, Mina Germek, Flavio Girolomini, Barbara Lus, Adriano Janezic, Flavio Riz, Rossdear, Lusa Squazzi, Diego Valentinuzzi.

RAZSTAVNA DVORANA LETOVISARSKE USTANOVE (UL. S. Nicolò 20)

Do 19. t. m. je na ogled skupinska razstava Združenja Studio 25.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 31/nadstr.

Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvečena mladim z naslovom »Spazio giovani«.

MUZEJ ZIDOVSKO SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik : ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob cetrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko letovišarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

KOROŠKA

CELOVEC

KOROSKA DEZELNA GALERIJA

Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Zigaina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30
Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere-re« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA H-PUNKT (Sallmstr. 4)

Do 19. t.m. bo na ogled razstava »Zeichen« Martine Funder.

VODNIKOVA DOMACIJA

Do 29. junija je na ogled razstava slikarja PAVLETA SEDEJA, slikarja, ki sodi med izrazite predstavnike tako imenovane Zirovske slikarske sole, ki se je v samorastniškem in naivnem slikarstvu uveljavila ob koncu petdesetih let...

V cetrtek, 17. junija ob 20. uri ZAKLJUČNA SLOVESNOST za udeležence projekta Kulturni vikend otrok iz BiH.

ZEMLJEPISNI MUZEJ SLOVENIJE (Trg fran. revolucije 7)
Do 31. 8. razstava KARTA SVETA V OTROSKIH OCEH. Na ogled so risbice učencev, ki so se odzvali na natečaj Mednarodne kartografske zveze (ICA) in UNICEF.

GALERIJA PIC LEK
Razstava akvarelov in pastelov MOJCE PLESTENJAK BAHAR do 16. julija.

RAŠICA

TRUBARJEVA DOMACIJA

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

MARIBOR

RAZSTAVISCE PEDAGOSKE FAKULTETE
Na ogled je razstava risb BOJANA GOLIIJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...
NOVINARSKI KLUB
Na ogled je razstava risb TAMARE SEVCNIKAR.

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE MARIBOR

Do 15. septembra je na ogled razstava SKUPNO UMETNISKIM DRUŠTVOM JOZE HERMANO KONOVNO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

SALON ROTOVZ
Na ogled je razstava vzhodno in zahodnonemške fotografije POROCILA O STANJU (1950-1990).

NOVA GORICA

POKRAJINSKI MUZEJ
Na ogled je razstava slik MIRANA CENCICA.
ZAVAROVALNICA TRIGLAV - Likovna vitrina
Na ogled je razstava slik JANEZA ZALAZNIKA.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Do 24. junija je na ogled 6. klubska razstava fotografij in barvnih diapozitivov.

VELENJE

GALERIJA VELENJE

Otvoritev razstave fotografij LOJZETA OJSTERSKA (petek, 18.6. ob 20. uri).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH

Operna sezona in Baleti 1992/93

V petek, 18. junija , ob 21.00 prične Mednarodni festival operete z otvoritvenim koncertom »Musical Gala« v dvorani Tripcovich, ki se bo nadaljeval do 26. junija s premiero musicala »Cabaret«. Na sporedu bodo skladbe Gershwna, Schönberga, Webberja in Bernstein. Solisti Laura Cherici in Massimo Crispi. Dirigent Giuseppe Grazioli. Predstavila bo Paola Tedesco.

Abonenti gledališča Verdi in Rossetti imajo poseben popust za vseh šest predstav. Prodaja in rezervacija pri blagajni dvorane Tripcovich. Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«, ki se bodo odvijale v gledališču Rossetti. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

POLETNI KONCERTI

V okviru Festivala operete se bodo od 21. do 28. t. m. odvijali »Poletni koncerti«. Prodaja vstopnic je že v teku pri blagajni dvorane Tripcovich.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

V ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 bo v okviru Festivala operete klavirski recital Daniele Cetković in Giuseppeja Bruna.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V soboto, 19. t. m., ob 20.30 balet »Trieste danza«, ki ga je pripravilo gledališče Verdi v sodelovanju z gledališčem Rossetti. Na spo-

redu bodo baleti »Ma mére l'oye« - Ravel, »Boutique Fantastique« - Respighi in »Boloro« - Ravel. Koreografija Giuliana Barabassi, maitre de balet Marc Renouard. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich in od 19.30 dalje pri blagajni gledališča Rossetti pred predstavo.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. in 9., bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max Renè. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

KOROŠKA

BELJAK

KONGRESNA HISA

V soboto, 19. t. m., ob 21. uri »Pohujšanje po Cankarju«. Nastopa Mladinsko gledališče iz Ljubljane. Režija Martin Kušej.

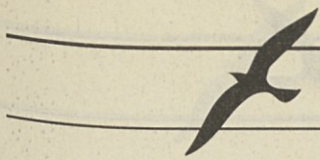
ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (062/26-748)

Jana Synkova:

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.30	Batman, 23. del ameriške nanizanke
10.55	Videospon, ponovitev
11.35	Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo, VPS 1135
12.05	Kronika, ponovitev 9/12 dela kanadske dokumentarne serije, VPS 1205
12.30	Na poti z dr. Stinglom, nemška dok. serija 7/12, VPS 1230
13.00	Poročila
13.15	Molierefest - kultura in gospodarstvo z roko v roki, reportaža
15.30	Trije semestri, ponovitev 4. zadnjega dela švedske nadaljevanke, VPS 1530
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
18.45	Besede, besede, besede, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarišče
20.40	In memoriam: Ivan Potrč, VPS 2035
22.15	Rdeče klasje, slovenski film
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
22.50	Sova
22.50	V sportnem duhu, 11/15 del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2245
23.15	Tajni uslužbenec, 3. zadnji del angleške nadaljevanke, VPS 2310

SLOVENIJA 2

14.30	Video strani
15.00	Gore in ljudje, ponovitev
16.00	Omizje, ponovitev
17.15	Sova, ponovitev
17.15	'Alo! Alo!', 15/18 del angleške humoristične nanizanke
17.50	Tajni uslužbenec, angleška nadaljevanke 2/3
18.45	Analitična mehanika, 19/52 del ameriške izobraževalne serije
19.30	Dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Sportna sredo
20.10	Košarka NBA: Phoenix Suns-Chicago Bulls, posnetek
21.05	Leon Stukelj, legenda gimnastike
21.30	Opus
23.00	O zaključku koncertne sezone in o koordinaciji glasbenih prireditev v Sloveniji. Izživ za pogovor bodo kratka javljanja dopisnikov iz Pariza, Londona in Dunaja, ki bodo povedali, kako tam načrtujejo koncertno sezono. Lepo nagrado za gledalce prispeva tokrat zdravilišče Atomske toplice za tistega, ki bo pravilno odgovoril na zastavljeno vprašanje...
23.00	Video strani

KANAL A

09.15	MCM
11.00	Vesna, ponovitev slovenskega cb filma, 1953
12.45	MCM
17.45	Drugacen svet, ponovitev 182. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Male zivali
20.15	Porocila
20.30	Blagovno denarna loterija KK Miklavž
20.40	Med dvema ognjema, soocenje v studiu
21.40	Elizije, oddaja o duhovnosti
22.10	Rock starine, 19. oddaja
22.40	Pet minut za kulturo
23.00	Drugacen svet, 183. del ameriške nadaljevanke
23.45	A - Shop
00.00	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Studio 2 mladi
-------	----------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Il figlio di Aquila Nera (pust., '68), vmes (11.00) dnevnik
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Maschere e pugnali (krim., ZDA '46)
15.50	Film: Piccoli gangsters (glas., VB '76)
17.45	Italijanske kronike
18.00	Dnevnik 1
18.15	Danes v Parlamentu
18.20	Kviz: Patente da campioni (vodi D. Mura)
18.50	Creare immagine
19.50	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik 1 in sport
20.40	Variete: TV ciak 93 - Noc TV oskarjev
23.00	Dnevnik 1
23.05	Dentro la notizia
23.15	Sportna sredo
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

7.00	Otroski variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Donne sole
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Nan.: Una famiglia come tante
13.00	Dnevnik in gospodarstvo, Motorji in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Dalla finestra (dram., ZDA '90)
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Venteventi
20.40	Nan.: Scoop - Fattore umano (i. M. Placido, J. Savage, 1. del)
22.30	Aktualno: Mixer, 23.15 Pegaz
23.55	Nocni dnevnik

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete
10.30	Dok., 11.30 Evropa
12.00	Dnevnik ob 12-ih
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Bellitalia, Drobci
15.45	Samo za sport
17.20	Derby in dok. Otok igvane - Ledeniki
18.40	Vreme in sport
18.45	Variete: Ma de che, ahò (i. C. Guzzanti)
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Film: Totò, Vittorio e la dottoressa (It. '57)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Soledad, (9.30) vesti
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti, 14.00 nad. Sentieri, 15.05 Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, Lu lei l'altro, 17.00 La verità
17.30	Vesti, nato rubrika o lepoti ter nad. Grecia
18.20	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG4 vest
19.30	Nad.: Micaela, 20.30 Milagros
22.30	Film: Così è la vita (kom., ZDA '86), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Onora il padre (dram., '85)
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, Arca di Noè
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Variete: Canzoni spericolate
22.35	Aktualno: 5 delitti imperfetti
23.20	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteja: Non è la Rai, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Jump Street
17.05	Variete: Twin Clips
17.30	Nan.: Adam 12, 18.05 Poliziotto a 4 zampe, 18.30 Baywatch, vmes (17.55) Studio sport
19.30	Variete: Karaoke
20.00	Nan.: Beverly Hills - Esame a rischio (i. S. Doherty)
20.30	Nogomet: Avstralijska-Milan (prijateljska)
0.30	Odprti studio, sport

TELE 4

Lastne oddaje:
13.30 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Crime Story, am. tv nanizanka
13.50	Gospa je konformistka, angl. glasbena komedija
15.25	Accordi, 11. oddaja
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
17.00	Fantazoo, risanke
17.00	Severovzhod, tv magazin
18.00	Studio 2 mladi
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Crime Story, am. tv nanizanka
20.15	Nocni sodnik, ameriška tv nanizanka
21.20	Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
21.45	TV dnevnik
21.55	Arhitektovi nasveti
22.30	Neka druga obala, angleška kom., igrajo: R. Beatty, Stanley Holloway, Režija: C. Crichton
23.45	Nocni sodnik, tv nan.

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Papirnati mesec, pon. ameriškega filma
13.35	Doktor Doogie Howser
14.00	Waltonovi: Jason isče svoj pot
14.45	Družina Meier
15.05	Ewoki
15.50	Zlati dez, 4. del danske serije
16.20	Nekoc je bilo, zvezdniki pripovedujejo
16.30	Otroci se pogovarjajo z znanimi ljudmi
17.00	Mini cas v sliki
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor Trapper John
19.22	Znanost
20.15	Ko bi bil vsak dan nedelja, nemski film
21.50	Pogledi od strani
22.00	Tekmeca: Kupcije z Napoleonom
22.50	Eden bo umrl, tv igra
00.40	Porocila
	Tisoc mojstrov

Avstrija 2

17.00	Poklicne slike: Urar
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Alf: Na lovu za zakladom
18.30	To ni mogoče, nori show
19.00	Regionalna porocila
19.30	Cas v sliki/vreme
20.15	Ybbside, 1993, vrhunci kabaretnega festivala
21.00	Priy Ars Electronica Gala, prenos podelitve zlate Nike 93
22.30	Sportna napoved
22.50	Eleni, ameriški film, 1985, režija: Peter Yates
00.40	Okoli polnoči
01.15	Porocila
	Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaska
	Porocila
	Zgodbe iz Monticella, 149. del
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.15	Ameriška anglescina, 34. lekcija
11.30	Tom in Jerry kot otroka, 12. del risane nanizanke
12.00	Porocila
	Ko se svet vrti, 149. del ameriške nadaljevanke
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.50	Iskanje Salome, ponovitev 4/6 dela sv./nemske nadaljev.
16.00	Porocila
16.05	Ucimo se o Hrvaski
16.35	Postni rop, 3/4 del mladinske nanizanke
18.00	Porocila
18.05	Moja knjiga o dzungli, 20/27 del nemske pzn serije
18.35	Santa Barbara, 431. del
19.30	Dnevnik 1
20.05	Nepoboljšljiva optimista, irski film
21.45	V obnovi Hrvaske
22.35	Dnevnik
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.45	Video strani
17.00	TV kolebar
17.10	Svet se vrti
17.55	Vrtinica in sakal, ameriški film, ponovitev
19.30	Dnevnik 1
19.55	Sport
20.00	Duhoviti dvorec, 5/6 del humoristične nanizanke
20.30	National Geographic, 3/6 del dokumentarne serije
22.00	Mediterranske igre: Otovritvena slovesnost, prenos
23.00	Horoskop

Madžarska

05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan, informativni spored
09.00	Ameriške kronike, serija Marka Frosta
10.00	Ambasadorkin moz, 4. del francoske nadaljevanke
11.00	Igra
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Videospoti
16.45	Literarna igra
17.30	Teden knjige
18.15	Svet denarja
18.45	Vecerna pravljica
19.00	Za boljši jezik
20.00	Dnevnik, telesport
20.40	Ferenc Erkel, 2. del dok. programa ob 100-letnici skladateljeve smrti
21.05	Boccaccio '70, serija

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.40

Strasti ljubezni in povožen idealist

Po romanu Ivana Potrča Na kmetih film Rdeče klasje režiserja Živojina Pavloviča

Ob smrti slovanskega pisatelja Ivana Potrča (1913 - 1993) je v njegov spomin slovenska televizija uvrstila na spored film Rdeče klasje, ki je leta 1970 nastal po njegovem romanu Na kmetih (1954).

Povojni »partizan«
Strafela spodrine z grunta svaka
Južeka, ponizuje njegovo
mater in z njekdanjim ver-
mansafovcom zganja »socia-
listično«, »ljudsko«
oblast v vasi. Južek se pred nasilnim
zajedalcem umakne in se to-
lazi v ljubezenskih strasteh
pri Toplekah. Ko ga Strafela
javno poniza, čes »tudi ti s
svojim haremom, s vojo ba-
bjo kampanjo, si zrel za za-

drugo», izgine v noč in zada-
vi staro Toplecko. Motivacija
njegovega moralnega propa-
da je tako socialna kot na-
gonska, hkrati pa nad njim
visi preklestvo zemlje in
usodnost slepega erosa.

Režiser in hkrati scenarist

Živojin Pavlović si je sam

izbral motiv nagonskega clo-
veka v slovenski književnosti.
Potrčevo problematiko
slovenske vasi in združnis-
tva v povojnem obdobju je
vzel predvsem za ozadje zgo-
dbe o propadem idealistu,
ki svojo bolečino ob izgublje-
nem gruntu utaplja in utopi
v ljubezenskih strasteh. Juže-
kov propad, tako socialni kot
moralni, pa lahko danes ra-
zumemo ne samo kot osebno
tragedijo posameznika, tem-
več kot simbol nekega casa
in dogajanja.

Igrajo: Majda Potokar, Ra-
de Serbedžić, Irena Glona-
rjeva, Majda Grbčeva, Ar-
nold Tovornik, Joze Zupan
in drugi.

TV SLOVENIJA 2 OPUS, glasbena oddaja	21.30	RAI 1 KRINKA IN BODALO, ameriški film, 1946	14.00
<i>Tema tokratne oddaje bo letošnja koncertna sezona in koordinacija glasbenih prireditev v Sloveniji. Gostje oddaje bodo: Boris Sinigaj, direktor Slovenske filharmonije, Jeff Pivac, direktor koncertne agencije Gallus International, Milan Stibilj, glasbeni kritik, predstavnik Cankarjevega doma in Joze Osterman iz Ministrstva za kulturo. Izživ za pogovor bodo javljanja dopisnikov iz Pariza, Londona in Dunaja. Glasbena gosta bosta Dubravka Tomšič - Srebotnjak, ki se bo vrnila iz Mexica in kitarist Marinko Opalič. V rubriki pomagajmo glasbenim talentom pa se bo tokrat predstavil Marko Repnik, trobentač iz Slovenj Gradca.</i>		<i>Cloack and Dagger je režiral Fritz Lang leta 1946. Zgodba se odvija med drugo svetovno vojno, ko univerzitetni profesor pristopi k ameriški protibveščevalni službi. Posljejo ga v Nemčijo, da bi se povezal z ugrabljenim znanstvenikom in odkril, koliko vedo nacisti o atomski energiji. V Italiji profesor sodeluje tudi z odporniškim gibanjem in tam spozna mlado Italijanko. V tem trilerju se je režiser Fritz Lang zgledoval po Alfredu Hitchcocku, a ni dosegel zazeljenega uspeha. Igrajo: Gary Cooper, Lili Palmer, Robert Alda in drugi.</i>	
RADIO SLOVENIJA 2 KLINIKA TIVOLI d.o.o., Gubert der Klinik, 1 epizoda	19.30	RTL ZLO (THE HIDDEN), ameriški film	23.15
<i>Prva zasebna slovenska klinika na obrežju Ti- volskega ribnika, svet yuppjevskega presti- žnega potrošništva, denarja, strastnih, infan- tilnih in srce parajočih ljubezenskih zgodb. Parodija je namenjena značilnostim sloven- ske in svetovne literature, dogodkom iz pre- teklosti, čeprav tudi sodobnikom slovenske- ga političnega življenja ne prizanaša. Lani je trojica do takrat se neznanih avtorjev: Boštjan Tadel, Lučka Jagodica in Marko Po- korn - zabavala poslušalce s parodijo soap oper Klinika Tivoli d.o.o. Vso sezono ste si jo lahko ogledali v Mesnem gledališču ljubljans- kem in zdaj se boste lahko spet krohotali...</i>		<i>Ogabno vesoljsko bitje se naseli v telesa svojih človeških žrtev in jih spremeni v nore ubijalce. Zasledujeta ga drugi vesoljski potnik, ki se je utelesil v telesu agenta FBI in policaj, sicer poln dobre volje, a nemočen. Tako se začne pravi lov na človeka... Režiser Jack Sholder, ki je med drugim režiral drugo epizodo serije Nightmare, je posnel zabavno znanstvenofantastično kriminalno in izvimo prikazal vesoljskega potnika, ki ljubi dirka- ne avtomobile in rock glasbo. Film je režiser Jack Sholder posnel leta 1987 in je bil nagrajen na fe- stivalu znanstvenofantastičnega filma v Avoria- zu. Igrajo Michael Nouri, Kyle MacLachlan, Ed O'Ross, Claudia Christian in drugi.</i>	

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi goli; Pr - prejeti goli

SREDOZEMSKÉ IGRE / KOŠARKA

Slovenija zaslužen odpravila Španijo

Slovenija - Španija
94:79 (37:32)

SLOVENIJA: Horvat, Tusek, Daneu 10, Mirt 7, Bacar, Zdvoc 17, Leban 2, Alibegović 23, Gorenc 10, Kraljević, Kotnik 25, Kunc.

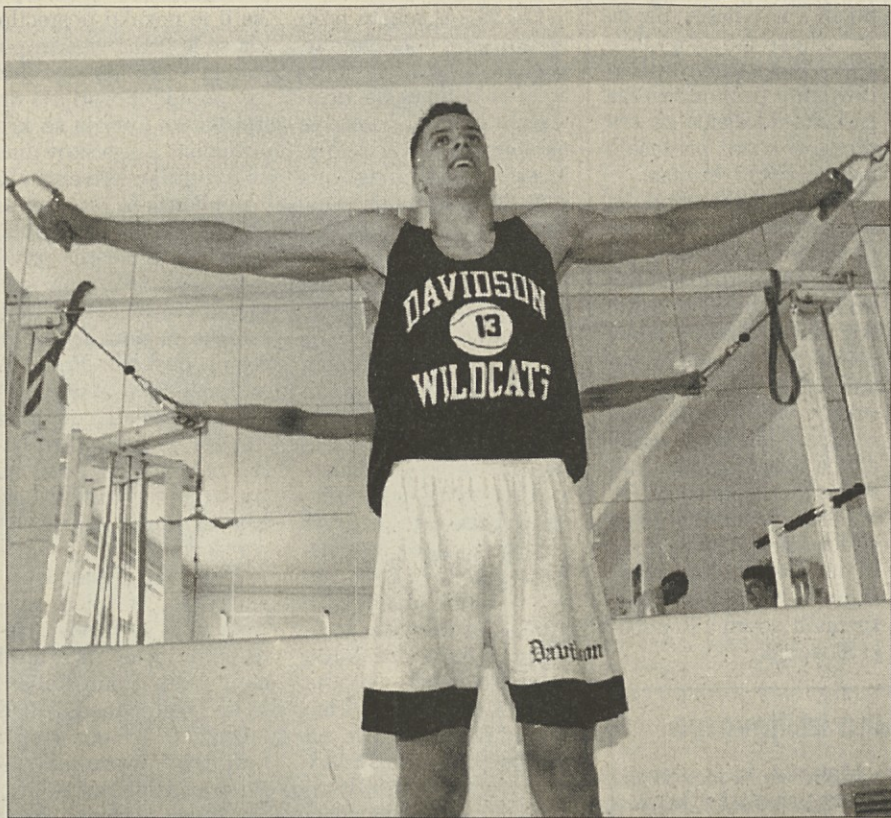
SPANIJA: Alvarez 12, Arsega, Gonzalez 7, Rodriguez, Pardo 28, Ruf, Fernandez 8, Adoma 2, Mursie 9, Barros 4, Sofia 2, Rosa 5.

CASTELNAU LE LEZ - Slovenija je v 3. kolu A skupine košarkarskega turnirja na Sredozemskih igrah osvojila svojo prvo zmago. Včeraj je namreč zaslužen in zanesljivo premagala Španijo, ki na tem turnirju nastopa v glavnem s svojo drugo postavo.

Tekma je bila v začetku dokaj živčna, tako da je bil izid v 11. minuti le 11:11. Nakar je slovenska vrsta znatno izboljšala obrambo in si priigrala rahlo prednost, ki jo je tudi ohranila do konca polčasa.

V nadaljevanju sta bila zlasti učinkovita Kotnik in Alibegović, ki sta pod Zdvocovo taktirko prisilila k predaji, sicer trdozive Spance. Med temi je se zlasti blestel Pardo, ki je dosegel kar 28 točk.

Naj omenimo, da sta bila sodnika zelo pristranska in sta zelo oskodovala slovenske košarkarje, saj bi bila zmaga Drvaricevih fantov

Slovenski reprezentant Boris Gorenc med treningom (Foto Tomi Lombar / TRIO)

drugace zanesljivejša. Vsekakor je pozitivno dejstvo, da je spet zaigral Jure Zdvoc, ki si je opomogel po poškodbi. Njegova prisostnost pa se je se kako poznala, zlasti v obrambi, kjer je Zdvoc eden najboljših v Evropi.

Slovenija bo v prvi tekmi za uvrstitev za 5. mesto igrala danes ob 13. uri proti Turciji. Če bodo Drvaricevi fantje ponovili včerajšnjo dobro igro pro-

ti Spancem, potem se ni bati za novo zmago in nato tudi za nastop na srečanju za 5. mesto, ki bi bilo za okrineno vrsto Slovenije kar lep uspeh.

VRSTNI RED A SKUPINE

Francija in Hrvaška 4; Slovenija 2; Španija 0.

V B skupini je prišlo v ponedeljek zvečer do presenečenja, saj je mlada postava Grčije s točko razlike (94:93) premagala

favorizirano reprezentanco Bosne in Hercegovine. Košarkarji BiH pa so včeraj, sicer po pričakovanju premagali skromno Alžirijo s 109:88 (46:41).

VRSTNI RED B SKUPINE

Italija in Grčija 6; BiH 4; Turčija 2; Alžirija 0.

Uradno odprtje Sredozemskih iger bo danes, zastavonoša slovenske reprezentance pa bo Jure Zdvoc.

Umrli svetovni prvak formule 1 J. Hunt

Star je bil 45 let

LONDON - V britanski prestolnici je včeraj nenadoma umrl bivši svetovni prvak formule 1 James Hunt. Vest o tem so sporočili njegovi sorodniki, po teh vesteh pa naj bi Hunt umrl zaradi srčnega napada. Star je bil 45 let in od leta 1980 je bil zaposlen pri BBC kot komentator avtomobilskih dirk.

James Hunt se je rodil leta 1947 v Surreyju, za časa solanja pa se je ukvarjal z različnimi športi. Po končani soli se je zaposlil, opravljal najrazličnejša dela, ves denar pa je hranil zato, da je zbral potrebna sredstva za solo športnega avtomobilizma v Brands Hatchu. Pri dvajsetih letih se je že poskusil na dirkah, vendar z malo uspeha. Leta 1970 je zmagal svojo prvo dirko formule 3, tri leta kasneje v Montecarlu pa prvo Veliko nagrado formule 1. Leta 1976 je z McLarenom postal svetovni prvak. Skupaj je nastopil na 92 dirkah formule 1 in jih 10 tudi dobil. Z avtomobilskih stez se je umaknil leta 1979.

FORMULA INDY / VODI MANSELL

Za končno zmago veliko kandidatov

DETROIT - 43-letni American Danny Sullivan je v bogati dirkaski karieri, v kateri ne manjka niti zmaga v Indianapolisu, v nedeljo zabeležil svojo 17. zmago na dirkah formule Indy. To mu je uspelo v dirki, v kateri je bila poleg vozniskega znanja odločilna tudi taktika. Sullivan se je na prvo mesto prebil po nesreči Fabija, v katerega je potem trčil se Johansson (pri tem se je lažje poškodoval eden od redarjev ob progi). Dotlej vodilna Tracy in Mansell sta nepricakovano dvakrat zapored zapeljala v boks in Americanu je do konca ostala samo se naloga, da je zapiral vse prehode, ki so vodili mimo njega. Na izjemno ozki progi, kjer prehitevanje ni bilo nič lažje kot na dirki formule 1 v Monaku, to zanj pravzaprav niti ni bilo tako težko. Opelka pa sta se njegova zasledovalca, Al Unser in Robby Gordon. Prvi je Sullivan preganjal 19 krogov, potem pa je v trenutku, ko je bila zaradi nesreče Mansella izobesena rumena zastava, zaradi nepravilne voznje dobil prisilni postanek v boks. To je izkoristil 24-letni Gordon, ki mu je ostalo še osem krogov za morebitno zmago. V divjem lovu pa je samo pol kroga pred ciljem napravil napako, se zavrtel in odstopil. Kljub temu je osvojil pet točk za osmo mesto. Unser je bil na koncu sesti.

Tudi Paul Tracy je končno prispel do cilja. Do brsen del dirke je vodil, potem pa je moral dvakrat zapored v boks in na koncu pristal na devetem mestu. Njegov šef Roger Penske je bil zaradi številnih odstopov že močno nejevoljen. Tudi osvojene štiri točke ga verjetno ne bodo potolazile.

Brazilc Boesel je z zanesljivimi nastopi postal eden glavnih kandidatov za naslov prvaka. Ker pa je prvenstvo se dolgo, sistem točkovanja pa bolj nagraduje zanesljivost kot posamezne zmage, imajo se vsi dirkaci možnost za končno zmagošlavje.

Najbolj komičen trenutek na nedeljski dirki je bil odstop Emersona Fittipaldija. Ko je Brazilc trčil v gume, se je iz njegovega vozila začelo sumljivo kaditi. Eden od redarjev je v želji, da bi preprečil požar, kar z vedrom vode polil dirkalnik Mansellu z Emersonom. Vse za spektakel!

Za organizatorje prvenstva se dirka ne bi mogla bolje končati. Danny Sullivan je že peti različni zmagovalc v letošnji sezoni (dve zmagi ima samo Nigel Mansell), razlika med vodilnim Mansellom in njegovim zasledovalcem Boeslom pa se je zmanjšala na samo tri točke.

NOVICE

»Škandal« z odsotnim komentatorjem

BERLIN - Med nedeljskim prenosom nogometne tekme med ZDA in Nemčijo na turnirju v ZDA je komentator drugega kanala ZDF nenadoma nujno moral na stranišče in prav takrat je prišlo do popolnega »black outa«. Mednarodna satelitska zveza je bila prekinjena in ravno takrat so Američani Nemcem zabili dva gola, toda v Nemčiji je več kot osem milijonov gledalcev, ki je srečanje spremljalo po televiziji, za pravi končni rezultat zvedelo sele uro in pol po končanem srečanju. O tem »škandalu« piše nemški rumeni tisk, ki navaja tudi uradno stališče ZDF, v katerem je zapisano, da je bil komentator v 70. minuti, ko je prišlo do prekinitve zveze s Chicagom, že odsoten, šest minut pa so gledalci lahko opazovali napis: »Opravivajmo se za prekinitev.« V tem času so ZDA zmanjšale izid z 1:4 na 3:4. Ko so gledalci spet zaslišali glas komentatorja, je ta do konca tekme trdil, da je končni izid 4:2 za Nemčijo....

Na dirki po Švici 1. etapa Belgijcu Museeuw

AFFOLTEN - Belgijec Johan Museeuw je dobil 1. etapo 57. dirke po Švici. Etapa je bila dolga 161 km, start in cilj pa sta bila v Affoltenu v bližini Zürichu. V končnem sprintu je imel Belgijec največ moči in je premagal Italijana Casartellija in Bascardina. Danes bo na sporedu krozna etapa okoli Bada (6 krogov po 30 km), skupno pa je deset etap.

Lombardiju prva etapa dirke »Midi Libre«

SAINT CYPRIEN - Olimpijski zmagovalc iz Barcelone, Italijan Giovanni Lombardi, je z zmago na 1. etapi kolesarske dirke Midi Libre od Saleillesa do Saint Cypriena (90 km) dobil svojo prvo dirko med profesionalci. Lombardi je v sprintu prehitel Čeha Svorado in Francoza Moncassina. Danes je na sporedu 2. etapa od Saint Cypriena do Quillana, v skupni dolžini 207 km. Zadnja etapa 45. Grand Prixu Midi Libre bo v soboto.

Scifo k Monacu

MONTECARLO - Enzo Scifo je včeraj podpisal petletno pogodbo s francoskim nogometnim prvotilgajem Monacom. Scifo je letos igral pri Torinu, star pa je 27 let. Pred tem je Scifo že igral v Franciji, in sicer pri Bordeauxu in Auxerreu. Koliko je bil vreden transfer niso sporočili, pred dnevi pa se je govorilo, da naj bi do prestopa prišlo za približno sedem milijard lir.

Sabatinijska ne bo nastopila na Pokalu federacije

FRANKFURT - Argentinska teniška igralka Gabriela Sabatini ne bo nastopila na Pokalu federacije, ki bo od 19. do 25. julija v Frankfurtu. Nemska teniška zveza je sporočila, da peta s svetovne lestvice ni sporočila razloga, zakaj ne bo nastopila na neuradnem ženskem mostvenem svetovnem prvenstvu.

Branilke naslova so nemške igralki, ki bodo nastopile v enaki zasedbi kot lani: Steffi Graf, Anke Huber, Sabine Hack in Barbara Rittner. (STA/dpa)

Maradono nadzoruje detektiv

SEVILLA - Predsednik španskega nogometnega prvoligaša FC Seville Luis Cuervas je najel detektiva, ki že več mesecev nadzoruje argentinskega superzvezdnika v mostvu Diega Armanda Maradono v prostem času. Cuervas Maradoni grozi, da ga bo vrgele na cesto.

Že prej naj bi prejel detektivovo poročilo, na katerega se bo skliceval, da se bo Argentina čim hitreje in ceneje znebil.

Maradona si je privoščil preveč. Ko ga je konec tedna trener Carlos Bilardo na tekmi proti Burgosu (1:1) zamenjal, je svojevoljno zapustil igrišče in trenerja ozmerjal s »kurbinim sinom«. Maradona tudi ne trenira redno, saj se na treningu pojavi le enkrat do dvakrat na teden. V klubu si zato želijo predčasno razveljaviti pogodbo. (STA/dpa)

Medvedev v drugem kolu

HALLE - Ukrajinec Andrej Medvedev je v 1. kolu teniskega turnirja z nagradnim skladom 375 tisoč dolarjev premagal Nizozemca Siemerinka s 7:6 (7), 6:3 in se uvrstil v drugo kolo. Drugi izidi: Olhovskij (Rus) - Hlasek (Svi) 7:6(3), 6:4, Reneberg (ZDA) - Thoms (Nem) 7:6(2), 6:3, Korda (Čes) - Tarango (ZDA) 6:2, 3:6, 6:3, Stark (ZDA) - Enquist (Sve) 6:4, 6:2. (STA/dpa)

Rijkaard v Ajax, Gullit k Bayernu

RIM - Frank Rijkaard se bo vrnil v svoj stari klub Ajax iz Amsterdamu. Na Rijkaarda, ki je pri Milanu igral na sredini igrišča, v nizozemski reprezentanci pa je uspešno igral v obrambi, pritiskejo iz italijanske lige. »V Ajaxu bom imel drugačno vlogo, igral bom na mestu libera, kar pomeni, da bom porabil manj energije in bom lahko dlje nastopal.« je Rijkaard povedal za časnik Corriere dello Sport. Nekot najboljše evropski nogometaši Ruud Gullit naj bi v prihodnji sezoni zaigral pri Münchenskem Bayernu. »Igranje v Nemčiji bi bilo zame velika izkušnja. Ko sem se odločil zapustiti Milan, sem imel v mislih ambiciozen klub in nogomet, ki ga poznam.« je povedal Gullit. Vsekakor je nizozemski as vodstvo bavarskega ligasa zaposlil za nekajdnevni odlog dokončne odločitve. »Razmisliti moram se o nekaterih podrobnostih, odločil pa se bom najkasneje v soboto.« je še povedal Ruud Gullit.

Gullit je imel zadnje sezone veliko težav s poškodami kolen, zato je odškodnina za njegov prestop (3,75 milijona dolarjev) zelo velika.

Bein želi igrati v japonski ligi

TOKIO - Uwe Bein, ki trenutno nastopa za nemško nogometno reprezentanco na turnirju US Cup v ZDA, bo nastopal v japonski nogometni ligi. Bein, ki je bil član ekipe svetovnih prvakov leta 1990, bo 1. julija podpisal pogodbo s klubom Osaka, ki je s tremi zmagami v devetih nastopih na repu lestvice. (Reuters)

ITALIJANSKI NOGOMET / V PRIHODNJI SEZONI S CREMONESEJEM

Kranjčan Matjaž Florjancič upa na uveljavitev v A ligi

DANIEL BIZJAK

CREMONA - Pred njim je v prvi italijanski nogometni ligi igral samo en Slovenec, Srečko Katanec, ki je predlanskim pod taktirko Vujadina Boškova s Sampdorio osvojil tudi italijanski naslov. Prav on je najboljši dokaz za to, kakšne sposobnosti so potrebne za uveljavitev v tem izredno napornem in izčrpujočem prvenstvu, v katerem bo v prihodnji sezoni s Cremonesejem nastopal tudi 26-letni nogometaš iz Kranja, Matjaž Florjancič. V Cremono, manjše mestce v Lombardiji s približno sto tisoč prebivalci, na meji z Emilio-Romagnom, je Florjancič prišel pred poldrugim letom. »Na začetku je bilo težko, predvsem za-

radi jezika.« je povedal v pogovoru. »Na srečo sem se v srednji soli učil francoščino, obe slovnici pa sta si podobni. Po treh mesecih sem se že znašel.«

Cremonese je v letošnjem prvenstvu nastopal v drugi ligi, a že kolo pred koncem si je predčasno zagotovil napredovanje med elite.

»Imam pogodbo tudi za prihodnjo sezono,« je pristavil Florjancič, ki se je z nogometom začel ukvarjati z desetim letom. Kot mnogi drugi je poleg tega se smučal, se zabaval s košarko, »vendar nič aktivnega«, je pristavil. Najprej je branil barve Kokrice: »Kokrica pri Kranju je tudi moja rojstna vas. Zatem sem prestopil k mladincem Save Kranja. Eno sezono sem bil v slovenski ligi kot mladinec, s prvo ekipo Triglava, z osemnajstim letom pa sem sel na Reko. Olimpija je takrat izpadla iz druge lige in je igrala v slovenski ligi.«

So se pri Olimpiji zanimali za vas?

»Da, vendar je bilo ljubljansko mostvo le v tretji ligi, zato zame ni bilo zanimivo. Na Reki sem ostal do odhoda v tujino, to je bilo pred poldrugim letom. V Cremono sem namreč prišel na polovici lanske sezone.«

Kako so vas sprejeli v klub?

»Kar v redu je, zadovoljen sem.«

Kaj bi rekel za svojo igro?

»Letos sem malo igral, veliko sem bil na klopi, v glavnem pa sem zadovoljen. Gremo v prvo ligo,

to je najpomembnejše.«

So vas mučile poškodbe?

»Nič posebnega.«

Ste imeli stike s kakšnim drugim društvom v Italiji ali tujini?

»Na nekem turnirju, na katerem so nastopali Angleži, se je nekaj govorilo. Nisem pa hotel zapustiti Italije, saj sem računal na napredovanje svojega mostva. Nisem opazil, da bi se kakšno italijansko mostvo oziralo za mano. V tej sezoni namreč nisem veliko igral.«

Kakšne so razlike med treningi v Sloveniji, na Hrvaškem in zdaj v Cremoni?

»Treninga je v Cremoni precej manj, za druge ekipe pa ne vem.«

Kakšna je kakovost druge italijanske lige v primerjavi s slovensko?

»Italijanska liga je precej močnejša. Igralci ne hodijo v tujino, ostajajo doma, zato so tudi prvenstva boljša. Tudi v drugi ligi se pretaka veliko denarja, zato je primerjava težka. Nogomet je danes biznis.«

Pa organizacija? Katere so največje razlike?

»V Italiji je povsem drugače, nogomet je prva stvar, okrog njega se vse vrti. V nekdanji Jugoslaviji je bilo dejansko vse dogovorjeno vnaprej. Klubi niso veliko pomenili, sodnike so določili v Beogradu in vedno so sodili v korist beograjskih klubov. Preostali so se borili kvečjemu za drugo, tretje ali četrto mesto.«

Nogometaši ste pod stalnim pritiskom zaradi navijačev ter vsiljivega, agresivnega in kritičnega tiska.

KOŠARKA / ITALIJANSKA BORZA

Denarja malo, premikov ni

Gentile uradno še ni član Stefanela - Zdvoc pri Benettonu?

TRST - Italijanska košarkarska borza je sele ... odprla svoja vrata, tako da večjih premikov ni bilo in tudi v naslednjih dneh jih ni pričakovati.

Vsem klubom, tudi najbogatejšim (Benetton, Virtus Rim, Philips Milan itd.) primanjkuje svežega denarja, saj se ekonomska kriza, ki tare Italijo, se kako pozna v sportu, in seveda tudi v košarki. Košarkarskih magnetov in mecenov ni več, tako da bodo društva vedno bolj prisiljena racionalno razpolagati s svojimi finančnimi sredstvi in igralskim kadrom.

Tako je tudi z »zadevo« Nando Gentile, za katerega je skoraj gotovo, da bo prestopil iz Caserte k trzaskemu Stefanelu, oba zainteresirana kluba pa uradno še nista objavila prestopa, ki naj bi veljal od 6-8 milijard lir. Da se blagajna trzaskega kluba ne bi preveč posušila, bo Stefanel ponudil na trziscu tri svoje igralce Piluttija, Bianchija in Sartorija. Pa tudi veteran Dino Meneghin bo obesil copate na klin, tako da bo Stefanel prihranil cedno vsoto denarja.

Glede drugih premikov se slišja, da naj bi slovenski reprezentant Jure Zdvoc okreplil Benettonove vrste, da Radja se vedno izbira med Bologno, Rimom in Bostonom, da bo Volkov zanesljivo zapustil Reggio Calabria (bo sel v Bologno ali Treviso?) in se in se.

NOGOMET / GOSTOVANJE ITALIJANSKEGA PRVAKA

Milan dvakrat z Avstralijo

Prva tekma bo jutri v Sydneyju, druga v četrtek v Melbourneu

Nogometaši Milana so včeraj že trenirali v Sydneyju, kjer se bodo jutri pomerili z reprezentanco Avstralije. Drugo tekmo z Avstralijo bo Milan igral v četrtek (AP)

ČRNA KRONIKA

Jutranja vožnja z motorjem

SLOVENSKA BISTRICA - Včeraj se je neke med cetrto in peto uro zjutraj iz Zgornje Poljskave v Spodnjo peljal s 50-kubičnim Tomosovim motorčkom se ne 16-letni Robert Trtnik, mariborski srednješolec. Pri odcepu za kmetijski kombinat je, kot kaže, z motorčkom zapeljal v levo čez vozišče ter nato po strmini obcestnega jarka, kjer se je s sprednjim kolesom zaletel v nasprotno stran nasipa jarka. Motor je padel na nesrečnega Roberta; mrtvega so ga našli na dnu jarka. (V. K.)

Upoštevac prednost

LJUBLJANA - Dve nesreči sta se zgodili v ponedeljek, ker vozniki niso upoštevali prednosti drugih vozil. Na krizišču Parmove in Drenikove ulice je iz neprednostne Parmove v krizišče mirno zapeljal 43-letni Boris K. ter pri tem zaprl pot tovornjaku s priklopnikom. Kljub zaviranju pa se težko vozilo ni moglo pravočasno zaustaviti in se je zaletelo v bok Borisovega avtomobila. Nepredvidnež se hudo poškodovan zdravi v Kliničnem centru. Z neregistriranim motorjem se je iz smeri opekarne proti naselju Zaboj v Trbovljah tega dne peljal 16-letni Gorazd. V sicer preglednem krizišču pa je izsilil juga in nesreča je bila tu. Mladi motorist in sopotnik sta jo pri padcu precej skupila in sta zdaj v trboveljski bolnišnici. (V. K.)

Kako popestriti zaključni izlet?

LJUBLJANA - Ljubljanski policisti so na telefonsko številko 92 dobili obvestilo - seveda anonimno -, da je na tem in tem avtobusu, ki pelje otroke neke ljubljanske osnovne šole na zaključni izlet, večja količina mamil in bomba. Ker je pri policistih v navadi, da vsako tako obvestilo preverijo, so tudi tokrat ukrepali. Našli niso ne bombe ne mamil, so pa zato našli dva fantica, osmosolca, ki sta - kot sta povedala - hotela zaključni izlet tako popestriti in videti, kako se policija na take pozive odzove. Tokrat je odzvala s kazensko ovadbo zaradi ogrožanja varnosti. (V. K.)

Klepar - strokovnjak

SLOVENSKA BISTRICA - Daniel S. iz Spodnjega Prebukovja je v ponedeljek popravil, kleparil avtomobil svoje stranke Franca L. Ko je varil na podvozju avtomobila, je s plamenom zakuril tudi cev za dovod goriva, ki se vnela. Ogenj se je razširil na rezervoar goriva, ki je eksplodiral. Avtomobil je zgorel v celoti. (V. K.)

POROČILO UNZ LJUBLJANA

Lumpi se umirjajo

Manj kaznivih dejanj, a več nasilja

VLADO KADUNEC

LJUBLJANA - Prvi stiri meseci letosnjega leta so minili in ljubljanski policisti so zbrali nekaj števk, ki so v primerjavi z istim obdobjem prejšnjega leta pokazale, da se ksenje zakona - verjeli ali ne - umirja. Tako so policisti do konca aprila na območju ljubljanske uprave za notranje zadeve zabeležili 5810 kaznivih dejanj (lani 6082) - v glavnem je slo za velike in manjše tatvine. Pri raziskavi teh dejanj so bili kriminalisti uspešni v nekaj več kot 53 odstotkih, izračunali pa so tudi skodo, ki je nastala z vsemi kaznivimi dejanji: skoraj 756 milijonov tolarjev, od teh v gospodarstvu »le« dobrih 353 milijonov. In kdo so lumpje, ki na

novo ali pa kar naprej, iz leta v leto, krsijo zakone? V teh starih mesecih so jih odkrili 4079, od teh je bilo 2793 starih nad 21 let, 988 med 14 in 18 letom, 298 pa je bilo nepridipravčkov, starih do 14 let. Lani so kriminalisti v tem času napisali 5636 oadb. Večja številka je prav gotovo posledica večih kaznivih dejanj in nekaj višjega odstotka odkritih kaznivih dejanj.

Z ulic glavnega mesta je v prvih starih mesecih leta 1993 za vedno izginilo 68 avtomobilov (lani 81), večina v nočnem času, za kaksno urico ali dve voznje pa so si jih tatovi spo-

sodili 50. Sicer pa so v avtomobile v tem času vlomili 705-krat, v 202 primerih so vzeli kakšen del vozila, v 135 pa sneli kolesa, v drugih primerih pa so le vzeli kaj iz njega.

V stanovanjske hiše so vlomili uspešno vstopili 124-krat, v stanovanja 87-krat, med januarjem in aprilom pa je bilo 25-krat vlomljeno tudi v osnovne sole in 13-krat v vrtove.

Vse te številke so v povprečju za 20 odstotkov manjše kot v istem obdobju lanskega leta, kar unzjevci pripisujejo dokončnemu (povojnemu) urejanju zakonodaje - predvsem tiste o (neprijetnih)

tujcih -, ki z naših ulic čisti neljube tatinske »turiste«. Tudi nove oblike izvajanja preventivnega nadzora dogajanja na kriminalni sceni prinasajo (ocitno) dobre rezultate.

Številke so ohrabrujoče, vseeno pa niso vzrok za pretirano veselje, saj je pri analizi kaznivih dejanj prislo na dan, da so ta vedno bolj nasilna. Letos je bilo v primerjavi z lanskim letom kar za nekaj deset odstotkov več ranjenih žrtev nasilja, v teh starih mesecih pa so se »zgodili« tudi stiri umori (lani eden).

Policijski statistiki so na podlagi števk se ugotovili, da se v Ljubljani zgodi skoraj 40 odstotkov vseh kaznivih dejanj v Republiki Sloveniji.

Smrtonosno izsiljevanje

LJUBLJANA - Motorist, ki je včeraj dopoldne iz mesta pripeljal v krizišče pri Blagovno-trgovskem centru na Smartinski cesti, je nenadoma pred seboj našel na oviro - avtomobil, ki je v krizišču zavijal levo v blagovni center oziroma Javna skladišča. Voznik juga 35-letni Franc Z. ni pogledal, če lahko varno zavije, in motor je silovito priletel vanj. Po trčenju je težki motor znamke Yamaha odletel se približno 80 metrov naprej, motorist, 24-letni Zeljko H., pa je oblezel mrtve deset metrov od kraja nesreče.

(V. K., Foto: P. Dolinar)

JUTRI

17. junija

Rojstni kraj velikega ruskega skladatelja Igorja Stravinskega je Oranienbaum pri Petrogradu, kjer se je rodil 17. junija 1882.

Stravinski je bil sin opernega pevca in je tako že zgodaj prišel v stik z glasbo. Med njegovimi učitelji je bil tudi Nikolaj Rimski-Korsakov. Resnično spodbudo pa mu je dala srečanje z obnoviteljem ruskega baleta, N. Djagilevom. Nastala je vrsta baletov: Ognjena ptica, Petruska, Posvečenje pomladi. Umetnine so doživljale prve uprizoritve v Parizu. Že z Ognjeno ptico je doživel velikanski uspeh. Petruska pa spada v vrh njegove ustvarjalnosti. S Posvečenjem pomladi je z modernimi prijemi tretil v meje tolerance, čeprav so mnogi s simpatijo sprejemali drugačnost. Leto 1920 pomeni za Stravinskega začetek novega poglavja. To leto se je predstavil, prav tako v Parizu, s svojim neoklasičističnim slogom v baletu Pulcinella.

Stravinski se je močno povezal s Francijo. Družil se je z duhovno elito. Njegovi scenografi so bili ljudje kot Picasso, Matisse ali Banois, libretisti Gide ali Cocteau. Leta 1934 je dobil tudi francosko državljanstvo. V Franciji je ostal do leta 1939, ko je emigriral v ZDA, kjer je delal do smrti leta 1971.

Ohranil je simpatije do sodobnih glasbenih težnj v Evropi, kjer je sodeloval na srečanjih v Donaueschingenu in Zagrebu. Znanost Stravinskega-skladatelja je prav gotovo vsestranska, poudarjena elementarna ritmika in virtuozna obravnava preproste tematike.

Brane Piano

ZDRAVA HRANA

»Odišavljene« solate

M. P.

Spretna uporaba disavnic lahko spremeni solato v bogato, nenavadno jed, ki nam bo ostala v slastnem spominu. Za nadih orianta dodamo malo sesekljane korenine, nekaj lističev citronske melise ali timijana, vrtno ali dišečo krebzulico, ki ustvari se nežen priokus janeža. Tisti, ki imajo radi drznejše okuse, naj za začimbo uporabijo malo lustrke ali pa solate obilno potresejo se s krompom, dodajo malo jajčja, pehtrana ali bazilike. Seveda so takšna raznobarna zelišča, potresena po solati, lahko tudi lep okras in nasploh primerna za garniranje vabljivo pripravljene jedi.

Disavnice uporabljamo pri pripravi presnih in kuhanih solat v vseh letnih casih. Zato moramo zdaj, ko najbujnejše rastejo, pomisliti tudi na zimo. Disavnice za solato lahko zamrzujemo, jih posušimo ali jeseni posadimo v lončke, da bodo ves čas pri roki. Sočnejše sorte, kot so drobnjak, petersilj in bazilika, lahko zamrzujemo v sokih ali pa jih sesekljamo, nalozimo v posode za led in zalijemo z vodo. Ko zelišče potrebujemo, odtajamo eno kocko, sesekljamo disavnico na po potrebi ocedimo. Večino disavnice lahko tudi posušimo. Najprimernejši čas za pobiranje je tik pred cvetenjem. Posušimo jih pocasi, na primer v rahlo ogreti pecici ali kje drugje na to-

plem, in shranimo v neprodušno zaprte in popolnoma suhe kozarce.

Pripravljanje solat z disavnicami je seveda posebna umetnost, pa naj bodo solate preproste ali mešane. Slednje sestavljajo različne osnovne sestavine, pri katerih pa moramo okuse med seboj uravnovesiti. Nobena od rastlin, ki sestavljajo mešanico, s svojim okusom ne sme izstopati, podobno pa velja tudi za prelivo. Če pripravljamo solato iz rastlin, ki imajo grenak ali kako drugače močan okus (na primer iz radica, pa tudi iz ogrščice), jih raje zrežemo na drobno ali za hip celo poparimo. Sesekljane disavnice vedno uporabimo le za dodatek. Za začetek natreemo solatno skledo z lustrkom ali česnom, nato v tako odišavljeno skledo zložimo različne vrste rastlin, prelijemo s primernim solatnim prelivom in tik preden ponudimo, potresemo se z drugimi sesekljanimi disavnicami. Se posebej lepe, seveda pa tudi okusne, so solate, ki jim na koncu dodamo cvetove disavnice.

Bazilika je najboljši dodatek za solato iz paradiznikov, paprik in jajčevcev, ker njen okus spominja na nageljnovke zbirce. Drobnjak ima mil okus po čebuli, zato je primeren za večino solat, se posebej seveda za krompirjeve. Hren ima pekoč okus, zato ga dodajamo jabolkom, pesi, zeleni in korenovkam. Z janežem začimmo predvsem kumare, koper pa je primeren za pravico solat iz kumar in krompirja. Podobno velja tudi za koriander, ki ga lahko uporabljamo tako kot petersilj. Celi listi mete so primerni za zelene solate, okus in vonj pa se lepo ujemata tudi s krompirjem, kumarami in korenjem. Mocan vonj čebule in česna omiliimo s petersiljem, ki je tako kot timijan primeren dodatek za vse vrste solat. Disavnice pa lahko uporabimo tudi za osnovno sestavino solat, vendar jih takrat raje ne narezujemo, ampak uporabimo cele liste.

MOJ VRT

Učinkoviti fitoncidi

MILKA PANCE - ČZP KMEČKI GLAS

in rzi: če sta rastlini posejani skupaj, vijolice odlično uspevajo, v združbi s pšenico pa semena vijolic sploh ne vzklijejo. Nizozemski znanstveniki iz Wageningena so ugotovili, da korenine zamegovke (tagetes) izločajo snovi, ki se topijo v vodi in so strupene za koreninske ogortice (nematode). Odkritje je postalo se bolj vznemirljivo, ko se je pokazalo, da te naravne rastlinske učinkovine vsebujejo enake spojine kot protinematodna sredstva, ki jih propagira kemična industrija.

Za vsakdanje vrtnarjenje so znanstvena ozadja sicer poučna, še pomembnejše pa so praktične ugotovitve. Do lastnih spoznanj lahko pride vsak, če le opazuje naravo in dela poskuse v svojem vrtu. Nekatera praktična spo-

znanja so zelo stara, zato jih le velja preskusiti. Znano je na primer, da poprova meta in pelin odganjata bolhace, če ju posadimo med druge rastline. Cebulno muho odvraca korenje, korenjevo muho pa čebula, zato naj bi za dober pridelek sadili čebulo in korenje skupaj. Voluharji ne prenašajo vonja po česnu, prav tako ne cesarskega tulipana, mlečka, pasjega jezika in medene detelje. Posebno ugodna kombinacija je torej medena detelja pod drevesnimi kolobarji, v nasad cvetov tulipanov pa posadimo sem in tja še kaksno cebulico cesarskega tulipana ali česna. Če imate na vrtu težave z mravljami, posejte zraven motovilce ali posadite sivko, kot posebno ugodno kombinacijo pa poznalci priporočajo nasade vr-

tnic, med katerimi so grmici sivke. Na vrtovih z nasadi zelja je zoprna nadloga kapusov belin, ki se ga bomo znebili, če bomo zelje posadili skupaj s paradiznikom. Na kapusovega belina podobno učinkujejo se koper, jajbelj, rozmarin, timijan, poprova meta in navadni pelin. Koloradskega hrošča boste z vrtove pregnali tako, da boste med krompir zasadili hren ali mrtvo koprivo, medtem ko krave in listne uši najbolje odvrata kapucinka in setraj. Česen bo ugodno vplival tudi na rast vrtnih jagod, ker zaradi bakteričnega in fungicidnega delovanja preprečuje pojav pepelaste plesni. Nasteli smo seveda le nekaj rastlin, ki jih v vrtu lahko uporabite za »zelenega angela varuha«, v naravi pa jih je gotovo še veliko.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMČIJE

solata iz korenja in zelja
telečja zarebrnica s sirom
zeliščni riz
radic v solati
jagode v vinu

Telečja zarebrnica s sirom

SESTAVINE:

4 telečje zarebrnice, sol, poper, 1-2 zlički bazilike, maslo ali margarina, 4 rezine sira, čebula, 1/2 konzerve olupljenih paradiznikov, sesekljani petersilj
CAS PRIPRAVE: 30 minut

Zarebrnice natreemo s soljo, poprom in baziliko. Mascobo segrejemo v ponvi, zarebrnice na vsaki strani pecemo 4 minute. Nato jih zložimo na ploščo, odporno proti vročini, in na vsako položimo rezino sira. Ploščo porinemo v ogreto pecico in pustimo, da se sir stopi. Medtem zrežemo čebulo na majhne kocke in jo zarumenimo v mascobi, na kateri smo pekli zrezke. Dodamo paradiznike in petersilj. Solimo in popramo, zavremo in paradiznike položimo na zarebrnice. Omako se malo pokuhamo in ponudimo posebej.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

crn kruh
maslo
humus
redkvice
sol

Humus

SESTAVINE:

2 skodelici cicerke, voda, 3 zlice olivnega olja, 3 zlice sezamovih semen, sol ali soja omaka, scep zmlete italijanske kumine, sopek petersilja.

Prebrano in oprano cicerko čez noč namočimo, naslednji dan pa neosoljeno skuhamo do mehkega. Ocedimo odvečno vodo, cicerko pa zmeljemo v električnem mesalniku ali pretlačimo. Cicerkinemu pireju primesamo zmleto italijansko kumino, sol ali sojino omako, sesekljani petersilj in suho popražena sezamova semena. Če je pire presuh za namaz, prilijemo malo vode, v kateri se je kuhala cicerka. Ponudimo kot namaz s kruhom.

Humus je priljubljena jed na Bliznjem vzhodu. Ponudimo ga z libanonsko petersiljevo solato.

ZDA / PREDSEDNIK NIMA SREČE

Clintonov kratek stik z novinarji

Predčasno je zapustil tiskovno konferenco

WASHINGTON - Med Clintonom in washingtonskim tiskom je začela nova vojna: predsednik je iznenada prekinil konferenco za tisk na vrtu Bele hiše, potem ko mu je novinar Britt Hume televizijske postaje ABC postavil izzivalno vprašanje. Vprašal ga je namreč, naj pojasni, zakaj pri imenovanju vodilnih kadrov administracije postopa tako »cikcakasto«. Vidno razburjeni Clinton je z novinarjem na kratko opravil in mu odgovoril, da je ze pred casom izgubil

upanje, da bi novinarjem kaj razložil, za tem pa je kar odšel. Tiskovno konferenco so napovedali istočasno z imenovanjem sodnice Ruth Ginsburg za novega člana vrhovnega sodišča. Predsednikovo zadržanje je presenetilo novinarje, ki se jim je zdelo vprašanje utemeljeno. Clinton pa ni bil istega mnenja in se je potopil sodelavcem, z novim predstavnikom za tisk Gergenom na celu, ki zadnje case skušajo izboljšati odnose med Belo išo in novinarji.

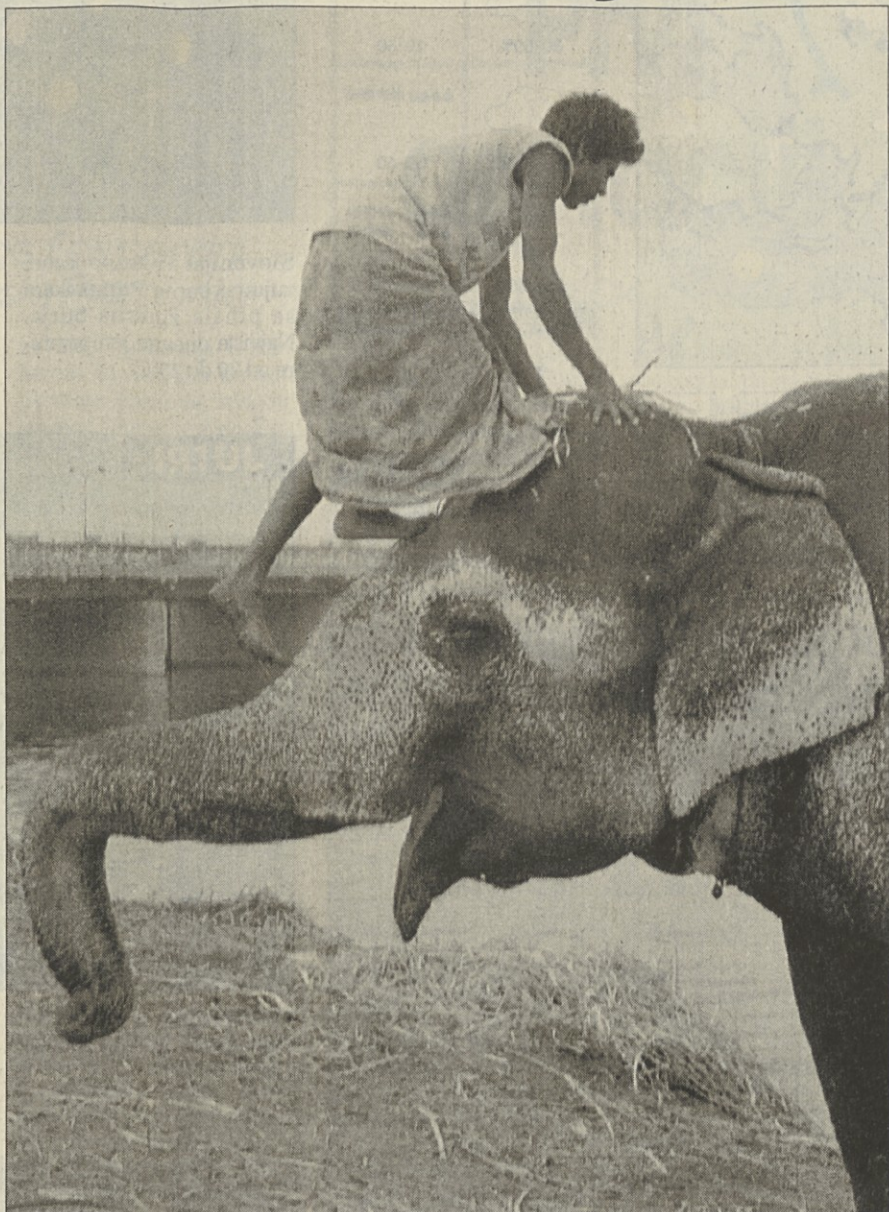
PAPEŽ

Obnoviti duhovno življenje Španije

MADRID - Papež Janez Pavel II. je bil včeraj na vljudnostnem obisku pri španski kraljevi družini v Zarzueli, kasneje pa se je sestal s španskimi škofi. Kot je dan prej vse španske katolice pozval, naj se s hrabrostjo vključijo v sodobno družbo, tako je tudi njihovim skofom povedal, da »je nastopil čas prenove notranjega življenja« z odločnimi dušnopastirskimi pobudami, »ki naj evangelizirajo celotno špansko družbo«. Cerkev bo dala svoj prispevek k odpravi zla, ki tare sodobno družbo od gospodarske krize in brezposelnosti do mamil in pornografije, »če bo vsem pomagala odkriti prisotnost Božje milosti«. V državi, kjer Cerkvi očitajo, da je podpirala Francov totalitarizem in kjer ni množične krščanske stranke, papež skuša skofe prepričati, da naj delajo z »odločnostjo in vztrajnostjo« predvsem za mladino. Cerkev se ne sme istovetiti z nobenim političnim sistemom, to pa po papeževih besedah ne pomeni, da mora molčati, da ne sme vplivati na politiko, »jo prosvetliti v vrednotah in kriterijih Evangelija«. Janez Pavel II. se torej zavezuje težkega položaja za špansko Cerkev v sedanjem boju med duhovno in posvetno vizijo življenja.

INDIJA / PRIPRAVE NA SLAVJE

Generalno čiščenje

Vodnik skrbno čisti svojega slona pred verskim slavljem ob reki Jamuna pri New Delhiju. Zarj je to pravo bogastvo, saj se proti plačilu udeležuje tudi porok (Telefoto AP)

NOVICE

Katastrofalne poplave na območju Jekaterinburga

MOSKVA - Dolgotrajno deževje na uralskem območju je povzročilo katastrofalne poplave, v katerih je življenje izgubilo najmanj šest oseb, več kot 6 tisoč pa je brezdomcev. Najbolj prizadeti sta širsi območji pri južnouralskem Jekaterinburgu (Sverdlovsk) in pri Serovu. Tu so narasle vode reke Kake porušile jez, tako da je voda poplavlila deset vasi. Kot poroča tiskovna agencija Interfax so narasle vode pri Jekaterinburgu odnesle 12 mostov in prizadele številne kmetije.

Od 10 do 30 let zapora »mesarju iz Avenue A«

NEW YORK - Newyorskí ginekolog Abu Hayat, ki je znan kot »mesar iz Avenue A«, bo moral v zaporu preživeti od 10 do 30 let. Dolžina bo odvisna od njegovega obnašanja v zaporu. To je sklenilo sodišče, ki je 63-letnega ginekologa indijskega porekla spoznalo za krivega nezakonitih splavov. Sodniki so navedli dva najbolj eklatantna primera, ki dokazujeta »strokovnost in zdravniško etiko« tega ginekologa. Dominikanska priseljenka Rosa Rodriguez je bila v 32 tednu nosečnosti, ko se je zatekla k Hayatu, ki je izvedel pravi merski splav, saj je plodu odtrgal roko. Haitisko priseljenko Mario Moise pa je kravečo in se omamljeno od narkoze poslal domov, ker ni imela dodatnih 500 dolarjev, ki jih je zahteval med posegom. Newyorska zvezna država dovoljuje prekinitve nosečnosti a do 24 tedna nosečnosti.

Izredna žeja po gledanju erotičnih prizorov na TV

LONDON - Po erotičnih prizorih druge oddaje bibleske nanizanke »Ljubimec lady Chatterley« je bliskovito narasla poraba električne energije. Po mnenju psihologov so prevec roboti in skoraj pornografski ljubezenski prizori povzročili izredno žejo, tako da so gledalci prizgali gorilnike za čaj in kamilice. Glasnik britanske ustanove za električno energijo je ob posredovanju podatkov o izredni porabi električne energije navedel, da so zgodovinski višek zabeležili po finalnih tekmah nogometnega prvenstva leta 1990. Takrat so bili vzroki seveda povsem drugačni kot v nedeljo, ko je nanizanka gledalo najmanj 16 milijonov Britancev.

Američanke zahtevajo v filmih več moške golote

NEW YORK - Anketa, ki jo je izvedla ameriška revija Glamour, je potrdila, da Američanke zahtevajo v filmih več moške golote. Kar 86% intervjuvank bi z zadovoljstvom pozdravilo večjo prisotnost igralcev v Adamovem kostumu. Za veliko večino (67%) je prevlada ženske golote na filmskem platnu »žaljava«. 58% jih je prepričanih, da ženska s tem postaja spolni predmet, kar 42% intervjuvank pa ne bi vzelo za zgled igralke, ki se gole pojavljajo na filmskem platnu. Američanke v glavnem ne nasprotujejo goloti, a ta mora biti obojestranska. Glede moške golote je 50% anketirank mnenja, da ta ne bi bistveno vplivala na večjo prodajo vzornic, 18% jih je prepričanih, da bi se prodaja povečala, za 27% pa je vse odvisno od igralca, ki bi se slekel.

Požrl je 114 kondomov v katerih je bil 1 kg heroina

NEW YORK - Pred newyorskim zveznim sodnikom je neki 24-letni Britanec priznal, da je požrl 114 kondomov, v katere je strpal 1 kilogram kokaina, ki bi ga moral prethotapiti v ZDA. Za svoj »trud« bi moral prejeti 5000 dolarjev, mamilo pa bi bilo na amerškem tgu vredno 1 milijon dolarjev. Po mnenju izvedencev je imel tihotapec se srečo, saj bi bilo dovolj, da bi se le en kondom raztrgal v zelodcu ali prebavnem traku in bi umrl. Zaradi sumljivega obnašanja na newyorskem letališču so cariniki ukazali rentgensko slikajo.

Kar dve poroti za brata ki sta ubila očeta in mater

NEW YORK - Erik in Lyle Mendez, brata iz Los Angelesa, ki sta obtožena, da sta ubila očeta in mater, da bi se polastila bogate dediščine, se bosta pojavila pred dvema porotama na eni sodni razpravi. Po kalifornijski zakonodaji bratovo pričanje nima pravne veljave, zato so to oviro obsli z dvema porotoma. Brata Mendez je policija odkrila, potem ko sta po umoru začela dobesedno zapravljati denar, saj je bila dediščina vredna kar 14 milijonov dolarjev.

Šel je v zapor da se ne bi poročil

PEKING - Neki kitajski fant je z nožem lažje ranil nekega paznika v upanju, da se bo z daljšim zaporom izognil poroki, a je imel smolo, saj so ga obsodili le na 15 dni zapore. Kot je se običaj na kitajskih vaseh so stari brez njegove vednosti sklenili zaročitevno pogodbo, fant pa se s tem ni strnjajl. Zaman je bežal z doma, saj so ga vedno ponovno prišli.

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

PORTUGALSKA / V MEJAH ZAKONITOSTI

Prodaja orožja nadvse donosna

LIZBONA - Konec hladne vojne se ni pomenil katastrofo za trgovce orožja. Dovolj je, da pogledamo Portugalsko, miroljubno državo, ki se lahko ponasa z rekordno prodajo orožja. Med njenimi strankami so ZDA, Izrael, Francija, Velika Britanija, pa tudi Benin, Turcija in države Latinske Amerike. Vsem tem prodaja Portugalska orožje za stotine milijonov dolarjev letno. Čeprav je trgovanje povezano z vojno, je zakonito. José Saldanha, lastnik podjetja, ki proizvaja vojaško opremo in tehnologijo, je bil pred nedavnim obtožen, da je preko Bolivije skrivaj prodal avtomatske puške Bosni.

proizvajajo avtomatske puške, mitraljeze, minomete in raketomete ter vsakovrstno strelivo, da bi zadostile povpraševanju kupcev. Portugalska posluje povsod, kjer je kak spopad. Za to se mora zahvaliti fašističnemu režimu Antonia Salazarja, ki si je s svoje kolonialno politiko v Afriki nakopal embargo, zaradi katerega je morala država sama začeti proizvoditi orožje. Takrat so nastala vsa velika podjetja, med katerimi tudi »Norte« in »Indep«, pri katerem ima večinski delež država.

Afera zaradi avtomatskih pusk Bosni, je nekoliko škodila slovesu, ki ga je doslej imela Portugalska, da posluje resno in v skladu z zakoni. Saldanha je zagotovil, da je

Bolivija odgovorna za to, da so avtomatske puške G3 prisle v bivšo Jugoslavijo.

Prepoved prodaje orožja velja tudi za vojno v Angoli in Mozambiku, bivšima portugalskima kolonijama, vendar se včasih kljub nadzorstvu pripeti, da orožje, ki je imelo dovoljenje za izvoz, pade v roke nasprotnikom političnega režima, ki mu je bila posiljka namenjena, ker je medtem prišlo do sprememb v državi.

V 19 letih demokracije in 7 letih članstva v Evropski skupnosti se niso odkrili, da bi Portugalska nezakonito poslovala, vendar same oblasti priznavajo, da je težko nadzirati ilegalne prekupevalce.

REKORD / DANES BO IZ PARIZA VZLETEL AIRBUS

Le z enim postankom bo letel okoli sveta

GOFFREDO SILVESTRI / ANSA

PARIZ - Evropsko stimotorno letalo airbus A 340 bo danes, prvič v zgodovini civilnega letalstva, poskušalo poleteti okoli sveta. Vkracalo bo 140 ton goriva (28 ton goriva več kot običajno), pol tone živil in nujno opremo ter se poseben simbolični tovorom. Med poletom okoli sveta bo airbus pristal le enkrat. Letalo bo vzletelo danes ob 12. uri s pariškega letališča Bourget, namenjeno v Auckland, na Novo Zelandijo, in se bo vrnilo po 48 urah, potem ko bo preletelo razdaljo 38.500 kilometrov. Na krovu bo kakih 20 ljudi, med katerimi pet članov evropske posadke in en komisar Letalske zveze, ki bo moral zagajati, da je letalo res postavilo nov rekord. Posebni tovor je zoga za rugby s podpismi francoskega državnega moštva, ki ga bodo podarili slavni novozelandski ekipi All Blacks.

Včeraj je prvi pilot Pierre Baud opisal polet na letalskem salonu v Bourgetu. Poleg njega sestavljajo posadko Bernard Ziegler, Gerard Guyot, Nick Warner in Jean-Marie Mathios. Polet je za Evropejce dvojnega pomena: najprej uresničiti podvig, ki ga se nihče ni poskusil, zatem pa premagati rekord najdaljšega poleta brez vmesnega postanka, ki ga je postavilo ameriško letalo boeing 747 - 400 jumbo, ki je 16. avgusta 1989 preletelo razdaljo iz Londona do Sidneyja v 20 urah in 9 minutah.

Airbus bo letel po običajnih trgovskih zračnih poteh, ne da bi ubral »stranskih poti«: najprej bo preletel Hamburg, Sibirijo, Haborovsk (severno od Vladivostoka), Tokio in Noumeo na Novi Kaledoniji. Na povratku pa bo airbuspreletel Havajske otoke, Ancho-

rage na Aljaski, Grenlandijo, Hebridsko otocje in bo končno pristalo v Parizu.

Da bi zmanjšali celotno tezo letala, so v notranjosti airbusa ohranili le najnujnejše. Neobhodno potrebna sta le dva sedeza, stranišča so odpravili in jih zamenjali s kemičnimi WC, nazadnje pa so poskrbeli, da bo posadka lahko počivala na gumijastih blazinah. A 340 (vkrca 260 potnikov) je letalo, ki lahko s polnim tovorom preleti najdaljše razdalje na svetu (13.600 kilometrov). Letalo, ki bo poskusilo postaviti rekord (krstili so ga »World ranger), je cetri prototip. Tehničnih značilnosti tega letala ne bodo spreminjali, tako da bo enak normalnim potniškim modelom; tudi dodatnih 28 ton goriva ne bo izjema, saj različico z dodatnimi rezervuarji lahko kupijo vsi kupci.

Vodoravno:

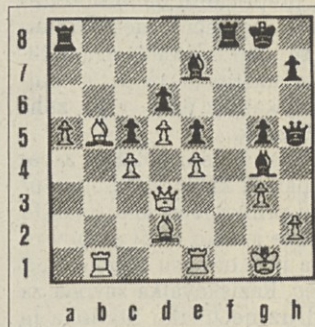
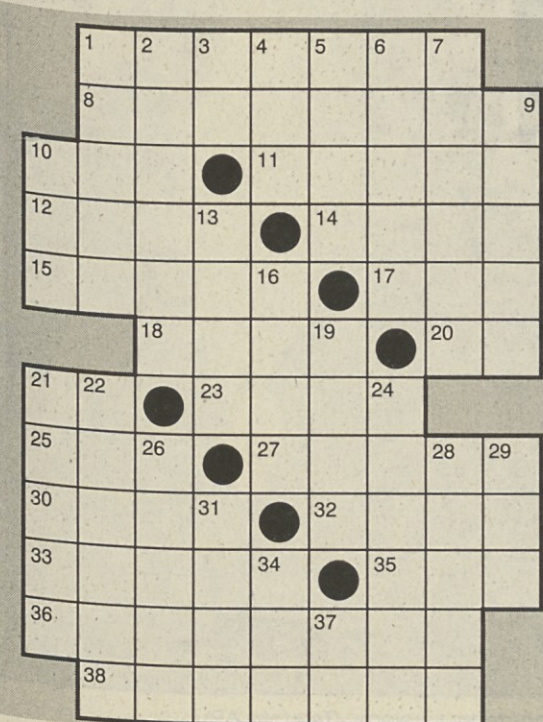
1. trajna zelika iz družine sviscevk, svišč, 8. vojak, ki se na gverilski način bori proti okupatorju, 10. prebivalec države ob Baltiku, 11. odsotnost s kraja zločina, 12. stara merska enota za majhne tlake, 14. dalmatinski saljivec, 15. svicarski slikar (Cuno), 17. tok, etui, 18. angleska dolžinska mera, 20. avtomobilska oznaka Sarajeva, 21. zacetenici največjega slovenskega skladatelja Petelina, 23. romarsko mesto v južni Franciji, Lourdes, 25. ime nekdanjega nizozemskega hitrostnega drsalca Schenka, 27. glavno mesto angleske grofije Derbyshire, 30. religija, 32. ime nekdanje italijanske skakalke v višino Simeoni, 33. izolacija, 35. prisit kos blaga na obleki, 36. po abecedi urejeno kazalo pojmov, 38. vojaška trgovinica.

Navpično:

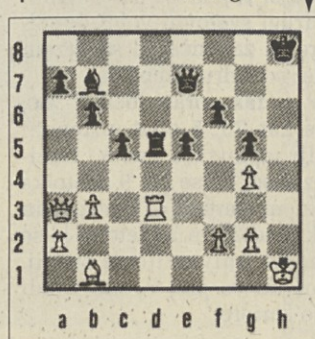
1. mesto v Angliji, po katerem se imenuje sol epsomit, 2. sestavina kuhinjske soli, 3. kemijski znak za krom, 4. ime slovenske filmske dive Rine, 5. ime ze umrle ameriške filmske igralka Ireland, 6. zaničljiv naziv za prebivalca največjega kontinenta, 7. jordansko mesto pod izraelsko okupacijo, 9. afriška antilopa, 10. grška crka, 13. madridski sportni klub, 16. prizadevanje, 19. telovadni kostim, 21. drevo, katerega list je upodobljen na kanadski zastavi, 22. v geometriji množica elementov, ki so tako v množici a kot v množici b, 24. ime umrlega najboljšega evropskega kosarkasa Petroviča, 26. kotanja, 28. slikarska galerija in knjižnica v Milanu, 29. otocje v Karolinah v Mikroneziji, 31. nekdanji ugandski diktator (Idi Dada), 34. nemski meščanski filozof (Georg), 37. kemijski znak za titan.

Arđ. Derby, vera, Sara, osama, zep, registar, kanŕina. Vodoravno: enčijan, partizan, Est, alibi, tort, Lala, Amiel, tul, jard, Sa, JP, Lurd.

RESITEV

Naloga 219 Naloga 220

Sahovska naloga st. 219
Sasnov - Dubinskij / Moskva 1991

Odprta linija f je dober motiv za napad crnih figur. Toda beli je pripravljen na aktivnosti crnega po liniji f; na 1...Tf3 2.Te3 itd. Vendar crni, ki je na potezi, v poziciji na diagramu najde se boljše možnost za takojšnji napad na belega kralja. Kje se skriva jedro napada crnega, je naloga reševalcev!

Sahovska naloga st. 220
Schac - Gigolg / Partija 1928

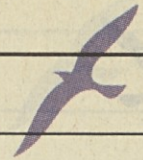
Beli kralj na polju h1 se počuti varnega, saj ga varuje trdnjava na tretji vrsti, pa tudi belopoljni lovec na diagonalni b1-h7 zna biti nevaren crnemu kralju. Toda crni, ki je na potezi, zaupa svojem lovcu na diagonalni a8-h1 in odloči se za razplet, ki se konča s katastrofo belega - matom po petih potezih!

Resitev naloge st. 217

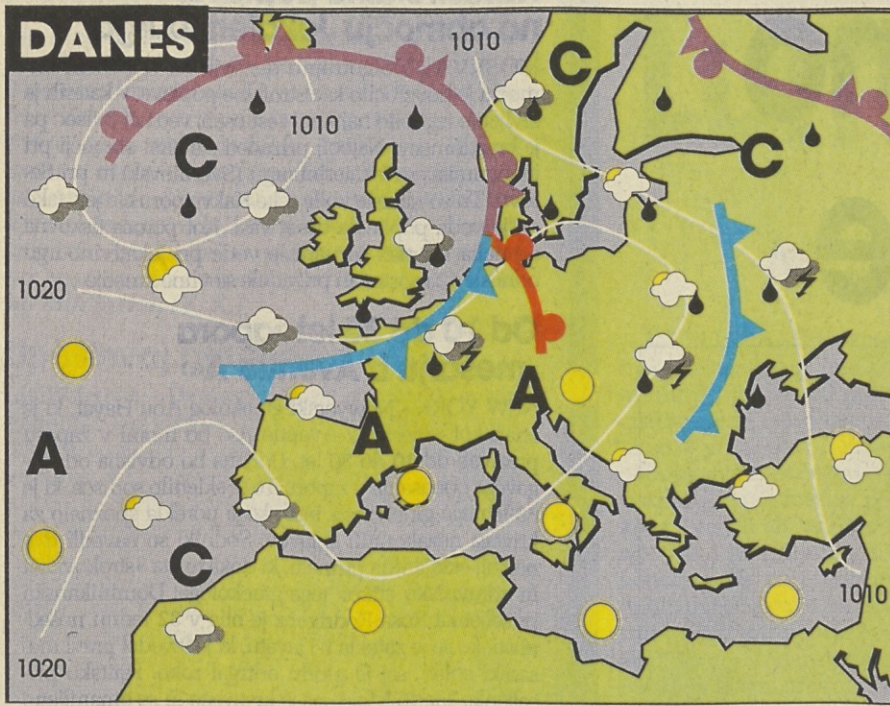
Ze prvi skok belega »lipicanca« napoveduje napad na crnega kralja. 1.Se7+ Kh8 2.Td8!/. Po zaslugi drugega skakaca je možen tak odgovor. Ne gre 2...Td8: 3.Sf7: mat! Crni zato igra 2...h6 3.S5g6+! f6g 4.Sg6+ Kg8 5.Sf8: Lf8: 6.Lh6 in crni se je pred izgubo se ene figure upravičeno vdal!

Resitev naloge st. 218

Tezaven položaj belega kralja je vlemojster Gligoric izkoristil na sledeci poučen način. 1...Tf3: 2.Df3: Na 2.Tg1 crni podvoji trdnjavi 2...Taf8. Po jemanju trdnjave sledi: 2...Lg4! 3.Df2 Lf3+! 4.Kg1. Po 4.Df3: Dh2: mat! 4...Lh2+ 5.Dh2: Tg8+; na 5.Kf1 Dh3+ in beli se je vdal!

EVROPA /RAZJASNILO SE BO

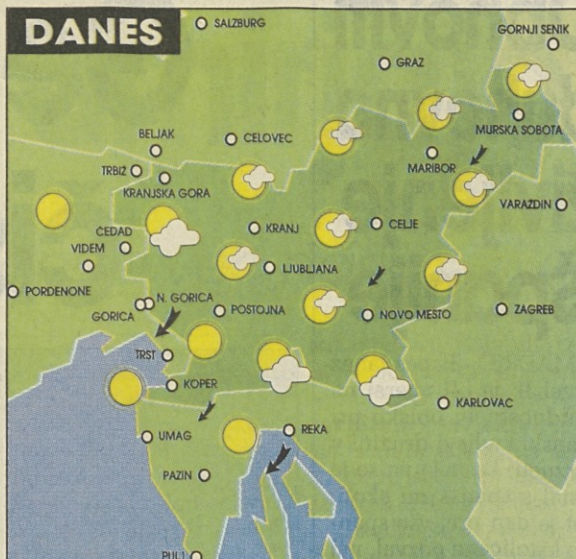
Vremenska slika

Nad zahodno in srednjo Evropo ter zahodnim Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Ob severozahodnih vetrovih bo prišel nad naše kraje toplel in suh zrak.

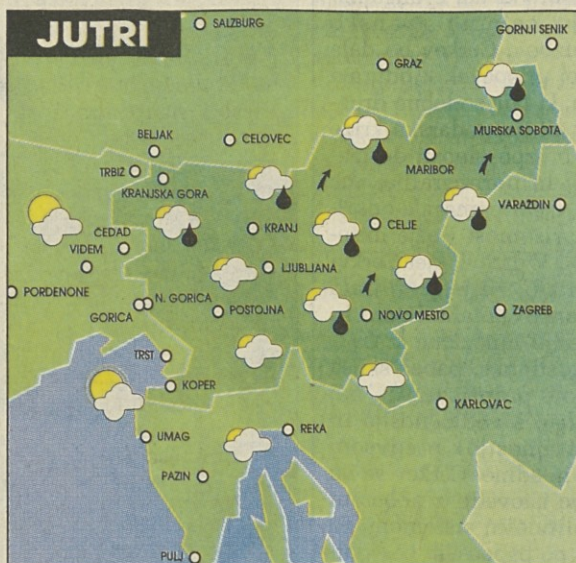
ALPE JADRAN /SONČNO IN TOPLO

OBLAČNOST	DEŽ/ŠNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Pretežno jasno, zjutraj bo na Primorskem se pihala zmerna burja. Najvišje dnevne temperature od 20 do 25°C.

Sosednje pokrajine: Pretežno oblačno, zjutraj bo na severnem Jadranu pihala zmerna burja.

V Sloveniji: Prehodno se bo spet pooblačilo.

Obeti: V petek bo sončno in toplo.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste so suhe in promet je tekoč. Zaradi protesta kmetov sta zaprta mejna prehoda Dolga vas in Hodos.

REŽIM PODZEMNIH VODA

Za okolju prijazno načrtovanje in razvoj

ZLATKO MIKULIČ

Z izrazom režim podzemnih voda navedno poimenujemo nihanje gladine vode v določenem časovnem obdobju. V siršem pomenu režim vključuje tudi časovna nihanja izdatnosti izvirov, nihanja temperatur podzemnih voda, časovne spremembe naravnega kemizma ter časovne spremembe kemične, bakteriološke, termične in radiološke onesnaženosti. V praksi se najpogostejše neopredeljene ali sistematizirane spremembe režim gladin v temperaturnem, medtem ko so ostala preučevanja večinoma prostorsko ali časovno omejena.

Opazovanje podzemnih gladin in ugotavljanje režima je osnova za določitev zaloga pitne vode. Poleg tega z njim ugotavljamo na primer: ali je mogoče zgraditi podvoz, ne da bi ga zalila podzemna voda, ali je mogoče načrtovati podkletene objekte, in kako globoko so lahko kleti; kolikšna je nevarnost onesnaženja podtalnice v primeru razlitja nevarne snovi in koliko casa je na razpolago za reševalno ukrepanje; za preverjanje učinkov kmetijske melioracije, to je, če so dosežene načrtovane gladine podzemne vode.

Na režim vpliva več dejavnikov. Nihanje gladin je odvisno od padavin, temperature zraka, izhlapevanja, vlažnosti zraka in atmosferskega pritiska. Ob tej skupini klimatskih dejavnikov je najpomembnejša skupina hidroloških vplivov, in sicer povezanost podzemne vode s površinskimi vodami v rekah, jezerih in v morju. Od drugih dejavnikov so pomembni se geološki: propustnost tal, od cesar je mogoče hitrost sprememb nivoja. Tu so se dejavniki, ki povzročajo spremembe gladin občasno ali v določenem letnem času, kot na primer vegetacijski pokrov.

Ta povzroča izgube vode zaradi izhlapevanja in transpiracije vlažne skozi liste rastlin. V zadnjem času so vse pomembnejši umetni posegi človeka, ki ponekod bistveno spreminjajo režim. Zato je poznavanje naravnega režima, sprememb zaradi človeške dejavnosti in posledic sprememb osnova za okolju prijazno načrtovanje in razvoj, ki naj bi cilm manj prizadel podzemne vode.

Znano je več neprijetnih posledic znižanja in zvišanja podzemnih gladin.

Ob znižanju gladine podzemne vode se ponekod zmanjša izdatnost izvirov ali se le-ti celo presusijo. Ponekod se presusijo vodnjaki, zato so potrebni dodatni stroški za njihovo poglobitev, pri čemer se poveča tudi poraba energije za črpanje vode na površino. Znižanje gladin pogosto povzroči posedenje tal, včasih celo nastanek udorin v tleh. Ponekod je prizadeta kmetijska proizvodnja. V območjih ob morju znižanje gladine sladke vode lahko povzroči vdor morja in s tem zaslavljanje pitne vode. Tudi porast gladin povzroča nevsečnosti - poplavitve kletnih prostorov ali zamocvirjenje tal in s tem zmanjšanje ali uničenje kmetijskih pridelkov.

V Sloveniji se zavedamo pomembnosti proučevanja tega režima, zato sistematično spremlja nihanje gladin podzemnih voda Hidrometeorološki zavod že od leta 1952. V tem casa je bila ustvarjena bogata banka podatkov za vse uporabnike.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIJUBLJANA..... 14/23	HELSINKI..... 5/14
TRST..... 19/-	STOCKHOLM..... 9/17
CELOVEC..... 15/20	KOPENHAGEN..... 10/19
BRNIK..... 13/21	MOSKVA..... 13/19
MARIBOR..... 15/21	BERLIN..... 12/17
CELJE..... 15/24	VARSAVA..... 10/18
NOVO MESTO..... 13/-	LONDON..... 9/18
NOVA GORICA..... 15/-	AMSTERDAM..... 8/14
MUR. SOBOTA..... 13/23	BRUSELJ..... 11/14
PORTOROZ..... 16/23	PARIZ..... 14/15
POSTOJNA..... 10/19	DUNAJ..... 11/21
ILIRSKA BISTRICA..... 10/23	MÜNCHEN..... 11/17
KOČEVJE..... 11/21	ZÜRICH..... 12/18
ČRNOMELJ..... 14/23	ŽENEVA..... 12/19
SLOV. GRADEC..... 12/20	RIM..... 15/26
BOVEC..... 14/19	MILANO..... 11/23
RATEČE..... 12/19	BEOGRAD..... 13/22
VOGL..... 9/12	BARCELONA..... 16/26
KREDAVICA..... 17/3	BUKAREŠTA..... 19/29
VIDEM..... 17/-	ISTANBUL..... 15/-
GRADAC..... 14/21	MADRID..... 22/33
MONOSTER..... 13/22	LIZBONA..... 22/32
ZAGREB..... 16/24	ATENE..... 22/32
REKA..... 20/24	TUNIS..... 17/28
	MALTA..... 18/25
	KAIRO..... 21/35

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.11 in zšlo ob 20.55. Dan bo dolg 15 ur in 44 minut. Luna bo vzšla ob 02.27 in zšla ob 17.27.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Bika, element zemlja. Dan je primeren za okopavanje in pletev zelenjave s podzemnimi plodovi.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 21°, Bohinjsko 16°, Osojsko 20°, Vrbsko 20°, Milstalsko 20°C.
Jadransko morje: Koper 23,0°C, Portoroz NP, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 15,6°C, Pulj NP, Losinj NP, Split 16,5°C, Hvar 21,8°C, Vis 21,4°C, Hvar 21,6°C.
Reke: Mura (G. Radgona) NP, Sava (Radece) NP, Savinja (Lasko) NP, Ljubljanka (Moste) NP, Bistrica (Sodražica) NP, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) NP.
PLIMOVANJE
Danes: ob 2.09 najnižje -34 cm, ob 8.35 najvišje 5 cm, ob 12.40 najnižje -6 cm, ob 19.13 najvišje 39 cm.
Jutri: ob 2.37 najnižje -47 cm, ob 9.11 najvišje 12 cm, ob 13.38 najnižje -7 cm, ob 19.50 najvišje 44 cm.

JAPONSKA / NA POROČNEM BANKETU ZAIGRALI STARO JAPONSKO HIMNO

Kimigajo zopet odmeva

Premier Mijazawa: »Japonci so dolga leta čakali na ta trenutek«

Smrtniki pa se ločujejo

TOKIO - Prav v dne, ko prestolonaslednik, ki na japonskem velja za nesmrtnega, praznuje svojo poroko, so v tej državi povzročili veliko razprave podatki, iz katerih izhaja, da se je lasko leto v tej državi ločilo kar 180 tisoč zakon-skih parov navadnih smrtnikov. To je rekordni podatek, ki ga izvedenci pripisujejo predvsem dejstvu, da se zlasti zenske cedalje manj zaupajo v poroko kot institucijo.

V zvezi s tem podatkom je v prejšnjih dneh dnevnik Jomiuri objavil anketo, iz katere izhaja, da kar 42 odstotkov Japoncev meni, da v nekatereh pogojih ni mogoče preprečiti ločitve. 53, 6 odstotka vprašanih pa je izjavilo, da v primeru ločitve ne bi nikoli več poročili svojega sedanjega partnerja. Med tistimi, ki bi svojega partnerja zopet poročili je več moskih (49 odst.) kot zensk (45 odst.).

K ločitvam se najbolj nagibajo mladi. Tako je med anketiranimi moskimi, ki se niso dopolnili 40 leta, samo 40 odst. prepričanih da bi bilo treba ločitev za vsako ceno preprečiti, med zenskami pa je tega mnenja se nižji odstotek, samo 33, 5. Sicer pa je splošno znano, da se za ločitev najprej odloči zenska, saj kar 72 odst. vseh zahtevkov prihaja prav od zensk.

Ločujejo se tudi starejši. V letu 1992 so zabeležili 27.000 ločitev parov, ki so bili poročeni več kot 20 let. V večini primerov se je to zgodilo po upokojitvi moza, ki se je tako vrnil domov in se le tedaj ugotovil, da je v odnosu z ženo in z otroki pravzaprav tujec. Raziskovalka zavoda za probleme sodobne družine Joriko Madoka je dejala, da se bo število ločitev starejših parov se povečalo, ko bodo ljudje, rojeni za casa demografske vzpona po drugi svetovni vojni dopolnili 50 let starosti. Gre za zakonce, ki so vezani na družino samo dokler so v družini otroci.

Sicer pa je vzrokov za tak porast ločitev več; med temi jih je treba kar 70, 5 odst. pripisati družbeni emancipaciji japonskih zensk. Statistike zadnjih let dokazujejo, da se 36, 9 odstotka zensk med 20 in 40 letom starosti ni omožilo in da je 56, 2 odst. zensk med 25 in 29 letom, ki se niso omožile, dokončalo univerzitetni studij. Zenske torej delajo to, kar so prej vedno delali moski: mislijo na svojo kariero.

TOKIO - Cesarska godba je na torkovem slavnostnem banketu po poroki prestolonaslednika Naruhito z diplomatinjo Masako Owada zopet zaigrala predvojno himno in tako spremljala zdravico, na kateri je 450 povablencev nazdravilo cesarskemu paru. To je bil seveda le prvi banket od šestih, ki se bodo zvrstili v treh dneh. Cesarska palača je tako klonila pritiskom vlade in je končno pristala na igranje sporne himne Kimigajo, ki jo bodo, secer v nekoliko drugačni priredbi, zaigrali ob začetku vseh šestih banketov. Himno, ki sicer traja dve minuti,

so priredili tako, da traja manj kot minuto; seveda so njeno predvajanje neposredno prenasali po državnih televizijski mreži. Igrali so jo glasbeniki s starimi instrumenti, kakršne so na japonskem uporabljali v devetem stoletju, tako da so melodijo lahko takoj prepoznali samo glasbeni strokovnjaki. A vendar je dejstvo, da so jo predvajali, velika novost.

Ministrski predsednik Kiči Mijazawa se na banketu sploh ni zmenil za dejstvo, da v cesarski palači dolgo niso hoteli ustreci njegovim zahtevam, in je v zdravici med drugim dejal, da so »ljudje dolga leta čakali na ta trenutek.«

33-letni prestolonaslednik Naruhito in 29-letna diplomatinja Masako Owada sta se poročila pred tednom dni na petnajstminutni slovesnosti, h kateri javnost ni bila pripusena. Zato

pa so se sedaj začeli banketi, ki odpirajo drugi teden poroke prestolonaslednika. Porocne slovesnosti se bodo končale ob koncu junija z romanjem novoporočencev v Ise Srine, svetišče japonske animistične sintoistične vere.

Odločitev, da bodo na slovesnosti igrali himno Kimigajo, je vzbudila vrsto negativnih reakcij v liberalnih in levicarskih krogih. Stevilni kritiki te pobude ugotavljajo, da je ta pesem simbol fašističnega režima in okupatorske politike japonskega cesarstva v drugi svetovni vojni. Vec ministrov kabineta Mijazawe pa je dolgo casa pritiskalo na cesarsko palačo, potem ko so izvedeli, da stare himne na poroki ne nameravajo igrati. Končno je dvor klonil in 7. junija pristal na zahtevo po obnovitvi te himne, ki je japonska po koncu svetovne vojne uradno ni zamenjala. Povojna ustava, sprejeta za casa ameriške okupacije, namreč ne vsebuje nobenega določila o državnih zastavi ali o himni. Vlada je prvi korak k obnovitvi himne Kimigajo in stare zastave vzhajajočega sonca sprejela že leta 1989, ko je ministrstvo za solstvo odredilo, da morajo v solah ob uradnih slovesnostih uporabljati nekdanjo himno in zastavo. Dvor pa se je vsa leta upiral in ni hotel obujati casov, ki za Japonsko niso zapisani v svetlih straneh zgodovine. Sedaj je prevladala politika in cesar se je, tako kot v vseh parlamentarnih kraljevinah uklonil vladi.

Princ Naruhito s soprogo na slavnostnem sprejemu (Telefoto AP)

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/204: Vedno se potrudite in naredite cim boljši vtis, tokrat pa vam to ni uspelo. Ne bodite jezni, vsi imamo kdaj pa kdaj slabe trenutke.

BIK 21-4/205: Situacija se je nekoliko umirila in prihodnost je nekoliko bolj jasna; se vedno pa se ne morete znebiti občutka, da to, kar počnete, ne vodi nikamor.

DVOJČKA 21-5/21-6: Kadar vam kaj ni všeč, se enostavno umaknite in zadevo zanikate. S tem seveda ne rešujete problema, temveč le podaljšujete agonijo. Soočite se s težavami!

RAK 22-6/22-7: Družina je tista, na katero se lahko vedno obrnete in kjer najdete zatočišče, zato poskusajte te vezi se okrepiti in posvetite ji več svojega dragocenega casa.

LEV 23-7/23-8: Vsem odgovornostim in obveznostim bi se morali posvečati enako resno in ne nekaterih vztrajno zavracati. Nič ne bo reševal problemov namesto vas.

DEVICA 24-8/22-9: Pripombe v službi ne bi smeli jemati kot napad na vašo osebnost, ampak kot konstruktiven predlog za izboljšanje. Mnenja o načinu dela so pač različna.

TEHNICA 23-9/22-10: Sami sebe boste morali prepričati, da je prav sodelovanje z drugimi tisto, kar zelite in resnično potrebujete. Pripravite pa se na kompromise!

SKORPIJON 23-10/22-11: Če boste vztrajno in dosledno sledili svojim dolgoročnim načrtom, boste ustrezno poplačani. Ne bo pa slo brez soglasja drugih udeležencev.

STRELEC 23-11/21-12: Zaradi lastne nečimrnosti in v želji, da zase iztržite cim več, ste izdali skrivnost. Zadeva se za vas ne bo lepo končala, zato se pripravite na neprijetnosti.

KOZOROG 22-12/20-1: Preveč se vam mudi in hitro zelite otipljive rezultate. Vse to pušča posledice in s svojo živčnostjo ustvarjate napeto situacijo v službi.

VODNAR 21-1/19-2: Menjava razpoloženj in nepredvidljivost so razlog, zakaj so včasih v družbi do vas rezervirani. Kontrolirajte se in izražajte prava čustva v pravem trenutku.

RIBI 20-2/20-3: Prišel je čas, ko boste morali predložiti račune in odpreti karte. Z veliko mero takta in diplomatskim pristopom vam bo najhujz uspelo popraviti napake iz preteklosti.